

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Број 3 Година XIX

СКОПЈЕ, март 2025

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Заклучок за усвојување на Годишниот Извештај за работата на ЕВР – „Карпош“ за 2024 година – единица за внатрешни работи Карпош – Полициска станица од општа надлежност „Карпош дов.бр.23.21.8.2 - 478 од 24.01.2025 година

1. Се објавува Заклучок за усвојување на Годишниот Извештај за работата на ЕВР – „Карпош“ за 2024 година – единица за внатрешни работи Карпош – Полициска станица од општа надлежност „Карпош дов.бр.23.21.8.2 - 478 од 24.01.2025 година, донесен на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/1
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 13, член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ 5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 25 од Законот за полиција („Службен весник на Република Македонија“ бр.114/06, 6/09, 145/12, 41/14, 33/15, 31/16, 106/16, 120/16, 21/18 и 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 294/21 и 89/22), Советот на Општина Карпош на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ЗАКЛУЧОК

за усвојување на Годишниот Извештај за работата на ЕВР – „Карпош“ за 2024 година – единица за внатрешни работи Карпош – Полициска станица од општа надлежност „Карпош“ дов.бр.23.21.8.2 - 478 од 24.01.2025 година

1. Се усвојува Годишниот Извештај за работата на ЕВР – „Карпош“ за 2024 година – единица за внатрешни работи Карпош – Полициска станица од општа надлежност „Карпош“ дов.бр.23.21.8.2 - 478 од 24.01.2025 година.
2. Со оглед на природата на предметниот Извештај, кој е документ со класифицирана содржина - ДОВЕРЛИВО, поточно не е јавен документ и истиот е достапен исклучиво за Советот на Општина Карпош, нема да биде објавен во „Службен гласник на Општина Карпош“.
3. Примерок од заклучокот да се достави до Министерот за внатрешни работи, до народниот правобранител и до Полициската станица од општа надлежност Карпош.
4. Овој заклучок влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/11
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Годишен извештај за извршување на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година и Годишна сметка на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година

1. Се објавува Годишен извештај за извршување на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година и Годишна сметка на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година, донесени на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/2
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 2 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр. 5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 33 и член 34 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.61/04, 96/04, 67/07, 156/09, 47/11, 192/15, 209/18 и 244/19 и Службен весник на Република Северна Македонија бр 53/21, 77/2, 150/21,173/22,170/24 и 37/25), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ ЗА 2024 ГОДИНА И ГОДИШНА СМЕТКА НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ ЗА 2024 ГОДИНА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

на Општина Карпош за 2024 година

I. Годишниот извештај на општина Карпош за 2024 година го сочинуваат

- Предлог-Завршната сметка на општина Карпош за 2024 година
- Извештај за средствата и изворите на средствата на општина Карпош за 2024 година
- Извештај за побарувањата и обврските на општина Карпош за 2024 година
- Извештај за реализација на инвестиционите програми на општина Карпош за 2024 година
- Извештај за реализација на блок дотациите на општина Карпош за 2024 година
- Извештај од одговорниот сметководител

II. Образложение на Годишниот извештај на Општина Карпош за 2024 година

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Функционална поставеност на Општина Карпош

Законски утврдените активности на Општина Карпош во текот на 2024 година беа вршени со ангажирање на Советот на Општина Карпош, Градоначалникот на Општина Карпош и на општинската администрација на Општина Карпош. Советот ги воспостави институционалните рамки за вршење на дејностите на Општина Карпош, додека нивната оперативна реализација беше остварувана од страна на градоначалникот на Општина Карпош и на соодветните организации делови (стручните служби) на општината.

Совет

Во текот на 2024 година Советот на општина Карпош одржа 20 седници. На седниците се расправаше за бројни прашања од надлежност на општината, и во тие рамки за прашања од надлежност на Советот.

Советот на Општина Карпош донесе повеќе акти, меѓу кои повеќе одлуки, програми, правилници, одлуки за измена и дополнување на урбанистички планови и друго.

Беа донесени :

Програма за уредување на градежно земјиште и комунални работи за 2025 година

Програма Урбанистичко планирање за 2025 година;

Програма Образование за 2025 година;

Програма Социјална заштита и заштита на деца за 2025 година;

Програма Култура за 2025 година;

Програма за развој за 2025 година

Програма за спорт за 2025 година

Програма за работа на Советот за 2025 година

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Исто така Советот донесе и заклучоци со кои ги усвои Програмите за работа за учебната 2024/2025 година на основните училишта и јавните детски установи кои работат на подрачјето на Општина Карпош. Во склоп на Програмите беше донесено мислење за Програмите за изведување на училишните екскурзии и други слободни активности на основните училишта на подрачјето на Општина Карпош за учебната 2024/2025 година.

Во законскиот рок, Советот на Општина Карпош го усвои Годишниот извештај за 2023 година заедно со сите законски утврдени пропратни извештаи и завршната сметка на Буџетот на Општина Карпош за 2023 година

Заради изменетите надлежности и начини на финансирање на општина Карпош, Советот изврши две измени и дополнувања (Ребаланс) на Буџетот на општина Карпош за 2024 година, а го донесе и Буџетот на Општина Карпош за 2025 година во законски утврдениот рок.

Сите активности во 2024 година (донесени правилници, одлуки и програми) Советот ги вршеше на своите седници, но и преку комисиите, како негови работни тела. Зависно од потребата одделните комисии одржаа соодветен број на седници на кои се разгледуваа сите материјали предвидени на дневен ред на седниците на Советот, во функција на подготовка на седниците на Советот на Општина Карпош.

Градоначалник

Во текот на 2024 година Градоначалникот на општина Карпош ги вршеше активностите што му се негова надлежност во рамките на законите и донесените одлуки на Советот. Активностите на Градоначалникот беа насочени во повеќе правци преку реализирање на активности на соодветните организациски делови (стручни служби) на Општина Карпош.

Покрај вообичаеното раководење со општина Карпош, првенствена задача на Градоначалникот беше да ги доврши отпочнатите активности од 2023 година, како и реализација на инвестициско-комуналните задачи утврдени со соодветните програми за 2024 година. Тоа значеше, голем дел од своите ангажмани и активности Градоначалникот ги посвети на расчистување на значителните проблеми кои ги засегаат граѓаните, особено во делот на урбаното живеење со изградба на утврдените капитални објекти низ цела територија на општина Карпош.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Активности на општинската администрација

Сектор за финансиски прашања

Ажурното евидентирање на промените во сметководствената евиденција на општина Карпош е основна карактеристика на работењето на Секторот за финансиски прашања. Во тој правец дејствуваа интензивните активности што беа спроведени во текот на претходната година за средување на сметководствената евиденција и обработка на сметководствените податоци на воспоставениот софтверски модул за сметководствена евиденција.

Во текот на 2024 година продолжи тековното евидирање на материјално-финансиското работење на општина Карпош. Се водеше сметка за утврдување и наплата на побарувањата на општина Карпош настанати по разни основи, пред се врз основа на локалните даноци и такси и надоместокот за уредување на градежно земјиште или т.н. комуналии, надоместокот за утврдување на безправен статус, закуп на деловен простор и други побарувања. Побарувањата што се потврдени дека не се спорни, се евидентирани во деловните книги на општина Карпош. На правните и физичките лица за кои е констатирано дека не ги платиле своите обврски за комуналии, даноци или такси во претходните години, во соработка со даночната администрација на градот Скопје, им се испратени опомени за заостанат долг, по што следеше постапка за наплата на долгот.

Ист пристап е применет и спрема обврските на општина Карпош. Сите превземени обврски (потврдени со валидна пропратна документација) се евидентирани во сметководствената евиденција. Овие обврски се со комплетирана документација и се делат на две категории. Прв дел, тековно-оперативни обврски, на кои отпаѓаат комуналните трошоци на општината и капитални обврски за отпочнати инвестиции.

Промените во сметководството на општина Карпош се евидентираа врз принципите на законитост и ажурност во работењето, на што упатуваат податоците од годишната сметка на општина Карпош за 2024 година, извршениот попис на средствата и изворите на средства со состојба 31.12.2024 година и констатациите во Извештајот на одговорниот сметководител за веродостојноста и за точноста на податоците на годишната сметка, кои се составен дел на овој извештај.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Годишната сметка на општина Карпош за 2023 година беше усвоена од страна на Советот на општина Карпош во законски утврдениот рок (најдоцна до 15.03.2024 година) и таа, исто така, во законскиот рок (најдоцна 31.03.2024 година) беше доставена до Министерството за финансии. Буџетот на општина Карпош за 2024 година беше подготвен и донесен од страна на Советот на општина Карпош во законскиот рок.

Реализацијата на Буџетот на општина Карпош за 2024 година беше следена преку Кварталните извештаи за сите четири (4) квартали од 2024 година кои навремено (во законски утврдените рокови) беа доставувани и усвојувани од страна на Советот на општина Карпош и истовремено, доставувани до Министерството за финансии.

Сектор за Јавни набавки

Во текот на 2024 година Општина Карпош спроведе вкупно 153 постапки за јавна набавка, согласно Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 24/2019 и бр.87/2021“),

- Набавки од мала вредност до 10.000 евра во денарска противвредност за стоки и услуги и до 20.000 евра во денарска противвредност за работи се спроведени вкупно 82 постапки;
- Постапки спроведени со поедноставена отворена постапка со проценета вредност до 70.000 евра во денарска противвредност за стоки и услуги и до 500.000 евра во денарска противвредност за работи се спроведени вкупно 69 постапки;
- Постапки спроведени со отворена постапка со проценета вредност над 70.000 евра во денарска противвредност за стоки и услуги и над 500.000 евра во денарска противвредност за работи се спроведени вкупно 2 постапки;
- Поништени се вкупно 21 постапки;
- Обжалени се вкупно 5 постапки.

Сектор Урбанистичко планирање

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Во текот на 2024 година општина Карпош оствари бројни активности во доменот на урбанизмот, и тие се извршуваа во услови на бројни наследени но и новопојавени проблеми и ограничувачки фактори на дејствување.

Значаен дел од активностите беа насочени кон средување и анализирање на издадената техничка документација за безправно изградените објекти и нивно вклопување во Деталниот урбанистички план.

Активностите во областа на урбанизмот во текот на 2024 година главно беа насочени кон подготовка за изработка на детални урбанистички планови и измена и дополнување на истите и изработка на геодетски елаборати за посебни намени за вклопување на објекти во деталните урбанистички планови.

Во текот на годината Секторот за Урбанизам изврши бројни активности поврзани со реализацијата на соодветната програми што претходно ја усвои Советот на општина Карпош

Секторот за уредување на градежно земјиште и комунални работи

Секторот за уредување на градежно земјиште и комунални работи за тековната 2024 година оствари значајни проекти во делот на инфраструктурата и високоградбата се со цел да се задоволат потребите на граѓаните на Општина Карпош.

Оваа година е започнато со реконструкции и санации на фасади на згради за колективно домување.

Секторот изврши бројни активности поврзани со реализација на соодветните инвестициски програми. Тие првенствено се однесуваат на асфалтирање на ударни дупки на јавни сообраќајни површини, сервисни и станбени улици, локални патишта и санации на прекопи на територијата на Општина Карпош како и поставување на хоризонтална и вертикална сигнализација на постојните и нови улици.

Во тековната година извршени се и бројни интервенции на оштетени улици, тротоари, колско пешачки патеки како и пешачки патеки во зелени површини.

Заради подобрување на условите за квалитетно живеење на граѓаните во општината исто така извршени се итни интервенции на фекална и атмосферска канализација.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Во

зависност од потребите на основните училишта, градинки и други објекти во надлежност на Општина Карпош извршени се реконструкции на санитарни јазли и инсталации за довод и одвод, за да се подобрат условите каде што нашата млада популација престојува и учи. Исто така вршени се и итни интервенции за санација на крововите во општинско основно училиште.

Општината во зимските услови е секогаш ефикасна во однос на одржувањето и расчистувањето на сообраќајниците – собирни, сервисни, станбени улици и пешачки патеки.

Сите реализирани проекти и оние кои се во фаза на реализација се поткрепени со градежно техничка документација почнувајќи од изработка на основни проекти од инфраструктура, од високоградба, измена на режим на сообраќај како и елаборати итн.

За тековната година реализирани се повеќе проекти од кои дел се веќе завршени а останатите се во фаза на реализација.

Секој проект е проследен со Ревизија а извршувањето на терен е контролирано од страна на надворешен надзор кој е избран преку тендерска постапка во координација со вработените лица од Секторот за уредување на градежно земјиште и комунални работи.

Сектор за екологија и енергетска ефикасност

За одржување на јавната чистота, Општината Карпош издвои значителна енергија и голема посветеност со цел подобрување и унапредување на состојбата со јавната хигиена.

Општината Карпош, како одговорен општествен субјект, и во текот на 2024 година се грижеше за одржувањето на зелените површини кои самата ги има подигнато. Стручните служби на Општината во текот на целата година се грижеа за постоечките хортикултурно уредени површини а се вршеше и редовно **одржување на автоматските системи за полевање на зеленилото.**

Од страна на вработените за одржување на јавната хигиена и јавното зеленило на Општина Карпош, во текот на пролетниот и есенскиот период 2024 година беа засадени висококвалитетни дрвја. Исто така, беа засадени и украсни растенија како дел од стратегијата за обновување на зелените површини, и тоа воглавно во парковите во кои Општина Карпош има поставено автоматски системи за наводнување, односно парковите за кои целосно го има превземено одржувањето.

Како и секогаш, големо внимание беше посветено и на санирањето и заменувањето на веќе постоечката урбана опрема, како и на другите браварско-занаетчиски работи. Периодов големо внимание беше посветено и на санирањето на веќе постоечките детски и спортски игралишта. Со

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

замената на реквизитите во детски игралишта се подобри безбедноста и сигурноста на децата од причина што старите дрвени конструкции беа дотраени и небезбедни

Општината Карпош и во текот на 2024 година реализираше активност за промоција на користењето на велосипеди и електрични тротинети како превозни средства, но и како средства за рекреација кои не ја загадуваат животната средина и околината, а воедно и придонесуваат за подобрување на здравјето на корисниците на велосипедите и тротинетите.

Освен замена на прегорените светилки и отклонување на појавените дефекти, беше вршена и реконструкција на старите системи за јавно осветлување, што подразбира промена и на комплетната инсталација, вршење на ископи за санација на дефекти, како и заштита и бојадисување на столбовите и нивна замена каде што имаше потреба. Најзначајната активност во 2024 година од областа на јавното осветлување е замената на светилките со штедливи ЛЕД светилки.

Целосната имплементација на оваа активност ќе донесе заштеда на потрошувачката на електрична енергија од најмалку 60% (првичните пресметки покажуваат заштеда од дури 75-80%), а истовремено ќе се подобри квалитетот на осветлување и ќе се намали бројот на интервенции по појавени дефекти на терен.

Во рамките на заложбите за зголемено користење на обновливи извори на енергија, Секторот за екологија и енергетска ефикасност изврши **поставување на фотоволтаични системи** со капацитет од 25 kW на крововите на две општински основни училишта. Се очекува заштедите на потрошувачка на електрична енергија во овие две училишта да бидат најмалку 40% на годишно ниво.

Сектор за дејности од јавен интерес

Целта на **Програмата за образование** е да го стимулира напредокот во образовниот процес и да ги мотивира учениците да постигнуваат високи резултати во образованието, подобрување на квалитетот на образованието, како и условите за работа. Активностите за унапредување на образованието се насочени кон подобрување на условите за изведување на редовна настава и слободни активности на учениците.

Општина Карпош и во текот на 2024 година продолжи со обезбедување на ужинки за учениците од општинските основни училишта. Општина Карпош субвенционираше ужинки за учениците од 1 до 9 одделение од општинските основни училишта во висина од 50% од износот на

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

месечниот надоместок, со цел зајакнување на довербата помеѓу општината и родителите на учениците од основните училишта како и подобрување на квалитетот на живеење на жителите на територија на Општина Карпош

Општината исто така организираше и еднодневни излети во околината на Скопје за учениците од 1-9 одделение од општинските основни училишта на територија на Општина.

По реализираните постапки со цел доделување на Стипендии за талентирани ученици од 8 (осмо) и 9 (деветто) одделение од општинските основни училишта на територијата на Општина Карпош за 2024 година се доделени вкупно 83 стипендии за талентирани ученици од општинските основни училишта на Општина Карпош.

Општина Карпош континуирано ги следи најдобрите ученици, ги мотивира и наградува. На крајот на учебната година најдобрите 10 (десет) ученици, првенци на генерација од основните училишта од општина Карпош се наградуваат со парична награда од 10.000 денари на секој ученик. Со паричната награда и пофалницата, што ги добиваат првенците на генерација, Општината како општествено одговорна институција, го стимулира напредокот кај учениците и ги мотивира за учество на натпревари, конкурси и изложби на државно и меѓународно ниво.

Што се однесува до еднаквост на финансиска поддршка и парична помош за проекти од областа на образованието Општината поделени еднаквост и тоа на наставници ментори, на ученици кои имаа освоено прво место на натпревари, за учесници на конференции за печатење на книги и др. Со финансиската помош што ја дава Општина Карпош се очекува подигнување на нивото за едукација и професионално усовршување и реализација на поддржаните проекти.

Со цел подигање на свеста кај учениците, родителите и наставниците за важноста на животната средина и рециклирањето, како модел за заштита на животната средина, училиштата се натпреваруваат за најдобро уреден еко-училишен двор (катче или дел од дворот),

На 1 Септември 2024 Денот на првачињата, на првиот училишен ден секое општинско основно училиште организира соодветна пригодна програма по повод приемот на првачињата на првиот училишен ден.

Општина Карпош ја поддржува меѓуетничката интеграција со финансиска помош на општинските основни училишта на територија на општината, преку разновидни обуки, организирање на спортски игри, квизови на знаење, поттикнување на соработката и дружењето помеѓу учениците со збратимените училишта од другите општини.

Креативниот Центар Карпош е формиран за да биде место каде што учениците со нивната посветеност и креативност ќе дојдат до полн израз. Во овој проект се вклучени над 300 ученици во реализација на работилниците во центрите за производство и контрола на храна; дизајн и роботика; климатски промени и енергетска ефикасност; аудио-визуелни уметности; заштита на

животна средина; раковотворби, културно наследство, зоологија, астрономија, ботаника и микологија. Техничките можности и стручната поддршка што ја става на располагање КЦК овозможува помош во осовременување на наставата, унапредување на практичната работа и успешна реализација на вон-наставните активности. КЦК служи како место во кое повремено се излегува од секојдневната наставна рутина и потемелно се работи со учениците кои за одредени области пројавуваат интерес и љубопитност.

Општина Карпош обезбеди нагледни средства и дидактички материјали за поквалитетен и олеснет воспитно-образовен процес за стекнување на трајни знаења на учениците.

Во областа на детската, социјалната и здравствената заштита, континуирано се организираат активности за подобрување на квалитетот на животот на граѓаните од Општина Карпош, а посебно внимание се посветува на лица со инвалидност, самохрани родители, лица/семејства во ризик.

Активностите насочени кон најмладите се реализираат преку унапредување и континуирано подобрување на воспитно-образовните програми и материјалите за работа како и разни видови на обуки за вработените во предучилишните установи. Обновувањето на нови еколошки дидактички играчки изработени од еколошки материјали, се со цел подобрување на воспитно-образовната работа и други активности за децата од предучилишна возраст.

Исто така се води сметка за вклучување на маргинализираните групи на деца во воспитно-образовниот процес со цел надминување на постоечките бариери, подобрување на процесите на инклузија и социјализација и развивање на свесноста за важноста на раниот детски развој и вклучувањето во образовниот процес.

Организирањето на хуманитарни акции, ја покажуваат спремноста на граѓаните, вработените во општинската администрација, основните училишта и градинките да помогнат на оние наши сограѓани, на кои им е добредојдена помошта од намирници за домаќинството. Освен парична помош, хуманитарните акции, особено е важно дружењето со лицата кои што се надвор од социјалното живеење бидејќи им дава чувство дека и тие се дел од општествената заедница и дека нивното мислење, потребите и нивната желба за учество во општествените текови ќе бидат прифатени.

Општина Карпош е прва институционална членка во Светот на европската агенција за хигиенско инжињерство и дизајн, (EHEDG)-Франкфурт, Германија. Бенефитите од ова членство општината ги чувствува во соработката преку претставниците на оваа организација во делот од организирање работилници, семинари, конгреси преку здобивање на знаења и следење на Европската законска регулатива.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Посебен бесплатен превоз за стари лица и лица со попречености со посебно опремени наменски возила, кои се користат за превоз на корисници кои не се во можност самостојно да обезбедат превоз за користење на здравствена, социјална или друга услуга заради старост, болест, неможност или потешкотии при самостојно движење или пак имаат потреба од придружник .

Согласно усвоената програма од страна на Советот на Општина Карпош за 2024 година беа успешно започнати, организирани и реализирани сите проективно областа на спортот и културата

Согласно **Програмата за култура за 2024 година** се реализираа разновидни активности во Општина Карпош, со фолклорните ансамбли од подрачјето на Општина Карпош и со афирмирани македонски уметници. Исто и оваа година се одржа традиционалната манифестација „Културно лето“ во кое што имаше богата програма со многу атрактивни настани. На тој начин ги постигнавме целите за доближување на културата до сите граѓани, ги одбележавме настаните и личностите од значење на Македонската историја, го поттикнуваме современото општество и ги воведовме најмладите во креативните процеси.

Одделението за Спорт при општина Карпош е фокусирано кон развивање и промовирање на спортот во општината, спортските активности како и на забавниот и училишниот спорт и помагање на спортските клубови.

Општина Карпош на нашите ученици им нуди широк спектар на натпревари каде што ќе можат сите ученици спортисти да ги искажат своите знаења, умеења, способности и вештини. Голем акцент се става на развојот на антропометриските и моторичките способности кај учениците кој преставуваат круцијален сегмент за нивниот понатамошен спортски раст и развој.

Целта на организирање на сите спортски натпревари и спортски проекти е сплотување на младите и укажување на благодетите од спортската активност и дека животот не го сочинуваат само компјутерите и листањето по електронските социјални мрежи, туку има нешто повредно и поубаво за нашето здравје.

Секторот превзема и се вклучува во активности и проекти организирани од Владини и невладини институции.

Сектор Односи со јавноста

Предвидените активности кои ги спроведе **Одделението за односи со јавноста** во текот на 2024 година, беа реализирани во согласност со годишната Програма за работа на Секторот за односи со јавноста и информации на граѓаните. Според планираната стратегија која ја воспостави Општина Карпош во областа на односи со јавноста и информации на граѓаните, пред сè беа реализирани законските обврски кои ги има локалната самоуправа во поглед на транспарентниот пристап кон јавноста. Притоа, сите јавни огласи, повици и други јавни акти кои произлегоа од

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Општина

Карпош беа објавени во печатените медиуми, односно во дневните весници со кои Одделението за односи со јавноста има склучено договор за соработка. Исто така, овие документи беа објавени на општинската веб страница и на официјалните канали за комуникација на социјалните мрежи.

Од аспект на унапредување на соработката со печатените медиуми, Одделението за односи со јавноста повеќе од една деценија преку претплата во дневните весници, континуирано ги следи актуелните случувања меѓу кои се обработуваат теми кои ја засегаат работата на локалната самоуправа. Во насока на секојдневно мониторирање на присутноста на Општината и органите на институцијата во печатените и електронските медиуми, како и на социјалните мрежи, Одделението за односи со јавноста преку услугата press clipping ги следеше информациите кои се лиферуваа во јавноста, а кои се поврзани со термините градоначалник, Карпош, Општина Карпош, Совет/советници на Општина Карпош. На тој начин, Одделението за односи со јавноста располагаше со релевантни податоци за застапеноста на локалната самоуправа и нејзините служби во медиумскиот простор во Македонија, од каде ги креираше и месечните анализи, комуникациската платформа и стратегијата за пристап до пошироката јавност.

Од особено значење беше соработката со информативната агенција која го покрива широкиот медиумски простор во нашата држава, каде што се најавуваат настани и објавуваат информации кои се значајни за Општина Карпош. На овој начин, локалната самоуправа постигна поголема видливост од аспект на медиумската присутност, а со самото тоа и достапност до јавноста.

Сите настани кои ги организираше Општина Карпош, поточно активностите кои ги реализираа нејзините Сектори и Одделенија, беа сублимирани во вид на информации, фотографии и видео прилози. Оттука, Општината поседува богата архива на документираните фотографии кои сведочат за значајни случувања, свечености и настани кои се дел од историјата низ која се развивала нашата општина.

Согласно стандардите за работа на локалната самоуправа, Секторот за односи со јавноста и информации на граѓаните ги презентираше сите информации, податоци, документи и јавни огласи на својата официјална веб страница. Како и секоја друга одговорна институција, Општината се стреми да постигне повисоко ниво на транспарентност и пред сè отвореност кон граѓаните, медиумите и пошироката јавност.

Секторот за односи со јавноста и информации на граѓаните преку реализација на овие програмски активности, но и со покренување на нови иницијативи, конструктивни предлози и

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

сугестии, ќе се фокусира кон подобрување на комуникацијата со граѓаните преку сеопфатност, квалитет и користење на сите современи алатки и канали на комуникација.

Сектор за Развој

Примарните активности од областа на локалниот економски развој во текот на 2024 година беа насочени кон реализирање на проекти кои се дел од Програмата од секторот и надвор од неа, но сепак во насока на засилување на локалниот економски развој и младите.

Како и секоја година така и оваа, во соработка со Републичкиот завод за трансфузиологи и Црвениот крст на Македонија, организиравме две крводарителски акции, каде се собраа значително голем број на крвни единици.

Како планирана активност во Програмата за развој беше и Субвенционирање на млади лица од Општина Карпош за посетување на обуки за теоретски и практичен дел за полагање на возачка дозвола Б категорија.

Исто така се реализираше проектот “Млади и вработување”. Главната цел на проектот беше да се поттикне и зголеми вработливоста на младите во општина Карпош преку систематско градење на нивните капацитети, како и подобрување и развивање на нивните практични и теоретски способности. Проектот беше дизајниран со мултидимензионален пристап, кој вклучуваше едукација, менторство и соработка со локални и национални партнери, со цел да се создаде одржлива основа за младинско вработување да се придонесе кон намалување на високата стапка на младинска невработеност. Со ова, проектот го адресираше еден од најголемите предизвици на современото општество – создавање услови за економска и социјална интеграција на младите, истовремено зголемувајќи ја нивната самодоверба и способност за активно учество во заедницата.

Останатите активностите беа реализирани како резултат на донаторски т.е. грантовски средства од домашни и странски донатори, во соработка со другите сектори од Општина Карпош кои средства беа бидат наменети за набавка на машини со цел оддржување на хигиената во Општина Карпош, посебно на потешко достапните места со механизација која е со нула негативно влијание врз животната средина.

Сектор за поддршка на градоначалникот

Секторот за поддршка на градоначалникот е задолжен за логистичка поддршка на активностите на општината согласно со законските прописи. Секторот ја координира својата работа со другите сектори во рамките на општинската администрација. Во рамките на

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

надлежностите, се вршат протоколарни работи во насока на организирање на настани од општински и поширок карактер.

Во пресрет на 3 ноември – Денот на Општина Карпош се организираа низа настани од спортски, културно-забавен карактер, хуманитарни настани, садење дрвја со делегации од збратимени општини и сл. со кои достоино се одбележаа 48 години од основањето на општината.

Во 2024 година се изврши сертификација/ресертификација на систем за менаџмент со квалитет согласно стандардот ISO 9001:2015, сертификација/ресертификација на систем за менаџмент на животна средина согласно стандардот ISO 14001:2015, како и сертификација/ресертификација на систем за менаџмент со безбедност и здравје при работа согласно стандардот 45001:2018.

Одделението за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра во текот на годината реализираше неколку активности, се направи редовно одржување на опремата за противпожарна заштита и редовни сервиси на хидрантската мрежа со цел зголемување на безбедноста на децата и вработените во општинските основни училишта и детските градинки, потоа се изврши редовна пролетна и есенска дератизација, дезинфекција и дезинсекција во општината, урбаните и месните заедници, основните училишта и во детските градинки. Со цел подобрување на квалитетот на здравјето и безбедноста на учениците во општинските основни училишта, децата во предучилишните установи од аспект на заштита од пожари, постојано се одржуваа оџаците, димоводните уреди, системите за воздух, системите за воздушно и водено греење, огништата-котли за парно греење

Општина Карпош во рамките на **Одделението за месна самоуправа во 2024** година обезбеди финансиска и логистичка поддршка за одбележување на предвидените празници.

Одделението за информатичко-комуникациска инфраструктура и Одделението за геоинформациски систем (ГИС) кои се во рамките на Секторот за поддршка на градоначалникот водат грижа за тековното одржување и надградба на системите кои се имплементирани во општината (Електронско архивско и деловодно работење и за геоинформациски систем – ГИС).

Информатичкиот свет е во постојан подем и претставува сервис на општеството без кој едноставно не можеме да функционираме.

Важноста на техничкото одржување на компјутерската опрема лежи во одржувањето на оперативноста на компјутерот како целина, и одделно на неговите компоненти. Поради

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

извршување на секојдневните работни задачи на вработените во општинската администрација, се направи редовно одржување и сервисирање на хардверските компоненти (принтери, плотери, скенери и мултифункционални уреди).

Исто така, се водеше грижа за одржување на постоечките сервери кои се неопходни заради чување и обработка на базите со податоци. За потребите на општината се спроведе и набавка на back up на податоци на cloud (облак) решение поради неопходната потреба од безбедно зачувување на деловните податоци со кои секојдневно работат вработените во општинската администрација, на редувантна Cloud (облак) платформа, со правење на сигурносна резервна копија, чување како и можност за повторно враќање на зачуваните податоци во случај на безбедносен инцидент и губење на оригиналните податоци, во случаи на поплава, пожар, физичко оштетување, кражба на опрема и документи, или вируси.

Општина Карпош е во тек со развојот на информатичката технологија и од година во година се развива сè повеќе користејќи ги алатките на информатичката технологија.

ИЗВЕШТАЈ ЗА СРЕДСТВАТА И ИЗВОРИТЕ НА СРЕДСТВА НА ОПШТИНА КАРПОШ ЗА 2024 ГОДИНА

ОПШТИ НАПОМЕНИ

Средствата и изворите на средства во сметководствената евиденција се искажуваат вредносно согласно Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Врз таа основа, Секторот за финансиски прашања во билансните позиции ги искажува долгорочните средства (градежни објекти и опрема) по набавна вредност, зголемена за ДДВ, издатоци за превоз и други трошоци при набавка. Исправка на вредноста (амортизација) се врши по праволиниска метода и започнува да се пресметува од првиот ден на наредниот месец кога набавените средства почнале да се користат.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Согласно Правилникот, Секторот за финансиски прашања ги евидентира долгорочните средства во самостоен сметководствен модул за евидентирање и следење на состојбата на долгорочните средства. При тоа, секое средство (градежен објект или опрема) поединечно вредносно се евидентира на кое се пресметува годишна амортизација и ревалоризација. Набавната вредност и промените на вредноста со кои се зголемува набавната вредност се основа за пресметка на амортизација на долгорочните средства, со примена на амортизациони стапки според Номенклатурата на годишните стапки за отпис на долгорочните средства на буџетите и буџетските корисници.

Состојбата на средствата искажна во сметководствената евиденција се усогласува со фактичката состојба утврдена со пописот на 31.12.2024 година. За таа цел, пописната комисија (определена со решение од градоначалникот) врши физичко пребројување на долгорочните средства и нивно запишување во посебни пописни листи. Комисијата, составува Извештај за констатираните разлики по пописот, со предлози за книжење на вишокот или расходот на вредноста на средствата, како и забелешки за лицата што ракуваат со основните средства и објаснувања за настанатите разлики. Извештајот на Комисијата за попис на средствата го разгледува Градоначалникот и го утврдува начинот на книжење на утврдениот вишок или расход на долгорочните средства. Средствата кои се трајно нефункционални и се ставени вон употреба се испишуваат од сметководствената евиденција и се оттуѓуваат со Одлука за отпис и оттуѓување на долгорочни средства донесена од Советот на општина Карпош.

ДОЛГОРОЧНИ СРЕДСТВА

Градежни објекти

Во билансните позиции со состојба на 31.12.2024 година внесени се градежни објекти со кои стопанисува општина Карпош. Градежните објекти во книгата за попис се внесени според инвестиционата вредност, при нивна набавка или со завршување на изградбата.

Основа за запишување на градежните објекти во книгата за попис е вредноста на вложувањето (инвестицијата) искажана во градежните ситуации. Додека трае изградбата, овие

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

објекти

во сметководствената евиденција се водат на позицијата - Инвестиции во тек се до нивно завршување. По завршување на изградбата евидентно од приложена завршна ситуација и завршен извештај од надзорот со констатирана состојба за прием, во сметководствената евиденција објектите во изградба од Инвестиции во тек преминуваат во градежни објекти и се заведуваат со вкупната инвестирана вредност. Секоја дополнителна инвестиција во веќе изградениот објект ја зголемува набавната вредност односно револаризираната вредност на објектот. На крајот на фискалната година, по констатирање на состојбата на градежните објекти, преку Извештај од Комисија за извршен попис, Секторот за финансиски прашања пресметува амортизација и ревалоризација на градежните објекти поединечно и известува за нивната сегашна (тековна) вредност на чинење.

Во книгата за попис на ден 31.12.2024 година е заведена следната состојба на градежни објекти со вкупна набавна (ревалоризирана) вредност од 2.589.912.610 денари на која е пресметана вкупна исправка на вредноста од 266.967.084 денари и сегашна (тековна) вредност од 2.322.915.526 денари. Вкупната тековна вредност на градежните објекти се состои од :

Табела 1: Градежни објекти сопственост на општина Карпош

Назив	Набавна вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност
Деловни објекти (згради, урбани заедници, и др.објекти)	302.784.555	42.346.865	260.437.690
Градежни објекти (уредување на простор)	2.319.333.383	253.914.162	2.065.419.221
Вкупно	2.622.117.938	296.261.027	2.325.856.911

Извор: Сектор за финансиски прашања, книга за попис на градежни објекти на општина Карпош со состојба на 31.12.2024 година

Опрема

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Броењето на основните средства Комисијата го вршеше во полн состав при што се утврди дека, сите вработени кои располагаат и управуваат со основните средства (опремата) се задолжени во претходни пописни листи кои се потпишани од нив и од претходната пописна комисија. Основните средства кои се во употреба имаат соодветен инвентарен број, што ја олесни работата на Комисијата. При пописот на средствата Комисијата изготви нови пописни листи, изврши споредбена контрола со претходните пописни листи, а средствата на кои немаше инвентарен број ги заведе како новопронајдени средства со нов инвентарен број. Пописот се вршеше во присуство на вработените кои располагаат со основните средства. Секој вработен е запознаен со констатираната состојба што ја потврди со своерачен потпис на новите пописни листи.

При пописот на основи средства Комисијата констатира и во поединечните пописни листи внесе новопронајдени средства и за нив прикачи нов инвентарен број. Службениците кои располагаат со новонабавените основни средства се запознаени за одговорното ракување со истите, но и за висината на штетата која отпаѓа на терет на службениците доколку неодговорно ги ракуваат основните средства. Сите службеници, одговорното ракување со опремата ја потврдија со своерачен потпис на поединечните пописни листи. Посебната пописна листа беше земена предвид при споредба на фактичката со сметководствената состојба. Во соработка со Секторот за финансиски прашања, од увидот во сметководствената документација Комисијата констатира дека сите новопронајдени средства кореспондираат со фактичката состојба и се набавени и платени од сметката на Општина Карпош.

При вршењето на пописот, Комисијата затекна основни средства кои се расипани, скршени и нефункционални односно истите се вон употреба и ги заведе во посебна пописна листа за расход. Комисијата констатира дека овие средства се нефункционални и дотраени, но не по вина на вработените лица кои ракувале со нив, и дека истите се нефункционални поради физичка дотраеност и техничка застареност па согласно приложените листи предложи истите да се расходоваат.

Во книгата за попис со состојба на ден 31.12.2024 година е запишана опрема со вкупна набавна вредност од 156.664.842 денари на која е пресметана вкупна исправка на вредноста од 124.549.757 денари и сегашна (тековна) вредност од 32.115.085 денари.

ИЗВЕШТАЈ
ЗА ПОБАРУВАЊАТА И ЗА ОБВРСКИТЕ НА ОПШТИНА КАРПОШ
ЗА 2024 ГОДИНА

ОПШТИ НАПОМЕНИ

Во текот на 2024 година општина Карпош ја продолжи активноста околу утврдувањето на износот на нејзините побарувања од одделните субјекти, како и на нејзините обврски спрема доверителите врз разни основи, настанати во тековната година и нивно евидентирање во сметководствената евиденција.

Со користење на расположливата документација, Секторот за финансиски прашања на општина Карпош ги евидентира и ажурира тековните побарувања и обврски на општината создавани во претходните и во минатата година, врз основа на веродостојни и вистинити сметководствени документи.

Притоа, за секој вид на побарување општина Карпош воведе посебна книговодствена аналитичка евиденција, за секој комитент поодделно.

Сите констатирани побарувања и обврски на општина Карпош заклучно со 31.12.2024 година се наведени во Годишната сметка, во овој извештај и во останатите извештаи што се составен дел на Годишниот извештај за работата на општина Карпош во 2024 година.

ПОБАРУВАЊА

Во 2024 година во сметководствената евиденција на општина Карпош се прокнижени и потврдени побарувања врз повеќе основи. Побарувања врз основ на надоместок за уредување на

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

градежно земјиште од правни и физички лица, побарувања од продажба на градежно земјиште, побарувања од надоместок за утврдување на правен статус на физички и правни лица, побарувања од закупнини, побарувања од данок на имот на физички и правни лица, побарување за комунална такса за фирма и други кои имаат учество во приходите што ги остварува општина Карпош.

Од анализата на одделните побарувања на ден 31.12.2024 година евидентирани се следите нереализирани побарувања.

Табела 2: Побарувања - состојба на 31.12.2024 год.

Ставка	Опис на побарување	Долговен износ
1220	Побарувања од закупнини	1.287.615
1221	Побарување од комунални такси пред деловен простор	425.257
122246	Побарувања од правни лица за надомест за легализација на бесправно изграден објект	516.288
122256	Побарувања од индивидуални станбени објекти	243.040
122266	Побарувања за надомест на трошоци за уривање на објект	916.655
1226	Побарување на данок на имот од физички лица	93.786.924

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

12261	Побарување на данок на имот од правни лица	35.812.822
12262	Побарување за комунална такса за фирмарина	66.839.637
128002	Сомнителни и спорни побарувања	572.952
	Вкупни побарувања по сите основи	200.401.190

Извор: Општина Карпош, Сектор за финансиски прашања, Биланс на состојба на ден 31.12.2024 година

1220 - Побарувања од закупници

Општина Карпош издава деловен простор под закуп на правни лица и физички лица кои изразиле интерес за изнајмување на простор согласно нивните деловни потреби. За таа намена, општината има склучено договори за закуп на деловен простор со оние правни лица кои во претходна постапка за изнајмување на простор понудиле најповолна цена по метар квадратен. Согласно склучените договори за закуп, Секторот за финансиски прашања на месечна основа доставува фактури за закупениот простор. Во сметководствената евиденција заклучно со 31.12.2024 година заведени се побарувања од закуп на деловен простор, во износ од 1.287.615 денари.

122246 - Легализација на бесправно изградени објекти

Побарувањата врз основа на надоместок за легализација на бесправно изградени објекти од правни и физички лица во сметководствената евиденција се заведуваат врз основа на Законот за постапување со бесправно изградени објекти. Врз основа на Законот, Секторот за урбанизам за поднесените барања за легализација изготвува заклучок во кој се пресметува надоместокот за плаќање. Заклучокот се доставува до Секторот за финансиски прашања каде се отвара аналитичка сметка за секое побарување. Уплатите од физичките и правните лица се евидентираат и се следат

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

на _____ дневна
основа за што се изготвува потврда за платен надоместок. Во сметководствената евиденција, заклучно со 31.12.2024 година е евидентиран вкупен долговен износ од 516.288 денари.

122256 - Надомест за уредување на градежно земјиште

Побарувањата од правни и физички лица кои изразиле интерес да градат или доградат делови од колективен или индивидуален објект се евидентирани на сметката надомест за уредување на градежно земјиште. На крајот од извештајниот период (31.12.2024) евидентирани се вкупно 243.040 денари неплатени побарувања, кои произлегуваат од заеднички побарувања со Градот Скопје (сооднос 60/40).

122266 - Побарувања за надомест на трошоци за уривање на објекти

Побарувањата во износ од 916.655 денари се настанати врз основа на префактурирани трошоци за уривање на безправно изградени објекти. Побарувањата се пренесени од минатите години. Инспекциската служба на општината ги има откриено безправно изградени објекти (вон ДУП) и е издадено решение за нивно отстранување. Сопствениците на овие безправни објекти не постапија по решението од градежниот инспектор, така што службите на општина Карпош пристапија кон нивно отстранување. Секторот за финансиски прашања ги евидентира трошоците за уривање на безправните објекти и истите ги пренасочи за наплата до секое лице, соодветно.

Побарувања кои се делат помеѓу општина Карпош и град Скопје

1221 – Побарување од комунални такси пред деловен простор

1226 - Побарување на данок на имот од физички лица

12261 - Побарување на данок на имот од правни лица

12262 - Побарување за комунална такса за фирма

Побарувањата од комунлани такси тред деловен простор, побарување за фирмарина и данок на имот од физички и правни лица, заклучно со 31.12.2024 година изнесуваат 196.864.640

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

денари.

Овие побарувања во сметководството на општина Карпош се евидентирани на крајот од 2024 година, според добиениот Преглед на заеднички побарувања од градот Скопје. Согласно Законот за град Скопје овие побарувања се делат помеѓу општината и градот во соодветен процент, а обврска за издавање на решенија и нивно следење по лице има даночната администрација на градот Скопје. Секторот за финансиски прашања единствено врши координација помеѓу обврзниците за данок на имот и градот Скопје при дистрибуцијата на даночните решенија и откривање на нови даночни обврзници.

Побарувањата за данок на имот во сметководствената евиденција на град Скопје се заведуваат врз основа на годишни решенија за данок на имот, кои пак, се изготвуваат според облогателна листа. Облогателната листа се ревидира на месечно ниво, зависно од промените на имотот на даночните обврзници, а се објавува на почетокот на календарската година и содржи податоци за тековната година. Во таа насока, во 2024 година во облогателната листа на општина Карпош регистрирани се вкупно 36.349 физички лица и 1.191 правни лица, обврзници за данок на имот. Даночниот долг за данок на имот на вкупно евидентираниите даночни обврзници на територијата на општина Карпош, заклучно со 31.12.2024 година изнесува 93.786.924 денари долг на физички лица и 35.812.822 денари долг на правни лица. Побарувањата за комунална такса за фирма на 31.12.2024 година изнесуваат 66.839.637 денари во кои е кумулиран долг за фирмарина од претходни години. Побарувањето од комунални такси пред деловен простор на 31.12.2024 изнесува 425.257 денари.

ОБВРСКИ

На 31.12.2024 година, со користење на веродостојната расположлива документација, во сметководството на општина Карпош се евидентирани неплатени обврски по фактури и времени ситуации на разни доверители за извршени тековни и инвестициски активности. Бруто евидентираниите неплатени обврски на општина Карпош за 2024 година се евидентирани во вкупен износ од 204.274.155 денари и се групирани во два вида на обврски и тоа, краткорочни и среднорочни .

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Од

анализата на одделните обврски, вкупно евидентирани и неплатени обврски на општина Карпош на крајот од извештајниот период се според следниот редослед:

Табела 3: Обврски - состојба на 31.12.2024 год.

<u>Ставка</u>	<u>Опис на обврска</u>	<u>Долговен износ</u>
2200	Добавувачи во земјата	159.588.511
2501	Обврски за ДДВ	6.169.232
2810	Обврски за нето плати	6.238.980
2840	Даноци од плата	524.408
2850	Придонеси од плата	2.630.204
9200	Обврски по долгорочен заеми	29.122.820
	<u>Вкупно обврски по сите основи</u>	<u>204.274.155</u>

Извор: Општина Карпош, Сектор за финансиски прашања, Биланс на состојба на ден 31.12.2024 година

Краткорочни обврски

Во групата на краткорочни обврски отпаѓаат обврските по основ на пресметана бруто плата на вработените на општина Карпош за месец декември 2024 година во износ од од 9.393.592 денари.

Обврските во износ од 159.588.511 денари спрема добавувачи исто така отпаѓаат на категоријата краткорочни обврски, но содржат и дел од долгорочните обврски. Оттука,

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

краткорочните обврски во сметководствената евиденција се делат на тековно-оперативни и капитални обврски.

Тековно оперативните обврски заклучно со 31.12.2024 година изнесуваат 12.307.324 денари. Овие обврски се настанати од редовно работење на општината. Тие ги сочинуваат обврските по основ на неплатени фактури за комунални услуги како електрична енергија и јавно осветлување, телефонија, прехранбени продукти, канцелариски материјали, членарини, огласи во дневни весници и др.

Капиталните обврски во износ од 11.622.738 денари се обврски кон добавувачи за отпочнати капитални инвестиции и обврски за ДДВ во износ од 6.169.232 денари (ДДВ за период од 01.10-31.12.2024 година кој износ е исплатен во месец јануари 2025 година). Во оваа група обврски се и обврските по извршни судски решенија кон два добавувачи во вкупен износ од 139.658.449,00 денари, скучен е договор – спогодба за исплата на рати)

Долгорочни обврски

Долгорочни обврски на општина Карпош со состојба на 31.12.2024 година се евидентирани на вкупен износ од 29.122.820 денари, кои се однесуваат на Обврските по долгорочен заем одобрен од Светска банка, подзаем од Министерство за финансии за довршување на изградбата на сервисни и станбени улици на територија на општина Карпош(едниот кредит е 13.401.924 денари и вториот 15.720.896 денари). Долгорочениот кредит во земјата, поточно заемот од Комерцијална банка АД Скопје во целост е исплатен заклучно со 28.06.2024 година(краен рок за исплата на целиот кредит беше 25.02.2025 година)

ИЗВЕШТАЈ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМИТЕ НА ОПШТИНА КАРПОШ ВО 2024 ГОДИНА

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Целокупната активност на општина Карпош во текот на 2024 година се вршеше преку реализација на инвестиционите програми што ги опфаќаат нејзините различни надлежности утврдени со Законот за локалната самоуправа. Остварувањето на инвестиционите активности на општина Карпош за 2024 година е презентирano во посебни извештаи за реализација на програмите. Поради концептот на програмското буџетирање активностите на Општина Карпош во текот на 2024 година се презентирани во програмите одобрени од Советот на општината. Заради попрецизно согледување на остварувањата, во прегледите се презентирани податоци за планираните (ребалансирани) и за реализираните износи на одделни програми во текот на 2024 година. Во приложените прегледи се запазени принципите на транспарентност, прегледност и споредливост. Таквиот пристап создава можност за аналитички согледувања на остварувањето на програмите од секаков вид. Во тие рамки, секако, најважно е согледувањето на степенот на остварувањето на планираните вредносни големини на одредени програми, како и наменското користење на буџетските средства на општина Карпош, кои се детално регулирани и определени со нејзиниот буџет за 2024 година.

Согласно програмските активности на општина Карпош во 2024 година, се реализираа инфраструктурни проекти кои беа од особено значење за месното население во оние делови во кои се изведуваа градежни зафати. Согласно начелото на програмско буџетирање, реализацијата на инвестиционите активности на општина Карпош за 2024 година се одвиваше по соодветните донесени програми. Во таа насока, се опфатија проекти од областа на урбанистичкото планирање, комуналните дејности - јавно осветлување, изградба и реконструкција на улици и патишта, реконструкција на други објекти, изградба на детски игралишта, поставување на урбана опрема на територија на општина Карпош и др.

Инвестиционите активности на општина Карпош за 2024 година се дадени во следниот преглед на програми:

- Изградба на јавно осветлување на територијата на општината во износ од **48.797.745,00** денари
- Изградба и реконструкција на станбени и собирни улици, тротоари и пешачки патеки во износ од **14.978.090,00** денари,
- Уредување на градежно земјиште-капитални трошоци во износ од **31.617.786,00** денари (изградба на фекална канализација, атмосферска канализација, нн приклучоци со

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

проекти, топловодна мрежа со проекти, подигање на јавно зеленило, хидрантска мрежа, пристапни патеки за лица со посебни потреби и изградба на систем на одведување на отпадни води и реконструкција на станбени згради, изградба на деловен објект и реконструкција на деловен објект),

- Изградба на паркинг простори во износ од **1.026.671,00** денари,
- За поставување на нова урбана опрема се потрошени средства во износ од **871.284,00** денари.
- За изградаба на нови парковски површини се потрошени средства во износ од **3.188.594,00** денари.

Реализирана изградба на други објекти и тоа :

- Потрошени се средства за улично осветлување во износ од **11.261.291,00** денари,
- одржување на улично осветлување во износ **9.499.084,00** денари (замена на сијалици , канделабри и бандери)
- изработка на просторни и урбанистички планови во износ од **194.296,00** денари,
- за одржување на јавна чистота се потрошени средства во износ од **47.703.841,00** денари (ангажирање на работници- 43.356.040,00 денари и чистење на диви депонии, гориво и потрошен материјал за одржување на 4.347.801,00),
- одржување на паркови и зеленило се потрошени средства во износ од **3.069.774,00** денари,
- за одржување на урбана опрема се потрошени средства во износ од **8.295.148,00** денари.

Капитална донација на Фондот за магистрални и регионални патишта наменети за изградба, реконструкција и тековно одржување на улици во надлежност на општината за 2024 година изнесува **5.238.093,00** денари, потрошени се средстваат и тоа:

-изградба и реконструкцијна станбени и собирни улици	2.619.000,00
- зимска служба	1.048.093,00
- крпење на ударни дупки	1.571.000,00

ВКУПНО 5.238.093,00

Од средствата на Буџетот на Општина Карпош за одржување и реконструкција на основните училишта и детските градинки се потрошени средства во износ од **29.126.846,00** денари.

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА БЛОК ДОТАЦИИ НА ОПШТИНА КАРПОШ
ВО 2024 ГОДИНА

Во основните надлежности на општина Карпош е финансирањето на општинските буџетски корисници кои работат на најзино подрачје. Законот за локална самоуправа ја овластува општина Карпош да ја организира и финансира јавната детска заштита и основното образование. Со отпочнување на процесот на фискална децентрализација во надлежност на општина Карпош припаднаа десет основни училишта и четири јавни детски градинки. Согласно Законот за финансирање на ЕЛС, општинските буџетски корисници се финансираат од Буџетот на општина Карпош преку т.н. блок дотации од централниот буџет на РМ. Тие дотации, покрај средствата наменети за финансирање на тековно-оперативните активности, содржат и средства за финансирање на платите на вработените кај буџетските корисници.

Износите и намените за финансирање на тековно-оперативни активности, односно блок дотациите се регулирани со соодветни Уредби на Владата на Република Македонија, и тоа:

1. Уредба за методологијата за утврдување на критериумите за распределба на блок дотации за јавните установи за деца-детски градинки по општини за 2024 година,
2. Уредба за методологијата за утврдување на критериумите за распределба на блок дотации за основното образование-основни училишта по општини за 2024 година, и
3. Правилник за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации на основните училишта во општина Карпош.

Во текот на 2024 година Општина Карпош доби блок дотации од Буџетот на РМ во вкупен износ од 631.528.000 денари од кои:

- а) Блок дотации за ООУ во вкупен износ од 432.511.000 денари;

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

б) Блок

дотации за ЈДГ во вкупен износ од 199.017.000 денари;

За финансирање на тие намени во 2024 година беа користени и соодветните пренесени средства во вкупен износ од 7.790.148 денари што беа одобрени во 2023 година, а кои не беа искористени до крајот на таа година.

Соодветните износи и распределбата на блок дотациите по надлежност се содржани во буџетот на општина Карпош за 2024 година, како негов составен дел.

Во таа насока, општинските буџетски корисници (ОУ и ЈДГ) ги реализираа своите финансиски планови за 2024 година, во деталниот приказ како што следи:

Н1 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ОУ Димо Хаџи Димов

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	52.939.411
401	Основни плати и надоместоци	34.963.964
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	13.562.038
404	Надоместоци	812.816
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	2.692.191
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	218.794
424	Поправки и тековно одржување	179.215
425	Договорни услуги	180.313
426	Други тековни расходи	120.081
480	Купување на опрема и машини	209.999

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ОУ Аврам Писевски

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	23.023.897
401	Основни плати и надоместоци	15.468.650
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	6.003.622
404	Надоместоци	384.440
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	472.754
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	156.293
424	Поправки и тековно одржување	111.290
425	Договорни услуги	173.775
426	Други тековни расходи	121.139
480	Купување на опрема и машини	131.934

ОУ Братство

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	52.362.930
401	Основни плати и надоместоци	34.755.002
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	13.480.794
404	Надоместоци	812.816
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	3.091.179
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	169.892
424	Поправки и тековно одржување	8.944

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

426	Други тековни расходи	24.303
464	Други трансфери	20.000

ОУ Вера Циривири Трена

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	33.350.188
401	Основни плати и надоместоци	22.153.389
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	8.593.825
404	Надоместоци	494.280
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	1.393.000
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	205.000
424	Поправки и тековно одржување	22.000
425	Договорни услуги	47.000
426	Други тековни расходи	43.174
480	Купување на опрема и машини	398.520

ОУ Владо Тасевски

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	61.738.190
401	Основни плати и надоместоци	40.448.428
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	15.674.660
404	Надоместоци	944.624
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	3.979.516
423	Ситен инвентар, алат и други	178.980

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	материјали за поправки	
424	Поправки и тековно одржување	71.000
425	Договорни услуги	107.000
426	Други тековни расходи	90.000
464	Други трансфери	101.840
480	Купување на опрема и машини	127.142
483	Купување на мебел и опрема	10.000
485	Книги за библиотека	5.000

ОУ Христијан Тодоровски Карпош

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	31.669.089
401	Основни плати и надоместоци	20.258.598
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	7.848.821
404	Надоместоци	483.296
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	2.550.722
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	153.451
424	Поправки и тековно одржување	116.402
425	Договорни услуги	19.624
426	Други тековни расходи	66.250
480	Купување на опрема и машини	166.925
485	Книги за библиотека	5.000

ОУ Јан Амос Коменски

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	54.098.498
401	Основни плати и надоместоци	33.973.884
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	13.175.429
404	Надоместоци	834.784
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	5.323.387
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	245.000
424	Поправки и тековно одржување	281.000
425	Договорни услуги	145.014
426	Други тековни расходи	120.000

ОУ Лазо Трповски

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	38.857.915
401	Основни плати и надоместоци	23.862.694
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	9.235.254
404	Надоместоци	549.000
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	4.463.180
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	172.397
424	Поправки и тековно одржување	203.000
425	Договорни услуги	134.370
426	Други тековни расходи	93.000
480	Купување на опрема и машини	129.820
483	Купување на мебел и опрема	15.000

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ОУ Војдан Чернодрински

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	39.600.243
401	Основни плати и надоместоци	24.133.058
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	9.361.480
404	Надоместоци	549.200
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	4.474.905
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	240.000
424	Поправки и тековно одржување	21.000
425	Договорни услуги	103.600
426	Други тековни расходи	37.000
480	Купување на опрема и машини	400.000
483	Купување на мебел и опрема	280.000

ОУ Петар Поп Арсов

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	47.451.006
401	Основни плати и надоместоци	31.139.805

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	12.078.613
404	Надоместоци	724.944
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	3.195.056
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	7.160
424	Поправки и тековно одржување	8.582
425	Договорни услуги	33.588
426	Други тековни расходи	21.956
480	Купување на опрема и машини	231.342
485	Книги за библиотека	9.960

VI - ДЕТСКИ ГРАДИНКИ

ЈДГ Мајски цвет

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	56.097.896
401	Основни плати и надоместоци	34.284.151
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	13.292.479
404	Надоместоци	933.640
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	7.587.626

ЈДГ Орце Николов

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	52.976.737
401	Основни плати и надоместоци	33.335.236
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	12.897.252
404	Надоместоци	900.688
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	4.720.000
425	Договорни услуги	1.123.561

ЈДГ Пролет

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	59.588.592
401	Основни плати и надоместоци	38.747.592
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	15.023.251
404	Надоместоци	1.043.480
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	3.284.676
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	345.960
424	Поправки и тековно одржување	107.431
425	Договорни услуги	1.036.202

ЈДГ Распеана младост

Ставка	Опис	Реализација за 2024
	Вкупно расходи	27.763.133

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

401	Основни плати и надоместоци	17.408.864
402	Придонеси за социјално осигурување од работодавачите	6.750.198
404	Надоместоци	461.328
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	2.043.374
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	202.509
424	Поправки и тековно одржување	158.658
425	Договорни услуги	621.028
426	Други тековни расходи	51.774
480	Купување на мебел и опрема	65.400

Распределбата за одделни намени на ОУ и ЈДГ ја извршија стручните служби во општината, а ги усвои Советот на општина Карпош. Секторот за финансиски прашања ги утврди максималните износи на ОУ и ЈДГ за 2024 година, соодветно. При тоа, вкупно потребните средства за непречено функционирање на основните училишта, поодделно, се утврди согласно Правилникот за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации на основните училишта во општина Карпош, одобрен и донесен од Советот на општината. При распределбата појдовна основа беа податоците за историските трошоци по одделни намени за ОУ и ЈДГ во претходните години, како и од финансиските планови - предлози, кои што до општина Карпош ги доставија одделните ОУ и ЈДГ. Во практиката се покажаа одредени недоследности и непрецизности во распределбата на тие дотации за одделни намени како резултат на некомпатибилноста на плановите на ОУ и на ЈДГ со нивната практична реализација. Поради тоа, во текот на годината Советот на општина Карпош мораше да изврши соодветно менување и приспособување на одделни потставки и на износите во одделните потставки за користење на тие дотации.

Блок дотациите во утврдените збирни големини беа месечно трансферирани од Министерството за образование и наука и од Министерството за труд и социјална политика до сметката за блок дотации на општина Карпош во соодветно утврдените рокови и нив општина Карпош, исто така, во утврдените рокови, им ги ставаше на располагање на ОУ и на ЈДГ, така што тие можеа веднаш да ги користат расположливите средства за тековно-оперативните намени, а

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

тоа значи дека ОУ и ЈДГ не можеа да ги користат дотациите за други цели и намени, освен за тоа што беа определени во буџетот на општина Карпош за 2024 година. Нивната, евентуална, намера да ги користат за други намени, или да ги пренаменат, веќе, наменски определените средства, беше невозможна и поради ограничувачката софтверска програма на Министерството за финансии - Сектор Трезор, преку кое се вршат плаќањата на буџетските корисници.

Анализата на податоците што се дадени во консолидираната завршна сметка на општина Карпош покажува дека, ОУ и детските градинки не искористија дел од определените дотации за предвидените намени во текот на 2024 година. Тоа создаде сума на неискористени средства од блок дотации за тековно одржување во вкупен износ од 6.227.317 денари, кои се пренесени за користење во 2025 година.

Вкупно неискористениот дел од примените дотации кај детските градинки изнесува 4.856.495 денари, а кај основните училишта вкупно неискористен дел од 1.370.822 денари. Овие износи општина Карпош ќе овозможи да бидат достапни на користење во 2025 година, по претходна распределба. Пренесениот износ на буџетската сметка на општина Карпош за блок дотации е пресметан во планот за блок дотации во Буџетот на општина Карпош за 2024 година, распределени за финансирање на соодветните активности на детските градинки и основните училишта.

ИЗВЕШТАЈ ОД ОДГОВОРНИОТ СМЕТКОВОДИТЕЛ

Законски обврски на одговорниот сметководител

Согласно член 35 став 2 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, одговорниот сметководител, заедно со градоначалникот на општината, се одговорни за примената на одредбите од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Согласно член 34 став 2 алинеа 4 од истиот закон, одговорниот сметководител е должен до Советот на општината да поднесе извештај со кој ја потврдува точноста и веродостојноста на годишната сметка на општината.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Точност и веродостојност на годишната сметка на Општина Карпош за 2024 година

Општи услови на работење

Евидентирањето на промените во сметководството на општина Карпош во текот на 2024 година се вршеше во добри, коректни, работни услови што е резултат на активностите што беа спроведени во тековната година за средување на сметководствената евиденција. Во тој правец дејствуваше и кадровската екипираност на стручната служба и внесувањето и користењето на соодветни компјутерски сметководствени програми.

Во такви услови, Секторот за финансиски прашања на општина Карпош работеше паралелно кон отстранување на заостанатите ограничувачки фактори во нејзиното работење и истовремено, кон вршење на своите редовни активности. Сметководственото евидентирање на финансиските документи и трансакции се вршеше со пет сметководствени модули за финансиско работење, материјално работење, пресметка на плати, благајничко работење и евиденција на основните средства и инвентарот на општината. Сите модули се управувани од централен сервер на кои се евидентираа и снимаа сметководствените книжења од умрежени персонални компјутери. Софтверот за целосна сметководствена евиденција овозможи прецизно, точно, законито и навремено зеведување на сметководствената документација и го олесни пристапот до сметководствените податоци, но и следењето на реализацијата на буџетот на општината.

Ревидирањето на материјално-финансиското работење на општина Карпош во претходните години продолжи да се врши и во 2024 година. Особено внимание беше посветено на утврдување побарувањата на општина Карпош што настанале врз разни основи, пред се, врз основа на надомест за уредување на градежно земјиште за тековната година, легализација на безправно изградени објекти, разни видови на даноци и комунални такси и продажба на градежно неизградено земјиште.

Во 2024 година беше водена книговодствена евиденција на сите очекувани побарувања врз основа на надоместок за уредување на градежно земјиште, закуп на деловен простор, данок на имот, фирмарина и други, а во согласност со соодветните издадени налози/пресметки. Нивната наплата секојдневно беше ажурирана. Тоа создаде услови за поефикасна и побрза процедура за

одобренија за градење и на друга техничка документација за објектите на кои се однесуваат тие документи.

Секторот за финансиски прашања, заради следење на издадените дозволи за градење и уверенија за легализиран имот вовеле детална аналитичка евиденција, врз чија основа и се вршеше дневно следење (ажурирање) на нивната наплата. Во таа функција беше вршењето анализа на податоците со кои располага општина Карпош за секој поединечен предмет. Секторот за финансиски прашања, во соработка со Секторот за урбанизам, во континуитет вршеше проверување и проценување на веродостојноста на издадените документи-потврди за платени комуналии и надоместок за безправно изградени објекти. На правните и на физичките лица за кои е констатирано дека не ги платиле, целосно или делумно, своите обврски врз таа основа, им се укажа да ја исполнат својата финансиска обврска спрема општина Карпош. Воспоставената деловна практика придонесе ажурно, точно и навремено комплетирање и следење на финансиските документи произлезени од надоместокот за уредување на градежно земјиште, продажба на градежно неизградено земјиште, надомест за легализација на бесправно изградени објекти кој, пак, имаат трајна вредност.

Ист пристап е применет и спрема обврските на општина Карпош. За неспорните обврски, потврдени со веродостојно и вистинити финансиски документи, воведена е аналитичка евиденција. Општина Карпош во текот на годината редовно ги измируваше своите обврски.

Во текот на годината општина Карпош плаќаше обврски кои се однесуваат на проекти што беа изведувани на подрачјето на општина Карпош. Значајно е да се обележи дека, пред плаќањето на која била преземена обврска на општина Карпош спрема нејзините доверители, се вршеше детална проверка на документите, од аспект на тоа дали ја содржат целокупната пропратна документација и дали истата соодветствува и е составена согласно важечките законски прописи. Во случаите каде што ќе се констатираат обврски што во моментот на проверката беа со нецелосна односно недоволна пропратна финансиска документација, стручните служби ги контактираат изведувачите за докомплетирање на документацијата, по што истата се книжеше и се плаќаше.

Примена на сметководствените принципи, стандарди и начела

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Воспоставената дневна ажурност во книжењето на тековните приходи и на новосоздадените обврски од тековната година, во целост беше задржана и спроведувана во текот на 2024 година. Заради запазување на сметководственото начело на парично искажување, евидентирани се сите приходи и расходи настанати во 2024 година. Финансиските документи на побарувањата и обврските се евидентираа во главната книга на денот на нивното настанување, а долгорочните и краткорочните средства, во билансните позиции, се искажани според нивната набавна вредност.

Во текот на работењето во 2024 година, Секторот за финансиски прашања редовно ги применуваше соодветните законски одредби и сметководствените правила и принципи. Заради прецизно и точно составување на годишната сметка на општина Карпош за 2024 година, се изврши целосен попис на средствата и на изворите на средствата, побарувањата и обврските и паричните средства со кои општината располага. Со извршениот попис на средствата и на изворите на средствата е извршено усогласување на нивната книговодствена со фактичката состојба.

Евидентирањето на документите и на соодветните книговодствени промени во текот на 2024 година, во целост, се вршеше во согласност со одредбите на Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници (Сл. Весник на РМ” бр. 61/02, 98/02 и 81/05), Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници (Сл. Весник на РМ бр. 28/03, 62/06 и 8/09) и на соодветните подзаконски акти. Тоа значи дека, сметководството на општина Карпош во 2024 година се водеше во согласност со начинот и стандардите што ги предвидува тој закон и прописите што од него произлегуваат.

Во сметководството на општина Карпош редовно се водеа деловните книги што ги наложува законот. Нивното отворање, затворање и чување се вршеше во согласност со законските насоки. Сметките во главната книга се распоредуваа со примена на основните сметки од сметковниот план.

Признавањето на приходите и на расходите се спроведуваше според сметководственото начело на парично искажување, односно се признаваа и се евидентираа во сметководствениот период во кој настанале, според критериумите на мерливост и расположливост. Во однос на расходите на општина Карпош тоа начело значи дека, тие се признаваа во пресметковниот период во кој се вршеше обврската за плаќање.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Општина Карпош водеше посебно сметководство за средствата од буџетот и за другите приходи, а според распоредот на сметките од сметковниот план. Притоа, во сметководството се обезбедени податоци поединечно по сите видови на приходи и на други приливи, за расходите и за другите одливи, како и за состојбата на средствата, обврските и изворите на средствата. Сето тоа е евидентирано по системот на двојно сметководство (актива и пасива). Сметките беа распоредени во главната книга со примена на основните сметки пропишани со сметковниот план. Во текот на годината општина Карпош ги водеше само тие сметки на кои се појавија промени и трансакции. Целокупното книжење се вршеше електронски со примена на соодветен сметководствен софтвер.

Сметководствените промени непречено и навремено (ажурно) се евидентираа во соодветните сметководствени документи: дневник, главна книга и помошни книги (книга на влезни сметки, книга на излезни сметки, книги на набавки, книги на инвентарот и на капиталниот имот на општина Карпош, книга на благајната, книга на побарувањата и на обврските и книга на изводи на сметката на општина Карпош).

Годишната сметка на општина Карпош е изготвена во согласност со класификацијата на приходите и класификацијата на расходите што се донесени од Министерството за финансии. Годишната сметка ги содржи пропишаните годишни финансиски извештаи, кои пак, законски предвидениот рок се доставени до релеваните државни институции.

Процедурите за финансиско управување и контрола кои ги воспостави Секторот за финансиски прашања го уредуваат начинот на движење на финансиската документација и начинот на преземање на обврската (од влез на документацијата до нејзино евидентирање), материјално и благајничко работење и упатство за пресметка на плати, надоместоци и договори за повремено вршење на услуги и работи. Особено значајно е што Секторот за финансиски прашања го подготви и достави до Советот на усвојување Правилникот за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации на основните училишта, со што се утврдија правила за распределба на блок дотациите помеѓу основните училишта.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Од тие причини, сметководствените податоци содржани во годишната сметка на општина Карпош за 2024 година се во согласност со законските прописи и постојните сметководствени правила, стандарди и принципи.

Број 09-2483/12
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Завршна сметка на буџетот на Општина Карпош за 2024 година

1. Се објавува Завршна сметка на буџетот на Општина Карпош за 2024 година, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/3
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 2 од Законот за локалната самоуправа (Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и член 33 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа (Службен весник на Република Македонија“ бр. 61/04, 96/04, 67/07, 156/09, 47/11,192/15 и 209/18 и Службен весник на република Северна Македонија 244/19, 53/21, 77/21, 150/21, 173/22, 170/24 и 37/25), Советот на Општина Карпош на 62. седница одржана на 13 март 2025 година, донесе

**ЗАВРШНА СМЕТКА
НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ
ЗА 2024 ГОДИНА**

Член 1

Завршната сметка на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година се состои од:

	БУЏЕТ	ЗАВРШНА СМЕТКА
I. ВКУПНИ ПРИХОДИ	1. 414.373.000	1.346.467.743
Даночни приходи	603.267.000	599.328.109
Неданочни приходи	94.344.000	54.820.571
Капитални приходи	14.150.000	10.650.037
Приходи од дотации	631.528.000	631.527.992
Приходи од трансфери	39.866.000	41.702.328
Приходи од донации	31.218.000	8.438.706
II. ВКУПНИ РАСХОДИ	1.416.739.000	1.271.821.864
Утврдени намени	1.416.539.000	1.271.821.864
Резерви	200.000	0
III. ДЕФИЦИТ/СУФИЦИТ	- 2.366.000	74.645.880
IV. ФИНАНСИРАЊЕ	2.366.000	-74.645.880
Прилив	41.266.000	-35.915.532
Домашни задолжувања	0	0
Приливи од странски заем	0	0
Депозит	41.266.000	-35.915.532
Одлив	38.900.000	38.730.348
Отплата на главница	38.900.000	38.730.348

Член 2

Планираните и остварените приходи и приливи по извори и видови и расходите и одливите по основно намени се искажуваат во Билансите приходите и расходите на Завршната сметка на Буџетот на општина Карпош

BI LANS NA PRI HODI PO ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 661.287.360 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.527.992 31.218.000 8.438.706 0 0 1.455.639.000 1.348.768.875

Kategorija Stavka	O P I S	Buxetska smetka		Samofinansi raka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
71	DANO^NI PRI HODI	603.267.000	599.328.109	0	0	0	0	0	0	0	0	603.267.000	599.328.109
711	Danok od dohod, od dobi vka i od kapi tal ni dobi vki	42.250.000	50.969.062	0	0	0	0	0	0	0	0	42.250.000	50.969.062
711111	Danok na pl ati na vraboteni l i ca kaj kori sni ci te i edi nki te kori sni ci na sredstva od buxetot na rm, edi ni ci te na l okal nata samouprava i gradot skopje i f ondovi te osnovani so zakon	8.000.000	8.820.126	0	0	0	0	0	0	0	0	8.000.000	8.820.126
711112	Danok na pl ati na vraboteni l i ca vo trgovski dru{ tva, javni pretpri jati ja, kaj trgovci i kaj drugi pravni i f i zi -ki l i ca { to vr{ at dejnost koi ne se kori sni ci i edi nki kori sni ci na buxetot	26.000.000	35.535.928	0	0	0	0	0	0	0	0	26.000.000	35.535.928
711114	Danok na pl ati ostvareni vo stranstvo	6.000.000	4.679.178	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000.000	4.679.178
711133	Danok na dohod od f i zi -ki l i ca koi se zani mavaat so zanaet -i ska dejnost	1.500.000	1.251.230	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.251.230
711139	Danok na dohod na Pri hodi od zanaet -i ska dejnost spored pau{ al no utvrden neto pri hod	700.000	682.543	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	682.543
711140	Kamata za nenavremeno pl a}awe na personal en Danok na dohod od zanaet -i ska dejnost	50.000	57	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	57
713	Danoci na i mot	213.700.000	224.795.632	0	0	0	0	0	0	0	0	213.700.000	224.795.632
713111	Danok na i mot od f i zi cki l i ca	52.000.000	55.486.090	0	0	0	0	0	0	0	0	52.000.000	55.486.090
713112	Danok na i mot po povi soka stapka	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
713113	Danok na i mot od pravni l i ca	20.000.000	19.780.272	0	0	0	0	0	0	0	0	20.000.000	19.780.272
713114	Danok na i mot od f i zi cki l i ca napl aten po pri si l en pat	100.000	14.338	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	14.338
713211	Danok na nasl edstvo i podarok	12.000.000	11.705.055	0	0	0	0	0	0	0	0	12.000.000	11.705.055
713311	Danok na promet na nedvi `nosti	64.000.000	68.844.007	0	0	0	0	0	0	0	0	64.000.000	68.844.007
713312	Danok na promet na nedvi `nosti po povi soka stapka	64.000.000	68.380.148	0	0	0	0	0	0	0	0	64.000.000	68.380.148
713512	Kamata za nenavremeno pl a}awe na Danokot na i mot	1.500.000	585.722	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	585.722
717	Danoci na speci f i -ni usl ugi	347.017.000	323.388.633	0	0	0	0	0	0	0	0	347.017.000	323.388.633
717111	Komunal na Taksa za pri vremen prestop	64.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64.000	0
717112	Komunal na Taksa za i staknuvawe na f i rma, odnosno nazi v na del ovna prostori ja	7.000.000	4.395.309	0	0	0	0	0	0	0	0	7.000.000	4.395.309
717115	Komunal na Taksa za kori stewe na ul i ci so patni -ki , tovarni , motorni vozi l a, avtobusi , speci jal ni vozi l a i motorci kl i , { to se pl a}a pri regi straci ja na vozi l ata	7.000.000	3.795.197	0	0	0	0	0	0	0	0	7.000.000	3.795.197
717116	Komunal na Taksa za kori stewe i odr ` uvawe na javno osvetl eni e	59.000.000	59.117.406	0	0	0	0	0	0	0	0	59.000.000	59.117.406
717129	Drugi komunal ni Taksi	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
717131	Komunal na Taksa za kori stewe na prostorot pred del ovni prostori i za vr{ ewe na dejnost	3.500.000	3.159.574	0	0	0	0	0	0	0	0	3.500.000	3.159.574

741111	Tekovni transferi od drugimi v ovrha na vlast	2.000.000	3.836.704	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000.000	3.836.704
741113	Transferi od buxetite na fondovite	5.238.000	5.238.093	0	0	0	0	0	0	0	0	5.238.000	5.238.093
741114	Preneseni višok na Prihodi od prethodnata godina	35.048.000	0	0	2.301.132	6.218.000	0	0	0	0	0	41.266.000	2.301.132
741115	Dotaci na opština, od Prihodi od ddv	32.628.000	32.627.531	0	0	0	0	0	0	0	0	32.628.000	32.627.531
741120	Blok dotaci na opština po oddelni nameni	0	0	0	0	631.528.000	631.527.992	0	0	0	0	631.528.000	631.527.992
742	Donaci od stranstvo	0	0	0	0	0	0	31.218.000	8.153.206	0	0	31.218.000	8.153.206
742111	Prihodi od obedineta	0	0	0	0	0	0	0	208.000	0	0	0	208.000
742114	Prihodi od evropskata unija	0	0	0	0	0	0	0	1.346.399	0	0	0	1.346.399
742119	Drugi opština tekovni donaci	0	0	0	0	0	0	31.218.000	6.598.807	0	0	31.218.000	6.598.807
744	Tekovni donaci	0	0	0	0	0	0	0	285.500	0	0	0	285.500
744311	Drugi tekovni donaci	0	0	0	0	0	0	0	285.500	0	0	0	285.500

BI LANS NA RASHODI PO ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samofinansi ranska smetka		Smetka na dotacii		Smetka na donacii		Smetka na krediti		VKUPNO	
		Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Buxet	Realiz.
40 PLATI I NADOMESTOCI		127.864.000	120.734.120	0	0	575.432.000	571.840.567	0	0	0	0	703.296.000	692.574.687
401 Osnovni plati		83.833.000	79.457.317	0	0	406.264.000	404.933.315	0	0	0	0	490.097.000	484.390.632
401110	Osnovni plati -funkcioneri	1.500.000	1.467.278	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.467.278
401120	Osnovni plati -dr`avni slu`benici	67.000.000	64.692.350	0	0	0	0	0	0	0	0	67.000.000	64.692.350
401130	Osnovni plati -drugi vraboteni	7.024.000	6.028.428	0	0	374.500.000	373.624.068	0	0	0	0	381.524.000	379.652.496
401310	Personalen danok na dohod od plata	6.807.000	6.063.988	0	0	30.600.000	30.206.367	0	0	0	0	37.407.000	36.270.355
401320	Personalen danok na dohod od nadomestoci	1.502.000	1.205.273	0	0	1.164.000	1.102.880	0	0	0	0	2.666.000	2.308.153
402 Pri donesi za socialno osiguruvawe		32.920.000	30.428.075	0	0	158.300.000	156.977.716	0	0	0	0	191.220.000	187.405.791
402110	Osnovni pri donesi za PIO	21.100.000	20.430.232	0	0	105.800.000	105.399.516	0	0	0	0	126.900.000	125.829.748
402210	Osnovni pri donesi za zdravstvo	9.260.000	8.150.366	0	0	42.300.000	42.047.800	0	0	0	0	51.560.000	50.198.166
402220	Osnoven pri dones za profesi onalno zabol uvawe	1.020.000	543.396	0	0	3.300.000	2.803.015	0	0	0	0	4.320.000	3.346.411
402310	Osnovni prodonesi do Agencijata za vrabotuvawe	1.540.000	1.304.081	0	0	6.900.000	6.727.385	0	0	0	0	8.440.000	8.031.466
404 Nadomestoci		11.111.000	10.848.728	0	0	10.868.000	9.929.536	0	0	0	0	21.979.000	20.778.264
404110	Nadomest za godi{ en odmor	4.011.000	3.796.254	0	0	10.766.000	9.929.536	0	0	0	0	14.777.000	13.725.790
404150	Drugi nadomestoci	7.100.000	7.052.474	0	0	102.000	0	0	0	0	0	7.202.000	7.052.474
41 REZERVI I NEDEFINIRANI RASHODI		200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0
412 Postojana rezerva (nepredvidivi rashodi)		50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
412110	Postojana rezerva (nepredvidivi rashodi)	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
413 Tekovni rezervi (raznovidni rashodi)		150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0
413110	Tekovni rezervi (raznovidni rashodi)	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0
42 STOKI I USLUGI		228.418.000	204.068.005	72.714.000	44.900.047	58.799.000	57.369.276	27.018.000	3.735.564	0	0	386.949.000	310.072.892
420 Patni i dnevni rashodi		2.645.000	1.786.634	1.216.000	254.222	0	0	10.245.000	1.794.867	0	0	14.106.000	3.835.723
420110	Patuvawe vo zemjata - hranarici (dnevni ca)	0	0	60.000	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
420120	Patuvawe vo zemjata - patni rashodi	65.000	0	380.000	42.000	0	0	0	24.746	0	0	445.000	66.746
420130	Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	560.000	345.566	305.000	33.100	0	0	0	65.645	0	0	865.000	444.311
420140	Patuvawe vo zemjata - sporedni rashodi	20.000	0	85.000	0	0	0	0	0	0	0	105.000	0
420210	Patuvawe vo stranstvo - hranarici (dnevni ca)	300.000	321.869	100.000	39.902	0	0	4.500.000	842.477	0	0	4.900.000	1.204.248
420220	Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	275.000	44.671	115.000	80.800	0	0	4.210.000	468.647	0	0	4.600.000	594.118
420230	Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	1.410.000	1.070.634	170.000	58.420	0	0	1.475.000	393.352	0	0	3.055.000	1.522.406
420240	Patuvawe vo stranstvo - sporedni rashodi	15.000	3.894	1.000	0	0	0	60.000	0	0	0	76.000	3.894
421 Komunalni uslugi, greewe, komunikacija i transport		34.340.000	30.218.975	8.506.000	5.225.292	49.459.000	49.271.566	750.000	5.212	0	0	93.055.000	84.721.045
421110	Elektrici -na energija	14.850.000	13.572.687	2.350.000	1.932.754	11.705.000	10.099.025	0	0	0	0	28.905.000	25.604.466
421120	Vodovod i kanalizacija	790.000	590.437	900.000	162.600	3.520.000	3.578.464	0	0	0	0	5.210.000	4.331.501

491	Otpl ata na gl avni na do nerezi dentni kredi tori	5.500.000	5.392.066	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	5.392.066
491120	Otpl ata na gl avni na po dol goro-ni zaemi od Svetskata banka	5.500.000	5.392.066	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	5.392.066
492	Otpl ata na gl avni na kon domaçi ni i nsti tuci i	33.400.000	33.338.282	0	0	0	0	0	0	0	0	33.400.000	33.338.282
492320	Otpl ata na gl avni na na dol goro-ni pozajmuvawa od banki	33.400.000	33.338.282	0	0	0	0	0	0	0	0	33.400.000	33.338.282

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
A00 SOVET NA OP{ TI NA	50.770.000	49.832.071	0	0	0	0	0	0	0	0	50.770.000	49.832.071
40 PLATI I NADOMESTOCI	7.900.000	7.835.941	0	0	0	0	0	0	0	0	7.900.000	7.835.941
401 Osnovni pl ati	800.000	783.467	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	783.467
401320 Personal en danok na dohod od nadomestoci	800.000	783.467	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	783.467
404 Nadomestoci	7.100.000	7.052.474	0	0	0	0	0	0	0	0	7.100.000	7.052.474
404150 Drugi nadomestoci	7.100.000	7.052.474	0	0	0	0	0	0	0	0	7.100.000	7.052.474
41 REZERVI I NEDEFINIRANI RASHODI	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
412 Postojana rezerva (nepredvidlivi rashodi)	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
412110 Postojana rezerva (nepredvidlivi rashodi)	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
413 Tekovni rezervi (raznovdni rashodi)	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
413110 Tekovni rezervi (raznovdni rashodi)	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
42 STOKI I USLUGI	870.000	469.847	0	0	0	0	0	0	0	0	870.000	469.847
420 Patni i dnevni rashodi	170.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	170.000	0
420130 Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000	0
420220 Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
420230 Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
421 Komunalni uslugi, greewe, komunikacija i transport	500.000	469.847	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	469.847
421320 Telefoni telefaks	500.000	469.847	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	469.847
426 Drugi tekovni rashodi	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0
426210 Rashodi za reprezentacija	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
426990 Drugi operativni rashodi	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
45 KAMATNI PLA}AWA	3.000.000	2.795.935	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000.000	2.795.935
452 Kamatni pla}awa kon doma{ni krediti	3.000.000	2.795.935	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000.000	2.795.935
452410 Kamata na krediti	3.000.000	2.795.935	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000.000	2.795.935
49 OTPLATA NA GLAVNICA	38.900.000	38.730.348	0	0	0	0	0	0	0	0	38.900.000	38.730.348
491 Otplata na glavni na do nerezidntni krediti	5.500.000	5.392.066	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	5.392.066
491120 Otplata na glavni na podolgoro-ni zaemi od Svetska	5.500.000	5.392.066	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	5.392.066
492 Otplata na glavni na kon doma{ni institucii	33.400.000	33.338.282	0	0	0	0	0	0	0	0	33.400.000	33.338.282
492320 Otplata na glavni na na dolgoro-ni pozajmuvawa od b	33.400.000	33.338.282	0	0	0	0	0	0	0	0	33.400.000	33.338.282

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
D00 GRADONA^ALNI K	8.126.000	7.004.058	0	0	0	0	0	0	0	0	8.126.000	7.004.058
40 PLATI I NADOMESTOCI	2.356.000	2.246.734	0	0	0	0	0	0	0	0	2.356.000	2.246.734
401 Osnovni pl ati	1.660.000	1.617.646	0	0	0	0	0	0	0	0	1.660.000	1.617.646
401110 Osnovni pl ati -funkci oneri	1.500.000	1.467.278	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.467.278
401310 Personal en danok na dohod od pl ata	160.000	150.368	0	0	0	0	0	0	0	0	160.000	150.368
402 Pri donesi za soci jal no osi guruvawe	696.000	629.088	0	0	0	0	0	0	0	0	696.000	629.088
402110 Osnovni pri donesi za PI O	450.000	422.386	0	0	0	0	0	0	0	0	450.000	422.386
402210 Osnovni pri donesi za zdravstvo	200.000	168.506	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	168.506
402220 Osnoven pri dones za prof esi onal no zabol uvawe	16.000	11.236	0	0	0	0	0	0	0	0	16.000	11.236
402310 Osnovni prodonesi do Agenci jata za vrabotuvawe	30.000	26.960	0	0	0	0	0	0	0	0	30.000	26.960
41 REZERVI I NEDEFI NI RANI RASHODI	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
413 Tekovni rezervi (raznovi dni rashodi)	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
413110 Tekovni rezervi (raznovi dni rashodi)	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
42 STOKI I USLUGI	170.000	10.198	0	0	0	0	0	0	0	0	170.000	10.198
420 Patni i dnevni rashodi	170.000	10.198	0	0	0	0	0	0	0	0	170.000	10.198
420130 Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000	0
420210 Patuvawe vo stranstvo - hranari na (dnevni ca)	50.000	10.198	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	10.198
420220 Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
420230 Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
420240 Patuvawe vo stranstvo - sporedni rashodi	10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000	0
46 SUBVENCII I TRANSFERI	5.500.000	4.747.126	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	4.747.126
464 Razni transferi	5.500.000	4.747.126	0	0	0	0	0	0	0	0	5.500.000	4.747.126
464940 Transferi pri penzi oni rawe	2.500.000	1.961.536	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500.000	1.961.536
464990 Drugi transferi	3.000.000	2.785.590	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000.000	2.785.590

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
D10	MESNA SAMOUPRAVA	1.855.000	1.005.066	0	0	0	0	0	0	0	0	1.855.000	1.005.066
42	STOKI I USLUGI	1.505.000	775.067	0	0	0	0	0	0	0	0	1.505.000	775.067
421	Komunal ni usl ugi , greewe, komuni kaci ja i transport	1.505.000	775.067	0	0	0	0	0	0	0	0	1.505.000	775.067
421110	El ektri -na energi ja	850.000	152.409	0	0	0	0	0	0	0	0	850.000	152.409
421120	Vodovod i kanal izaci ja	300.000	297.902	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	297.902
421130	\ubretari na	5.000	7.358	0	0	0	0	0	0	0	0	5.000	7.358
421210	Central no greewe	300.000	317.398	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	317.398
421320	Tel ef on i tel ef aks	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
46	SUBVENCII I TRANSFERI	350.000	229.999	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	229.999
464	Razni transferi	350.000	229.999	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	229.999
464990	Drugi transferi	350.000	229.999	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	229.999

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samofinansi raka smetka		Smetka na dotacii		Smetka na donacii		Smetka na krediti		VKUPNO	
	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
E00 OP[TINSKA ADMINISTRACIJA	229.795.000	215.729.912	0	0	0	0	200.000	0	0	0	229.995.000	215.729.912
40 PLATI I NADOMESTOCI	116.800.000	109.916.297	0	0	0	0	0	0	0	0	116.800.000	109.916.297
401 Osnovni plati	80.800.000	76.524.663	0	0	0	0	0	0	0	0	80.800.000	76.524.663
401120 Osnovni plati - dravninski	67.000.000	64.692.350	0	0	0	0	0	0	0	0	67.000.000	64.692.350
401130 Osnovni plati - drugi vraboteni	6.500.000	5.537.841	0	0	0	0	0	0	0	0	6.500.000	5.537.841
401310 Personalen danok na dohod od plata	6.600.000	5.872.666	0	0	0	0	0	0	0	0	6.600.000	5.872.666
401320 Personalen danok na dohod od nadomestoci	700.000	421.806	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	421.806
402 Pri donesi za socialno osiguruvawe	32.000.000	29.595.380	0	0	0	0	0	0	0	0	32.000.000	29.595.380
402110 Osnovni pri donesi za PIO	20.500.000	19.871.140	0	0	0	0	0	0	0	0	20.500.000	19.871.140
402210 Osnovni pri donesi za zdravstvo	9.000.000	7.927.323	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000.000	7.927.323
402220 Osnoven pri donesi za profesionalno zaboluvawe	1.000.000	528.526	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	528.526
402310 Osnovni prodonesi do Agencijata za vrabotuvawe	1.500.000	1.268.391	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.268.391
404 Nadomestoci	4.000.000	3.796.254	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	3.796.254
404110 Nadomest za godinen odmor	4.000.000	3.796.254	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	3.796.254
42 STOKI I USLUGI	82.795.000	78.070.579	0	0	0	0	0	0	0	0	82.795.000	78.070.579
420 Patni i dnevni rashodi	1.125.000	899.317	0	0	0	0	0	0	0	0	1.125.000	899.317
420120 Patuvawe vo zemjata - patni rashodi	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
420130 Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	500.000	345.566	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	345.566
420140 Patuvawe vo zemjata - sporedni rashodi	20.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20.000	0
420210 Patuvawe vo stranstvo - hranarina (dnevni ca)	250.000	224.671	0	0	0	0	0	0	0	0	250.000	224.671
420220 Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	100.000	44.671	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	44.671
420230 Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	200.000	280.515	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	280.515
420240 Patuvawe vo stranstvo - sporedni rashodi	5.000	3.894	0	0	0	0	0	0	0	0	5.000	3.894
421 Komunalni uslugi, greewe, komunkacija i transport	9.120.000	7.780.823	0	0	0	0	0	0	0	0	9.120.000	7.780.823
421110 Elektri na energija	1.500.000	1.577.139	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.577.139
421120 Vodovod i kanalizacija	400.000	255.841	0	0	0	0	0	0	0	0	400.000	255.841
421130 Kubretarina	80.000	65.316	0	0	0	0	0	0	0	0	80.000	65.316
421190 Drugi komunalni taksi i uslugi	10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000	0
421210 Centralno greewe	20.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20.000	0
421310 Postaja	500.000	280.537	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	280.537
421320 Telefon i telefaks	4.000.000	3.878.923	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	3.878.923
421410 Gori va i masla (motorni vozila)	1.400.000	1.388.135	0	0	0	0	0	0	0	0	1.400.000	1.388.135
421420 Regi stracija na motorni vozila	350.000	334.932	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	334.932
421440 Transport na lule	860.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	860.000	0
423 Materijali i siten inventar	4.060.000	3.656.331	0	0	0	0	0	0	0	0	4.060.000	3.656.331

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samofinansi raka smetka		Smetka na dotacii		Smetka na donacii		Smetka na krediti		VKUPNO	
		Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Buxet	Realiz.
423110	Kancelarijski materiali	800.000	679.633	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	679.633
423120	Spisanija, vesnici i drugi izdanija za kori stewe od :	200.000	180.298	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	180.298
423210	Materijali za AOP	900.000	767.656	0	0	0	0	0	0	0	0	900.000	767.656
423310	Uniformi	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
423410	Prehranbeni produkti i pijalaci	300.000	349.479	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	349.479
423710	Sredstva za odr`uvawe na higijena	700.000	493.233	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	493.233
423720	Materijali za razni popravki	50.000	6.000	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	6.000
423810	Siten inventar	300.000	145.548	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	145.548
423910	Drugi materiali za specijalna namena	10.000	2.999	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000	2.999
423990	Drugi materiali	700.000	1.031.485	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	1.031.485
424	Popravki i tekovno odr`uvawe	8.050.000	6.132.156	0	0	0	0	0	0	0	0	8.050.000	6.132.156
424110	Popravki i servisirawe na lesni vozila (vkl u-uva•	3.200.000	1.977.770	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	1.977.770
424210	Odr`uvawe na zgradi	200.000	15.840	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	15.840
424220	Uslugi za obezbeduvawe na objekti	500.000	448.398	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	448.398
424420	Popravki i odr`uvawe na softverska i hardverska c	3.600.000	3.212.797	0	0	0	0	0	0	0	0	3.600.000	3.212.797
424430	Popravki i odr`uvawe na ma{ini	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
424440	Popravki i odr`uvawe na druga oprema	500.000	477.351	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	477.351
425	Dogovorni uslugi	9.000.000	8.993.048	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000.000	8.993.048
425120	Iznajmuvawe na magacinski prostor	1.000.000	942.689	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	942.689
425130	Iznajmuvawe na drug tip na prostor	400.000	267.217	0	0	0	0	0	0	0	0	400.000	267.217
425190	Iznajmuvawe na druga oprema i oprema za specijalni	700.000	875.256	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	875.256
425220	Bankarska provizija	50.000	17.133	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	17.133
425230	Osiguruvawe na vraboteni (nesre)ji, `ivot)	50.000	250	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	250
425250	Osiguruvawe na nedvi`nosti i prava	750.000	749.000	0	0	0	0	0	0	0	0	750.000	749.000
425260	Osiguruvawe na motorni vozila	100.000	85.160	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	85.160
425310	Pravni uslugi	1.500.000	1.026.400	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.026.400
425320	Sudski ve{ta-ewa	50.000	24.000	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	24.000
425360	Platawe na sudski taksi	500.000	60.622	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	60.622
425490	Drugi zdravstveni uslugi	350.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	0
425910	Preveduva-i	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0
425920	Uslugi za kopi rawe, pe-atewe i izdavawe	500.000	94.098	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	94.098
425970	Konsultantski uslugi	700.000	693.958	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	693.958
425990	Drugi dogovorni uslugi	2.300.000	4.157.265	0	0	0	0	0	0	0	0	2.300.000	4.157.265
426	Drugi tekovni rashodi	9.440.000	9.231.627	0	0	0	0	0	0	0	0	9.440.000	9.231.627
426110	^lenari ni vo meunarodni organizacii	40.000	18.540	0	0	0	0	0	0	0	0	40.000	18.540

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
426120	^I enari ni vo doma{ ni organi zaci i	400.000	382.560	0	0	0	0	0	0	0	0	400.000	382.560
426210	Rashodi za reprezentacija	1.500.000	2.309.857	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	2.309.857
426310	Semi nari i konf erenci i	500.000	843.043	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	843.043
426410	Objavuvawe na ogl asi	2.500.000	1.493.353	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500.000	1.493.353
426990	Drugi operati vni rashodi	4.500.000	4.184.274	0	0	0	0	0	0	0	0	4.500.000	4.184.274
427	Pri vremen i vrabotuvawa	42.000.000	41.377.277	0	0	0	0	0	0	0	0	42.000.000	41.377.277
427110	Pri vremen i vrabotuvawa	42.000.000	41.377.277	0	0	0	0	0	0	0	0	42.000.000	41.377.277
46	SUBVENCII I TRANSFERI	22.100.000	19.644.069	0	0	0	0	200.000	0	0	0	22.300.000	19.644.069
463	Transferi do nevl adi ni organi zaci i	900.000	620.000	0	0	0	0	0	0	0	0	900.000	620.000
463110	Transferi do zdru` eni ja na grajani i fondaci i	700.000	620.000	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	620.000
463160	Transferi do humani tarni organi zaci i	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0
464	Razni transferi	21.200.000	19.024.069	0	0	0	0	200.000	0	0	0	21.400.000	19.024.069
464120	Sti pendi i za poddr{ ka na ml adi tal enti	2.000.000	1.055.016	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000.000	1.055.016
464910	Pl a}awe po sudski re{ eni ja	14.000.000	14.445.839	0	0	0	0	0	0	0	0	14.000.000	14.445.839
464940	Transferi pri penzi oni rawe	700.000	651.088	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	651.088
464990	Drugi transferi	4.500.000	2.872.126	0	0	0	0	200.000	0	0	0	4.700.000	2.872.126
47	SOCI JALNI BENEFICI I	8.100.000	8.098.967	0	0	0	0	0	0	0	0	8.100.000	8.098.967
471	Soci jal ni nadomestoci	8.100.000	8.098.967	0	0	0	0	0	0	0	0	8.100.000	8.098.967
471230	Pomo{ za novoroden-i wa	600.000	564.451	0	0	0	0	0	0	0	0	600.000	564.451
471990	Druga soci jal na pomo{	7.500.000	7.534.516	0	0	0	0	0	0	0	0	7.500.000	7.534.516

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
EA0	KAPI TALNI TRO[OCI NA OP[TI NA	71.330.000	67.845.918	0	0	0	0	0	0	0	0	71.330.000	67.845.918
48	KAPI TALNI RASHODI	71.330.000	67.845.918	0	0	0	0	0	0	0	0	71.330.000	67.845.918
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	8.350.000	7.656.345	0	0	0	0	0	0	0	0	8.350.000	7.656.345
480140	Kupuvawe na i nformati -ka i vi deo oprema	6.000.000	5.712.029	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000.000	5.712.029
480160	Kupuvawe na oprema za greewe i kl i mati zaci ja	350.000	147.500	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	147.500
480190	Kupuvawe na druga oprema	2.000.000	1.796.816	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000.000	1.796.816
481	Grade` ni objekti	51.000.000	49.157.220	0	0	0	0	0	0	0	0	51.000.000	49.157.220
481220	Nabavka i li nova i zgradba na del ovni objekti	51.000.000	49.157.220	0	0	0	0	0	0	0	0	51.000.000	49.157.220
482	Drugi grade` ni objekti	1.300.000	828.115	0	0	0	0	0	0	0	0	1.300.000	828.115
482940	Nadzor nad i zgradbata	1.300.000	828.115	0	0	0	0	0	0	0	0	1.300.000	828.115
483	Kupuvawe na mebel	280.000	110.598	0	0	0	0	0	0	0	0	280.000	110.598
483110	Kupuvawe na kancel ari ski mebel	280.000	110.598	0	0	0	0	0	0	0	0	280.000	110.598
485	VI o` uvawa i nef i nansi ski sredstva	600.000	598.500	0	0	0	0	0	0	0	0	600.000	598.500
485230	Kompjuterstki sof tver	600.000	598.500	0	0	0	0	0	0	0	0	600.000	598.500
486	Kupuvawe na vozi la	9.800.000	9.495.140	0	0	0	0	0	0	0	0	9.800.000	9.495.140
486110	Kupuvawe na motorni vozi la	4.800.000	4.999.340	0	0	0	0	0	0	0	0	4.800.000	4.999.340
486190	Kupuvawe na drugi motorni vozi la	5.000.000	4.495.800	0	0	0	0	0	0	0	0	5.000.000	4.495.800

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategori ja Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
F10	URBANI STI ^KO PLANI RAWE	700.000	194.296	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	194.296
42	STOKI I USLUGI	700.000	194.296	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	194.296
425	Dogovorni uslugi	700.000	194.296	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	194.296
425640	I zrobotka na prostorni i urbani sti -ki pl anovi	700.000	194.296	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	194.296

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategori ja Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
F20	UREDUVAVE NA GRADE@NO ZEMJI [TE	4.000.000	912.094	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	912.094
42	STOKI I USLUGI	4.000.000	912.094	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	912.094
425	Dogovorni uslugi	4.000.000	912.094	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	912.094
425940	Ru{ ewe na objekti	4.000.000	912.094	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000.000	912.094

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samofinansi raka smetka		Smetka na dotaciji		Smetka na donaciji		Smetka na krediti		VKUPNO	
		Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Buxet	Realiz.
FA0	UREDUVANJE NA GRADE@NO ZEMJI [TE (KAPITALNI TRO	40.200.000	31.617.786	0	0	0	0	0	0	0	0	40.200.000	31.617.786
48	KAPITALNI RASHODI	40.200.000	31.617.786	0	0	0	0	0	0	0	0	40.200.000	31.617.786
482	Drugi grade`ni objekti	19.700.000	11.117.786	0	0	0	0	0	0	0	0	19.700.000	11.117.786
482910	Podgotvovanje projekti vkl u-uvaj}i di zajna drugi ob	4.500.000	2.487.926	0	0	0	0	0	0	0	0	4.500.000	2.487.926
482920	Izgradba na drugi objekti	15.000.000	8.625.813	0	0	0	0	0	0	0	0	15.000.000	8.625.813
482940	Nadzor nad izgradbata	200.000	4.047	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	4.047
485	VI o`uvawa inefinansi ski sredstva	20.500.000	20.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0	20.500.000	20.500.000
485420	Nadomest za odzemeni mot	20.500.000	20.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0	20.500.000	20.500.000

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
G10	PODDR[KA NA LOKALNI OT EKONOMSKI RAZVOJ	9.000.000	5.617.401	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000.000	5.617.401
42	STOKI I USLUGI	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
426	Drugi tekovni rashodi	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
426110	^I enari ni vo me unnarodni organi zaci i	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
46	SUBVENCII I TRANSFERI	8.975.000	5.617.401	0	0	0	0	0	0	0	0	8.975.000	5.617.401
463	Transf eri do nevl adi ni organi zaci i	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0
463110	Transf eri do zdru` eni ja na gra ani i f ondaci i	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0
464	Razni transf eri	8.775.000	5.617.401	0	0	0	0	0	0	0	0	8.775.000	5.617.401
464990	Drugi transf eri	8.775.000	5.617.401	0	0	0	0	0	0	0	0	8.775.000	5.617.401

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
GD0	PROEKTI ZA ENERGETSKA EFI KASNOST	26.000.000	21.764.295	0	0	0	0	3.000.000	0	0	0	29.000.000	21.764.295
46	SUBVENCII I TRANSFERI	26.000.000	21.764.295	0	0	0	0	3.000.000	0	0	0	29.000.000	21.764.295
464	Razni transferi	26.000.000	21.764.295	0	0	0	0	3.000.000	0	0	0	29.000.000	21.764.295
464990	Druzi transferi	26.000.000	21.764.295	0	0	0	0	3.000.000	0	0	0	29.000.000	21.764.295

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J00	ODR@UVAWE NA URBANA OPREMA	10.000.000	8.295.148	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000.000	8.295.148
42	STOKI I USLUGI	10.000.000	8.295.148	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000.000	8.295.148
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	10.000.000	8.295.148	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000.000	8.295.148
424390	Odr` uvawe na drugi gradbi	10.000.000	8.295.148	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000.000	8.295.148

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J30	JAVNO OSVETLUVAWE	23.000.000	20.760.375	0	0	0	0	0	0	0	0	23.000.000	20.760.375
42	STOKI I USLUGI	23.000.000	20.760.375	0	0	0	0	0	0	0	0	23.000.000	20.760.375
421	Komunal ni usl ugi , greewe, komuni kaci ja i transport	12.000.000	11.261.291	0	0	0	0	0	0	0	0	12.000.000	11.261.291
421110	El ektri -na energi ja	12.000.000	11.261.291	0	0	0	0	0	0	0	0	12.000.000	11.261.291
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	11.000.000	9.499.084	0	0	0	0	0	0	0	0	11.000.000	9.499.084
424390	Odr` uvawe na drugi gradbi	11.000.000	9.499.084	0	0	0	0	0	0	0	0	11.000.000	9.499.084

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J40	JAVNA ^I STOTA	49.000.000	47.703.841	0	0	0	0	0	0	0	0	49.000.000	47.703.841
42	STOKI I USLUGI	49.000.000	47.703.841	0	0	0	0	0	0	0	0	49.000.000	47.703.841
421	Komunal ni usl ugi , greewe, komuni kaci ja i transport	2.200.000	1.701.976	0	0	0	0	0	0	0	0	2.200.000	1.701.976
421190	Drugi komunal ni taksi i usl ugi	1.000.000	471.976	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	471.976
421410	Gori va i masl a (motorni vozila)	1.200.000	1.230.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200.000	1.230.000
423	Materi jal i i si ten inventar	2.800.000	2.645.825	0	0	0	0	0	0	0	0	2.800.000	2.645.825
423990	Drugi materi jal i	2.800.000	2.645.825	0	0	0	0	0	0	0	0	2.800.000	2.645.825
427	Pri vremeni vrabotuvawa	44.000.000	43.356.040	0	0	0	0	0	0	0	0	44.000.000	43.356.040
427110	Pri vremeni vrabotuvawa	44.000.000	43.356.040	0	0	0	0	0	0	0	0	44.000.000	43.356.040

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J60	ODR@UVAWE I ZA[TI TA NA LOKALNI PATI [TA, ULI CI	9.500.000	5.902.573	0	0	0	0	0	0	0	0	9.500.000	5.902.573
42	STOKI I USLUGI	9.500.000	5.902.573	0	0	0	0	0	0	0	0	9.500.000	5.902.573
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	9.500.000	5.902.573	0	0	0	0	0	0	0	0	9.500.000	5.902.573
424320	Odr` uvawe na avtopati , ul i ci i pati { ta	6.000.000	2.528.740	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000.000	2.528.740
424390	Odr` uvawe na drugi gradbi	3.500.000	3.373.833	0	0	0	0	0	0	0	0	3.500.000	3.373.833

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J70	ODR@UVAWE I KORI STEWE NA PARKOVI I ZELEN I LO	3.200.000	3.069.774	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	3.069.774
42	STOKI I USLUGI	3.200.000	3.069.774	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	3.069.774
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	3.200.000	3.069.774	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	3.069.774
424590	Odr` uvawe na drugi zel eni povr{ i ni	3.200.000	3.069.774	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	3.069.774

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
J80	DRUGI KOMUNALNI USLUGI	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0
42	STOKI I USLUGI	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0
426	Drugi tekovni rashodi	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0
426990	Drugi operativni rashodi	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	0

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategori ja Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JA0	I ZGRADBA NA JAVNO OSVETLUVAWE	12.500.000	8.808.879	0	0	0	0	0	0	0	0	12.500.000	8.808.879
48	KAPI TALNI RASHODI	12.500.000	8.808.879	0	0	0	0	0	0	0	0	12.500.000	8.808.879
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	2.500.000	1.999.960	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500.000	1.999.960
480190	Kupuvawe na druga oprema	2.500.000	1.999.960	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500.000	1.999.960
482	Drugi grade` ni objekti	10.000.000	6.808.919	0	0	0	0	0	0	0	0	10.000.000	6.808.919
482910	Podgotvuvawe proekti vkl u-uvaj}i di zajn na drugi ob	500.000	465.405	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	465.405
482920	I zgradba na drugi objekti	9.000.000	6.244.254	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000.000	6.244.254
482940	Nadzor nad i zgradbata	500.000	99.260	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	99.260

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JAA	Postavuvawe na LED sveti l ki na cel atata teri tori ja	40.000.000	39.988.866	0	0	0	0	0	0	0	0	40.000.000	39.988.866
48	KAPI TALNI RASHODI	40.000.000	39.988.866	0	0	0	0	0	0	0	0	40.000.000	39.988.866
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	40.000.000	39.988.866	0	0	0	0	0	0	0	0	40.000.000	39.988.866
480190	Kupuvawe na druga oprema	40.000.000	39.988.866	0	0	0	0	0	0	0	0	40.000.000	39.988.866

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JD0	I ZGRADBA I REKONSTRUKCI JA NA LOKALNI PATI [TA I	22.819.000	14.978.090	0	0	0	0	1.000.000	0	0	0	23.819.000	14.978.090
48	KAPI TALNI RASHODI	22.819.000	14.978.090	0	0	0	0	1.000.000	0	0	0	23.819.000	14.978.090
482	Drugi grade` ni objekti	22.819.000	14.978.090	0	0	0	0	1.000.000	0	0	0	23.819.000	14.978.090
482120	I zgradba na ul i ci , pati { ta i avtopati	2.619.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.619.000	0
482130	Rekonstrukci ja na ul i ci , pati { ta i avtopati	20.000.000	14.787.948	0	0	0	0	1.000.000	0	0	0	21.000.000	14.787.948
482910	Podgotvuvawe proekti vkl u-uvaj}i di zajn na drugi ob	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
482940	Nadzor nad i zgradbata	100.000	190.142	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	190.142

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JE0	I ZGRADBA NA PROSTOR ZA PARKI RAWE	1.600.000	1.026.671	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.026.671
48	KAPI TALNI RASHODI	1.600.000	1.026.671	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.026.671
482	Drugi grade` ni objekti	1.600.000	1.026.671	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.026.671
482920	I zgradba na drugi objekti	1.500.000	1.025.748	0	0	0	0	0	0	0	0	1.500.000	1.025.748
482940	Nadzor nad i zgradbata	100.000	923	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	923

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JM0	PARKOVI I ZELENI LO (KAPI TALNI RASHODI)	3.400.000	3.188.594	0	0	0	0	0	0	0	0	3.400.000	3.188.594
48	KAPI TALNI RASHODI	3.400.000	3.188.594	0	0	0	0	0	0	0	0	3.400.000	3.188.594
482	Drugi grade` ni objekti	3.400.000	3.188.594	0	0	0	0	0	0	0	0	3.400.000	3.188.594
482920	I zgradba na drugi objekti	3.200.000	3.188.594	0	0	0	0	0	0	0	0	3.200.000	3.188.594
482940	Nadzor nad i zgradbata	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
JN0	URBANA OPREMA (KAPI TALNI RASHODI)	1.100.000	871.284	0	0	0	0	0	0	0	0	1.100.000	871.284
48	KAPI TALNI RASHODI	1.100.000	871.284	0	0	0	0	0	0	0	0	1.100.000	871.284
482	Drugi grade` ni objekti	1.100.000	871.284	0	0	0	0	0	0	0	0	1.100.000	871.284
482920	I zgradba na drugi objekti	800.000	859.745	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	859.745
482940	Nadzor nad i zgradbata	300.000	11.539	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	11.539

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
K40	KULTURNI MANI FESTACI I I TVORE[TVO	4.100.000	3.533.576	0	0	0	0	0	0	0	0	4.100.000	3.533.576
42	STOKI I USLUGI	2.500.000	2.147.134	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500.000	2.147.134
425	Dogovorni uslugi	2.350.000	2.117.034	0	0	0	0	0	0	0	0	2.350.000	2.117.034
425130	I najmuwawe na drug ti p na prostor	500.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500.000	0
425190	I najmuwawe na druga oprema i oprema za speci jal ni	0	528.904	0	0	0	0	0	0	0	0	0	528.904
425920	Uslugi za kopi rawe, pe-atewe i i zdawawe	0	106.014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	106.014
425990	Drugi dogovorni uslugi	1.850.000	1.482.116	0	0	0	0	0	0	0	0	1.850.000	1.482.116
426	Drugi tekovni rashodi	150.000	30.100	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	30.100
426990	Drugi operati vni rashodi	150.000	30.100	0	0	0	0	0	0	0	0	150.000	30.100
46	SUBVENCII I TRANSFERI	1.600.000	1.386.442	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.386.442
464	Razni transferi	1.600.000	1.386.442	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.386.442
464990	Drugi transferi	1.600.000	1.386.442	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	1.386.442

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
L00	SPORT I REKREACI JA	6.550.000	5.780.818	0	0	0	0	0	0	0	0	6.550.000	5.780.818
42	STOKI I USLUGI	2.120.000	1.750.351	0	0	0	0	0	0	0	0	2.120.000	1.750.351
420	Patni i dnevni rashodi	800.000	790.119	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	790.119
420220	Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
420230	Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	800.000	790.119	0	0	0	0	0	0	0	0	800.000	790.119
423	Materijal i i si ten inventar	560.000	360.677	0	0	0	0	0	0	0	0	560.000	360.677
423990	Drugi materijal i	560.000	360.677	0	0	0	0	0	0	0	0	560.000	360.677
425	Dogovorni uslugi	700.000	599.555	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	599.555
425130	Iznajmuvawe na drug ti p na prostor	0	14.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14.000
425990	Drugi dogovorni uslugi	700.000	585.555	0	0	0	0	0	0	0	0	700.000	585.555
426	Drugi tekovni rashodi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
426210	Rashodi za reprezentaci ja	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
46	SUBVENCII I TRANSFERI	4.430.000	4.030.467	0	0	0	0	0	0	0	0	4.430.000	4.030.467
463	Transferi do nevl adini organi zaci i	1.850.000	1.810.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.850.000	1.810.000
463120	Transferi do sportski klubovi	1.850.000	1.810.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.850.000	1.810.000
464	Razni transferi	2.580.000	2.220.467	0	0	0	0	0	0	0	0	2.580.000	2.220.467
464120	Stipendi i za poddr{ ka na ml adi tal enti	450.000	398.343	0	0	0	0	0	0	0	0	450.000	398.343
464990	Drugi transferi	2.130.000	1.822.124	0	0	0	0	0	0	0	0	2.130.000	1.822.124

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
LA0	SPORT I REKREACI JA (KAPI TALNI TRO[OCI)	14.100.000	13.787.978	0	0	0	0	0	0	0	0	14.100.000	13.787.978
48	KAPI TALNI RASHODI	14.100.000	13.787.978	0	0	0	0	0	0	0	0	14.100.000	13.787.978
482	Drugi grade` ni objekti	14.100.000	13.787.978	0	0	0	0	0	0	0	0	14.100.000	13.787.978
482930	Rekonstrukci ja na drugi objekti	14.100.000	13.787.978	0	0	0	0	0	0	0	0	14.100.000	13.787.978

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
N10 OSNOVNO OBRAZOVANI E	39.211.000	35.452.959	15.698.000	7.823.192	436.463.000	435.091.367	25.258.000	3.680.564	0	0	516.630.000	482.048.082
40 PLATI I NADOMESTOCI	808.000	735.148	0	0	397.222.000	396.762.408	0	0	0	0	398.030.000	397.497.556
401 Osnovni pl ati	573.000	531.541	0	0	281.320.000	281.157.472	0	0	0	0	281.893.000	281.689.013
401130 Osnovni pl ati - drugi vraboteni	524.000	490.587	0	0	259.000.000	259.176.793	0	0	0	0	259.524.000	259.667.380
401310 Personal en danok na dohod od pl ata	47.000	40.954	0	0	21.600.000	21.248.679	0	0	0	0	21.647.000	21.289.633
401320 Personal en danok na dohod od nadomestoci	2.000	0	0	0	720.000	732.000	0	0	0	0	722.000	732.000
402 Pri donesi za soci jal no osi guruvawe	224.000	203.607	0	0	109.200.000	109.014.536	0	0	0	0	109.424.000	109.218.143
402110 Osnovni pri donesi za PI O	150.000	136.706	0	0	73.200.000	73.195.766	0	0	0	0	73.350.000	73.332.472
402210 Osnovni pri donesi za zdravstvo	60.000	54.537	0	0	29.300.000	29.200.373	0	0	0	0	29.360.000	29.254.910
402220 Osnoven pri dones za prof esi onal no zabol uvawe	4.000	3.634	0	0	2.000.000	1.946.565	0	0	0	0	2.004.000	1.950.199
402310 Osnovni prodonesi do Agenci jata za vrabotuvawe	10.000	8.730	0	0	4.700.000	4.671.832	0	0	0	0	4.710.000	4.680.562
404 Nadomestoci	11.000	0	0	0	6.702.000	6.590.400	0	0	0	0	6.713.000	6.590.400
404110 Nadomest za godi { en odmor	11.000	0	0	0	6.600.000	6.590.400	0	0	0	0	6.611.000	6.590.400
404150 Drugi nadomestoci	0	0	0	0	102.000	0	0	0	0	0	102.000	0
42 STOKI I USLUGI	35.903.000	32.393.154	15.678.000	7.819.037	36.546.000	36.086.477	25.258.000	3.680.564	0	0	113.385.000	79.979.232
420 Patni i dnevni rashodi	380.000	87.000	716.000	183.072	0	0	9.360.000	1.794.867	0	0	9.923.072	2.064.939
420120 Patuvawe vo zemjata - patni rashodi	15.000	0	270.000	42.000	0	0	0	24.746	0	0	285.000	66.746
420130 Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	40.000	0	155.000	7.600	0	0	0	65.645	0	0	195.000	73.245
420140 Patuvawe vo zemjata - sporedni rashodi	0	0	85.000	0	0	0	0	0	0	0	85.000	0
420210 Patuvawe vo stranstvo - hranari na (dnevni ca)	0	87.000	40.000	27.252	0	0	4.500.000	842.477	0	0	4.540.000	956.729
420220 Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	65.000	0	55.000	47.800	0	0	4.000.000	468.647	0	0	4.120.000	516.447
420230 Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	260.000	0	110.000	58.420	0	0	800.000	393.352	0	0	1.170.000	451.772
420240 Patuvawe vo stranstvo - sporedni rashodi	0	0	1.000	0	0	0	60.000	0	0	0	61.000	0
421 Komunal ni usl ugi , greewe, komuni kaci ja i transport	8.815.000	8.229.971	3.934.000	1.605.658	31.638.000	31.635.890	750.000	5.212	0	0	42.808.658	41.476.731
421110 El ektri -na energi ja	500.000	581.848	1.350.000	575.438	6.000.000	5.411.024	0	0	0	0	7.850.000	6.568.310
421120 Vodovod i kanal i zaci ja	90.000	36.694	410.000	22.591	2.400.000	2.642.033	0	0	0	0	2.900.000	2.701.318
421130 \ubretari na	15.000	115.027	220.000	64.614	3.530.000	3.458.285	0	0	0	0	3.765.000	3.637.926
421140 Gradska renta	0	0	0	0	0	3.000	0	0	0	0	0	3.000
421210 Central no greewe	1.200.000	679.390	1.400.000	660.295	18.886.000	19.248.579	0	0	0	0	21.486.000	20.588.264
421240 Te-ni gori va	3.000.000	2.994.667	20.000	0	0	0	0	0	0	0	3.020.000	2.994.667
421310 Po{ ta	0	0	117.000	15.000	7.000	7.000	0	0	0	0	124.000	22.000
421320 Tel efon i tel e faks	10.000	84.309	180.000	142.628	800.000	854.076	0	0	0	0	990.000	1.081.013
421410 Gori va i masl a (motorni vozi l a)	0	2.000	77.000	37.000	0	0	0	0	0	0	77.000	39.000
421420 Regi straci ja na motorni vozi l a	0	0	0	0	0	7.000	0	0	0	0	0	7.000
421440 Transport na l uje	4.000.000	3.736.036	160.000	88.092	15.000	4.893	750.000	5.212	0	0	4.925.000	3.834.233

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
423 Materijal i i si ten inventar	7.945.000	5.912.341	4.105.000	1.893.225	2.048.000	1.746.967	1.281.000	126.214	0	0	13.167.225	9.678.747
423110 Kancel ari ski materijal i	120.000	33.828	730.000	258.449	250.000	203.782	400.000	31.502	0	0	1.500.000	527.561
423120 Spi sani ja, vesni ci i drugi i zdani ja za kori stewe od :	5.000	0	160.000	96.287	60.000	95.062	0	0	0	0	225.000	191.349
423190 Drugi admi ni strati vni materijal i	20.000	0	95.000	17.279	80.000	19.823	0	0	0	0	195.000	37.102
423210 Materijal i za AOP	40.000	26.624	220.000	74.251	65.000	136.283	200.000	0	0	0	525.000	237.158
423310 Uni f ormi	0	0	80.000	42.759	55.000	19.539	12.000	12.437	0	0	147.000	74.735
423320 Obuvki	20.000	0	60.000	34.528	10.000	9.370	0	0	0	0	90.000	43.898
423410 Prehranbeni produkt i pijal aci	6.000.000	4.656.920	45.000	63.252	5.000	0	115.000	60.014	0	0	6.165.000	4.780.186
423550 Sani tetski materijal i	0	0	20.000	28.879	20.000	16.550	0	0	0	0	40.000	45.429
423590 Drugi medi ci nski materijal i	0	0	20.000	9.995	10.000	5.362	0	0	0	0	30.000	15.357
423610 Nastavno-obrazovni pomagala	35.000	6.420	420.000	63.795	190.000	98.527	97.000	0	0	0	742.000	168.742
423620 U-ili i { ni materijal i	35.000	24.848	265.000	94.855	235.000	164.572	110.000	9.505	0	0	645.000	293.780
423710 Sredstva za odr` uvawe na hi gi ena	60.000	270.225	710.000	304.017	500.000	332.208	25.000	0	0	0	1.295.000	906.450
423720 Materijal i za razni popravki	50.000	573.536	400.000	122.027	70.000	167.306	2.000	0	0	0	522.000	862.869
423810 Si ten inventar	60.000	60.733	400.000	249.127	120.000	178.596	0	0	0	0	580.000	488.456
423820 Ambal a` a	0	0	0	0	0	0	50.000	0	0	0	50.000	0
423830 Rezervni del ovi	0	0	15.000	46.300	50.000	4.959	0	0	0	0	65.000	51.259
423910 Drugi materijal i za speci jal na namena	0	34.226	170.000	161.947	128.000	83.307	0	0	0	0	298.000	279.480
423990 Drugi materijal i	1.500.000	224.981	295.000	225.478	200.000	211.721	270.000	12.756	0	0	2.265.000	674.936
424 Popravki i tekovno odr` uvawe	18.143.000	17.731.167	1.920.000	904.380	1.060.000	1.022.433	0	0	0	0	20.107.380	19.657.980
424210 Odr` uvawe na zgradi	18.000.000	17.574.914	500.000	229.406	314.000	332.850	0	0	0	0	18.814.000	18.137.170
424220 Usl ugi za obezbeduvawe na objekti	18.000	49.560	250.000	62.300	70.000	28.591	0	0	0	0	338.000	140.451
424230 Dezi nf ekci ja, dezi nsekcija i derati zaci ja	15.000	11.000	155.000	53.940	115.000	26.449	0	0	0	0	285.000	91.389
424410 Popravki i odr` uvawe na mebel	0	0	20.000	8.260	0	0	0	0	0	0	20.000	8.260
424420 Popravki i odr` uvawe na sof tverska i hardverska c	60.000	47.313	500.000	341.142	350.000	491.580	0	0	0	0	910.000	880.035
424430 Popravki i odr` uvawe na ma{ i ni	30.000	0	250.000	60.908	128.000	73.873	0	0	0	0	408.000	134.781
424440 Popravki i odr` uvawe na druga oprema	20.000	48.380	85.000	121.260	60.000	28.880	0	0	0	0	165.000	198.520
424510 Odr` uvawe na zel eni povr{ i ni okol u zgradi	0	0	15.000	0	10.000	3.300	0	0	0	0	25.000	3.300
424590 Odr` uvawe na drugi zel eni povr{ i ni	0	0	145.000	27.164	13.000	36.910	0	0	0	0	158.000	64.074
425 Dogovorni usl ugi	425.000	318.047	3.013.000	1.965.996	972.000	944.284	11.324.000	1.649.674	0	0	14.686.996	4.878.001
425140 I najmuvawe na kancel ari ska oprema	0	10.030	0	18.286	20.000	17.944	0	0	0	0	20.000	46.260
425190 I najmuvawe na druga oprema i oprema za speci jal ni	0	0	0	0	0	0	574.000	0	0	0	574.000	0
425220 Bankarska provi zi ja	5.000	0	13.000	0	2.000	0	310.000	21.260	0	0	330.000	21.260
425230 Osi guruvawe na vraboteni (nesre}i , ` i vot)	0	0	0	0	0	0	20.000	0	0	0	20.000	0
425250 Osi guruvawe na nedvi` nosti i prava	10.000	0	135.000	0	5.000	0	0	0	0	0	150.000	0

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	Buxet	Real i z.
425290 Drugi f i nansi ski usl ugi	10.000	4.075	45.000	48.200	22.000	13.179	65.000	21.000	0	0	142.000	86.454
425310 Pravni usl ugi	20.000	0	260.000	103.730	35.000	1.240	0	0	0	0	315.000	104.970
425360 PI a)awe na sudski taksi	10.000	0	60.000	770	9.000	0	0	0	0	0	79.000	770
425420 Pri marna zdravstvena za{ ti ta	0	0	130.000	0	40.000	21.100	0	0	0	0	170.000	21.100
425490 Drugi zdravstveni usl ugi	40.000	35.750	360.000	304.378	250.000	187.130	5.000	0	0	0	655.000	527.258
425710 Obuka za tehni -ka kul tura	0	0	0	5.310	10.000	54.230	0	0	0	0	10.000	59.540
425720 Usl ugi za razvoj na nastavni ot pl an i programa	5.000	0	70.000	14.750	80.000	0	0	0	0	0	155.000	14.750
425740 Dopol ni tel ni akti vnosti	0	0	20.000	70.656	35.000	66.550	0	0	0	0	55.000	137.206
425750 Usl ugi za vonu-ili i { ni obrazovni akti vnosti	0	0	15.000	33.000	0	12.000	0	0	0	0	15.000	45.000
425760 Prevozni usl ugi vo obrazovani eto	35.000	0	270.000	34.907	86.000	29.166	710.000	0	0	0	1.101.000	64.073
425790 Drugi obrazovni usl ugi	10.000	0	300.000	141.034	120.000	120.921	305.000	0	0	0	735.000	261.955
425910 Preveduva-i	0	0	0	0	0	0	1.820.000	0	0	0	1.820.000	0
425920 Usl ugi za kopi rawe, pe-atewe i i zdavawe	20.000	11.970	160.000	84.076	60.000	42.824	295.000	2.190	0	0	535.000	141.060
425970 Konsul tantski usl ugi	10.000	0	75.000	0	32.000	0	220.000	36.000	0	0	337.000	36.000
425980 Nadzor nad odr` uvawe na i zgradbata	0	0	0	0	0	25.117	0	0	0	0	0	25.117
425990 Drugi dogovorni usl ugi	250.000	256.222	1.100.000	1.106.899	166.000	352.883	7.000.000	1.569.224	0	0	8.516.000	3.285.228
426 Drugi tekovni rashodi	195.000	114.628	1.990.000	1.266.706	828.000	736.903	2.543.000	104.597	0	0	4.832.706	2.222.834
426110 ^l enari ni vo me unardni organi zaci i	5.000	0	20.000	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
426120 ^l enari ni vo doma{ ni organi zaci i	10.000	0	40.000	6.200	27.000	5.700	0	0	0	0	77.000	11.900
426210 Rashodi za reprezentaci ja	60.000	27.900	310.000	375.907	36.000	54.592	1.550.000	55.997	0	0	1.956.000	514.396
426310 Semi nari i konf erenci i	40.000	38.000	320.000	151.510	165.000	56.358	423.000	0	0	0	948.000	245.868
426410 Objavuvawe na ogl asi	50.000	37.488	700.000	297.395	400.000	385.955	0	0	0	0	1.150.000	720.838
426990 Drugi operati vni rashodi	30.000	11.240	600.000	435.694	200.000	234.298	570.000	48.600	0	0	1.400.000	729.832
46 SUBVENCII I TRANSFERI	2.500.000	2.324.657	20.000	4.155	122.000	121.840	0	0	0	0	2.642.000	2.450.652
464 Razni transferi	2.500.000	2.324.657	20.000	4.155	122.000	121.840	0	0	0	0	2.626.155	2.450.652
464410 Dr` avni nagradi	0	11.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11.500
464910 PI a)awe po sudski re{ eni ja	0	0	20.000	4.155	20.000	20.000	0	0	0	0	40.000	24.155
464990 Drugi transferi	2.500.000	2.313.157	0	0	102.000	101.840	0	0	0	0	2.602.000	2.414.997
48 KAPITALNI RASHODI	0	0	0	0	2.573.000	2.120.642	0	0	0	0	2.573.000	2.120.642
480 Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	0	0	0	0	2.248.000	1.795.682	0	0	0	0	2.248.000	1.795.682
480110 Kupuvawe na kancel ari ska oprema	0	0	0	0	75.000	164.580	0	0	0	0	75.000	164.580
480140 Kupuvawe na i nf ormati -ka i vi deo oprema	0	0	0	0	1.940.000	1.063.873	0	0	0	0	1.940.000	1.063.873
480150 Kupuvawe na kujnska oprema	0	0	0	0	0	20.517	0	0	0	0	0	20.517
480160 Kupuvawe na oprema za greewe i kl i mati zaci ja	0	0	0	0	3.000	188.263	0	0	0	0	3.000	188.263
480190 Kupuvawe na druga oprema	0	0	0	0	230.000	358.449	0	0	0	0	230.000	358.449

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samofinansi raka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
483	Kupuvawe na mebel	0	0	0	0	305.000	305.000	0	0	0	0	305.000	305.000
483110	Kupuvawe na kancel ari ski mebel	0	0	0	0	20.000	280.000	0	0	0	0	20.000	280.000
483120	Kupuvawe na u-ili i en mebel	0	0	0	0	130.000	25.000	0	0	0	0	130.000	25.000
483190	Kupuvawe na drug mebel	0	0	0	0	155.000	0	0	0	0	0	155.000	0
485	Vi ovawa i nefinansi ski sredstva	0	0	0	0	20.000	19.960	0	0	0	0	20.000	19.960
485710	Knigi za biblioteki i u-ebnici	0	0	0	0	20.000	19.960	0	0	0	0	20.000	19.960

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
NA0	KAPI TALNI RASHODI ZA OSNOVNO OBRAZOVANI E	2.675.000	1.304.340	4.020.000	1.127.848	0	0	0	0	0	0	6.695.000	2.432.188
48	KAPI TALNI RASHODI	2.675.000	1.304.340	4.020.000	1.127.848	0	0	0	0	0	0	6.695.000	2.432.188
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	330.000	184.397	3.085.000	770.142	0	0	0	0	0	0	1.100.142	954.539
480110	Kupuvawe na kancel ari ska oprema	0	61.000	310.000	0	0	0	0	0	0	0	310.000	61.000
480140	Kupuvawe na i nformati -ka i vi deo oprema	300.000	59.997	1.900.000	479.149	0	0	0	0	0	0	2.200.000	539.146
480150	Kupuvawe na kujnska oprema	10.000	0	25.000	0	0	0	0	0	0	0	35.000	0
480160	Kupuvawe na oprema za greewe i kl i mati zaci ja	20.000	0	400.000	52.990	0	0	0	0	0	0	420.000	52.990
480190	Kupuvawe na druga oprema	0	63.400	450.000	238.003	0	0	0	0	0	0	450.000	301.403
482	Drugi grade` ni objekti	2.200.000	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	2.200.000	1.000.000
482910	Podgotvuvawe proekti vkl u-uvaj}i di zajn na drugi ob	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0
482930	Rekonstrukci ja na drugi objekti	2.000.000	974.028	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000.000	974.028
482940	Nadzor nad i zgradbata	100.000	25.972	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	25.972
483	Kupuvawe na mebel	105.000	99.960	820.000	294.460	0	0	0	0	0	0	399.460	394.420
483110	Kupuvawe na kancel ari ski mebel	55.000	28.216	230.000	196.502	0	0	0	0	0	0	285.000	224.718
483120	Kupuvawe na u-ili i { en mebel	50.000	71.744	420.000	39.784	0	0	0	0	0	0	470.000	111.528
483190	Kupuvawe na drug mebel	0	0	170.000	58.174	0	0	0	0	0	0	170.000	58.174
485	VI o` uvawa i nef i nansi ski sredstva	40.000	19.983	115.000	63.246	0	0	0	0	0	0	103.246	83.229
485210	Kni `evni i umetni -ki origi nal i	0	19.983	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19.983
485710	Knigi za bi bli oteki i u-ebni ci	40.000	0	115.000	63.246	0	0	0	0	0	0	155.000	63.246

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
Q00	ZA[TI TA I SPASUVAWE	2.320.000	1.232.768	0	0	0	0	0	0	0	0	2.320.000	1.232.768
42	STOKI I USLUGI	2.260.000	1.232.768	0	0	0	0	0	0	0	0	2.260.000	1.232.768
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	1.550.000	1.232.768	0	0	0	0	0	0	0	0	1.550.000	1.232.768
424210	Odr` uvawe na zgradi	250.000	241.919	0	0	0	0	0	0	0	0	250.000	241.919
424230	Dezi nf ekci ja, dezi nseki ja i derati zaci ja	1.000.000	971.454	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	971.454
424440	Popravki i odr` uvawe na druga oprema	300.000	19.395	0	0	0	0	0	0	0	0	300.000	19.395
426	Drugi tekovni rashodi	710.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	710.000	0
426310	Semi nari i konf erenci i	360.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	360.000	0
426990	Drugi operati vni rashodi	350.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	350.000	0
46	SUBVENCII I TRANSFERI	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
464	Razni transferi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
464990	Drugi transferi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
R10	ZA[TI TA NA @I VOTNA SREDI NA I PRI RODA	4.450.000	2.072.724	0	0	0	0	0	0	0	0	4.450.000	2.072.724
42	STOKI I USLUGI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
425	Dogovorni usl ugi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
425990	Drugi dogovorni usl ugi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	SUBVENCII I TRANSFERI	4.450.000	2.072.724	0	0	0	0	0	0	0	0	4.450.000	2.072.724
464	Razni transferi	4.450.000	2.072.724	0	0	0	0	0	0	0	0	4.450.000	2.072.724
464990	Drugi transferi	4.450.000	2.072.724	0	0	0	0	0	0	0	0	4.450.000	2.072.724

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	PI an	Real iz.	Buxet	Real iz.
V10	DETSKI GRADNIKI	780.000	380.806	57.036.000	37.081.010	201.283.000	196.426.358	1.760.000	55.000	0	0	260.859.000	233.943.174
40	PLATI I NADOMESTOCI	0	0	0	0	178.210.000	175.078.159	0	0	0	0	178.210.000	175.078.159
401	Osnovni plati	0	0	0	0	124.944.000	123.775.843	0	0	0	0	124.944.000	123.775.843
401130	Osnovni plati - drugi vraboteni	0	0	0	0	115.500.000	114.447.275	0	0	0	0	115.500.000	114.447.275
401310	Personal en danok na dohod od plata	0	0	0	0	9.000.000	8.957.688	0	0	0	0	9.000.000	8.957.688
401320	Personal en danok na dohod od nadomestoci	0	0	0	0	444.000	370.880	0	0	0	0	444.000	370.880
402	Pri donesi za socijal no osiguruvawe	0	0	0	0	49.100.000	47.963.180	0	0	0	0	49.100.000	47.963.180
402110	Osnovni pri donesi za PIO	0	0	0	0	32.600.000	32.203.750	0	0	0	0	32.600.000	32.203.750
402210	Osnovni pri donesi za zdravstvo	0	0	0	0	13.000.000	12.847.427	0	0	0	0	13.000.000	12.847.427
402220	Osnoven pri donesi za profesional no zaboluvawe	0	0	0	0	1.300.000	856.450	0	0	0	0	1.300.000	856.450
402310	Osnovni prodonesi do Agencijata za vrabotuvawe	0	0	0	0	2.200.000	2.055.553	0	0	0	0	2.200.000	2.055.553
404	Nadomestoci	0	0	0	0	4.166.000	3.339.136	0	0	0	0	4.166.000	3.339.136
404110	Nadomest za godi{ en odmor	0	0	0	0	4.166.000	3.339.136	0	0	0	0	4.166.000	3.339.136
42	STOKI I USLUGI	720.000	380.806	57.036.000	37.081.010	22.253.000	21.282.799	1.760.000	55.000	0	0	81.769.000	58.799.615
420	Patni i dnevni rashodi	0	0	500.000	71.150	0	0	885.000	0	0	0	956.150	71.150
420110	Patuvawe vo zemjata - hranari na (dnevni ca)	0	0	60.000	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
420120	Patuvawe vo zemjata - patni rashodi	0	0	110.000	0	0	0	0	0	0	0	110.000	0
420130	Patuvawe vo zemjata - smestuvawe	0	0	150.000	25.500	0	0	0	0	0	0	150.000	25.500
420210	Patuvawe vo stranstvo - hranari na (dnevni ca)	0	0	60.000	12.650	0	0	0	0	0	0	60.000	12.650
420220	Patuvawe vo stranstvo - patni rashodi	0	0	60.000	33.000	0	0	210.000	0	0	0	270.000	33.000
420230	Patuvawe vo stranstvo - smestuvawe	0	0	60.000	0	0	0	675.000	0	0	0	735.000	0
421	Komunalni uslugi, greewe, komuni kacija i transport	200.000	0	4.572.000	3.619.634	17.821.000	17.635.676	0	0	0	0	21.640.634	21.255.310
421110	Elektri-na energija	0	0	1.000.000	1.357.316	5.705.000	4.688.001	0	0	0	0	6.705.000	6.045.317
421120	Vodovodi kanal i zacija	0	0	490.000	140.009	1.120.000	936.431	0	0	0	0	1.610.000	1.076.440
421130	ubretari na	0	0	270.000	187.616	760.000	822.877	0	0	0	0	1.030.000	1.010.493
421210	Central no greewe	0	0	1.200.000	1.255.404	9.437.000	10.804.543	0	0	0	0	10.637.000	12.059.947
421310	Po{ta	0	0	65.000	0	0	0	0	0	0	0	65.000	0
421320	Tel ef oni tel ef aksi	0	0	900.000	363.471	500.000	353.171	0	0	0	0	1.400.000	716.642
421390	Drugi tro{oci za komuni kacija	0	0	10.000	32.523	0	799	0	0	0	0	10.000	33.322
421410	Goriva i masla (motorni vozila)	0	0	560.000	266.301	200.000	6.522	0	0	0	0	760.000	272.823
421420	Registracija na motorni vozila	0	0	77.000	16.994	99.000	19.132	0	0	0	0	176.000	36.126
421440	Transport na lule	200.000	0	0	0	0	4.200	0	0	0	0	200.000	4.200
423	Materijali i siten inventar	0	0	38.225.000	26.237.278	770.000	548.469	0	0	0	0	27.007.278	26.785.747
423110	Kancelarski materijali	0	0	950.000	748.779	0	0	0	0	0	0	950.000	748.779
423120	Spisanija, vesnici i drugi zdanija za kori stewe od :	0	0	405.000	315.626	100.000	33.010	0	0	0	0	505.000	348.636

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	Buxet	Real i z.
423210	Materijal i za AOP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
423320	Obuvki	0	0	210.000	219.338	460.000	345.150	0	0	0	0	670.000	564.488
423330	Postel ni na	0	0	200.000	121.569	0	0	0	0	0	0	200.000	121.569
423410	Prehranbeni produkti i pijal aci	0	0	30.450.000	20.524.862	0	0	0	0	0	0	30.450.000	20.524.862
423590	Drugi medicinski materijal i	0	0	40.000	0	0	0	0	0	0	0	40.000	0
423610	Nastavno-obrazovni pomagala	0	0	1.800.000	1.498.550	70.000	6.139	0	0	0	0	1.870.000	1.504.689
423710	Sredstva za odr` uvawe na higi ena	0	0	1.820.000	1.144.746	0	0	0	0	0	0	1.820.000	1.144.746
423720	Materijal i za razni popravki	0	0	1.010.000	610.388	70.000	25.903	0	0	0	0	1.080.000	636.291
423810	Si ten i inventar	0	0	550.000	501.880	0	0	0	0	0	0	550.000	501.880
423830	Rezervni del ovi	0	0	60.000	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
423910	Drugi materijal i za specijalna namena	0	0	60.000	62.595	0	0	0	0	0	0	60.000	62.595
423990	Drugi materijal i	0	0	670.000	488.945	70.000	138.267	0	0	0	0	740.000	627.212
424	Popravki i tekovno odr` uvawe	520.000	380.806	7.678.000	3.168.538	339.000	266.089	0	0	0	0	4.027.538	3.815.433
424110	Popravki i servisi rawe na lesni vozi la (vkl u-uvawa)	0	72.390	420.000	75.661	36.000	3.960	0	0	0	0	456.000	152.011
424210	Odr` uvawe na zgradi	520.000	0	5.000.000	1.752.787	30.000	116.348	0	0	0	0	5.550.000	1.869.135
424220	Usl ugi za obezbeduvawe na objekti	0	0	162.000	41.300	0	23.600	0	0	0	0	162.000	64.900
424230	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	0	0	220.000	15.000	33.000	0	0	0	0	0	253.000	15.000
424410	Popravki i odr` uvawe na mebel	0	70.800	72.000	0	0	0	0	0	0	0	72.000	70.800
424420	Popravki i odr` uvawe na softverska i hardverska c	0	148.934	380.000	355.756	100.000	77.831	0	0	0	0	480.000	582.521
424430	Popravki i odr` uvawe na ma{ i ni	0	83.932	507.000	389.255	70.000	0	0	0	0	0	577.000	473.187
424440	Popravki i odr` uvawe na druga oprema	0	0	857.000	538.779	70.000	44.350	0	0	0	0	927.000	583.129
424590	Odr` uvawe na drugi zel eni povr{ i ni	0	4.750	60.000	0	0	0	0	0	0	0	60.000	4.750
425	Dogovorni usl ugi	0	0	4.713.000	3.343.000	3.203.000	2.780.791	785.000	55.000	0	0	7.331.000	6.178.791
425260	Osiguruvawe na motorni vozi la	0	0	30.000	29.391	0	7.625	0	0	0	0	30.000	37.016
425290	Drugi finansijski usl ugi	0	0	0	14.600	0	0	0	0	0	0	0	14.600
425360	Pla{awe na sudski taksi	0	0	10.000	0	0	0	0	0	0	0	10.000	0
425420	Pri marna zdravstvena za{ ti ta	0	0	390.000	96.100	303.000	168.600	0	0	0	0	693.000	264.700
425430	Specijalisti -ko - konsultativna zdravstvena za{ ti t	0	0	43.000	800	0	0	0	0	0	0	43.000	800
425490	Drugi zdravstveni usl ugi	0	0	120.000	0	0	0	0	0	0	0	120.000	0
425710	Obuka za tehni -ka kul tura	0	0	0	4.720	0	58.500	285.000	0	0	0	285.000	63.220
425760	Prevozni usl ugi vo obrazovani eto	0	0	20.000	6.300	0	0	0	0	0	0	20.000	6.300
425920	Usl ugi za kopirawe, pe-atewe i izdavawe	0	0	0	64.406	0	0	0	0	0	0	0	64.406
425970	Konsultantski usl ugi	0	0	100.000	12.600	300.000	86.520	0	0	0	0	400.000	99.120
425990	Drugi dogovorni usl ugi	0	0	4.000.000	3.114.083	2.600.000	2.459.546	500.000	55.000	0	0	7.100.000	5.628.629
426	Drugi tekovni rashodi	0	0	1.348.000	641.410	120.000	51.774	90.000	0	0	0	851.410	693.184

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategori ja Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
426310	Semi nari i konferenci i	0	0	590.000	262.204	50.000	15.340	0	0	0	0	640.000	277.544
426410	Objavuvawe na ogl asi	0	0	430.000	202.765	40.000	11.624	0	0	0	0	470.000	214.389
426990	Drugi operati vni rashodi	0	0	328.000	176.441	30.000	24.810	90.000	0	0	0	448.000	201.251
46	SUBVENCII I TRANSFERI	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
464	Razni transferi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
464990	Drugi transferi	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
48	KAPITALNI RASHODI	0	0	0	0	820.000	65.400	0	0	0	0	820.000	65.400
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	0	0	0	0	200.000	0	0	0	0	0	200.000	0
480140	Kupuvawe na i nformati -ka i vi deo oprema	0	0	0	0	200.000	0	0	0	0	0	200.000	0
483	Kupuvawe na mebel	0	0	0	0	620.000	65.400	0	0	0	0	620.000	65.400
483120	Kupuvawe na u-ili i { en mebel	0	0	0	0	550.000	65.400	0	0	0	0	550.000	65.400
483210		0	0	0	0	70.000	0	0	0	0	0	70.000	0

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	PI an	Real i z.	Buxet	Real i z.
VA0	KAPI TALNI RASHODI ZA DETSKI GRADNIKI	13.900.000	6.921.145	2.590.000	1.482.767	0	0	0	0	0	0	16.490.000	8.403.912
48	KAPI TALNI RASHODI	13.900.000	6.921.145	2.590.000	1.482.767	0	0	0	0	0	0	16.490.000	8.403.912
480	Kupuvawe na oprema i ma{ i ni	1.600.000	0	1.390.000	458.967	0	0	0	0	0	0	2.058.967	458.967
480110	Kupuvawe na kancel ari ska oprema	0	0	0	20.000	0	0	0	0	0	0	0	20.000
480140	Kupuvawe na i nformati -ka i vi deo oprema	0	0	530.000	272.743	0	0	0	0	0	0	530.000	272.743
480150	Kupuvawe na kujnska oprema	0	0	430.000	0	0	0	0	0	0	0	430.000	0
480160	Kupuvawe na oprema za greewe i kl i mati zaci ja	1.600.000	0	280.000	161.774	0	0	0	0	0	0	1.880.000	161.774
480290	Kupuvawe na drugi ma{ i ni	0	0	150.000	4.450	0	0	0	0	0	0	150.000	4.450
482	Drugi grade` ni objekti	12.300.000	6.921.145	0	0	0	0	0	0	0	0	12.300.000	6.921.145
482910	Podgotvuvawe proekti vkl u-uvaj}i di zajn na drugi ob	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	0
482930	Rekonstrukci ja na drugi objekti	11.100.000	6.796.142	0	0	0	0	0	0	0	0	11.100.000	6.796.142
482940	Nadzor nad i zgradbata	200.000	125.003	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	125.003
483	Kupuvawe na mebel	0	0	1.200.000	1.023.800	0	0	0	0	0	0	1.023.800	1.023.800
483120	Kupuvawe na u-i l i { en mebel	0	0	800.000	724.300	0	0	0	0	0	0	800.000	724.300
483190	Kupuvawe na drug mebel	0	0	400.000	299.500	0	0	0	0	0	0	400.000	299.500

POSEBEN DEL NA ZAVR{ NA SMETKA

Ni vo na: Potstavka

707.331.000 627.784.106 79.344.000 47.514.817 637.746.000 631.517.725 31.218.000 3.735.564 0 0 1.455.639.000 1.310.552.212

Kategorija Stavka Potstavka	O P I S	Buxetska smetka		Samof i nansi ra-ka smetka		Smetka na dotaci i		Smetka na donaci i		Smetka na kredi ti		VKUPNO	
		Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Pl an	Real iz.	Buxet	Real iz.
X10	RODOVA EDNAKVOST	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200.000	1.200.000
46	SUBVENCII I TRANSFERI	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200.000	1.200.000
464	Razni transferi	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200.000	1.200.000
464990	Druqi transferi	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200.000	1.200.000

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 3

Во Посебниот дел на Завршната сметка на Буџетот на општина Карпош за 2024 година се прикажуваат расходите по програми, подпрограми, по сметки и ставки.

Член 4

Општиот дел на Завршната сметка на Буџетот на општина Карпош за 2024 година се објавува во Службениот гласник на општина Карпош.

Број 09-2483/13
Датум 13.03.2025 година
Скопје

**ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.**

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош-Скопје

1. Се објавува Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош-Скопје, донесено на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/4
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.05/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024); член 32 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/14, 199/14, 48/15, 154/15, 5/16, 142/16 и 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19, 14/20, 215/21 и 99/22); член 20а и член 20б од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/14, 199/14, 27/16, 35/18 и 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.143/19 и 14/20); член 190, 191, 192, 193 од Деловникот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.03/06), Советот на Општина Карпош, на 62. седница одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош-Скопје

1. Се дава согласност за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош-Скопје, бр.04-2458/5 од 13.03.2025 година.
2. Средствата за реализација за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош се обезбедени во Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во “Службен гласник на Општина Карпош”.

Број 09-2483/14
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за утврдување на Нацрт Измена и дополна на Детален урбанистички план за градска четврт ЦС 15, Блок 02, Општина Карпош – Скопје

1. Се објавува Одлука за утврдување на Нацрт Измена и дополна на Детален урбанистички план за градска четврт ЦС 15, Блок 02, Општина Карпош – Скопје, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/5
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 1; член 36 став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), член 27, став 4, од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 32/20, 11/23, 73/24, 171/24 и 224/24), Советот на Општина Карпош, на 62. седница одржана на 13 март 2025 година, донесе

О Д Л У К А

за утврдување на Нацрт Измена и дополна на Детален урбанистички план за градска четврт ЦС 15, Блок 02, Општина Карпош – Скопје.

Член 1

Со оваа Одлука се утврдува Нацрт Измена и дополна на Детален урбанистички план за градска четврт ЦС 15, Блок 02, Општина Карпош – Скопје. Деталниот урбанистички план е изработен согласно Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 32/20, 11/23, 73/24, 171/24 и 224/24) и Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Член 2

Предметниот опфат се наоѓа на североисточната страна од Општина Карпош, поточно на северната страна од градската четврт ЦС 15.

Блокот 02 е дефиниран со важечкиот ДУП за градска четврт ЦС 15 – Криви Дол, Општина Карпош, Скопје, Плански период 2013-2018.

Планскиот опфат кој е предмет на уредување со овој Детален урбанистички план, зафаќа површина од 2,49 ха и неговата местоположба е дефинирана во рамките на следните граници:

- од североисток од пресек на оска на планирана градска магистрала Булевар 8-ми Септември со оска на регулирано корито на река Серава, кон југозапад по оска на планирана градска магистрала Булевар 8-ми Септември, до пресек со оска на сервисна улица 1699,
- кон југоисток по оска на сервисна улица 1699, до пресек со оска на планирана индустриска улица Драган Спиркоски Максо,
- кон исток по оска на индустриска улица Драган Спиркоски Максо, до пресек со оска на регулирано корито на река Серава,

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

- кон северозапад по оска на регулирано корито на река Серава, до пресек со оска на планирана градска магистрала Булевар 8-ми Септември (почетна точка).

Член 3

Просторниот концепт го сочинува следниот систем на класи на намени:

- Б- Комерцијални и деловни намени
Б2 – Големи единици за трговија
- Г – Рударство, енергетика, индустрија
Г4 – Стоваришта, складови и опфати
- Д – Зеленило, рекреација и меморијални простори
Д1 – Парковско и пејзажно зеленило
Д2 – Заштитно и сообраќајно зеленило
- Е – Инфраструктура
Е1 – сообраќајни линиски и други инфраструктури
Е1.1 – сообраќајни патни инфраструктури
Е1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето
Е1.6 – Канализациски инфраструктури
Е1.8 – инфраструктури за пренос на електрична енергија
Е1.9 – Телекомуникациски водови
Е1.10 – Цевни водови и продуктоводи (гасовод)

Заради флексибилност на планот, во Деталниот урбанистички план, за основните класи на намени во предметниот опфат се предвидуваат и компатибилни и комплементарни класи на намени.

За намената Б2 се предвидуваат следниве компатибилни класи на намени:

- Б3 – големи единици за угостителска дејност
- Б4 – деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
- В3 – култура
- В4 – државни администрации и институции

За намената Г4 се предвидуваат следниве компатибилни класи на намени:

- Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности
- Б2 – големи единици за трговија

- деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
- ГЗ – индустрија за склопување на финални производи, сервисни услуги и производство на енергија од обновливи извори

Компатибилните класи на намени, во иста просторна единица можат да бидат застапени со најмногу 40% во однос на основната класа на намена, за да не се смени карактерот и начинот на употреба на просторната единица.

Во планот се предвидени следниве површини за градење:

- Површина за градење за која ќе се изработи основен проект
- Рамковна површина за градење која ќе се разработи со урбанистички проект во кој ќе се дефинира точната површина за градење, како и нејзината големина и форма.

Максималната височина на градење дадена во планот за секоја градба посебно е изразена во број на катови и метри. Во планот се предвидени градби со катности од П до П+7 и висина од 4,5m – 22,5m.

Член 4

Составен дел на оваа Одлука се:

- Текстуален дел,
- Графички прилози,
- Основни параметри за уредување на просторот,
- Табеларен приказ на урбанистичките параметри.

Член 5

Градоначалникот на Општина Карпош ќе организира јавна презентација и јавна анкета по Нацрт-Детален урбанистички план за кој претходно е добиено мислење, со утврдување на времето и местото каде ќе биде изложен планот и спроведувањето на јавната презентација и јавната анкета.

Член 6

Оваа Одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/15
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Одлука за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт 3 08,
(бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември)
Општина Карпош - Скопје**

1. Се објавува Одлука за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош - Скопје, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/6
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

**ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.**

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 1; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), член 26, став 4, алинеја 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 144/12, 55/13), како и член 23, став 3 од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32/20, 111/23, 73/24, 171/24 и 224/24), а по мислењето од Министерство за животна средина и просторно планирање бр. 15-3944/2 од 26.06.2023 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница одржана на 13 март 2025 година, донесе

О Д Л У К А

за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош - Скопје

Член 1

Со оваа Одлука се донесува Детален урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош Скопје. Деталниот урбанистички план е изработен според одредбите за спроведување на Генералниот урбанистички план на Град Скопје, Законот за просторно и урбанистичко планирање, Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за начинот и постапката за донесување на урбанистички планови.

Член 2

Просторот за кој се донесува Деталниот урбанистички план е дефиниран помеѓу;

- На север осовината на Бул. "Илинден";
- На исток по осовината на л. Франклин Рузвелт ;
- На југ осовината на Бул. "Партизански Одреди";
- На запад по осовината на Бул. "8 ми Септември".

Површината на урбаниот опфат изнесува 44.69 ха.

Член 3

Опфатот на Деталниот урбанистички план ги содржи следните намени: домување во станбени куќи, домување во станбени згради, мали комерцијални и деловни дејности, големи трговски единици, деловни простори, хотели, образование и наука, здравство и социјална заштита, култура, парковско зеленило и комунална супраструктура некомпатибилна инфраструктура.

Во рамките на планот се предвидени следните класи и намени на земјиштето:

- А1 – домување во станбени куќи
- А2– домување во станбени згради
- Б1 – мали комерцијални и деловни дејности
- Б2 – големи трговски единици
- Б4 - деловни простори
- Б5 – хотели
- В1 – образование и наука
- В2 - здравство и социјална заштита
- В3 – култура
- Д1 – парковско зеленило
- Е2 – комунална супраструктура
- Е3 – некомпатибилна инфраструктура

Максималната висина за градежните парцели наменети за домување во станбени куќи изнесува П+2+ПК (10.20м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за домување во станбени згради се движи од П+3+ПК (14.00 м) до П+8+ПК (31.00 м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за мали комерцијални и деловни дејности изнесува П+1 (8.00 м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за големи трговски единици се движи од П+1 (10.00 м) до П+5 (25.00 м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за хотели изнесува П+5+ПК (21.00 м).

Максималната висина за градежните парцели наменети за образование и наука големи трговски единици се движи од П+2 (14.00 м) до П+5 (25.00 м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за здравство и социјална заштита се движи од П (5.00 м) до П+1 (8.50 м)

Максималната висина за градежните парцели наменети за култура изнесува П+7 (35.00 м).

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Со планот се одредени

- облик и големина на градежна парцела /м2/
- регулациона линија,
- градежна линија која го дефинира просторот во кој може да се гради,
- максимална површина за градба во која може да се развие основата на објектот /м2/
- процент на изграденост /%/,
- максимална развиена површина на објектот /м2/,
- коефициент на искористеност /К/,
- намена на објектот,
- максимална висина на објектот / до завршниот венец / од ниво на тротоар, сообраќајница или пристапна патека,
- паркирање-гаражирање на возилата во рамките на парцелите.

Член 4

Составен дел на оваа Одлука се:

- Текстуален дел ,
- Графички прилози
- Основни параметри за уредување на просторот и
- Табеларен приказ на урбанистичките параметри.

Член 5

Деталниот урбанистички план се заверува со печат на Општина Карпош и потпис на Претседателот на Советот на Општината.

Член 6

Деталниот урбанистичкиот план со сите негови делови се чува во Одделението за урбанистичко планирање на Општина Карпош.

Член 7

Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/16
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Заклучок за задолжување на Секторот за урбанизам во врска со стручниот елаборат за суспензија на делови од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош - Скопје

1. Се објавува Заклучок за задолжување на Секторот за урбанизам во врска со стручниот елаборат за суспензија на делови од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош - Скопје, донесен на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/7
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 13; член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ 5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 202/2024), Советот на Општина Карпош на 62.седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ЗАКЛУЧОК

за задолжување на Секторот за урбанизам во врска со стручниот елаборат за суспензија на делови од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош - Скопје

1. Советот на Општина Карпош го задолжува Секторот за урбанизам во Општина Карпош, да **НЕ** издава акти за градежните парцели 1.48, 1.49, 1.53, 2.1 и 1.39 од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош – Скопје додека не добие мислење од Министерство за транспорт и врски за суспензија на применувањето на горенаведените парцели.
2. Советот на Општина Карпош го задолжува Секторот за урбанизам да го достави изготвениот стручен елаборат со Барање за давање мислење за суспензија на делови од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) до Министерство за транспорт и врски наредниот ден по влегување на овој заклучок во сила.
3. Овој заклучок влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/17
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт Ј 02 - опфат помеѓу Жданец и Нерези, локалитет А, Б и В, општина Карпош - Скопје

1. Се објавува Одлука за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт Ј 02 - опфат помеѓу Жданец и Нерези, локалитет А, Б и В, општина Карпош - Скопје, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/8
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 1 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), член 39, став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 64/18 и 168/18“), како и врз основа на одредбите од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/20, 111/23, 171/24, 224/24 и 40/25), Советот на Општина Карпош, на 62. седница одржана на 13 март 2025 година, донесе

О Д Л У К А

за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт Ј 02 -опфат помеѓу Жданец и Нерези, локалитет А, Б и В, Општина Карпош - Скопје

Член 1

Со оваа Одлука се донесува Детален урбанистички план за Градска четврт Ј 02 - опфат помеѓу Жданец и Нерези, локалитет А, Б и В, општина Карпош - Скопје. Деталниот урбанистички план е изработен според одредбите за спроведување на Генералниот урбанистички план на Град Скопје, Законот за просторно и урбанистичко планирање, Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за начинот и постапката за донесување на урбанистички планови.

Член 2

Просторот за кој се донесува Деталниот урбанистички план е дефиниран помеѓу;

- **од североистик:** По осовина на планирана улица според ГУП на Град Скопје од 2012год. ул. "Јужна Обиколница - Водно";
- **од југ :** по граница на ГУП на град Скопје од 2012 год;
- **од запад:** по осовина на ул. "Козле 1 " .

Површината на урбаниот опфат изнесува П= 54,10 ха.

Член 3

Опфатот на Деталниот урбанистички план ги содржи следните намени: домување во посебен режим, домување во станбени куќи, домување во станбени згради, времено сместување, здравство и социјална заштита, парковско зеленило, заштитно зеленило, комунална супраструктура

Во рамките на планот се предвидени следните класи и намени на земјиштето:

- А0– домување во посебен режим
- А1– домување во станбени куќи
- А2– домување во станбени згради
- А4 - времено сместување
- В2- здравство и социјална заштита
- Д1 – парковско зеленило
- Д2 - заштитно зеленило
- Е2 – комунална супраструктура

Со планот се одредени

- облик и големина на градежна парцела /м2/
- регулациона линија,
- градежна линија која го дефинира просторот во кој може да се гради,
- максимална површина за градба во која може да се развие основата на објектот /м2/
- процент на изграденост /%/,
- максимална развиена површина на објектот /м2/,
- коефициент на искористеност /К/,
- намена на објектот,
- максимална висина на објектот / до завршниот венец / од ниво на тротоар, сообраќајница или пристапна патека,
- паркирање-гаражирање на возилата во рамките на парцелите.

Член 4

Составен дел на оваа Одлука се:

- Текстуален дел ,
- Графички прилози

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Основни параметри за уредување на просторот о
- Табеларен приказ на урбанистичките параметри.

Член 5

Деталниот урбанистички план се заверува со печат на Општина Карпош и потпис на Претседателот на Советот на Општината.

Член 6

Деталниот урбанистичкиот план со сите негови делови се чува во Одделението за урбанистичко планирање на Општина Карпош.

Член 7

Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/18
Датум 13.03.2025 година
Скопје

**ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.**

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за донесување на Техничка исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година)

1. Се објавува Одлука за донесување на Техничка исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година), донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/9
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 2; член 36 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 36 став 6 од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/2020, 111/23, 73/24, 171/24 и 224/24), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

О Д Л У К А

за донесување на Техничка исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година)

Член 1

Со оваа Одлука се донесува Техничка исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година), изработена од Друштво за проектирање, ревизија и надзор ЗУМ ПРОЕКТ ДОО Скопје, со технички број 15/25-У од февруари 2025 година, постапка бр. 69158 во системот е-урбанизам, по добиеното позитивно мислење со број 45-1593/3 од 24.02.2025 година од Комисијата за урбанизам на Општина Карпош, формирана врз основа на одредбите на член 38 од Законот за урбанистичко планирање со Решение за формирање на Комисија за урбанизам, донесено од Градоначалникот на Општина Општина Карпош со бр. 11-295/1 од 14.01.2025 година.

Член 2

Техничката исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година), изработена од Друштво за проектирање, ревизија и надзор ЗУМ ПРОЕКТ ДОО Скопје, со технички број 15/25-У од февруари 2025 година, е составен дел од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година).

Член 3

Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/19
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Службена белешка за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Се објавува Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/10
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24), а во врска со усвоената предлог - точка на дневниот ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, Претседателот на Советот на Општина Карпош, по одржувањето на 62. седница на 13 март 2025 година, донесе

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Со оваа Службена белешка се констатира дека предложената точка од усвоениот Дневен ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош, Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, НЕ Е УСВОЕНА.

2. По извршеното гласање беше констатирано дека ЗА гласале 11 членови на Советот, ПРОТИВ гласал 1 член на Советот, ВОЗДРЖАНИ гласале 2 членови на Советот, врз основа на што е констатирано дека не е усвоена Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето.

Број 09-2483/20
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Службена белешка за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Се објавува Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/11
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24), а во врска со усвоената предлог - точка на дневниот ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, Претседателот на Советот на Општина Карпош, по одржувањето на 62. седница на 13 март 2025 година, донесе

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Со оваа Службена белешка се констатира дека предложената точка од усвоениот Дневен ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош, Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, НЕ Е УСВОЕНА.

2. По извршеното гласање беше констатирано дека ЗА гласале 11 членови на Советот, ПРОТИВ гласал 1 член на Советот, ВОЗДРЖАН гласал 1 член на Советот, врз основа на што е констатирано дека не е усвоена Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето.

Број 09-2483/21
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Службена белешка за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Се објавува Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/12
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24), а во врска со усвоената предлог - точка на дневниот ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, Претседателот на Советот на Општина Карпош, по одржувањето на 62. седница на 13 март 2025 година, донесе

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КП бр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Со оваа Службена белешка се констатира дека предложената точка од усвоениот Дневен ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош, Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, НЕ Е УСВОЕНА.

2. По извршеното гласање беше констатирано дека ЗА гласале 11 членови на Советот, ПРОТИВ гласале 2 членови на Советот, ВОЗДРЖАНИ нема, врз основа на што е констатирано дека не е усвоена Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето.

Број 09-2483/22
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Службена белешка за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Се објавува Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/13
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24), а во врска со усвоената предлог - точка на дневниот ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, Претседателот на Советот на Општина Карпош, по одржувањето на 62. седница на 13 март 2025 година, донесе

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

за не усвојување Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето

1. Со оваа Службена белешка се констатира дека предложената точка од усвоениот Дневен ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош, Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, НЕ Е УСВОЕНА.

2. По извршеното гласање беше констатирано дека ЗА гласале 11 членови на Советот, ПРОТИВ гласале 2 членови на Советот, ВОЗДРЖАНИ нема, врз основа на што е констатирано дека не е усвоена Предлог – Одлуката за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето.

Број 09-2483/23
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за донесување на Урбанистички проект со план за парцелација за формирање на нови градежни парцели од ГП 05.01 од ДУП населба Злокуќани опфат “А” со намена В2 – здравство, КО Злокуќани, Општина Карпош, поднесено од БИЛД УРБАН ДООЕЛ Скопје

1. Се објавува Одлука за донесување на Урбанистички проект со план за парцелација за формирање на нови градежни парцели од ГП 05.01 од ДУП населба Злокуќани опфат “А” со намена В2 – здравство, КО Злокуќани, Општина Карпош, поднесено од БИЛД УРБАН ДООЕЛ Скопје, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ,с.р.

Број: 11-2760/14
Датум:14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 1; член 36 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 63, став 9 од Законот за урбанистичко планирање планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32/20, 111/23, 73/24, 171/24 и 224/24), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

О Д Л У К А

за донесување на Урбанистички проект со план за парцелација за формирање на нови градежни парцели од ГП 05.01 од ДУП населба Злокуќани опфат “А” со намена В2 – здравство, КО Злокуќани, Општина Карпош, поднесено од БИЛД УРБАН ДООЕЛ Скопје

Член 1

Со оваа Одлука се донесува План за парцелација на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ СО ПЛАН ЗА ПАРЦЕЛАЦИЈА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА НОВИ ГРАДЕЖНИ ПАРЦЕЛИ ОД ГП 05.01 ОД ДУП НАСЕЛБА ЗЛОКУЌАНИ ОПФАТ “А” СО НАМЕНА В2 – ЗДРАВСТВО, КО ЗЛОКУЌАНИ, ОПШТИНА КАРПОШ.

Планот за парцелација, како составен дел од УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ СО ПЛАН ЗА ПАРЦЕЛАЦИЈА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА НОВИ ГРАДЕЖНИ ПАРЦЕЛИ ОД ГП 05.01 ОД ДУП НАСЕЛБА ЗЛОКУЌАНИ ОПФАТ “А” СО НАМЕНА В2 – ЗДРАВСТВО, КО ЗЛОКУЌАНИ, ОПШТИНА КАРПОШ, е изготвен во целост почитувајќи ги одредбите зададени со важечкиот ДУП НАСЕЛБА ЗЛОКУЌАНИ ОПФАТ “А” СО НАМЕНА В2 – ЗДРАВСТВО, КО ЗЛОКУЌАНИ, ОПШТИНА КАРПОШ, како и согласно Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 32/20, и 111/23), Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 225/20, 219/21 и 104/22 и 99/23) и останатата релевантна законска и подзаконска регулатива.

Член 2

Со Планот за парцелација на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ СО ПЛАН ЗА ПАРЦЕЛАЦИЈА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА НОВИ ГРАДЕЖНИ ПАРЦЕЛИ ОД ГП 05.01 ОД ДУП НАСЕЛБА ЗЛОКУЌАНИ ОПФАТ “А” СО НАМЕНА В2 – ЗДРАВСТВО, КО ЗЛОКУЌАНИ, ОПШТИНА КАРПОШ е дефинирање и утврдување на нова парцелација, односно поделба на градежната парцела, со почитување на параметрите зададени во Изводот, потребата на Инвеститорот и согласно член 63 став (1) и став (2) од Законот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр. 32/20 и 111/23).

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 3

Планот за парцелација на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ СО ПЛАН ЗА ПАРЦЕЛАЦИЈА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА НОВИ ГРАДЕЖНИ ПАРЦЕЛИ ОД ГП 05.01 ОД ДУП НАСЕЛБА ЗЛОКУЌАНИ ОПФАТ “А” СО НАМЕНА В2 – ЗДРАВСТВО, КО ЗЛОКУЌАНИ, ОПШТИНА КАРПОШ, постапка бр. 55711 во системот е-урбанизам, со технички број со тех. бр. 0801-341/23 од Јуни 2024 поднесено од Друштво за трговија и услуги БИЛД УРБАН ДООЕЛ Скопје е со следната содржина:

1. Опис и образложение на парцелацијата
2. Графички дел – план за парцелација

Член 4

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во Службен гласник на Општина Карпош.

Број 09-2483/24
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за усвојување на Локален еколошки акционен план (ЛЕАП-3) за период 2025-2030 година на Општина Карпош

1. Се објавува Одлука за усвојување на Локален еколошки акционен план (ЛЕАП-3) за период 2025-2030 година на Општина Карпош, донесена на шеесет и втора седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.
2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Јелена Цветковиќ, с.р.

Број: 11-2760/15
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 60 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 89/22, 171/22 и 3/25), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за усвојување на Локален еколошки акционен план (ЛЕАП-3) за период 2025-2030 година на Општина Карпош

Член 1

Со оваа одлука се усвојува Локален еколошки акционен план (ЛЕАП-3) за период 2025-2030 година на Општина Карпош.

Член 2

Се задолжува Секторот за односи со јавноста да ја објави оваа одлука и ЛЕАП-от на официјалната веб страната на Општина Карпош.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“

Број 09-2483/25
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

**ЛОКАЛЕН ЕКОЛОШКИ АКЦИОНЕН ПЛАН
(ЛЕАП-3)**

**ОПШТИНА КАРПОШ
2025-2030**

ДЕКЕМВРИ 2024

Почитувани сограѓани, пријатели и соработници на Општина Карпош

Ми претставува огромна чест и задоволство, што можам да ви го презентирам Локалниот Еколошки Акционен План (ЛЕАПЗ) за периодот 2025-2030 на Општина Карпош која претставува наш заеднички дом: онаму каде што живееме, твориме и градиме заедничка подобра иднина за сите нас. Постојаниот урбан раст и развој на локалната самоуправа носи и свои предизвици во секојдневното функционирање и живеење. Тоа се одразува на квалитетот на воздухот, водата, почвата, штетните издувни гасови од транспортот, системите за греење, а сето тоа влијае повеќе или помалку директно или индиректно врз здравјето на сите нас граѓаните на Општина Карпош. Локалната самоуправа и со претходните локални еколошки акциони планови, во континуитет спроведува мерки и политики, согласно нејзините надлежности кои се однесуваат на подобрување и заштита од штетните влијанија врз животната средина.

- Со иновативните политики кои се однесуваат на енергетската ефикасност и користењето на обновливите извори на енергија, значително се намалија емисиите на штетните гасови, со што се даде значаен придонес и врз позитивното влијание врз климатските промени.
- Во континуитет Општината презема мерки за хортикултурно уредување, зазеленување на јавните површини кои се под нејзина надлежност, како и засадување на нови садници на дрвја и висококвалитетни растенија.
- Изградени се пешачки и велосипедски патеки низ целата територија на Општината со цел да се стимулира велосипедскиот превоз, а за таа намена, Општина Карпош, секоја година, преку својот буџет, издвојува финансиски средства за субвенционирање на купување на велосипеди од страна на граѓаните на Општината.
- Секојдневно, сервисните и локалните улици кои согласно законските надлежности се под ингеренција на Општината, се метат и чистат редовно, а освен тоа се чистат и се собира смет од т.н „диво создадени депонии“ од несовесни граѓани. Нашите инспекциски служби, постојано се на терен, за да ги санкционираат граѓаните кои вршат вакви дејанија.
- Техничката вода од ископаните бунари, која се користи за полевање и одржување на зеленилото и хигиената на улиците, значително придонесува за намалувањето на искористување на чистата и питка вода од изворите во Рашче, за тие намени.

Сите овие активности кои ги презема Општината, се силно вмрежени и поддржани од активностите во основните училишта на територијата на Општина Карпош, Бизнес секторот, невладини организации и асоцијации и сите оние кои поддржуваат мерки во областа на заштита на животната средина. Подготвеноста за реализација на мерките и активностите, како и нивното практично спроведување ќе бидат наша најдобра промоција и политика со која Општина

Карпош ќе ја издигнеме на пиедесталот на еколошки одржлива, урбана средина, која нуди одлични услови за хумано живеење, во согласност на живеењето во здрава, чиста и безбедна животна средина. Силно верувам и сум убеден, дека спроведувањето на активностите на ЛЕАП-3 ќе даде и голем придонес во борбата со аерозагадувањето, кое во последните години, е силно изразено како во главниот град Скопје, така и низ Општините, ширум Републиката. Од мое лично име, како градоначалникот на Општина Карпош, но и од името на сите граѓани сакам да им се заблагодарам на координативното тело, но и на сите кои со својот труд и работа учествуваат во изработката на овој стратешки документ.

Градоначалник на Општина Карпош

Стевчо Јакимовски

ОПШТИНА КАРПОШ

ЛОКАЛЕН ЕКОЛОШКИ АКЦИОНЕН ПЛАН - 3

ГРАДОНАЧАЛНИК: СТЕВЧО ЈАКИМОВСКИ

КООРДИНАТОР НА ЛЕАП-3: ЈОВАНЧЕ ЦВЕТАНОСКИ

УЧЕСНИЦИ ВО ИЗРАБОТКАТА НА ЛЕАП ЗА ОПШТИНА КАРПОШ

Локален комитет за изработка на ЛЕАП-3 на општина Карпош:

Координатор – Јованче Цветаноски

- Стевчо Јакимовски – Градоначалник, општина Карпош
- Бранко Ристов – Претседател на Совет, општина Карпош
- Ивана Ордевска – Секретар, општина Карпош
- Петар Теов – Раководител на Сектор за екологија и енергетска ефикасност, општина Карпош
- Раде Мицковски – Раководител на Одделение за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра, општина Карпош
- Миле Стевков – Раководител на Одделение за прашања од областа на месната самоуправа, општина Карпош
- Александра Теова – Раководител на Сектор за развој на општината, општина Карпош
- Благоица Блажевска – Раководител на Сектор за урбанизам, општина Карпош
- Зорица Китанова – Раководител на Сектор за уредување на градежно земјиште и комунални работи
- Гордана Зафировска – Раководител на Сектор за дејности од јавен интерес, општина Карпош
- Гордана Божиновска Стаматовска – Раководител на Сектор за односи со јавност и информација на граѓаните, општина Карпош
- Богданка Милошевиќ Мучева – Раководител на Сектор инспекторат, општина Карпош
- Др. Наташа Марковска – МАНУ
- Светлана Петровска – НВО ЦеПроСАРД
- Проф. д-р Драган Ѓорѓев – Институт за јавно здравје
- Дарко Блинков – Државен инспектор МЖСПП
- Александар Илиески – Член на совет и претседател на комисија на ЕЕЕ
- Марјан Стефановски – Член на Совет и Комисија за ЕЕЕ, општина Карпош
- Невена Георгиевска – Член на Совет и Комисија за ЕЕЕ, општина Карпош
- Славко Митевски – Член на Совет и Комисија за ЕЕЕ, општина Карпош
- Дејан Лазаревски – Член на Совет и Комисија за ЕЕЕ, општина Карпош
- Татјана Стојановска – Член на Совет и Комисија за финансии и локален економски развој, општина Карпош
- Бранкица Андоновска – ЈП ДРИСЛА
- Билјана Петровска – Раководител на лабораторија, ЈП Водовод Скопје
- Тања Пауновска – Раководител на Сектор за соработка со локална самоуправа, МСЖПП
- Никола Голубов – Сектор Воздух, МСЖПП

Координатори на работни групи за ЛЕАП од Општина Карпош:

- Работна група Енергетска Ефикасност: Марина Филипоска
- Работна група Воздух: Мирјана Велник
- Работна група Отпад: Емилија Попагиновска
- Работна група Почва и користење на земјиште: Жаклина Мегдовска
- Работна група Природа и биолошка разновидност: Даринка Петковска
- Работна група Вода: Николина Николовска
- Работна група Бучава емитирана во животната средина: Гордана Максимовска

Содржина:

Почитувани СОГРАЃАНИ, ПРИЈАТЕЛИ И СОРАБОТНИЦИ НА ОПШТИНА КАРПОШ	2
УЧЕСНИЦИ ВО ИЗРАБОТКАТА НА ЛЕАП ЗА ОПШТИНА КАРПОШ	5
СОДРЖИНА:.....	7
ЛИСТА НА АКРОНИМИ	10
ПРЕДГОВОР	11
1. ВОВЕД	12
1.1 ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ЛЕАП	13
1.2 ПРАВНА ОСНОВА ЗА ИЗРАБОТКА НА ЛЕАП.....	14
1.3 МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА	14
1.3.1 ИСТОРИЈАТ НА ОПШТИНАТА	16
2. ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ И СОЦИО-ЕКОНОМСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОПШТИНА КАРПОШ	17
2.1 ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	17
2.2 ХИДРОГРАФИЈА	19
2.3 КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	20
2.3.1 ВЕТРОВИ	22
2.3.2 ОСОНЧУВАЊЕ, ОБЛАЧНОСТ И МАГЛИВОСТ	22
2.3.3 КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ	23
2.4 ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	24
2.4.1 ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ НА ТЕРИТОРИЈА НА ОПШТИНА КАРПОШ.....	24
2.4.2 ЗЕМЈОДЕЛСТВО	29
2.4.3 ШУМАРСТВО.....	30
2.5 АДМИНИСТРАТИВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	31
2.6 ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	32
2.7 СОЦИО-ЕКОНОМСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	33
2.7.1 СТОПАНСКИ РАЗВОЈ.....	34
2.7.2 ИНДУСТРИСКИ КАПАЦИТЕТИ.....	35
2.7.3 ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА.....	36
2.8 ИНФРАСТРУКТУРА	41
2.8.1 СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	41
2.8.2 ВОДОВОДНА И КАНАЛИЗАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	45
2.8.3 КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО НА ОПШТИНА КАРПОШ.....	46
3. УЛОГА НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА ВО ПРОЦЕСОТ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	49
4. ОЦЕНА НА СОСТОЈБАТА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	53
4.1 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ- ВОДА	54
4.1.1 СОСТОЈБА СО ВОДИТЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	54
4.1.2 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО	73

4.1.3 Идентификувани притисоци	74
4.1.4 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕТО СО ВОДИ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	75
4.2 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ- ВОЗДУХ	77
4.2.1 ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА ЗАГАДУВАЊЕТО НА ВОЗДУХОТ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	86
4.2.2 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕТО СО ВОЗДУХОТ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	87
4.3 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ-ПОЧВА И КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ	90
4.3.1 СОСТОЈБА СО КВАЛИТЕТ НА ЗЕМЈИШТЕ И ПОЧВА.....	90
4.3.2 СОСТОЈБА СО ПОКРОВНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕ.....	92
4.3.3 Идентификувани притисоци	92
4.3.4 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО.....	97
4.3.5 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕТО СО ПОЧВИТЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	97
4.4 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ- ПРЕДЕЛСКА И БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ.....	99
4.4.1 СОСТОЈБА СО ПРИРОДАТА ВО ОПШТИНА КАРПОШ.....	99
4.4.2 ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА.....	100
4.4.3 Идентификувани притисоци во однос на биолошката разновидност и градското зеленило во Општината	103
4.4.4 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО.....	105
4.4.5 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕТО СО ПРИРОДАТА ВО ОПШТИНА КАРПОШ	107
4.5 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ- БУЧАВА ЕМИТИРАНА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	111
4.5.1 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО	111
4.5.2 Идентификувани притисоци	115
4.5.3 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА БУЧАВА	115
4.6 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ – ОТПАД	116
4.6.1 СОСТОЈБА СО УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАД	117
4.6.2 КОМПОСТАРИ ВО ОПШТИНСКИТЕ ОСНОВНИ УЧИЛИШТА НА ТЕРИТОРИЈА НА ОПШТИНА КАРПОШ	123
4.6.3 НУЛА ОТПАД“ ЌЕ ГО СОБИРА ГАБАРИТНИОТ ЕЛЕКТРИЧЕН И ЕЛЕКТРОНСКИ ОТПАД ОД ДОМОВИТЕ НА КАРПОШАНИ.....	123
4.6.4 РЕДИ РЕЦИКЛАЖА ВОСПОСТАВИ СИСТЕМ ЗА ПРИМАРНА СЕЛЕКЦИЈА НА ОТПАД ПРЕКУ МАПИРАЊЕ НА СТАЊБЕНИ ЗГРАДИ ВО КАРПОШ	124
4.6.5 Идентификувани проблеми	125
4.6.6 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	125
4.7 ТЕМАТСКА ОБЛАСТ - ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА	127
4.7.1 СОСТОЈБА СО ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ.....	127
4.7.2 ПРОЕКТИ НА ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА	132
4.7.3 КОРИСТЕЊЕ НА ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА.....	142

4.7.4 ИДЕНТИФИКУВАНИ ПРОБЛЕМИ	145
4.7.5 ПРЕПОРАКИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ИДЕНТИФИКУВАНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ОДНОС НА ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ВО ОПШТИНА КАРПОШ	145
5. РАЗВОЈ НА ОПШТИНА КАРПОШ	147
5.1 УРБАН РАЗВОЈ	147
5.1.1 УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ	147
5.2 ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ	150
5.3 ПРОЦЕНКА НА ЕКОЛОШКИОТ ОТПЕЧАТОК НА ГРАЃАНИТЕ НА ОПШТИНА КАРПОШ	157
6. УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТ	160
6.1 ИЗВЕШТАЈ ОД СПРОВЕДЕНО ИСТРАЖУВАЊЕ ЗА СОСТОЈБИТЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОПШТИНА КАРПОШ	160
6.2 УТВРДУВАЊЕ НА РЕЛЕВАНТНОСТ НА ЕКОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ ОД ЛЕАП2	172
7. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И ПЛАН ЗА НАБЉУДУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЛЕАП	175
8. РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА И КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	216
9. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	218

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

ГУП	Генерален урбанистички план
ДУП	Детален урбанистички план
ДИЖС	Државен инспекторат за животна средина
ДПСИР	Движечки сили, притисоци, состојба, последици, реакции
ДЗС	Државен завод за статистика
ЕЕА/ЕАЖС	Европска агенција за животна средина
ЕУ	Европска Унија
СЗО	Светска здравствена организација
ГЕФ	Глобален еколошки фонд
ФМИ	Фински метеоролошки институт
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
ЗЕЛС	Заедница на единици на локална самоуправа
ЕИА/ОВЖС	Оценка на влијание врз животната средина
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ГВЕ	Гранична вредност на емисија
ЈП	Јавно претпријатие
ЈСП	Јавно сообраќајно претпријатие
ЛЕАП	Локален акционен план за животна средина
ЛК	Локален управен комитет
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МК	Македонија
НВО	Невладина организација
СОЖС	Стратегиска Оценка на животната средина
СУП	Стратегија за управување со отпад
НПУЦО	Национален план за управување со отпад во Република Македонија
ППРМ	Просторен план на Република Македонија
РМ	Република Македонија
ПНУ	Приватна научна установа
ЈУОДГ	Јавна установа детска градинка
ИЈЗ	Институт за јавно здравје
МСП	Мали и средни претпријатија
УХМР	Управа за хидрометеоролошки работи
ЦЈЗ	Центар за јавно здравје
ЈЗУ	Јавна здравствена установа

Предговор

Урбанизацијата, својствена за економскиот и културниот развој, брзиот растеж на населението што не е следен со соодветни инвестиции во услуги, застарената технологија во индустријата, зголемениот транспорт што не е адаптиран во однос на животната средина, канализационите системи што предизвикуваат директни емисии на отпадни води од индустријата и домаќинствата во реките и почвата, незадоволителното управување со отпадот и слично, се проблеми со кои се соочуваат општините.

Развојот на економијата не може да се спречи, но потребно е да се насочи така како би станал помалку штетен за животната средина. Соочувајќи се со проблемите со животната средина, овој документ има значајна функција во утврдувањето и апликацијата на принципите на одржливиот развој на локално ниво и во создавање основа за вистинско функционирање на локалната демократија, за креирање економија која ќе ги вградува вредностите на водите, воздухот, земјиштето, биодиверзитетот, природните вредности и реткости, во насока на обезбедување подобар стандард на живеење на граѓаните и одржливо користење на ресурсите во секоја општина.

ЛЕАП-от служи како патоказ за општините за спроведување на визиите и принципите за одржлива општина-дава насока за начинот на кој Општина Карпош може да спроведува зелена економија, решавање на предизвиците на климатските промени и да го одржи квалитетот на живот, при тоа намалувајќи ги емисиите во медиумите како и еколошкиот отпечаток.

Консултантскиот тим на Локалниот Комитет со работните групи во соработка со стручни лица од областа на животната средина од Општина Карпош, стручни и засегнати лица од други институции како и со помош на локалното население, ги идентификуваше проблемите во животната средина. Им се благодариме на сите кои се вклучија во изработка овој документ кој претставува прв чекор кон креирање на амбиент за одржлив развој на Општина Карпош.

Од изработувачите

1. Вовед

Со потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација и добивањето на кандидатскиот статус, Република Северна Македонија јасно го зацрта правецот на својата политика на патот кон Европската Унија. Усвојувањето и хармонизацијата на целокупното законодавство за животна средина носи јасни насоки за правецот на движење во иднина, но и голем број обврски како на национално, така и на локално ниво.

Националните стратешки планови за животна средина обезбедуваат општи упатства и насоки за Република Северна Македонија во областа на животната средина, со воспоставување на општи приоритети и цели во различни сектори. Тие предвидуваат посебни мерки и акции, коишто мора да се реализираат за да се постигнат таквите цели. Како такви, тие го дефинираат пристапот и одговорот на државата кон проблемите во животната средина на Република Северна Македонија.

Имплементацијата на овие планови значително се рефлектира на улогите и надлежностите на локалната самоуправа каде преку процесот на децентрализација се наметнаа многу обврски во делот на животната средина, а во насока на процесот на приближување кон ЕУ. Процесот на децентрализација вклучува опсежна реорганизација преку делегирање на суштински обврски и надлежности на локалната самоуправа. Помеѓу другото, локалната самоуправа игра голема улога во постигнувањето на согласност со прописите на ЕУ, во поглед, на пример, на нивото на развиеност на комуналните инфраструктури и прашањата на примена на прописите и стандардите поради што отпочнати се процеси за брзо градење.

1.1 Основни информации за ЛЕАП

Локалниот еколошки акционен план (во понатамошен текст ЛЕАП) претставува највисок локален стратешки документ за заштита, планирање и управување со животната средина. ЛЕАП-от како стратешки документ од суштинско значење, ги детектира актуелните состојби во областа на животната средина и усвојува соодветни краткорочни и долгорочни мерки за разрешување на идентификуваните проблеми за граѓаните на Општина Карпош. Овој ЛЕАП-3 се надоврзува на веќе одамна започнатите процеси на управување со животната средина во Општина Карпош, отпочнати со реализацијата на претходните акциони планови. Тој има значајна функција во утврдувањето и апликацијата на принципите на одржливиот развој на локално ниво и во создавање основа за вистинско функционирање на локалната демократија, за креирање економија која ќе ги вградува вредностите на водите, воздухот, земјиштето, биодиверзитетот, природните вредности и реткости, во насока на обезбедување подобар стандард на живеење на граѓаните и одржливо користење на ресурсите во секоја општина. Подготовката на ЛЕАП-3 како трет стратешки плански документ на општинско ниво, пред се е инициран од законската обрска за ревидирање на овој документ на секој шест години, но и од потребата на граѓаните за чиста и здрава животна средина во континуитет.

Главните цели на процесот на изработка на ЛЕАП се:

- Проценка на состојбите со животната средина на локално ниво;
- Дефинирање, проценка и поставување на проблемите од областа на животната средина, базирани на ризикот за човековото здравје, екосистемите и генерално квалитетот на животот;
- Развивање на стратегии и активности за намалување на ризиците по животната средина во општината;
- Зголемување на јавната свест и одговорност за заштита на животната средина и зголемување на поддршката од јавноста за инвестициите од областа на животната средина во општината.
- Изработката и усвојувањето на ЛЕАП носи голем број придобивки, како за локалните власти, така и за јавните институции, стопанскиот сектор, невладиниот сектор и секако најмногу за граѓаните. Позначајни очекувани долгорочни придобивки се:
- Зголемена јавна свест за прашањата поврзани со животната средина во општината;
- Успешно развиени стратегии за решавање на проблемите од областа на животната средина.
- Создадени услови и локални капацитети за идни инвестиции за решавање на проблемите од областа на животната средина во општината.

1.2 Правна основа за изработка на ЛЕАП

Врз основа на политиката за животната средина, оцената на состојбите, како и утврдувањето на приоритетите и мерките што треба да се преземат, Владата на Република Северна Македонија на предлог на ресорното министерство го донесува Националниот акционен план за животната средина на Република Северна Македонија. Советите на општините врз основа на оцената на своите специфични состојби и потреби, а во согласност со Националниот акционен план за животната средина, донесуваат Локални акциони планови за животната средина, во согласност со утврдена методологија на национално ниво.

ЛЕАП-от како локален плански документ се донесуваат за период од шест години, по што истиот е предмет на постојано и тековно обновување, односно ажурирање во зависност од новонастанатите услови. Согласно Законот за животна средина предвидено е Советите на општините да формираат тело, раководено од градоначалникот, кое ќе го следи спроведувањето на локалниот акционен план за животна средина и за тоа еднаш годишно да го известува Министерството за животна средина и просторно планирање, истовремено предлагајќи промени во ЛЕАП-от.

1.3 Методологија на работа

Изработката на стратешкиот плански документ за општина Карпош се базира на примена на националната методологија за подготовка на ЛЕАП-3 усвоена од страна на Министерство за животна средина и просторно планирање. Методологијата вклучува процес на планирање кој се состои од следните седум фази низ кои општината Карпош заедно со целиот работен тим помина во подготовката на овој ЛЕАП-3:

Формирање на организациска структура за изработка на ЛЕАП-3;

- Изработка на план за вклучување на јавноста;
- Оцена на состојбите со животната средина;
- Утврдување на приоритетните проблеми од животната средина за решавање;
- Поставување на цели и мерки;
- Утврдување на механизми за спроведување на ЛЕАП-3;

Утврдување на оперативни механизми за набљудување, оценување на спроведувањето и ревизија на ЛЕАП-3.

Советот на Општина Карпош, на 23.03.2024 година, донесе Заклучок за усвојување Иницијатива за изготвување на ЛЕАП-3.

На иницијатива на градоначалникот на Општина Карпош, а согласно обврските и потреби, советот на Општина Карпош на една од своите седници донесе одлука за изработка на трет ЛЕАП на Општина Карпош. При тоа, со иницијативата беше

предложен и усвоен локален координатор и локален комитет, врз основа на што потоа беа усвоени работни групи за изработка на ЛЕАП-3.

Формиран е Локален комитет за изработка на ЛЕАП-3 од страна на Советот на Општина Карпош. Комитетот беше составен од претставници на локалната власт и претставници од јавниот, приватниот владиниот и невладиниот сектор. Локалниот комитет е алката што ги поврзува општината и целокупната јавност. Тој има за цел да допре до локалното население и да информира за процесот на изработка на ЛЕАП-3, да побара тие да ги искажат своите ставови околу локалните приоритети и решенија, да ги подучи за проблемите кои и се закануваат на заедницата и активно да ги вклучи членовите од заедницата во создавањето на нејзината подобра иднина. Локалниот комитет има одговорност да обезбеди легитимност на ЛЕАП-3. Составен е од членови вработени во општината, советници членови на советот на општина Карпош, медиуми, граѓани, бизнисот и невладиниот сектор.

Координатор на целокупните активности за изработката на ЛЕАП-3 е локалниот координатор избран на иницијатива на градоначалникот. Тој е претставник на општинската администрација и одговорен за дневните активности во врска со процесот на изработка на ЛЕАП-3. Локалниот координатор претставува алката што ги поврзува општината, консултантот, комитетот, работните групи и јавноста и треба да обезбеди непрекината комуникација помеѓу сите засегнати страни.

Заради поуспешна и детална изработка на ЛЕАП-3, локалниот комитет формираше работни групи кои функционираа како врска помеѓу консултантскиот тим и општината и заедницата, максимално користејќи го достапниот човечки потенцијал и знаење на заедницата. Работните групи беа составени од стручни лица, ентузијастички кои со своето знаење труд несебично придонесуваат за заедницата. Беа формирани следните работни групи:

- 1) Води,
- 2) Воздух,
- 3) Почва и користење на земјиште,
- 4) Природа и биолошка разновидност,
- 5) Бучава емитирана во животната средина,
- 6) Отпад,
- 7) Енергетска ефикасност.

Во тесна соработка, редовна комуникација и серија одржани состаноци помеѓу консултантскиот тим и локалниот координатор, работните групи и комитетот, беше направена идентификација и анализа на расположливите национални и локални релевантни податоци, информации и документи за Општина Карпош. Резултат на тоа беше идентификација на состојбата во однос на урбаниот развој, медиумите и секторите на животната средина.

Во насока на вклучување на јавноста во процесот на изработка, беа подготвени и објави известувања за јавноста. Дополнително, јавноста беше вклучена во идентификацијата на главните проблеми околу состојбата со животната средина преку јавна анкета.

Врз основа на мислењето добиено од јавноста, како и соработка со работните групи беа дефинирани клучните проблеми во сите тематски области и утврдени акциони планови за решавање на истите. Приоритизацијата на клучните проблеми беше направена на база на дефинирани критериуми со цел фокусирање на општинските финансиски и кадровски можности кон решавање на најприоритетните проблеми во Општината.

Понатаму следеше одредување на цели и дефинирање на Планот за спроведување на мерки и активности за решавање на најприоритетните проблеми од сите тематски области со идентификација на надлежни институции, потребен буџет за реализација на активностите и можни извори на финансирање. Следно беше дефинирање на План за набљудување и оценување на спроведувањето на Акциониот план со идентификација на индикатори за следење, зачестеност и лице одговорно за набљудување и оценување.

1.3.1 Историјат на општината

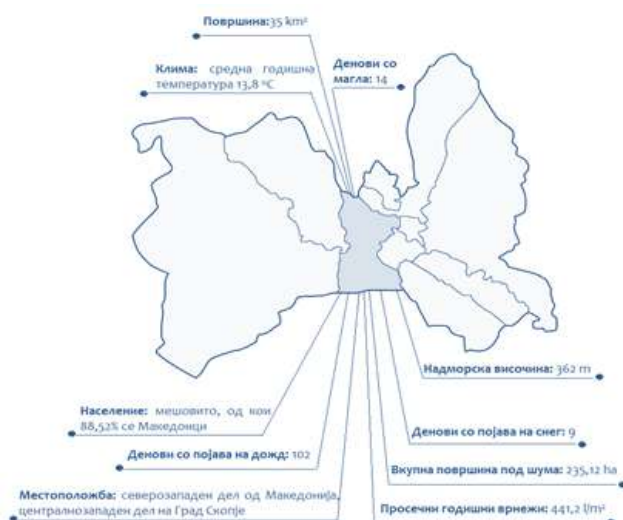
Општината Карпош е формирана на 8 ноември 1976 година со Законот за формирање на општини на Град Скопје и за утврдување на нивните подрачја (“Службен весник на СРМ” бр.8/76).

Најголемиот дел од подрачјето на кое е формирана општината го носело името Карпош кое е заедничко име (прекар) на две значајни личности од историјата на македонскиот народ:

Карпош – војвода, кој во 1689 година бил водач на селското востание од Кривопаланечкиот и Кумановскиот крај и се борел против турските феудалци – паши (Карпошево востание). Востанието било задушено, а Карпош бил заробен, набиен на колец, избоден со копја, по што од Камениот мост во Скопје Турците го фрлиле во реката Вардар. За да не се заборави името на Карпош тоа име го земал Христијан Тодоровски – народен херој на Македонија од НОБ и легендарен партизански командант во североисточна Македонија. Тој храбро загинал на 7 февруари 1944 година, во борба против фашистичката полиција во селото Билјача. По кажување на еминентни македонски историчари името на Општината Карпош не може да се поврзе само со една од овие две значајни историски личности, со оглед на тоа дека самото име Карпош асоцира на монолитност и истрајност на македонскиот народ за сопствена држава и сопствен национален идентитет.

2. Природно-географски и социо-економски карактеристики на Општина Карпош

Слика 1. Сликвит приказ на карактеристиките на Општина Карпош

Содржина :

- 1 Географски карактеристики
- 2 Хидрографски карактеристики
- 3 Климатски карактеристики
- 4 Природни карактеристики
- 5 Административни карактеристики
- 6 Демографски карактеристики
- 7 Социо-економски карактеристики
- 8 Инфраструктура
- 9 Културно-историско наследство

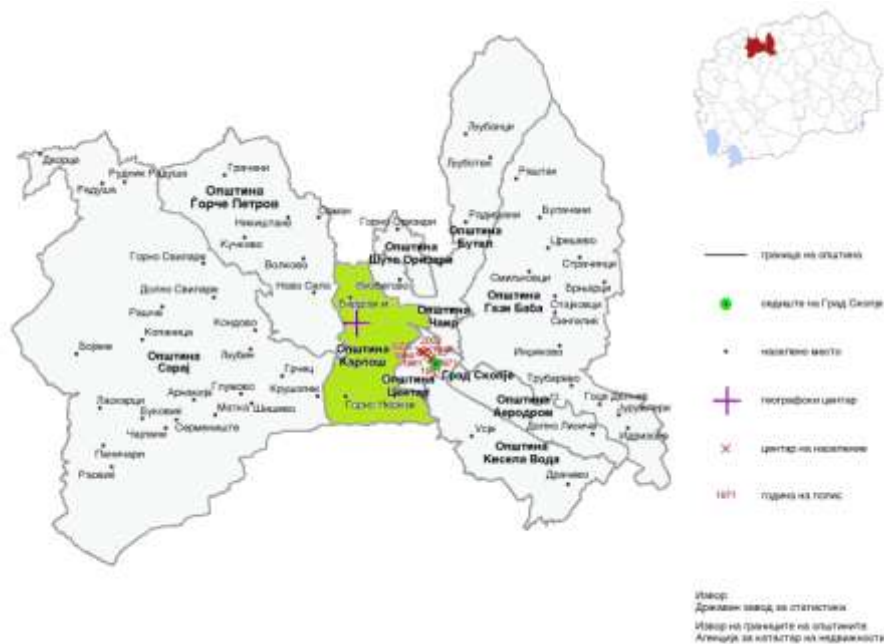
2.1 Географски карактеристики

Општината Карпош претставува составен дел од Градот Скопје, т.е. е една од десетте Скопски општини (слика 1). Општина Карпош се простира во северозападниот дел од Македонија, централно-западен дел на Град Скопје. Општина Карпош на својата источна страна се граничи со општина Центар, на запад со Општина Ѓорче Петров, на северна страна со Општина Бутел, а јужно се простира падината Водно, каде се простира граничната линија со Општината Сопиште. Карпош има правец на простирање со површина од 35 km². Според Статутот на Општина Карпош, подрачјето на општината е утврдено со закон. Границата на Општина Карпош почнува од ул. Рузвелтова па по должина се протега до крај на Бул. Партизански одреди т.е. до Porta Влае. Општина Карпош е поделена на 14 заедници, од кои 12 се урбани, а две рурални (Горно Нерези и Бардовци).

Општината Карпош е општина во состав на градот Скопје и нејзините граници (слика 2) се дефинирани со Законот за Град Скопје (Службен весник на РМ, бр. 55/04). Општината зафаќа територија од 35 km², на надморска височина од 362 m и е централно поставена во однос на територијалната организација на градот и се граничи со општините Бутел, Чаир, Центар, Кисела Вода, Сарај и Ѓорче Петров. Општината се граничи и со општините Чучер – Сандево и Сопиште, кои не се дел од Градот Скопје. Низ Општината тече реката Вардар и мал дел од реката Лепенец.

Скопската котлина е пространа област во горниот тек на реката Вардар, ограничена со високи планини: на југ со високиот масив на Јакупица и Водно, на

север со планината Скопска Црна Гора, на запад со ниските планини Жеден и Осој. Котлината има ориентација северозапад – југоисток, со должина од 47 km и припаѓа на две тектонски единици – на Вардарската зона и на Пелагониската крилеста маса.

Слика 2. Опфат и граници на Општина Карпош

Релјефот е многу комплексен и се состои од повеќе различни облици, но во основа го задржал тектонскиот карактер на длабока тектонска потолоина и се состои од висок раб и ниско средишно ниво. Работ на котлината е составен од најстарите геолошки творби, а дното е изградено од неогени седименти создадени во услови на езерска фаза. Составена од три геотектонски единица, котлината завзема специфична позиција и се карактеризира со појава на најаки земјотреси познати на Балканот.

Основното геолошко опкружување на широката Скопска област се состои од неогенско – плиоценски седиментни карпи и квартерно-алувијални депозити. Карактеристиките на квартерните седименти на горните слоеви се определени со слоеви од чакал, песок и глина, се до површината на теренот. Алувијалните седименти ги прекриваат најголемиот дел од терените на алувијалната рамнина на реките Вардар, Лепенец и Треска. Тоа се чакалесто – песокливи седименти, со дебелина од неколку метри на потегот Тафталиџе – Карпош – Сарај, па до 20-тина метри на потегот Ѓорче Петров, делови од Карпош и потесниот центар на градот. Нивната дебелина е значително поголема во неопресиите, и тоа 120m во неопресијата во реонот на Ѓорче Петров – Злокуќани – Бардовци – Ново Село, па до 180 метри во неопресијата во источниот и југоисточниот дел од градското подрачје. Застапеноста на различните типови на геолошки формации на територија на Општина Карпош е прикажана на слика 2.

Од педолошки аспект составот на Скопската котлина е разнобразен. Застапени се различни видови почви: регосоли, колувијални (делувијални) почви, редзини,

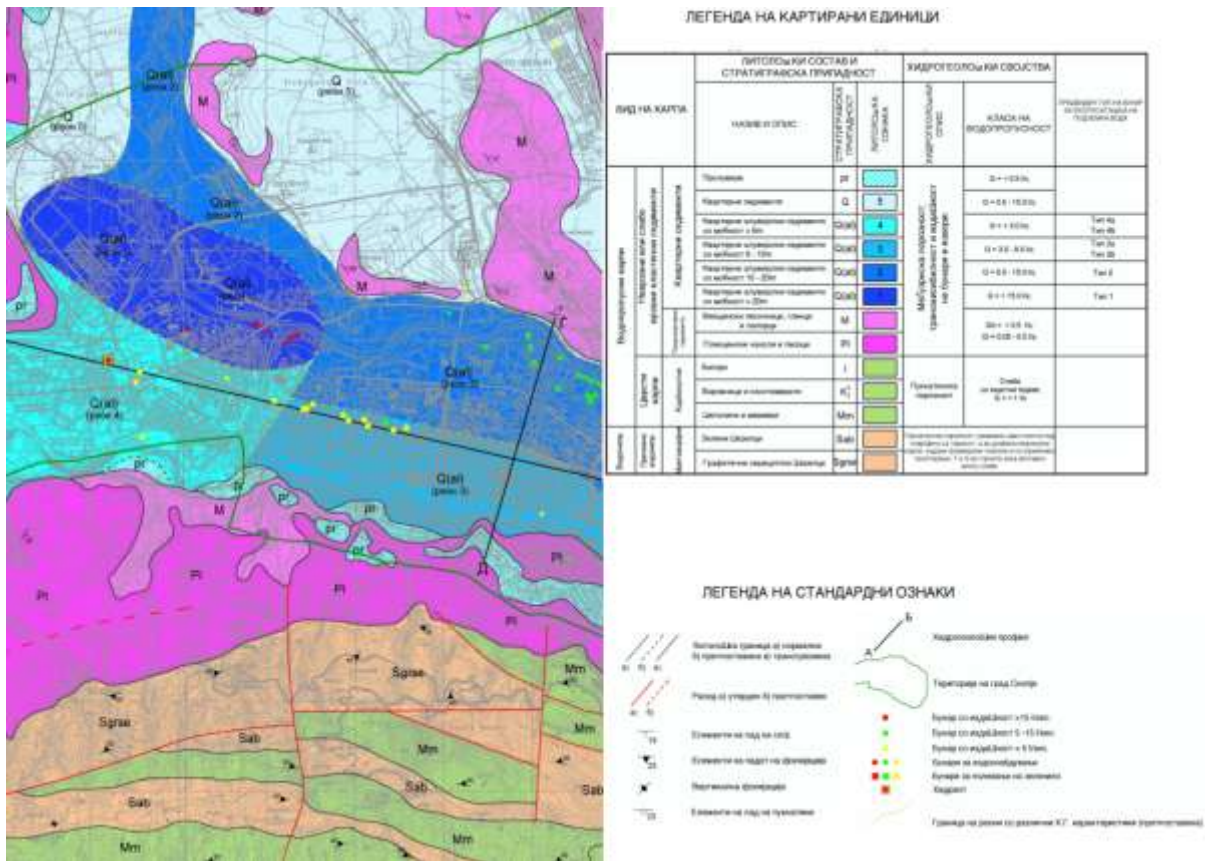
вертисоли (смолници), хромични камбисоли (циметни шумски почви), камбисоли (кафеави шумски почви), флувисоли (алувијални почви), флувиатилно ливадски почви (хумофлувисоли), еуглеј (еутрични глејни почви) и халоморфни почви (солонец и солончак). Земјата до 12 m, генерално е составена од следниве супстанции: хумус; почва со ситни честички и ситнозрнест песок со средно јака конзистенција (цврстина) и со темно кафеава боја; ситнозрнеста глина, ситнозрнест и крупнозрнест песок и чакал и органски примеси со средно пластични и средно јака конзистенција и со кафеава боја; ситен до крупен чакал со песоклива, средна до јака концентрација со присуство на кварцна прашина и променлив процент на гранули и со светло црвенкаста и кафеава боја.

2.2 Хидрографија

Подрачјето на Скопскиот регион располага со добри хидрографско – хидролошки особености. Расположливото водно богатство се манифестира со подземни и површински, односно проточни води. Алувијалните терени во рамничарските делови, особено околу поголемите водотоци, располагаат со големи резерви на подземна вода во вид на фреатска (бунарска) или артерска, односно вода под притисок. Длабочината на подземните води зависи од конфигурацијата на теренот и се движи од 2 – 18 m. Истата е во тесна врска со речниот водостој, односно го следи неговиот режим. Низ територијата на Општина Карпош тече реката Вардар која е најголема река на територија на Република Северна Македонија (вкупна должина 388 km), како и нејзината притока, реката Лепенец.

Врз база на проучувањето на хидрогеолошката документација за потребите на “Физибилити студија за искористување на подземните води на подрачје на град Скопје” за полевање на зелените површини и миеење на јавните сообраќајни површини на територија на Скопје, извршена е хидрогеолошка реонизација (слика 3). Според оваа реонизација градот Скопје е поделен на 5 реони во кои кварталните седименти имаат соодветни хидро-геолошки карактеристики со соодветни карактеристики на подземните бунари. Општина Карпош го опфаќа вториот и третиот реон.

Вториот реон се простира во општина Центар и Карпош од двете страни на р. Вардар но поголемиот дел се наоѓа на десната страна од р. Вардар северно од бул. Партизански одреди. Во овој реон дебелината на кварталните седименти најчесто се движи од 10-15 m. NPV = 5-7m; Kf = $n \times 10^{-4}$ m/s; T = 300-700 m²/ден додека параметрите на проектираните бунари ќе бидат следните: длабина H = 20m, 400/280 mm ПВЦ цевки, со издашност Q = 8-15 l/s. 1 Студија е изработена од Градежен Институт “Македонија” А.Д. Скопје во 2012 година 16 Третиот реон се простира во општина Центар (Капиштец, Козле, Рамстор) и Карпош (Тафталице 1 и 2. Козле) јужно од бул. Партизански одреди до падините на Водно. Во овој реон дебелината на кварталните седименти најчесто се движи од 6-10 m, Kf = $n \times 10^{-4}$ m/s. T = 50-300 m²/ден. NPV = 4-6 m.

Слика 3. Хидрогеолошка карта на Скопје (извадок за Општина Карпош)

Пороите и ерозијата на почвата како хидрографски проблеми, се последица на геолошко – морфолошките и климатските особености на Скопскиот регион како и уништувањето на шумскиот покрив. На северните падини на планината Водно, низ градот Скопје, постојат неколку порои кои во западната и централната зона се регулирани со попречни и надолжни градби од типот на канали, прегради, прагови и појаси. Главните канали ја собираат водата од пороите и преку главниот одводен канал ја одведуваат до река Вардар. Во горните делови каналите се отворени, а во урбаниот дел тие главно се покриени со бетонски плочи. На територијата на Општина Карпош, постои еден таков канал, кој е отворен и служи за собирање и одведување на атмосферските води во река Вардар. Постојат и ризици од високи води затоа што зголемениот низводен проток на реката Вардар од река Треска и река Лепенец може да предизвика поплави, иако сите три слива се истовремено големи и примаат големи количества на вода.

2.3 Климатски карактеристики

Климата на Скопската котлина спаѓа во континентално – средоземноморска. Тука се судираат континенталната клима од север – преку Кумановско – Прешевската котлина и медитеранската клима од југ, чие влијание ослабува кај Белес. Основните карактеристики на ваквите климатски влијанија се остри и влажни зими како и суви и жешки лета во текот на годината. Климатските податоци за Скопската котлина се однесуваат на температурата, врнежите, осончувањето, облачност, магливост и ветровите.

Општината Карпош по своите климатски карактеристики не се разликува многу од другите скопски општини и подолу наведените карактеристики се однесуваат и на општината Карпош. Скопската котлина е крајниот залив до кој се чувствуваат топлиите воздушни струења по долината на р. Вардар од Егејското море и е посебен термички реон во кој изразено се манифестира котлинскиот карактер врз температурниот режим. Од друга страна, Скопската котлина е затворена со високи планини кои од југ го спречуваат директното влијание на медитеранска клима, а од север и северо запад скоро непречено навлегуваат континентални воздушни маси кои во зимскиот период условуваат ниски температури на воздухот. Во топлиот дел на годината, особено во летните месеци, кога ова подрачје е под влијание на висок воздушен притисок, овде се јавуваат високи летни температури. Поради тоа Скопската котлина се одликува со зголемено годишно температурно варирање на средните месечни температури кое изнесува 22.8 0C. Средната годишна температура изнесува 120C. Средната месечна температура во сите три зимски месеци е над нулата, најстуден месец е јануари со средна вредност на температурата од 0.40C. Годишната апсолутно максимална температура подеднакво се јавува во јули и август. Температурните инверзии се јавуваат во сите месеци на годината, но нивната појава е најизразена во зимските месеци. Просечниот мразен период во скопската котлина трае 84 дена. Високата вредност на топлотниот режим во скопската котлина се манифестира со летни и тропски денови. Средно годишно има 117 летни денови (се јавуваат од месец март до октомври) и 53 тропски денови (најзастапени во месец јули и август). Високите летни температури бараат поголемо ладење и поголема потрошувачка на електрична енергија за ладење. Долг студен период условува долга грејна сезона (6 месеци).

Во однос на дождови следните бројки се за општина Карпош:

- просечна годишна сума на врнежи - $P = 497,5 \text{ mm}$
- просечна годишна температура $t = 12,3 \text{ 0C}$
- просечна годишна потенцијална евапотранспирација $PET = 725,3 \text{ mm}$
- просечен годишен дефицит на влага - $Md = 227,6 \text{ mm}$
- дождовен фактор (Ланг) - $Rf = 22,8$
- Индекс на суша (Де Мартон) - $PF = 41,81$

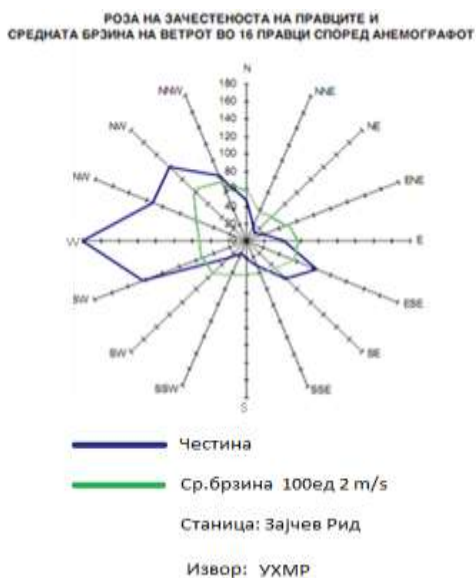
Ознака на клима (Грачанин) - семиаридна

- Денови со појава на дожд: 102
- Денови со појава на снег: 9
- Денови со магла: 14

2.3.1 Ветрови

Во скопската котлина најзачестени се насоките на ветровите од северен, ветровите од северо – источен правец и ветровите од југо – источен правец. Но орографските услови имаат големо влијание на правците на ветровите. Во отворениот источен дел на скопската котлина, режимот на ветровите доста се разликува од градскиот дел на котлината. Ветровите од северниот правец се најзастапени и истите се движат со просечна брзина од 3,9 m/s. Најинтезивен е во месецот Јули со просечна брзина од 4,6 m/s, а најслаб е во месец мај со просечна брзина од 1,8 m/s. Втор по зачестеност е ветерот од северно – источниот правец со просечна брзина од 3,3 m/s. Застапен е во сите месеци во годината, но најзачестен е во месецот Март со средна месечна брзина од 3,1 m/s. Најмалку го има во месеците Октомври и Ноември и доколку го има се движи со средна брзина од 3,3 m/s. Трет по зачестеност во овој дел од котлината е југо – источниот ветер кој има средна годишна брзина од 3,3 m/s до 3,5 m/s. Само во месеците Јули, Август и Септември е со средна брзина од 2,2 m/s.

За режимот на ветровите во Скопската Котлина може да се заклучи следното:

Графикон 1. Роза на ветрови

Источниот дел од котлината е доста ветровит, знатно повеќе од градскиот дел. Преовладуваат ветрови од северен и североисточен правец чија зачестеност е поизразена во летниот период, донесувајќи топол и сув континентален воздух, кој го зголемува испарувањето од почвата и од вегетацијата во котлината.

Долг студен период условува долга грејна сезона (6 месеци) со што расте оптоварувањето со атмосферски полутанти, а во периодот ноември - јануари има стагнација на воздушните маси и температурни инверзии кои го зголемуваат атмосферското загадување.

Проветрувањето на котлината се врши под влијание на циклонски движења на воздушните маси.

Во однос на ветровите, графикон 1 ја дава розата на ветрови за ова подрачје.

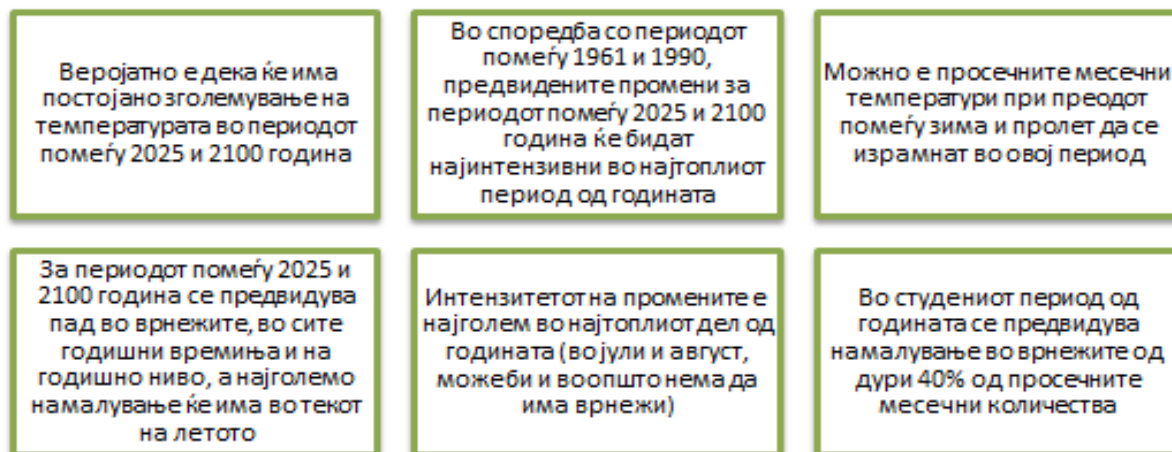
2.3.2 Осончување, облачност и магливост

Просечното годишно траење на сончевото зрачење во скопската котлина, изнесува 2102 часови или средно 6 часа дневно, со максимум во јули со просечно 10 часа дневно, а минимум во декември со средно 2 часа дневно. Релативната влажност на воздухот има правилно изразен годишен од во Скопската котлина. Од јануари кон

август се намалува, а од август кон декември се зголемува. Со најголема месечна вредност на релативна влажност се месеците ноември, декември и јануари од 82 – 84%, а со најмала влажност месеците јули и август 56%. Скопската котлина се одликува со зголемена зачестеност на денови со магла, која најчесто е од радиационен карактер. Маглата се јавува во сите часови на деноноќието, но со најголема зачестеност е во утринските часови. Просечно годишно во Скопската котлина има 63 денови со магла во кои е регистрирана приземна, висинска и магла со видливо небо.

2.3.3 Климатски промени

Климатските промени се еден од убедливо најсериозните проблеми со кои се соочува нашата земја. Анализата на повеќегодишните промени кај средната годишна температура покажува дека во последните 20 години (1994 – 2012) средната годишна температура била постојано повисока од повеќегодишниот просек. Разликите во средната годишна температура во споредба со периодот од 1961 до 1990 година се движат од 0,2°C до 0,5°C, што е во согласност со резултатите од поширокиот регион. Слична анализа на врнежите е направена за различни региони во земјата по години и годишни времиња – со посебен фокус врз мај и ноември како месеци со најмногу врнежи во годината, укажува дека постои генерален тренд на опаѓање на количеството врнежи. Анализата на податоците за екстремните временски настани (1961-2012) покажа дека бројот на летни денови значително се зголемил во последните години во споредба со почетокот на анализираниот период. Слично на ова, постои значително зголемување во бројот на тропските ноќи во последните години. Од анализата на студените бранови и на студеното време може да се заклучи дека студените бранови се јавуваат поретко од топлотните бранови. По пат на моделирање, направени се проекции за идните можни промени на климата. Врз основа на резултатите од моделирањето може да се заклучи следното:

Водните ресурси во Република Северна Македонија се чувствителни на климатските промени и во однос на квантитетот и квалитетот. Вкупните просечни врнежи се очекува да се намалат за 8% во 2075 и за 13% во 2100 година. Генералната достапност на водата во Република Северна Македонија се очекува да се намали за 18% во 2100 година.

Свесни за можните сценарија, градот Скопје во соработка со Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) изработи стратегија за климатски промени, во чии рамки се подготвени анализи, препораки и акции. Врз основа на Инвентарот на стакленички гасови, утврден е потенцијалот за намалување на нивните емисии во клучните сектори за ублажување на климатските промени, заедно со можни политики и мерки со кои тоа може да се постигне. Стратегијата дефинира клучни препораки и акциски план. Планот детално ги опфати конкретните мерки и активности, кои во следните 5 години ќе станат дел од годишните програми на активности на секторите на Град Скопје.

2.4 Природни карактеристики

2.4.1 Јавни зелени површини на територија на Општина Карпош

Урбаните зелени површини се планираат во согласност со Законот за урбанистичко и просторно планирање. Анализи и студии за јавните зелени површини се изработуваат за потребите на генералните урбанистички планови. За претходните генерални планови се работела анализи и предлози, но не како посебни студии и планови за јавното зеленило. Најзначајни вакви проекти во Општина Карпош се проектот за Градскиот Парк во Скопје (1968 год.), проектите за станбеното блоковско зеленило во некои населби-Карпош, Тафталице, и проекти за озеленување и уредување на големите булевари (Партизански одреди, Илинденска, Теодосиј Гологанов). Постои и техничка документација за пошумување на Водно.

Урбанистичкиот план од 1965 год. Е прв документ кој ги дефинира стандардите за обезбедување на зелени површини. Овие стандарди се почитувани како рамковни и во урбанистичките планови од 1985 и 2002 год. И од 2012 год. Но стандардите за вкупниот простор за зеленило по жител од 25 m² жител поставени со Планот од 1965 година не се остварени. Со порастот на Градот и зголемувањето на бројот на жителите, расположивиот простор за зеленило постојано се намалува, а со тоа остварените стандарди се намалуваат. Исто така и планираните стандарди се намалуваат (од 25 m² по жител во 1965 год, на 21 m² во 1985, а во документот од 2012 година на 18,5 m² по жител). Во 2018 година беше донесен законот за зеленило во кој при изработка на планска документација треба да се запази членот 17 при донесувањето на планската документација за зеленилото во рамките на урбанистичко-планерскиот процес на изработка на урбанистичка документација, се изработува од изготвувачот на урбанистичката и урбанистичко-проектната документација. Изработка на проектно-техничка документација за зеленило членот 18 став (1) предвидува проектно-техничката документација за проектирање и подигање на зеленило се изработува согласно со Планот и Програмата од членот 12 став (2) точки 2 и 3 од овој истиот закон. Став (2) проектно-техничката

документација од ставот (1) е составен дел на основниот проект за изградба на објект, за кој се бара одобрение за градење, освен за домување во станбени куќи. Став (3) проектно-техничката документација за зеленило може да ја изработува јавно претпријатие на локалната самоуправа формирано за подигање и одржување на јавното зеленило или правно лице, регистрирано за вршење на овие дејности во согласност со закон. Стандардите и нормативите за планирање и проектирање на зеленило, согласно членот 19 став (1) со генералниот урбанистички план се одредува обемот на зелена површина по жител, што единицата на локалната самоуправа треба да го постигне во временскиот рок утврден со планската документација. Додека во став (2) се вели во процесот на урбанистичко планирање, при изработка на Генералниот урбанистички план, треба да се обезбеди 25м² зеленило по жител во рамките на планскиот опфат на град. При изработка на сите планови и проекти од членот 1 став (2) од овој закон, треба да се обезбеди најмалку 20% зеленило на секоја градежна парцела. На градежните парцели со веќе изградени објекти, каде не постојат просторни можности за обезбедување на процентот за зелена површина од ставот (1) на овој член, се прави компензација со поставување дрвореди и зеленило во жардињери, на кровни тераси и фасади. Процентуалната застапеност на зелената површина од ставовите (1) и (2) на овој член попрецизно ќе се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, кој го пропишува Министерството за транспорт и врски, зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела. Во членот 21 од истиот закон Министерството за животна средина и просторно планирање, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје се должни да предвидат средства во Буџетот на Република Македонија, буџетите на општините и буџетот на градот Скопје, за обезбедување на стандардот од 25м² зеленило по жител. Член 22 предвидува во текот на постапката за добивање одобрение за градење, надлежниот орган на инвеститорот во изводот му дефинира процент на зеленило во согласност со овој закон. Подигање на зеленилото се врши врз основа на проектно-техничката документација за проектирање и подигање зеленило, која е составен дел на основниот проект за изградба на објект. Проектно-техничката документација се изработува согласно со Правилникот за планирање, проектирање, подигање и одржување на зеленило од членот 12 став (3) од овој закон. Подигањето на зеленилото го врши јавно претпријатие формирано од општината или од градот Скопје за вршење на работите од областа на озеленувањето, или правно лице кое е регистрирано за изведување на работите за озеленување и кое има вработено најмалку едно лице земјоделски или шумарски инженер со соодветна насока.

За одржување на јавната чистота, иако тоа е законска надлежност на ЈП „Комунална хигиена“ – Скопје, Општината Карпош посветува значителна енергија со цел подобрување и унапредување на состојбата со јавната хигиена. За оваа намена, во периодот од 2017 до 2024 година во Општина Карпош ангажирани во просек по 90 сезонски работници кои се исплатени од општинскиот буџет. Ангажираните работници се грижат за хигиената на јавните површини (улицы, тротоари, пешачки патеки, паркови и друго), но исто така и за косењето на зелените површини и собирањето на косената трева и паднатите лисја и нивен транспорт до депонија. Оваа служба во текот на 4-те години (2017-2023) расчисти и исфрли голема количина на смет, односно вкупно 809 т₃ отпад. Според податоците за зеленило во градот, Општина Карпош е меѓу општините со најмногу зеленило, што се должи на нејзината расположива површина и присутната станбена структура. Во однос на типовите на зеленило, доминира блоковското и булеварското зеленило, а исто така има парковско зеленило. Карпош 1, 2, 3 и 4 како и Тафталиџе се населби кои се планирани согласно концептите за обезбедување зеленило непосредно до домот и локални паркови, детски и спортски игралишта согласно нормативите утврдени со урбанистичката документација.

Слика 4. Хортикултурно уредени површини

Булеварското зеленило во Општина Карпош е претставено од зелени површини кои меѓу себе се поврзани со дрвореди и зелени површини долж булеварите „Илинденска“ и „Партизански одреди“. Последните години се интензивираат активностите и буџетот на Општина Карпош се насочува кон уредување на зелени површини од локален карактер

Имајќи ги предвид повисоките цели, Општина Карпош како одговорен општествен субјект во период од 2017-2024 година се грижи за одржување на зелените површини коишто сама ги има подигнато, иако оваа дејност е во надлежност на ЈП „Паркови и зеленило“, односно на Град Скопје. Преку процесот на јавни набавки се одбраа економски оператори коишто во текот на цела година се грижеа за следните постоечки хортикултурно уредени површини(сл. 4):

Изминатите 5 години (2020-2024), само од страна на Општина Карпош засадени се **4,766 дрвца** (дел од нив набавени со сопствени средства, а дел како донација од „Македонски шуми“ или од ЈП „Паркови и зеленило“). Паралелно со тоа, за истиот временски период, по барање на Општината Карпош, ЈП „Паркови и зеленило“ има отстрането дрвја (најчесто исушени или болни дрвја), дел од нив по барање на граѓаните, а дел за потребите на Општината, како на пример пробивање на улици, изградба на урбани содржини, проширување на тротоари, пробивање на нови пешачки патеки и слично.

Освен овие активности, Општината Карпош континуирано ги одржува зелените и цветните површини, како и автоматскиот систем за полевање на зеленилото и жардиниерите на плоштад „Делфина“, плато со фонтана Карпош 3 (слика 5), плоштадот во Бардовци, Плоштад „Млечен“, Плоштадот спроти студентски дом „Гоце Делчев“ итн.

Во 2016 година усвоен е Закон за зеленило со што се уредени правата и обврските во врска со подигањето, одржувањето и користењето на зеленилото. Цел на овој закон е унапредување на просторот со зеленило, преку планско и одржливо подигање и одржување на зеленилото, заради зачувување на квалитетот и разновидноста на зеленилото, подобрување на квалитетот на воздухот, подобрување на квалитетот на живот во градските подрачја и унапредување на животната средина.

Согласно овој Закон, Општина Карпош, како единица локалната самоуправа, претставува надлежен орган за подигање и одржување на зеленило за јавна употреба, а со тоа и има обврска за подигање и одржување на зеленило за јавна употреба согласно со одредбите од овој закон.

Подигањето и одржувањето на зеленилото за јавна употреба се врши врз основа на развоен план и годишна програма, каде се утврдува просторот кој ќе бидат предмет на озеленување и процентот на озеленетост кој треба да се реализира во наредниот период од

Слика 5. Плато со фонтана во Карпош 3

три години. Во годишната програма за подигање и одржување на зеленило, треба да се предвиди подигање зеленило на најмалку 10% од површината, која во Генералниот Урбанистички План е предвидена за зеленило за јавна употреба.

Паркови во општина Карпош

Во рамките на својата територија општина Карпош опфаќа поголем дел од **Градскиот Парк** кој представува значаен елемент во урбаното живеење. Историографски, Паркот е изграден за време на скопскиот валија Хафиз Мехмед-паша (турски: *Hafiz Mehmed Paşa*), веднаш по изградбата на занаетничкото

училиште „Ислахане“, во негова непосредна близина. Почетната зелена површина зафаќала простор од околу 16.000 m². Дел од оваа прва локација на Паркот постои и денес, тоа е делот околу Ресторанот Кермес. Денешна површина на Градскиот парк е 486,000 m², а се простира помеѓу улицата Ленинова од исток, Булевар „Октомвриска Револуција“ од запад, реката Вардар од север и Булевар „Илинден“ од југ. Реонот на Градскиот Парк се карактеризира со посебно ретки и квалитетни насади. Вегетацискиот состав е изграден главно од видовите кои му припаѓаат на јужно-европско-медитеранско подрачје. Но се среќаваат и видови од речиси сите страни на светот. Вреди да се издвои гинкото (*Ginkgo biloba*), последен вид од одамна исчезнатото семејство (*Ginkgoaceae*), жив фосил од 150 милиони години. Во Градскиот Парк се среќава и (*Sequoiadendron giganteum*) или Џиновска секвоја, за која се вели дека е најголемиот жив организам на планетата и може да достигне 90 метри во височина и 11 метри во дијаметар.

Исто така во состав на територијалното протегање на општина Карпош опфатен е и поголем дел на **Парк-шумата „Водно“** како комплексен екосистем има посебно значење за градот Скопје преку остварувањето на својата еколошка функција. Санитарно-хигиенските функции на планината Водно за градот се однесуваат, на влијанието на микроклимата, значењето во прочистувањето на воздухот, позитивните ефекти за намалувањето на бучавата, заштитата од поројните дождови, одржувањето на водниот и температурниот режим. Посебно значајна е рекреативната улога на парк-шумата Водно, како и архитектонско-естетската вредност на истата.

Геолошка подлога: хетерогена со силикатни и карбонатни матични карпи.

Почвени услови: смолница, црвеница, хумусни карбонати, скелетни почви.

Клима: Умерено континентална, умерено планинска до планинска.

Врнежи: Аридно подрачје со средно годишен просек од 692mm на 1m²

Температура: Просечна годишна од 9.9°C.

Релативна влажност на воздухот: мала

Ветер: запад и северо-запад

Хидрографија: 5 извори на јужната и 36 на северната страна на надморска височина од 500-600m. Екосистемски услуги на парк-шума Водно (слика 7)

Еколошки аспект: Конзервација на почва и вода и заштита на порои; придонес кон биодиверзитетот; регулирање на локалната клима; обезбедување чист воздух; бариера од бучава

Социолошки аспект: Спорско-рекреативна улога; културни вредности; место за живот; воено стратешка улога

Социјални и економски вредности на Водно: излети; планинарење; екстремни спортови (падобранство, параглајдерство); туризам; можности за фотосафари; живеалиште (земјоделски активности); религиозни вредности; простор за едукација на ученици и студенти.

Слика 6. Екосистемски услуги од парк-шумата Водно

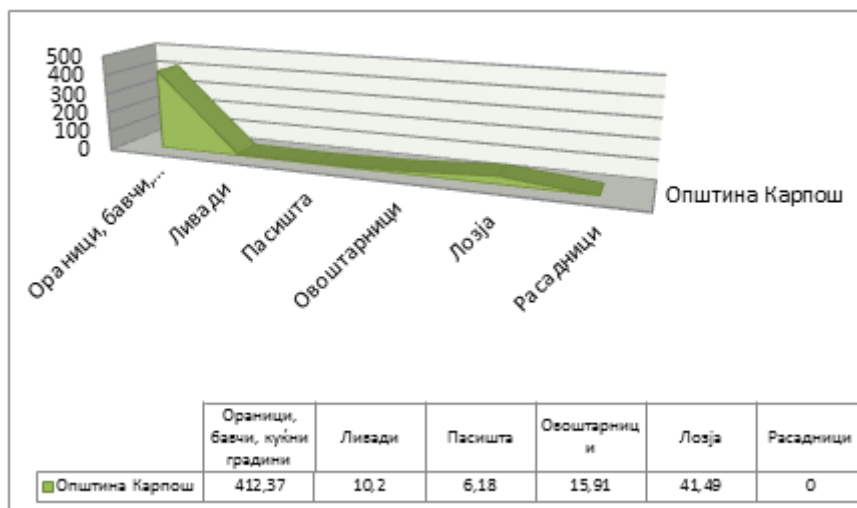
Значајно е да се спомене и **Зоолошката градина** која спаѓа во составот на општина Карпош. Денес Градината е лоцирана на површина од 12 хектари, и располага со колекција од 495 животни од 96 видови (цичачи, птици, влекачи). Располага со економски дел, работилница, ветеринарна амбуланта, забавен парк за деца, едукативен центар.

Состојба со бездомни животни

Во однос на сосостојбата со бездомните животни, како надлежен орган е Град Скопје, за што секоја година дава предлог-програма за решавање на проблемот со животните скитници на градската територија. Како единствено прифатилиште за кучиња е „Вардариште“.

2.4.2 Земјоделство

Според податоците од пописот во земјоделството 2007 година, општината Карпош располага со вкупно 542 ha земјоделско земјиште, од кои за производство се користат 486 ha. Во структурата на земјиштето доминираат ораниците, бавчите и куќните градини. Застапени се овоштарниците, лозјата, ливадите и пасиштата. Најмногу се произведуваат житарици и овошје (графикон 2).

Графикон 2. Графички приказ на земјоделско земјиште на територија на Општина Карпош
(Извор: Просторен план на Скопски регион)

2.4.3 Шумарство

Вкупната површина под шуми во Општина Карпош изнесува 235,12 ha. Во границите на Општина Карпош, припаѓа најголемиот дел од парк – шумата Водно како посебно значајно подрачје заради посебните вегетациско – флористичко-фаунистички вредности, која истовремено е најзначајниот зелен појас за Градот Скопје како вонградско зеленило со вкупна површина од 4.614 ha.

Според структурата на сопственоста, од вкупната површина на заштитеното природно добро, површината во државна сопственост на ЈП Паркови и зеленило изнесува 3.723,42 ha (80,7 %) а во останатите форми на сопственост е 890,58 ha (19.3 %). Од вкупната површина на парк – шумата Водно, обраснатата шумска површина изнесува 2168 ha, необраснатата (голини и деградирани пасишта) 1555 ha и останата нешумска површина (земјоделско земјиште, згради, дворови) изнесува 850 ha.

Шумите во рамките на парк – шумата Водно, покрај бројните еколошки, туристички и рекреативни функции, првенствено се подигнати за заштита на земјиштето од ерозија и заштита на градот од поројни надоаѓања и поплави.

Во границите на општината, припаѓа и вонградското зеленило „Зајчев Рид“ со површина од 5 ha, која е вештачки пошумена површина, како заштита од ерозивни процеси во градот.

Делот 2 од Градски Парк, со површина од 290.385 m² припаѓа на Општина Карпош. Евидентирани се 1.286 зимзелени дрвја, 4.971 листопадни дрвја, 6.288 листопадни грмушки и 2.958 зимзелени грмушки. Реонот на Градскиот Парк се карактеризира со посебно ретки и квалитетни насади.

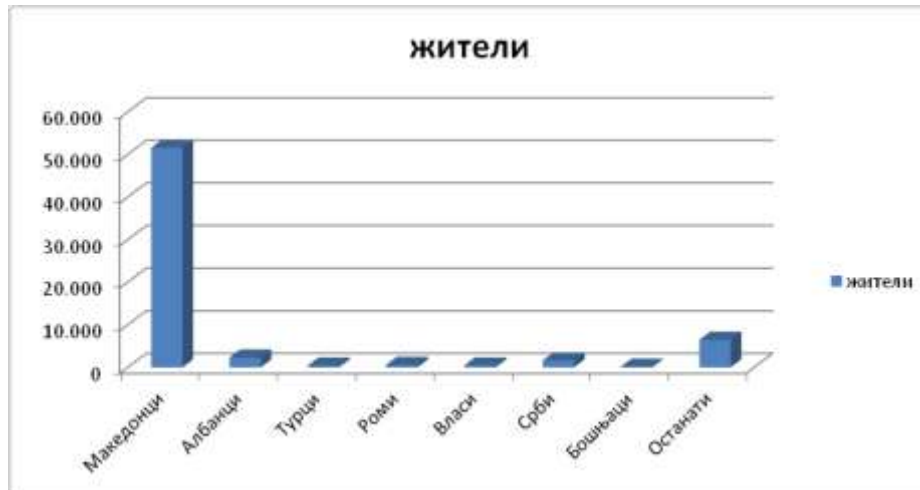
2.5 Административни карактеристики

Општината Карпош е формирана на 3 ноември 1976 година со Законот за формирање на општини на Град Скопје и за утврдување на нивните подрачја (“Службен весник на СРМ” бр.8/76). Општината претставува составен дел од Градот Скопје, т.е. е една од десетте скопски општини и го зазема централно западен дел на Град Скопје. Општина Карпош е поделена на 15 единици т.н. месни заедници, од кои 13 се урбани единици, а само две (Бардовци и Горно Нерези) се рурални единици дадени во Табела бр.1.

Табела 1. Градски и селски населени места во Општина Карпош³

РЕД.БР.	НАСЕЛЕНИ МЕСТА
Урбани населени места	
1	Тафталице 1
2	Тафталице 2
3	Карпош 1
4	Карпош 2
5	Карпош 3
6	Карпош 4
7	Влае 1
8	Влае 2
9	Нерези
10	Владо Тасевски
11	Кузман Ј. Питу
12	Пецо – Божиновски Кочо
13	Злокуќани
Рурални населени места	
1	Горно Нерези
2	Бардовци
Вкупно населени места 15	
Вкупен број на жители 63 760	
Вкупен број на домаќинства 24 589	

Во Општина Карпош, според податоците од последниот попис на населението (2021 година), домаќинствата и становите живеат вкупно 63 760 жители на површина од 35 km² што претставува густина на населеност од 1705 жители/km². Во Општина Карпош живеат 63 760 жители од кои 33 633 се женски пол, додека 30 127 се од машки пол, при што доминираат жители на возраст од 20-44 година со бројност од 14723 жители. Учеството на населението на Општината во вкупното население во Републиката изнесува 2,95% согласно податоците од пописот во 2021 година.

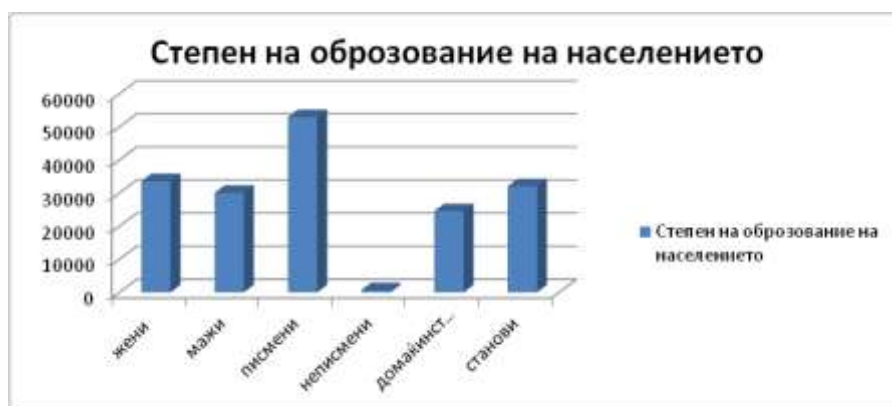
Графикон 3. Графички приказ на вкупното население според национална припадност

(Извор: Попис на населението, домаќинствата и становите во Р.М., 2021-Дефинитивни податоци, Државен завод за статистика)

Населението во Општина Карпош е од мешан национален состав, со доминација на македонското население. На графикот е прикажана процентуална застапеност според националната припадност во Општина Карпош во споредба со националниот просек. Во општината приближно (80,94%) 51.609 се изјасниле како Македонци, па потоа Албанците со (3,64%) 2.324, а потоа следат Срби со (2,56%) 1.635, Роми (0,94%) 600 и Власи (0,76%) 483, Турци (0,70%) 443, и останати националности со (0,16 %) 6.474. Во општината се лоцирани вкупно 5,5% од вкупниот број на активни деловни субјекти во Република Македонија. Просечниот број на членови по домаќинство во Општината изнесува 2,6 лица што претставува бројка под Републичкиот просек, кој изнесува 3,6.

2.6 Демографски карактеристики

Процентот на оние без образование, оние кои имаат некомплетно образование или имаат завршено само основно училиште во Општина Карпош е помал од републичкиот просек согласно пописот од 2021 година (графикон 4).

Графикон 4. Графички приказ на население според степен на образование

жени	мажи	писмени	неписмени	домаќинства	станови
33633	30127	53002	685	24589	32115

Табела 2. Резидентно население на возраст од 5+ до формалното образование според степен на образование и пол

Степен на образование	Вкупно	Мажи	Жени
Непосетува образование	46.244	21.446	24.798
Основно образование	5.910	3.042	2.868
Средно образование	2.579	1.291	1.288
Високо образование	4.133	1.987	2.126
Магистратуа	1.121	463	658
Докторат	278	113	165
Непознато	301	152	149
Вкупно	60.546	28.494	32.052

(Извор: Државен завод за статистика)

Табела 3. Резидентно население на возраст од 15+ години според највисок степен на образование

Степен на образование	Вкупно	Мажи	Жени
Без образование	162	49	113
Незавршено основно образование	290	70	220
Основно образование	4.134	1.527	2.607
Средно образование	22.719	11.527	11.267
Високо образование	20.638	9.339	11.299
Магистратуа	3.762	1.503	2.259
Докторат	1.055	485	570
Непознато	997	509	488
Вкупно	53.829	25.006	28.823

(Извор: Државен завод за статистика)

2.7 Социо-Економски карактеристики

Доколку се направи паралела помеѓу економски активното/неактивното население во општината, во споредба со републичкиот просек и тука може да се забележи тренд, којшто отскокнува од републичкиот просек (согласно информациите од пописот 2021). Имено 85.44% од населението во општината е економски активно, за разлика од 14.55% економски неактивно население.

Многу важна компонента во дефинирањето на економските карактеристики на Општината е и бројот на вработени и старосната структура на вработените и оние кои бараат вработување и нивната стручна спремност. Стапката на невработеност во општината во 2021 изнесувала 5,57% и е под просекот на Републиката стапка на невработеност.

Табела 4. Невработени лица на возраст од 15 години и повеќе лица според највисокиот степен на школска подготовка, пол и возраст, по општини, Попис 2021

		Највисок степен на школска подготовка - ВКУПНО	Без образование	Незавршено основно образование	Основно образование	Средно образование	Високо образование	Магистратура	Докторат
		Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО	Пол - ВКУПНО
Карпош	Возрасна група - ВКУПНО	1 757	16	16	89	932	578	113	13

2.7.1 Стопански развој

На територија на Општина Карпош се наоѓаат над 2000 стопански субјекти од најразновидни области меѓу кои најзастапени се: супермаркети, ресторани, кафетерии, салони и сервиси за автомобили, проектантски бироа, производство на текстил, пекари, млечни ресторани, гостилници, сендвичари, школи за странски јазици, компјутерски услуги и сл. На територијата на Општина Карпош постојат: Шопинг центри – 1, Трговски центри – 7, Хипер маркети – 32, Банки – 25, Автосалони – 7, Рент а кар – 2, Такси компании – 5, Ресторани – 65, Менувачници – 6, Пошти – 6 и Осигурителни компании – 9.

Согласно дејноста која ја вршат, најголем број од активните субјекти на територија на општината се занимаваат со трговија на големо и мало, а потоа следат субјекти активни во дејности со недвижен имот, во преработувачка индустрија и други (табела 5 и 6).

Табела 5. Активни деловни субјекти во Општина Карпош

Активни деловни субјекти по големина во Општина Карпош					
	Вкупно	микро	мали	средни	големи
Република Северна Македонија	73.061	47.859	23.613	973	616
Општина Карпош	4.389	2.519	1.734	70	66

(Извор: Државен завод за статистика состојба 31 декември 2020)

Табела 6. Преглед на активни деловни субјекти по сектори на дејност во Општина Карпош

Активни деловни субјекти по сектори на дејност во Општина Карпош	
Земјоделство, лов и шумарство	26
Рибарство	1
Рударство и вадење на камен	8
Преработувачка индустрија	414
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	12
Градежништво	265
Трговија на големо и мало; поправка на возила, мотоцикли, предмети за лична употреба и за домаќинствата	1.410
Хотели и ресторани	177
Сообраќај, складирање и врски	253

Финансиско посредување	28
Активности во врска со недвижен имот	638
Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита	9
Образование	60
Здравство и социјална работа	160
Други комунални, општи, културни и лични услужни активности	410
Приватни домаќинства кои вработуваат домашен персонал	-
Екстериторијални организации и тела	-
Вкупно деловни субјекти	3.871

(Извор: Државен завод за статистика)

2.7.2 Индустриски капацитети

Индустриските капацитети во Скопје се главно лоцирани во четири индустриски зони, и тоа источна, североисточна, југоисточна и западна помеѓу улиците „Скупи“ и „Новоселски пат“ (зона на хемиска, дрвна, индустрија за градежни материјали и обоена металургија) која припаѓа на Општина Карпош.

Дел од стопанските капацитети од западната индустриска зона, се наоѓаат во зона на лесна индустрија (сервиси и производство) во Момин Поток, од кои најзастапени се печатарска дејност, изработка на тенди и настрешници, изработка на рекламни паноа, производство на стакло, магаџински простори, откуп на отпад, браварски конструкции, климатизација, градежни работи и сл.

Доколку порано за западната индустриска зона долж ул.Скупи, се сметало дека опфаќа неколку авто салони, бензински пумпи, печатници, откуп на отпад, перални за коли, авто сервиси, производство на бетон и др., сега на овој дел од Општина Карпош се лоцирани и големи објекти како клиничка болница Аџибадем Систина, хотели итн. Стопанскиот развој и заштитата на животната средина прават единствен процес на меѓусебни влијанија и спреги обезбедувајќи одржлив развој на општината. Потребно е вклучување на различни алатки и техники на идентификација на влијанијата на различните стопански дејности врз животната средина и здравјето на луѓето. Тука пред се мисли на учество на јавноста и стручните лица при одвивање на постапката за Стратегиска Оценка на животната средина (СОЖС) на стратешките плански документи од областа на урбанистичкото планирање, економскиот развој и развојот на инфраструктурата во Општината како и давање мислење на секој поединечен градежен проект кој се планира да се изгради на просторот на Општината. Во СОЖС извештајот треба да се идентификуваат можните влијанија на проектот врз медиумите – вода, воздух, почва и земјиште, создавањето на отпад и негово отстранување, притисокот врз природата и биодиверзитетот, бучава емитирана во животната средината како и здравјето на луѓето. Познавајќи ги локалните услови со состојбата со животната

средина (изложени во ЛЕАП документот) локалните власти и јавноста од Општината ќе можат рамноправно да се вклучат во донесување на одлуки при издавање мислење за градба на некој проект и ревизија на предложениот план за ублажување на негативните влијанија врз животната средина.

При издавање на дозволи за интегрирано спречување на загадувањето од инсталациите кои припаѓаат на Листата на ИСКЗ – Б инсталации (надлежност на Град Скопје), општинската служба за животна средина се произнесува со свое мислење што надлежниот орган го зема во предвид при издавањето на дозволата. Потребно е зајакнување на општинските капацитети со знаења од современите техники и алатки за рамноправно учество во креирањето на рамномерен регионален и локален одржлив развој. Во 2012 година општината Карпош изготви Катастар за животна средина, што претставува квантитативна и квалитативна евиденција на загадувачите и на изворите на загадување кои испуштаат загадувачки материи и супстанции во медиумите на животната средина, во која е вклучена и картата на загадувачи (<http://zagaduvaci.karpos.gov.mk/>). Катастарот вклучува Катастар на загадувачите на воздухот, водите и на почвата, создавачи на бучава, создавачи на отпад. На тој начин, идентификувани се индустриски капацитети и тоа: бензински станици, автопералници, угостителски објекти и здравствени установи. Целта е на полесен начин да се врши нивна контрола и да се сведе на минимум загадувањето на животната средина.

2.7.3 Образование, наука и култура

Во општина Карпош има 15 градинки, 13 основни училишта, 9 средни училишта и 9 факултети (табела 7).

Табела 7. Образовни установи

Степен на образование	Број на училишта
ГРАДИНКИ	15
<i>Општински</i>	4
ЈУОДГ "Мајски Цвет"	
ЈУОДГ "Орце Николов"	
ЈУОДГ "Пролет"	
ЈУОДГ "Распеана Младост"	
<i>Приватни</i>	11
Бисери	
American school	
ИПС груп	
Веселата дружина	
Сент пол	
Изворче-Монтесори	
Пиколини	

Грин Наус	
Снежана-Бланшнеж	
Детско царство	
Јахја Кемал	
Internation kids academy Skopje	
ОСНОВНИ УЧИЛИШТА	13
<i>Општински</i>	10
ОУ “Христијан Тодоровски – Карпош”	
ОУ “Вера Циривири Трена”	
ОУ “Лазо Трповски”	
ОУ “Петар Поп Арсов”	
ОУ “Војдан Чернодрински”	
ОУ “Владо Тасевски”	
ОУ “Братство”	
ОУ “Димо Наџи Димов”	
ОУ “Јан Амос Коменски”	
ОУ “Аврам Писевски”	
<i>Приватни</i>	3
“Нова”	
“Јахја Кемал”	
“American school”	
СРЕДНИ УЧИЛИШТА	9
<i>Средни училишта на Град Скопје</i>	6
СУГС “Никола Карев”	
СУГС “Зеф Љуш Марку”	
СУГС “Орце Николов”	
СУГС “Георги Димитров”	
СУГС “Лазар Танев”	
СУГС “Здравко Цветковски”	
<i>Приватни</i>	3
“Нова”	
“American school”	
OSI-Интернационално приватно училиште	
ФАКУЛТЕТИ	9
<i>Државни</i>	7
Педагошки факултет	
Електро – Технички	
Машински факултет	
Технолошко-металуршки факултет	
Факултет за ликовна уметност	
Факултет за драмски уметности	
Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство	
<i>Приватни</i>	2
Факултет за Туризам	
Есра-драмска уметност	

Услови за сместување на ученици, студенти, постдипломци:

- Ученички дом „Здравко Цветковски”
- Студенски дом „Гоце Делчев”
- Дом за постдипломци

Објекти од областа на културата во Општина Карпош во кои се одржуваат редовни и повремени претстави, фолклорни фестивали, концерти, ликовни колонии, манифестации и слични дејствија, се:

- Драмски Театар
- Кинотека на РМ сместена во Библиотеката „Другарче»
- Кино – „Cineplexx“
- Амфитеатар – на кејот на реката Вардар
- Античкиот локалитет Скупи
- Манастирот Св. Пантелејмон

Општината Карпош се вклучува во негувањето и развојот на културата преку организација и покровителство на повеќе културни манифестации кои се предвидени во програмата која ја подготвува општината.

- Меѓународна детска ликовна колонија Манастир Св. Пантелејмон – с. Горно Нерези
- Културно лето – Карпош
- Детски театар

Поддршка на установи и НВО од областа на културата каде општината традиционално се вклучува како покровител:

1. Поддршка на Програмата на АКУД “Цветан Димов”

- Меѓународен детски фолклорен фестивал, “Од цвет на цвет со оро и песна” кој традиционално се одржува на територија на Општина Карпош. Учесници на фестивалот се фолклорни ансамбли од земјата и странство.

2. Поддршка на програмата на АКУД “Мирче Ацев”

- Меѓународен студентски фолклорен фестивал

3. Поддршка на здружението за негување на древните традиции “Касантика”

- “Денови на Александар Македонски” – на локалитетот Скупи традиционално се одржува концерт или театарска претстава.

4. Поддршка на други институции и здруженија од областа на културата и творештвото кои дејствуваат на територијата на Општина Карпош: Македонска етно група Мониистра, АКУД Етнос, АКУД Каршијака, Детски ликовен центар и др.

По повод празникот на Општина Карпош секоја година се одржува прослава со богата културно-уметничка програма на која земаат учество голем дел од академските уметници кои живеат и творат во Општина Карпош. По тој повод општината прогласува **заслужни граѓани на Општина Карпош** истакнати во својата област/професија.

➤ **Граѓански сектор**

- Граѓански сектор:
- Сојуз на возачи
- Општинска организација на Црвен Крст – Карпош
- Организација на жени – Карпош
- Општинска организација на Сојуз на борци – Карпош
- Друштво за физичко воспитување и спортска рекреација

➤ **Здруженија и локални НВО**

На територијата на Општина Карпош егзистираат 22 НВО-и кои се во постојан контакт со општината за взаемна подготовка и реализација на проекти.

По области на делување, тие се поделени на следниот начин:

- Демократија и владеење на правото-9
- Животна средина-4
- Здравство-3
- Култура и уметност-6

Медиуми

- Телевизији: 2 (Телевизија Телма, Канал 5 Телевизија)
- Радио станици: 3 (Урбан ФМ, Вести ФМ, Буба Мара ФМ)

Спортски установи

Во Карпош има објекти наменети за спорт и рекреација (26 отворени и 17 затворени). Некои од отворените објекти се лоцирани во опфатот на јавните зелени површини. Најмногу има фудбалски, кошаркарски и ракометни игралишта, базени, неколку локации за тениски терени, едно лизгалиште, алпинистичка карпа и повеќе мултифункционални сали. Општина Карпош постојано инвестира и во отварање на нови детски игралишта.

Како најголем спортски центар во Општина Карпош е **Спортскиот Центар „БОРИС ТРАЈКОВСКИ“** во чиј состав на се наоѓа мултифункционална спортска сала која е репрезентативен спортски објект на Република Северна Македонија. Повеќенаменската сала се користи и за културни манифестации. Во самиот

комплекс се наоѓа и мала спортска сала која се користи за тренинзи и рекреација. Центарот располага и со ексклузивен фитнес и аеробик центар. Како дел од фитнес центарот се и повеќе сауни за релаксација на спортистите.

Центарот располага и со пинг-понг клуб кој е достапен за сите посетители, а истиот е дополнет со студио за масажа. Во самиот комплекс се наоѓа и куглана, подготвена по светски стандарди од меѓународната кугларска федерација со бар. Центарот е адаптиран по стандардите на најмодерните спортски центри во САД. Спортскиот Центар БОРИС ТРАЈКОВСКИ е сликата на спортот и положбата на здравјето и вистинскиот живот кој што е достапен за сите граѓани. Спортскиот Центар БОРИС ТРАЈКОВСКИ е дополнет со хокеј арена, каде за одржување на тренинзите се амгажирани тренери, кои се експерти во овој спорт. Во овој објект на располагање на сите граѓани се и тренинзи по уметничко лизгање. Лизгалиштето е достапно и за рекреативно лизгање. Спортскиот Центар Ви ја нуди основната опрема за започнување на овој спорт (кацига, лизгалки, хокеарски стап, а достапна е и нарачка на дополнителни потребни елементи). Во состав на Спортскиот Центар БОРИС ТРАЈКОВСКИ е реновиралиот базен Карпош. Базенот доби нов лик, како и целосно реновирање на внатрешноста. Двата базени (мал и голем) се користат за рекреативци, пливачки и нуркачки клубови и натпревари (државни и меѓународни). Дневната посетеност е од околу 500 пливачи од сите возрасти. Објектот има и тераса со лежалки за релаксација во летниот период. Како дел од спортскиот комплекс е и Рекреативниот центар кој нуди најразлични содржини: аеробик, пилатес, фитнес, сауна, карпа за качување и сала за ритмичка гимнастика. Во состав на базенот е проектиран и клуб за бокс кој служи за реализација на тренинзи на боксерските клубови кои се отворени од страна на СЦ Борис Трајковски и Боксерската федерација на Р.М. Во 2013 година СЦ Борис Трајковски се прошири со најголемиот капитален објект по Арената Борис Трајковски. На 12.000 m² изграден е првиот Аква Парк во Скопје, кој располага со најмодерни реквизити и содржини, атрактивни за целото семејство.

Здравствени установи

На територијата на градот Скопје, здравствената заштита се обезбедува преку широко развиена мрежа на јавни и приватни здравствени установи кои обезбедуваат заштита првенствено на жителите од Скопскиот регион, но исто така и на жители од Републиката и од други држави, особено кога станува збор за болничката дејност и давање здравствени услуги во сегментот на терциерната здравствена заштита.

Здравствената заштита на нас елението во Општина Карпош се обезбедува преку 13 јавни и 132 приватни здравствени установи, од кои поголемите се:

- Воена болница – која е трансформирана во Градска општа болница именувана „8 Септември“,
- Поликлиника „Букурешт“,
- Институт за белодробни заболувања „Козле“,

- Душевна болница „Бардовци“,
- Кардиохирургија „Филип Втори“
- Поликлиниката „Неуромедика“
- Позитронска Емисиона Томографија (ПЕТ) во Република Македонија – ПЕТ Центар Скопје,
- Приватен клинички центар „Ацибадем Систина“ и голем број на приватни специјалистички амбуланти
- Здравствената установа – геријатриски центар „Мајка Тереза“ од Злокуќани, обезбедува заштита и грижа за стари лица. Во населбата Карпош 2, се наоѓа Заводот за ментално здравје на деца и младинци.

2.8 Инфраструктура

2.8.1 Сообраќајна инфраструктура

Општина Карпош изврши реконструкција на вкупно 147 улици што претставува 90% од вкупната сообраќајна инфраструктура во Општината. На истите претходно е извршена изградба или реконструкција на атмосферска и фекална канализација, топловодна инсталација како и поставување на оптичките кабли од сите кабловски оператори. На сите улици извршена е и реконструкција на тротоарите со проширување за паркирање на возилата. Извршена е и реконструкција на паркинг просторите донесени согласно ДУП-овите за Општина Карпош. Извршена е вертикална и хоризонтална сигнализација на улиците, а се врши и постепена замена на дотраените знаци. Од горе наведеното Општина Карпош претставува модерна и урбано средена со реконструирана инфраструктура, што и овозможува да биде водечка општина во Градот Скопје.

Капацитет на сообраќајната мрежа

Патниот сообраќај, без сомнение е од огромно значење за општеството во кое живееме. Впрочем, современиот начин на живеење и неможе да се замисли без моторно возило, при што скоро секое семејство поседува по две возила.

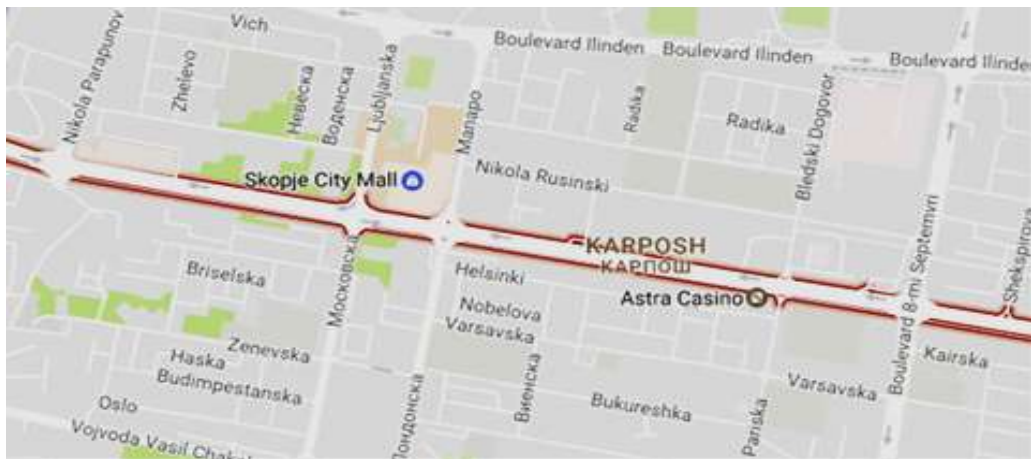
Проточноста и безбедноста во сообраќајот најчесто се главниот индикатор за проценка на нивото на ефикасноста на сообраќајниот систем што треба да функционира во една урбана средина. Општа оценка е дека нивото на ефикасноста на сообраќајниот систем во градот Скопје е незадоволително, особено ако се има предвид фактот што Скопје има релативно низок степен на моторизација (203 ПА/1000ж).

Слика 7. Состојба со улици

Сообраќајната инфраструктура (слика 7) во Општина Карпош генерално се состои од магистрални улици во надлежност на Градот Скопје како и собирни, станбени и сервисни улици во надлежност на Општина Карпош. Низ центарот на Општина Карпош поминува бул. Партизански Одреди, паралелна на него е бул. Илинденска и бул. Митрополит Теодосиј Гологанов кои се неодамна реконструирани. Овие булевари се поврзани со бул.Октомвриска револуција како и собирните улици Рузвелтова, Московска, Љубљанска и Никола Парапунов. Улиците кои се во надлежност на Општина Карпош односно сервисните и станбените улици се целосно реконструирани.

Основен проблем во проточноста на сообраќајот се јавува на раскрсницата “Партизански одреди” особено пред трговскиот центар City Mall (Сити Мол) за време на викендите, каде редовно вкупниот инсталиран капацитет е помал од вкупниот број на возила што наидуваат на раскрсницата (слика 8).

Слика 8. Булевар “Партизански Одреди” во населба Карпош претставува најпрометна сообраќајница

Од тие причини, најголемите проблеми во однос на нарушувањето на квалитетот на воздухот и зголемувањето на бучава емитирана во животната средината од сообраќајот се регистрирани токму на најфреквентните раскрсници (податоците за влијанието на проточноста/ сообраќајот се дадени во тематските области воздух и бучава емитирана во животната средина).

Решавањето на сообраќајниот метеж во густо населените делови и регулирањето на сообраќајните текови е под надлежност на градот Скопје. Во 2025 година Градот Скопје ќе започне да функционира модерен Центар за управување и контрола на

сообраќајот SAVE CITY чија главна цел е прибирање податоци за сообраќајот во реално време, управување со семафорскиот систем, визуелно набљудување на сообраќајот, давање приоритет на возилата од јавниот градски превоз и информирање на возачите. Со реализацијата на овој проект се намали времето на патување и времето на чекање на крстосниците, се намали загадувањето на животната средина и потрошувачката на гориво, а се зголеми комерцијалната брзина во јавниот транспорт во споредба со претходните години. Според првичните анализи од град Скопје извршени на булеварите Партизански одреди и Илинден, покажаа дека времето на патување се скратува за 20 отсто кога е активирана адаптивната контрола на семафорите. Сепак, една од основните причини за недоволната проточност на раскрсниците е несоодветна сообраќајна култура кај возачите.

Стационарен сообраќај

Општина Карпош како дел од градот Скопје се соочува со недостаток на доволен простор за паркирање на патничките моторни возила. Овој проблем е најизразен во потесното градско подрачје, во густо населените населби Карпош 3 и 4, особено во близина на Трговските Центри: Лептокарија и Сити Мол како и спортскиот центар Борис Трјаковски. Проблемот со недостаток на простор за паркирање не е само сообраќаен проблем, туку на посреден начин влијае и на квалитетот на воздухот (заради продолжените движења на возилата при барање на слободно паркинг место), како и на уништувањето на зеленилото (при непрописно паркирање. Дел од вината за тоа е и кај несовесните возачи, бидејќи иако Трговските Центри нудат паркинг место за мал паричен надомест истите избираат да се паркираат по околните улици (Никола Русински, Љубљанска и Волгоградска) притоа предизвикувајќи голем сообраќаен метеж.

Недостигот на организиран простор за паркирање е се поголем проблем поради рапидниот растеж на густината на автомобили што создава пречки за сообраќајот. Ова исто така сериозно ги засега пешаците и велосипедистите.

Иако извесни напори се прават да се контролира паркирањето, со проблемот се постапува така да им се удоволи на сопствениците на возила, а не во насока на создавање на добри услови за корисниците на патиштата. Како резултат на тоа, секое можно слободно место на улиците и тротоарите е окупирано со возила, правејќи ги населбите се потешок и понепријатен за пешачење, особено за хендикепираните лица и за родителите со детски колички.

Пешачки движења

Согласно ЛЕАП 3 на Град Скопје просечната дневна мобилност на граѓаните изнесува 2,11 патувања по жител на ден од кои приближно 33,5% со пешачко движење, а останатите се остварени со превозни средства. Движењето по примарните и секундарни улици се одвива по изградени тротоари. Покрај големите булевари постојат пешачки зони соодветно хортикултурно уредени со повеќегодишни дрвисти растенија пред се липи, кои делуваат релаксирачки и ги прават препознатливи. Значаен простор за пешаците е и Градскиот парк каде се

користи и патеката за пешаци лоцирана на десниот брег на р.Вардар. На кејовите на двата брега на р. Вардар постојат подолги пешачки патеки.

Велосипедски сообраќај

Со проектот СКОПЈЕ ВЕЛОГРАД 2017 во градот Скопје се оформија четири главни велосипедски рути кои ќе се протегаат во насока исток – запад и 7 конектори кои ќе се протегаат во насока север – југ од кои 4 рути проаѓаат низ Општина Карпош и тоа:

Слика 9. Вело-остров карши студентскиот дом Гоце Делчев

- **РУТА 1** - 2014-2015 г
Гази Баба-Центар-Карпош (со должина околу 8 километри)
- **РУТА 2** - 2015-2016 г
Аеродром-Центар-Карпош-Ѓорче Петров (со должина околу 11 километри)
- **РУТА 3** 2016-2017 г
Кисела Вода – Центар – Карпош (со должина околу 8,5 km)
- **РУТА 4** – Зелена Рута 1.6 км

Во делот на општина Карпош завршени се трите рути на велосипедски патеки и тоа: по должина на Булевар Илинден, подолжина на Булевар Партизански Одреди и подолжина на Булевар Теодосиј Гологанов .

Со изградбата на нови велосипедски патеки се зголеми безбедноста во сообраќајот (велосипедистите нема да се движат по фреквентните раскрсници), а се намали и бројот на возилата во сообраќајот што директно ќе влијае на унапредувањето на квалитетот на амбиентниот воздух и намалувањето на бучава емитирана во животната средината (слика 9). Исто така, изградена е и велосипедска патека на десниот брег на р.Вардар (2 km), која овозможува рекреативно користење на велосипедите. Последните години користењето на велосипедот бележи позитивен тренд, односно се повеќе жители на Општина Карпош се одлучуваат за велосипед како превозно сретство. Рамничарската конфигурација на општината овозможува солидни услови за ваков вид на превоз, па затоа и напорите на општините и градот Скопје се насочени кон планирањето и изградба на квалитетна и во континуитет поврзана мрежа на велосипедски патеки со вертикална сигнализација .Во изминатиот период Градот Скопје, општините на градот Скопје и невладиниот сектор спроведоа низа едукативни кампањи и промоции за користење на велосипедот како “интелигентно“ превозно средство. Зголемен е и капацитетот за паркирање на велосипеди. За жал, со несвесното однесување на граѓаните голем дел од држачите на паркиралиштата се уништени.

Со спроведениот проекти за изнајмување на велосипеди од пунктовите на градски паркинг во неколку општини меѓу кои и Општина Карпош се придонесе кон менување на културата на живеење на граѓаните и зголемено искористување на велосипедите за изнајмување.

Јавен превоз на патници

Јавниот градски и приградски сообраќај во Скопје е организиран како линиски превоз на патници, а основно превозно средство се автобусите. Превозот го вршат ЈСП Скопје и Асоцијацијата на индивидуални превозници. Мрежата се состои од 27 градски линии и 25 проградски линии. Во врвното часовно оптоварување превозот се обавува со околу 260 автобуси, а во приградскиот сообраќај се вклучени околу 65 автобуси.

Условите со јавниот транспортен систем во Скопје се подобрени старите автобуси се заменети со нови модерни, при што се намали застојот во сообраќајот во случај, како и недостигот од автобуси, мрежа на правци се прилагоди на потребите, во автобусите има контролирани приватни оператори итн. Низ Општина Карпош поминуваат следите автобуски линии:

Градски линии – 2, 2а, 4, 5, 7а, 7б, 8, 12, 15, 15а, 19, 21, 22, 24, 57.

Приградски линии – 11, 18, 22, 56, 60, 64.

- **Железнички сообраќај:** низ општината поминува пругата Скопје – Кичево, а најблиска железничка станица е во Општина Ѓорче Петров.
- **Такси сообраќај:** постојат 4 такси здруженија кои се регистрирани на територија на Општина Карпош.
- **Авио сообраќај:** единствениот аеродром во Скопје – “Александар Велики” се наоѓа на 25 km од општината

2.8.2 Водоводна и канализациона инфраструктура

Вода за пиење

Општината Карпош е целосно покриена со изворска вода од градски водовод од изворот Рашче. На територија на општината постојат и пет бунари од кои 3 се наоѓаат кај р.Лепенец и 2 во Нерези. Овие бунари во летниот период го снабдуваат градот Скопје со приближно 30% вода за пиење.

На територија на општината постојат и пет бунари од кои 3 се наоѓаат кај р.Лепенец и 2 во Нерези. Овие бунари во летниот период го снабдуваат градот Скопје со приближно 30% вода за пиење.

Атмосферска и фекална канализација

Примарна и секундарна мрежа на атмосферска канализација во Општина Карпош изнесува 46040m, додека примарна и секундарна мрежа на фекална канализација во Општина Карпош изнесува 99600m.

Одвоен колекторски систем: во тек е изградбата на ваков систем од левата страна на реката Вардар.

Пречистителни станици за отпадни води: постои една станица во населено место Нерези.

➤ Електроенергетска мрежа

- мрежа, покриеност и квалитет на мрежа: Општина Карпош е целосно покриена со електрична мрежа која одговара на потребите на населението, на само мал дел од нејзината територија мрежата е застарена и има потреба од нејзино обновивање како и поставување на трафостаници. Исто така во тек е обновата на уличното осветлување кое е предвидено во програмата за енергетска ефикасност на Општина Карпош.

➤ Телекомуникации

- покриеност со мрежа: за реализација на телефонски приклучоци и обезбедување на останатите телекомуникациски услуги на територијата на Општина Карпош постои современа телекомуникациска мрежа.
- мобилна мрежа: целосна покриена од сите мобилни оператори.
- интернет: на целата територија постои достапност до интернет конекција (кабелски, ISDN, wireless)
- кабелска: низ цела општина има поставено кабелски приклучоци.

2.8.3 Културно-историско наследство на Општина Карпош

Културно-историските обележја на општината Карпош, датираат уште од најраните времиња на човековата историја. На нејзиното подрачје се регистрирани населби од бронзенодопски, железнодопски, хеленистички, римски и доцноантички период. Слика 10. Археолошки локалитет Скупи, Црква Св. Пантелејмон, Горно Нерези, Аквадукт, Хавзи Пашини конаци 43 Исто така оваа Општина е богата со споменици од македонската култура и традиција, а најзначајните настани од борбата за национална слобода на македонскиот народ се обележани со повеќе споменици и спомен-обележја. Во рамките на Општината исто така се наоѓаат и седум цркви и две џамија. Локалитетот Скупи претставува град од римско и доцноантичкото време. Се простира на северниот крај на селото, во подножјето на Зајчев Рид. Основањето на градот е поврзано со пробивот на римските легии на подрачјето на Дарданија кон крајот на 1 век п.н.е. и 1 век н.е. Најверојатно се развил од легиски логор судејќи по положбата и големината. Вистински римски град станува со добивањето на статус колонија. Основањето на Колонија Флавија Скупи со дедукција на ветерани од 7 Клавдиева Легија го извел царот Домицијан (8485 година). Постојат бројни епиграфски потврди за живеењето на колонизираните ветерани. Историските извори укажуваат дека во 4 век градот станал седиште на епископија. Во 447 година веројатно страдал од воените походи на Хуните, а во 518 година страда од катастрофален земјотрес. По овој настан Скупи ги загубил градските белези и продолжил да живее како рурална населба. Со археолошките ископувања се истражени театар, цивилна базилика,

христијанска базилика, палета, терми, улица, источна некропола и западна некропола. -Градиште претставува градиште со некропола од доцноантичко време. Се наоѓа на 1 км источно од селото, на северните падини на Водно. Круша е населба од бронзено време и некропола од железно и римско време. Во подножјето на една височина на Средно Нерези е откриена населба од бронзено време, при тоа се откриени јами, гроб-питос и гробови со етажна конструкција. Црквата Свети Пантелејмон се наоѓа во село Горно Нерези, на планината Водно. Храмот е посветен на Св.Пантелејмон - заштитникот на здравјето. Фрескоживописот на оваа црква се вбројува меѓу врвните дострели на византиското сликарство на 12 век, т.е. во времето на владеењето на Комнените. Аквадуктот се наоѓа 2 km северозападно од Скопје, покрај патот Скопје- Качаник. Аквадуктот е објект со особено културно- историско значење за градот. Се претпоставува дека датира од 527-554 година, од времето на Јустинијан 1 и дека бил изграден за да го снабдува градот со вода за пиење. Водата се пренесувала со цевки кои одеа од запад кон исток. Жданец е некропола од раноантичко време. На источната падина на Градиште во Средно Нерези, на местото каде што се простира современата населба Жданец, во 1971 година е откриено погребување во циста од камени плочи со значајни гробна содржина (накит од сребро, сад од бронза, меч од железо), датирана во првата половина на 4 век п.н.е. На улица Партизански одреди откриена е некропола од римско време. При изградбата на административната зграда на фабриката Алумина, во населбата Карпош 3, се откриени фрагментирани саркофаг и надгробен споменик од типот ципус, со сите архитектонски елементи. На улица Партизански одреди исто така е откриен дел од помала некропола, датирана во 2-3 век. Откриени се целосно зачуван гроб-циста, граден од тули, оловна урма, три саркофази и два надгробни споменика-ципуси и украсни шишарки. На истата улица при градењето на трговскиот центар Карпош 3 пронајдена е надгробна стела со латински натписи со релјефна претстава на машка биста. Сите горенаведени споменици се чуваат во Музеј на град Скопје.Хавзи Пашини конаци е историски објект кој се наоѓа во селото Бардовци. Конаците датираат уште од првата половина на 19 век, од околу 1830 година до 1845 година. Во 1820 Навзи паша станал скопски паша. Подоцна го напуштил Скопје, а потоа починал. Конаците се издвојуваат како посебни во Отоманската архитектура. 44 Во Општината се наоѓаат вкупно 6 цркви од поновата историја: - Рождество на Пресвета Богородица, Горно Водно - Св.Илија на Зајчев рид - Св.Пантелејмон, Долно Нерези - Христос Спасител во Карпош 3 - Св. Никола на Нерешки пат - Св.Троца во Бардовци. Исто така во Општината има две џамии во Горно и Долно Нерези.Од поновата историја следните културно- историски споменици се дел од Општината: Милениумски Крст се наоѓа на врвот на планината Водно. Пуштен е во 2002 година и претставува највисок објект во Македонија. Крстот симболично го означува јубилејот 2000 години од христијанството. Крстот е бетонска основа од мали столбови (12 апостоли) и 4 големи (4 евангелисти) со 66 метри конструкција поделена на 33 делови (години на Христос).Сончев Часовник е универзален вертикален сончев часовник единствен од ваков тип во светот. Поставен е пред зградата на Природнонаучниот музеј. Овој универзален мерач на времето може да биде поставен на која и да е географска

ширина и должина, а сепак да покажува точно време. На него може да се очитува реалното физичко време со точност од плус или минус 15 минути. На часовникот се прикажани и основните точки, линии, насоки и рамнини од небесната сфера како и сферните координатни системи за потребите на астрономските набљудувања и мерења. Авторот на овој пронајдок е Коља Асеников, прв професор по астрономија во Македонија. Споменик- пирамида, посветен на паднатите борци од село Долно Нерези. Споменикот се наоѓа до мостот на реката Вардар, на булевар Партизански одреди. Спомен – плоча во населбата Козле, која е поставена на местото каде што на 25 февруари 1944 година од бугарската полиција бил убиен македонскиот народен херој Кузман Јосифовски-Питу. Споменик на советскиот космонаут Јуриј Гагарин. Споменик поставен на барање на Руската федерација на 16 април 2015 година во паркот Македонија на истоимената улица. Македонско село е комплекс од хотелско сместување и ресторани, изграден во традиционалниот дух на македонската архитектура од 19тиот и 20тиот век. На површина од 12.000 m², комплексот е составен од шеснаесет автентични куќи со вкупен сместувачки капацитет од 100 гости. Лоциран во прекрасната природа на планината Водно која изобилува со густа шума и чист планински воздух, комплексот е препознатлив по својот уникатен шарм и на посетителите им нуди можност да уживаат во традиционалниот амбиент, вкусната храна и бројните активности.

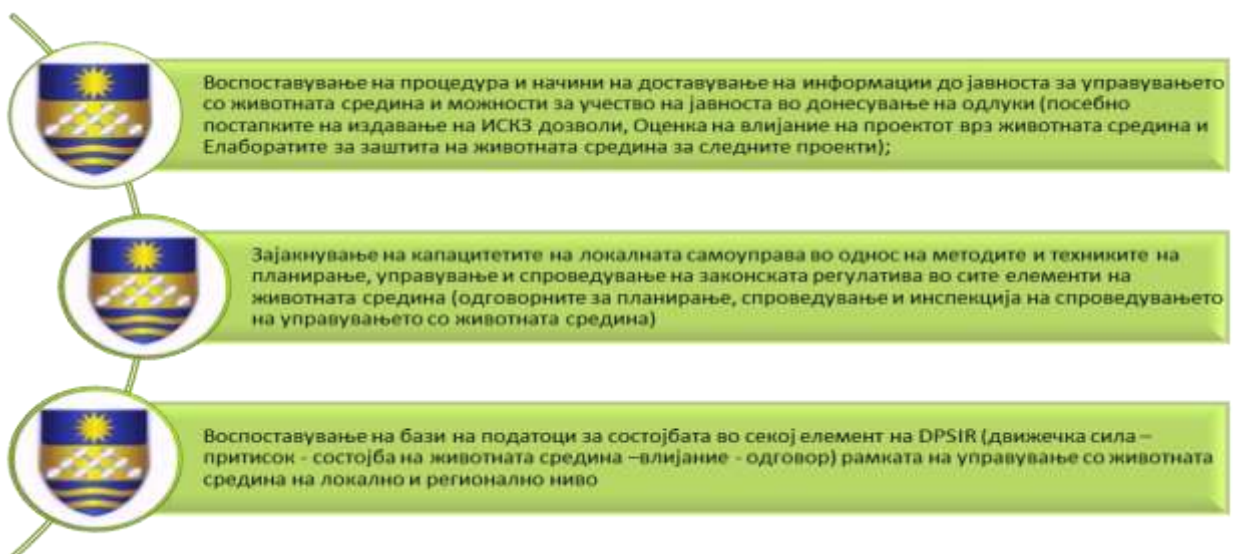

Слика 10. Археолошки локалитет Скупи, Црква Св. Пантелејмон, Горно Нерези, Аквадукт, Хавзи Пашини конаци

3. УЛОГА НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА ВО ПРОЦЕСОТ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Управувањето со животна средина опфаќа поставување на законската рамка во облик на примарна и секундарна регулатива, следење на емисиите на загадувачки материји во сите медиуми, идентификација на изворите на загадување, квалитетот на животната средина преку квалитетот на водатата, воздухот и почвата, следење на меѓусебната поврзаност на здравјето на луѓето и живиот свет и животната средина и поставување на различни механизми за контрола на загадувањето. Современиот приод при креирањето и спроведувањето на политиката за заштита на животната средина и планирањето на одржливиот развој не е можен без квалитетни, исцрпни и ажурни информации за изворите на загадувањето, за состојбата во животната средина и просторот, за техничко – технолошките решенија кои се на располагање и за економско – финансиските односи во фазите на инвестирање и реализирање на производство. Важна улога во заштитата на животната средина и поставување на целите за заштита и спроведување на мерките за реализација на целите за заштита има и локалната администрација преку законските одредби и следните цели се фокусирани токму на локалната власт:

Имплементацијата на законските обврски со цел управувањето со животната средина во Општина Карпош се остварува преку посебен сектор за екологија и енергетска ефикасност, во чии рамки функционираат две одделни одделенија:

- Одделение за заштита на животната средина и природата
- Одделение за енергетска ефикасност.

Сите овие надлежности локалната самоуправа со децентрализацијата може самостојно да ги реализира, активно да ги следи состојбите во животната средина и да превзема заеднички активности во соработка со останатите Општини во Град Скопје и ефикасно да дејствуваат со цел подобрување на квалитетот на животната средина.

Одобрени се 356 Елаборати за заштита на животната средина по ПРИЛОГ 2 од УРЕДБАТА 32/12 за дејности и активности за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на Општината, Градоначалникот на Град Скопје и Градоначалникот на општините во Градот Скопје.

Надзорот над спроведувањето на законската регулатива во делот на животна средина се спроведува од посебен сектор за инспекторат во чии рамки има назначено овластен инспектор за животна средина.

Организациска поставеност на локалната администрација

Општинската администрација ја сочинуваат:

- Секретар на Општината
- 14 Сектори поделени во одредени области

а) Секретарот на Општината има за цел да врши остварување на законско, ефикасно и ефективно работење и раководење со општинската администрација во насока на извршување на надлежностите на Општината кои се од локален интерес за Општината, обезбедување на извршувањето на други надлежности утврдени со закон, како и подршка и спроведување на работата и политиката на Градоначалникот за развој на Општината.

- Сектор за урбанизам:
  - врши урбанистичко планирање на просторот, издавање на услови и одобренија;
  - го уредува градењето на објекти од локално значење утврдени со закон;
  - врши следење на состојбата во областите, и предлагање на мерки и активности за подобрување на истите;
  - ја координира својата работа со работата на другите сектори во рамките на општинската администрација и врши други работи врз основа на Законот за градење и Законот за урбанистичко планирање.
- Сектор инспекторат:
  - обезбедување вршење инспекциски надзор над работите од подрачјата за кој е формиран Секторот, а кои се поврзани со функциите на Општината согласно Законот за локалната самоуправа, други закони, прописи и општи акти, како и ефикасно раководење со Секторот.
  - Сектор за екологија и енергетска ефикасност Секторот за екологија и енергетска ефикасност е поделен на две одделенија:
    - Одделението за екологија
    - Одделение за енергетска ефикасност

Одделението за екологија своето работење го темели на обврските и надлежностите кои ги има во следните подрачја:

1. Јавна чистота и хигиена,
2. Паркови, јавно зеленило и хортикултура,
3. Урбана опрема,
4. Имплементација на ЛЕАП-3,
5. Едукации, работилници, семинари.

Секторот за екологија и енергетска ефикасност секоја година до градоначалникот доставува предлог Програма на активности:

- 1.1 Јавна чистота и хигиена
- 1.2 Паркови, јавно зеленило и хортикултура
  - 1.2.1 Одржување на постојното јавно зеленило
  - 1.2.2 Изградба на нови парковски површини и јавно зеленило
- 1.3 Урбана опрема
  - 1.3.1 Одржување на урбаната опрема
  - 1.3.2 Поставување на урбаната опрема
  - 1.3.3 Имплементација на ЛЕАП-3

Одделение за енергетска ефикасност

Одделението за енергетска ефикасност своето работење го темели на обврските и надлежностите кои ги има во следните подрачја:

1. Јавно осветлување,
2. Активности од областа на енергетската ефикасност.

Месни заедници

На територија на Општина Карпош основани се четиринаесет Месни заедници, како облик на Месна самоуправа.

Со нив раководат Месни одбори избрани на Собори на граѓани во Месните заедници, кои се составени од по седум до девет член.

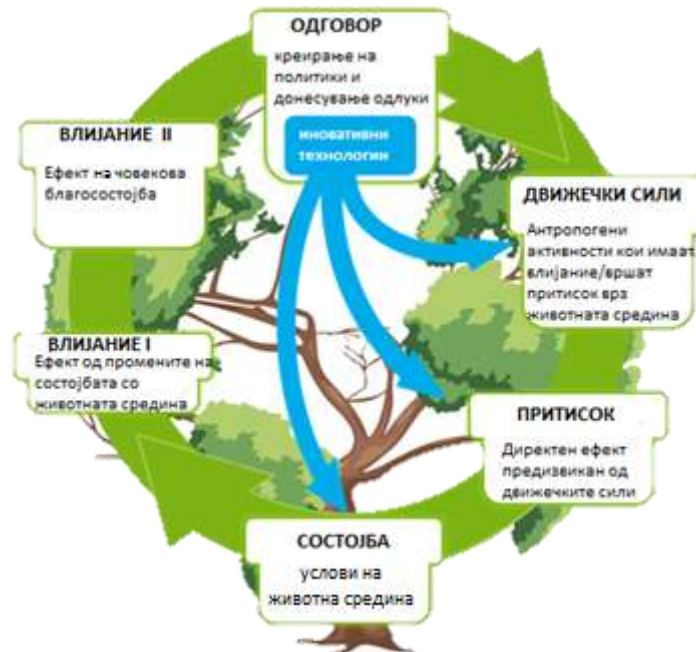
НВО сектор

На територија на Општина Карпош се регистрирани повеќе невладини организации што делуваат на полето на заштитата на животната средина и други прашања директно или индиректно поврзани со животната средина. Појавата на невладините организации за заштита на животната средина претставува организирана одговорност на граѓанското општество, особено во оние области во кои државата не успеала или потфрлила. Невладините организации денес играат важна улога во формулирањето на политиката за животната средина, мобилизирање на јавната поддршка за зачувување на животната средина, како и заштита на загрозените видови.

Невладините организации превземаат голем број чекори во промовирање на дебати за заштита на животната средина, преку застапување на важноста за промовирање на концепти како што се одржлив развој, зачувување на природните ресурси и заштитата и реставрацијата на екосистемите. НВО за заштита на животната средина делуваат во следните сфери:

- подигање на јавната свест за значењето на заштитата на животната средина и природата,
- анализа на факти за заштита на животната средина,
- спроведување на спорови од јавен интерес,
- иновации во области кои се тешки за справување од страна на надлежните органи,
- обезбедување на експертиза и анализа на политиките,
- обезбедување на фактички и сигурни информации со мрежа на професионални стручни кадри,
- независност,
- солидарност и поддршка кон бранителите на животната средина,
- локално решавање на локалните проблеми со животната средина,
- соработка со надлежните органи во градење на капацитетите и унапредување на учеството на заедницата во заштитата на животната средина.

4. ОЦЕНА НА СОСТОЈБАТА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Проценката на состојбата на животната средина во Општина Карпош е направена според DPSIR методологијата, преку која се анализира поврзаноста помеѓу притисоците кои движечките сили ги вршат врз животната средина и чекорите кои треба да се превземат за да се намали притисокот (загадувањето) врз животната средина од страна на Општина Карпош, на регионално и на национално ниво. ДПСИР методологијата (Driving force - движечка сила, Pressure - притисок, State - состојба, Impact - влијание, Response - одговор/реакција) овозможува да се дефинираат движечките сили кои влијаат на животната средина, притисокот кој ја модифицира состојбата на медиумите и животната средина, сегашната состојба и влијанието како и дефинирање на соодветен одговор/акција за решавање на проблемите. Одговорите најчесто се во форма на издавање на дозволи (на пр. ИСКЗ еколошка дозвола, Одобрение на Елаборат за заштита на животната средина), издавање на решенија за постапување по инспекциски надзор, усвојување на законски и подзаконски акти и сл. Оваа методологија ја истакнува причинско - последичната врска и помага во процесот на донесување на одлуки преку заедничко разгледување на економските, социјалните и прашањата од областа на заштитата на животната средина, притоа користејќи различни индикатори со кои прецизно се искажува причинско - последичната зависност од социо-економските појави во заштитата на животната средина. Податоците во ова подглавје воглавно се добиени од секторот за екологија и енергетска ефикасност во Општина Карпош.

4.1 Тематска област- ВОДА

Вовед

Разгледувањето на состојбата со квалитетот на водите првенствено е насочена кон: водоснабдувањето (системи за водоснабдување и поединечни извори), нивното искористување (за задоволување на потребите на населението, индустријата и земјоделството) и собирањето и одведувањето на искористените (отпадните) и атмосферските води. Заштитата на водите се регулира со комплекс од законски прописи, со кои се опфатени изворните, проточните и подземните води. Обезбедувањето на соодветни техничко-технолошки зафати, како што се изградба на канализациони системи и третманот на отпадните води и имаат пресудно влијание на заштитата и квалитетот на водите.

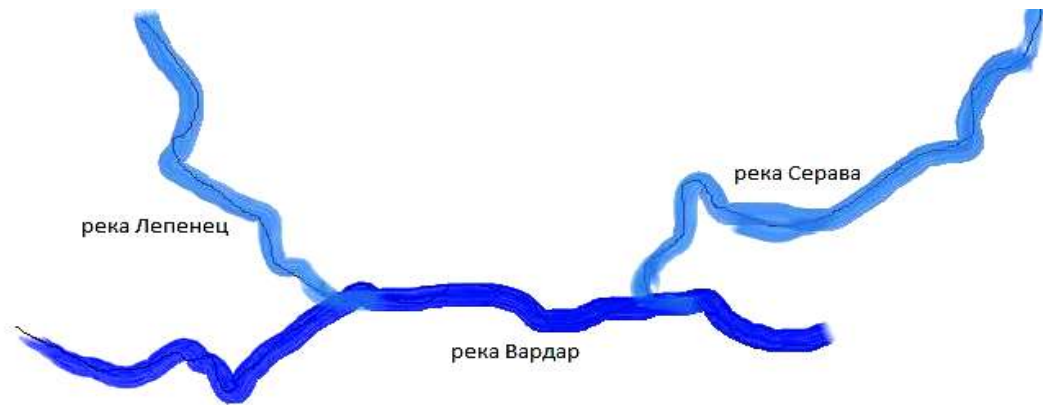
4.1.1 Состојба со водите во Општина Карпош

Состојба со површински води

Водните ресурси на подрачјето во Скопската котлина, припаѓаат на Вардарскиот слив кој има површина од 22.290 km², односно реката Вардар чија должина изнесува 301 km, реката Треска 130 km и реката Лепенец со 65 km. Низ територијата на Општина Карпош поминуваат реките Вардар, Серава и Лепенец (слика 11). Општината лежи и на подземни води на длабочина 4 m, кои служат како алтернативен извор во случај на хаварија на изворот Рашче.

Надлежност на Општина Карпош

- Картографско претставување на заштитните зони во урбаните планови;
- Обезбедување, подобрување, проширување и чистење на канализациони системи;
- Заштита од поплави и други штетни ефекти од вода во урбани средини;
- Предтретман на ефлуентите од индустриските отпадни води пред влез во канализација;
- Програма за заштита на водите;
- Согласно обврските од Законот за води, во рамки на одговорностите за заштита од поплави и други штетни ефекти од вода во урбани средини. Општина Карпош подготви план за заштита и спасување од поплави на подрачје на Општина Карпош. Програмата е подготвена во 2010 година и усвоена на Совет во Според законот за води, општините се должни да извршат процена, еднаш годишно до крајот на септември, за тоа дали водотеците на подрачјето под нивна надлежност се во состојба да предизвикаат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата, и дали прописите за контрола на поплави целосно се почитуваат.

Слика 11. Реки во Општина Карпош (од лево кон десно Вардар,Серва и Лепенец)

1. Како и Градот Скопје така и Општината Карпош има пристап до чиста вода односно се водоснабдува од водоснабдителниот систем на град Скопје (**изворот Рашче и бунарското подрачје Нерези-Лепенец** (4 бунари Нерези и 3 бунари Лепенец)). Изворот и бунарите се хлорират преку хлоринаторски станици.

На територија на Општина Карпош за потребите на водоснабдувањето се користат **пумпна станица Жданец, резервоар Жданец и хидрофорска постројка Нерези (Козле)**.

2. Свкупната водоводната мрежа на територија на Општина Карпош изнесува **157 761 метри**.

Според нашата поделба:

- постоечка водоводна мрежа во Општина Карпош изнесува 149 355 метри,
- водоводна мрежа во Општина Карпош од информации од нашиот Пункт Карпош изнесува 7 792 метри и
- водоводна мрежа во Општина Карпош непримена од наша страна (откриена на лице место, без наш надзор/мониторинг) изнесува 614 метри.
И како што е погоре пишано сèвкупно изнесува **157 761 метри**.

3. Профилите на водоводните цевки употребени во Општина Карпош се прикажани во следните табели:

Постоечка водоводна мрежа во Општина Карпош

Профил	Должина во метри
2 "	9 617
80 mm	29 204
90 mm	1 948
100 mm	38 341
110 mm	6 747
125 mm	4 430
150 mm	14 304
160 mm	1 090
180 mm	650
200 mm	10 641
225 mm	1 155
250 mm	3 544
300 mm	3 520
350 mm	3 640
400 mm	9 124
500 mm	1 245
600 mm	1 682
700 mm	539
1000 mm	19
1400 mm	2 785
1600 mm	5 129
Вкупно 1	149 355

Водоводна мрежа од информации од Пункт Карпош

Профил	Должина во метри
2"	4 472
80 mm	2 298
100 mm	861
150 mm	161
Вкупно 2	7 792

**Водоводна мрежа во Општина Карпош непримена од наша страна
(откриена на лице место)**

Профил	Должина во метри
2"	272
80 mm	152
110 mm	190
Вкупно 3	614

Вкупно 1	149 355 m
Вкупно 2	7 792 m
Вкупно 3	614 m
Сè вкупно	157 761 m

Капацитети за производство на вода карактеристики:

Извори на вода, каптажи, пумпни станици и бунарски подрачја

	инсталиран капацитет m ³ /секунда	експлоатиран капацитет m ³ /секунда
1 Рашче 1 (Кондово - Рашче 2)	4	2.00-4.00
2 Рашче 2 (Кондово - Рашче 1)	2	1
3 Б.П.Нерези	0.76	0.57
4 Б.П.Лепенец	0.69	0.69
5 П.С. Жданец	0,056	0,028

Хлоринаторски станици

	инсталиран капацитет кг/ч хлор	експлоатиран капацитет кг/ч хлор
1 Х.С.Кондово	16	8
2 Х.С.Нерези	4	2
3 Х.С.Лепенец	4	2

Резервоари

	Метри ³	Капацитет m ³
1 Жданец	150	300

Хидрофори

	инсталиран капацитет л/сек	експлоатиран кап. л/сек
1 Нерези(Козле)	25	12,5

	ПУМПНИ СТАНИЦИ	КАПАЦИТЕТ експлоатационен/инсталиран l/s		количина број на пумпи	ПРОТОК Q (l/s)	ВИСИН А Н (m')	СНАГА kW	ВКУПНО СНАГА kW	ПУМПА тип/модел	МОТОР тип/модел	АВТОМАТИКА радио/кабел/тип/модел/статус	КОТА m pmv
		1000	2000									
1	Рашче 2 - каптажа	1000	2000	4	4 x 500 = 2000	10.5	4 x 75	300	LITOSTROJ VI-4/45D	SEVER - OK280S6	има FR/SS	300.0 терен
2	Лепенец (бунари)	690	690	3	3 x 230 = 690	80-65	3 x 185	555	PLEUGER KN303-3A	PLEUGER VNI14-110-4	има FR/SS	255.00 терен
3	Лепенец (хлоринатор)	1.5	3	2	2 x 1.5 = 3	80	2 x 2.5	5	ELKO VCV 50/10T	ELKO TE 90-L2		
4	Нерези (бунари)	730	730	2	2 x 230 = 460	80-65	2 x 185	370	PLEUGER KN303-3A	PLEUGER VNI14-110-4	има FR/SS	254.00 терен
				2	2 x 135 = 270	80-65	2 x 125	250	PLEUGER KN301-4	PLEUGER VN16-70-4		
5	Нерези (хлоринатор)	1.5	3	2	2 x 1.5 = 3	80	2 x 2.5	5	ELKO VCV 50/10T	ELKO TE 90-L2		
8	Жданец	28	56	1	1 x 23 = 23	115	2 x 45	45	KSB MTC V 65/2A-6.1 10.67	KSB 3-MOT 1CV3222A	има FR/SS	263.00 терен
				1	1 x 23 = 23			45				

ПРОИЗВЕДЕНА ВОДА СО ПУМПАЊЕ ЗА 2020 ГОДИНА

ПУМПНИ СТАНИЦИ

Рашче 2 21,992,434 м³ (Пумпна станица , каптажа, за град Скопје)
Кондово 62,454,816 м³ (хлоринаторска пумпна станица за град Скопје)
Лепенец 4,445,708 м³
Нерези 2,325,184 м³

ПРЕПУМПНИ СТАНИЦИ:

Жданец 530,048 м³

ХИДРОФОР

Нерези (Козле) 61,808 м³

ПРОИЗВЕДЕНА ВОДА СО ПУМПАЊЕ ЗА 2021 ГОДИНА

ПУМПНИ СТАНИЦИ

Рашче 2 19,248,012 м³ (Пумпна станица , каптажа, за град Скопје)
Кондово 63,468,967 м³
Лепенец 4,200,894 м³
Нерези 2,564,856 м³

ПРЕПУМПНИ СТАНИЦИ:

Жданец 527,998 м³

ХИДРОФОР

ПРОИЗВЕДЕНА ВОДА СО ПУМПАЊЕ ЗА 2022 ГОДИНА

ПУМПНИ СТАНИЦИ

Кондово 63,699,393 м³ (Хлоринаторска пумпна станица за град Скопје)
Рашче 2 21,696,585 м³ (Пумпна станица , каптажа, за град Скопје)
Лепенец 4,376,864 м³
Нерези 2,760,378 м³

ПРЕПУМПНИ СТАНИЦИ:

Жданец 542,389 м³

ХИДРОФОР

Нерези 80,318 м

ПРОИЗВЕДЕНА ВОДА СО ПУМПАЊЕ ЗА 2023 ГОДИНА

ПУМПНИ СТАНИЦИ

Кондово Ф 1600 68,663,038 м³ (Хлоринаторна пумпна станица за град Скопје)
Рашче 2 16,366,869 м³ (Пумпна станица , каптажа, за град Скопје)
Лепенец 4,200,894 м³

Нерези 2,564,856 м³

ПРЕПУМПНИ СТАНИЦИ:

Жданец 527,998 м³

ХИДРОФОР

Нерези 83,216 м³

ИЗГРАДЕНА ВОДОВОДНА МРЕЖА ВО 2021 ГОД. ОПШТИНА КАРПОШ								
Димензи и на цевковод	L	Материјали						
		поцинкуван и	дуктилни	Лиено железни	Поли етиле н	салони т	чели к	полипропилен
Ø mm	m				PE			PP
32	0							
5/4"	0							
51	0							
63	0							
75	0							
2"	0							
2 ^{1/2} "	0							
3"	0							
80	311		311					
90	152				152			
100	1 742		1 742					
110	641				641			
125	0							
150	39		39					
160 и 180	56							56
200	0							
225	0							
250	0							
275 и 300	0							
350 и 400	0							
500	0							
600	0							
700	0							
1000	0							
1200	0							
1400	0							
1600	0							
Вкупно:	2 941		2 092		793			56

ИЗГРАДЕНА ВОДОВОДНА МРЕЖА ВО 2022 ГОД. ОПШТИНА КАРПОШ

Димензии						Материјали		
на цевковод	L	поцинкувани	дуктилни	лиено железни	полиетилен	салонит	челик	полипропилен
Ø mm	m				PE			PP
32	0							
5/4"	0							
51	0							
63	0							
75	0							
2"	0							
2 ^{1/2} "	0							
3"	0							
80	60		60					
90	0							
100	702		702					
110	0							
125	0							
150	0							
160 и 180	0							
200	0							
225	0							
250	0							
275 и 300	0							
350 и 400	0							
500	0							
600	0							
700	0							
1000	0							
1200	0							
1400	0							
1600	0							
Вкупно:	762		762					

ИЗГРАДЕНА ВОДОВОДНА МРЕЖА ВО 2023 ГОД. ОПШТИНА КАРПОШ

Димензии						Материјали		
на цевковод	L	поцинкувани	дуктилни	лиено железни	полиетилен	салонит	челик	полипропилен
Ø mm	m				PE			PP
32	0							
5/4"	0							
51	0							
63	0							
75	0							
2"	0							
2 ^{1/2} "	0							
3"	0							
80	0							
90	0							
100	31		31					
110	244				244			
125	0							
150	0							
160 и 180	24				24			
200	197		89		108			
225	0							
250	0							
275 и 300	0							
350 и 400	0							
500	0							
600	0							
700	0							
1000	0							
1200	0							
1400	0							
1600	0							
Вкупно:	496		120		376			

ИЗГРАДЕНА ВОДОВОДНА МРЕЖА ВО 2024 ГОД. ОПШТИНА КАРПОШ (04.07.2024)								
Димензии на цевковод	L	Материјали						
		поцинкувани	дуктилни	лиено железни	полиетилен	салонит	челик	полипропилен
Ø mm	m				PE			PP
32	0							
5/4"	0							
51	0							
63	0							
75	0							
2"	0							
2 ^{1/2} "	0							
3"	0							
80	60		60					
90	206				206			
100	0							
110	452				452			
125	0							
150	0							
160 и 180	162				162			
200	0							
225	0							
250	0							
275 и 300	0							
350 и 400	0							
500	0							
600	0							
700	0							
1000	0							
1200	0							
1400	0							
1600	0							
Вкупно:	880		60		820			

Водоснабдување – Скопје – Карпош

Во надлежност на Подружницата Скопско Поле-Скопје постојат и три системи за наводнување Бардовци-Злокуќани со површина од околу 60 ха, Орман-Волково со површина од околу 115 ха, и Ново Село со површина од околу 59 ха обработлива површина .

Овие системи функционираат со зафати на реката Лепенец. Секоја година на почетокот на сезоната за наводнување се чистат земјените главни канали и разграноците од земјени бразди.

Извор на информации:

<https://www.vodostopanstvo.mk/index.php/mk/2018-05-04-15-23-26/podruzhnici/36-podruzhnica-skopsko-pole-skopje>

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА РАБОТАТА НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО ЗА 2023, 2022, 2021, 2020

За 2023

ЈП Водовод и канализација – Скопје снабдува со вода за пиење население од над 600.000 жители на Град Скопје. Во текот на годината, системот работи главно на водата добиена од двете изворишни подрачја Рашче 1 и Рашче 2. Во зависност од нивната издашност, по потреба се вклучуваат и бунарите од првото или второто бунарско подрачје. Од бунарите водата се пумпа директно во мрежата.

Врз основа на податоците овој хидраулички систем има капацитет да произведе минимум 288 l/c/d (само гравитациски) и максимум 900 l/c/d (со дополнителни пумпи) за население над 600.000 жители. Ова овозможува постојано снабдување со вода (24/7) и е повеќе од доволно за да се задоволи побарувачката. Системот за производство и дистрибуција на вода се состои од неколку подсистеми како целина и тоа: подземните акумулации, на локалитет Рашче со две каптажи Рашче 1 и Рашче 2, 28 препумпни станици, 4 хлоринаторски станици, Бунарско подрачје Лепенец, Бунарско подрачје Нерези, 8 хидрофори и 41 резервоари со инсталирана хидромашинска, механичка, мерно регулациона опрема и арматура.

Подземните акумулации на вода од локациите Рашче од кои се снабдува со вода Градот Скопје се означени како посебна заштитна зона за која се применуваат посебни мерки и активности за чување како изворишта од прв ред.

Во изминатата 2023 година произведени се 103.172.833 m³ вода. Бунарските подрачја Нерези и Лепенец работеа и препумпната количина вкупно изнесува 794.295 m³ вода. Во 2023 потрошени се 46.477 килограми хлор за дезинфекција на водата за пиење.

Фекалните и атмосферските пумпни станици испумпале 45.896.280 m³ отпадна вода.

Во 2022 година произведени се 101.521.912 m³ вода. Бунарските подрачја Нерези и Лепенец работеа и препумпната количина вкупно изнесува 7.137.242 m³ вода. Во 2022 потрошени се 43.847 килограми хлор за дезинфекција на водата за пиење.

Фекалните и атмосферските пумпни станици испумпале 60.837.990 m³ отпадна вода.

Во 2021 година произведени се 102.258.297 m³ вода. Бунарските подрачја Нерези и Лепенец работеа и препумпната количина вкупно изнесува 6.765.750 m³ вода. Во 2021 потрошени се 54.834 килограми хлор за дезинфекција на водата за пиење.

Фекалните и атмосферските пумпни станици испумпале 44.528.706 m³ отпадна вода.

Капацитети за производство на вода

Извори на вода, каптажи, пумпни станици и бунарски подрачја

Локација	Инсталиран капацитет m ³ / секунда	Експлоатиран капацитет m ³ / секунда
Рашче 1 (Кондово- Рашче 2)	4	2.00-4.00
Рашче 2 (Кондово- Рашче 1)	2	1
Б.Н.Нерези	0.76	0.57
Б.Н.Лепенец	0.69	0.69
ВКУПНО	7.45	5.46-7.46

Хлоринаторски станици	Инсталиран капацитет кг/ч хлор	Експлоатиран капацитет кг/ч хлор
Х.С. Кондово	16	8
Х.С. Нерези	4	2
Х.С. Лепенец	4	2
Х.С. Село Рашче	1	0.2
ВКУПНО	25	12.2

Пумпни станици

1. Жданец -
  - Инсталиран капацитет литри/секунда - 56
  - Експлоатиран капацитет литри/секунда – 28

Хидрофори

1. Бардовци
  - Инсталиран капацитет литри/секунда - 15
  - Експлоатиран капацитет литри/секунда – 15
2. Нерези
  - Инсталиран капацитет литри/секунда - 25
  - Експлоатиран капацитет литри/секунда – 12.5

Резервоари

1. Рашче 2 - 2500 m³ - 2 комори – вкупно капацитет m³ – 5000
2. Жданец - 150 m³ - 2 комори – вкупно капацитет m³ – 300
3. Село Рашче - 150 m³ - 2 комори – вкупно капацитет m³ – 300

ИЗВЕШТАЈ за произведена и препумпана вода, потрошена и платена електрична енергија за 2023 година

ИЗВЕШТАЈ за произведена и препумпана вода, потрошена и платена електрична енергија за 2022 година

ИЗВЕШТАЈ за произведена и препумпана вода, потрошена и платена електрична енергија за 2021 година.

Извор на информации:

https://vodovod-skopje.com.mk/mk-MK/article/GODIShNIIZVESHtAI_1

Скопје дневно троши по 500 литри вода по жител. Според Годишниот извештај за работата на ЈП „Водовод и канализација“ Скопје во 2021 година има произведено вкупно 102 258 297 м3 вода од двете изворишни подрачја Рашче 1 и Рашче 2, како и од бунарските подрачја Лепенец и Нерези. Од вкупно произведените, кон своите корисници има фактурирано 40 777 023 м3 вода.

Технички податоци 2022

Производство и снабдување		2021	2022
Влез во системот од сопствено производство	м3/год.	102.258.297	101,521,912
Набавена сурова вода	м3/год.		
Вкупно произведена вода	м3/год.	102.258.297	101,521,912

Во 2021 година, вкупно се произведени 102.258.297 м3, од кои со пумпи 55.52%, (56.775.370 м3), и од кои 6.61% (6.765.750 м3) се од бунарите во Нерези; бунарите во Лепенец

Производство - Извори на вода 2022 година

Назив	Номинален капацитет (l/s)	Работен капацитет (l/s)	Испорака
Извор Рашче 1	4000	2000-4000	43.252.136
Извор Рашче 2	2000	1000	21.696.585
Железарски цевковод			29.435.949
Бунари Нерези (4 бунари)	760	570	2.760.378
Бунари Лепенец (3 бунари)	690	630	4.376.864
Вкупен произведен капацитет			101.521.912

Технички податоци 2023

Производство и снабдување		2022	2023
Влез во системот од сопствено производство	м3/год.	101,521,912	103,172,833
Набавена сурова вода	м3/год.		
Вкупно произведена вода	м3/год.	101,521,912	103,172,833

Производство - Извори на вода 2023 година

Назив	Номинален капацитет (l/s)	Работен капацитет (l/s)	Испорака
Извор Рашче 1	4000	2000-4000	53.522.929
Извор Рашче 2	2000	1000	16.366.869
Железарски цевковод			32.488.740
Бунари Нерези	760	570	8.120
Бунари Лепенец	690	630	786.175
Вкупен произведен капацитет			103.172.833

Технички податоци		2021	
Производство и снабдување			
		2020	2021
Влез во системот од сопствено производство	м3/год.	100.619.832	102.258.297
Набавена сурова вода	м3/год.		
Вкупно произведена вода	м3/год.	100.619.832	102.258.297

Во 2021 година, вкупно се произведени 102.258.297 м³, од кои со пумпи 55.52%, (56.775.370 м³), и од кои 6.61% (6.765.750 м³) се од бунарите во Нерези; бунарите во Лепенец

Производство - Извори на вода 2021 година

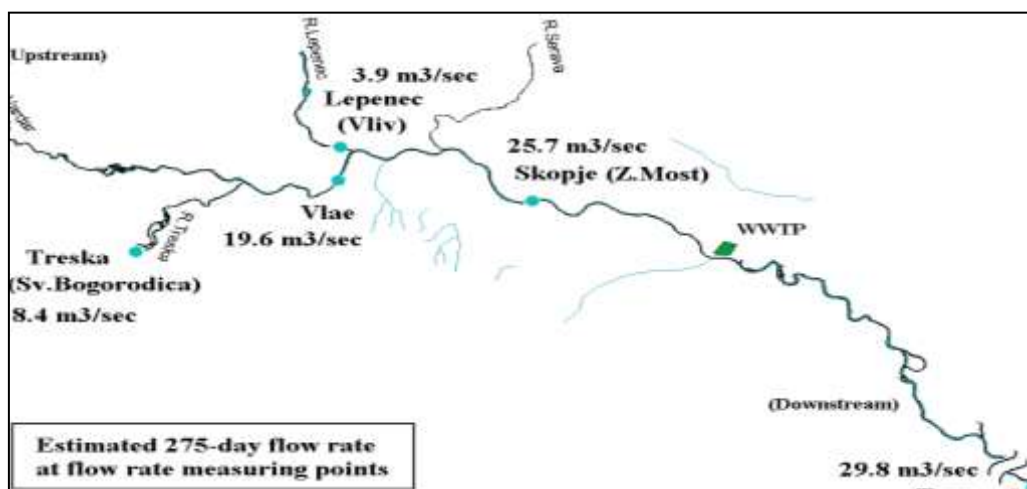
Назив	Номинален капацитет (l/s)	Работен капацитет (l/s)	Испорака
Извор Рашче 1	4000	2000-4000	45.482.927
Извор Рашче 2	2000	1000	19.248.012
Железарски цевковод			30.761.608
Бунари Нерези (4 бунари)	760	570	2.564.856
Бунари Лепенец (3 бунари)	690	630	4.200.894
Вкупен произведен капацитет			102.258.297

Табела 8. Основни податоци за р.Вардар

Хидролошка станица	Скопје – Железен мост	Мерна единица
Река Вардар		
Код на станицата	63050	
Координати	N 41° 59' 41" / E 21° 26' 50"	
Надморска височина	239.55	м.н.в.
Површина на сливот А	4,650.0	km ²
Средни врнежи: P _o	788	mm
Средно годишен проток Q _{sr}	57.7	m ³ /s
Среден повеќе год. Модул на отекување M _o	12.40	l/s/km ²
Минимален проток (1990) Q _{smin}	22.7	m ³ /s
Максимален проток (1963) Q _{smax}	122.9	m ³ /s
Волумен W _o	1,820,086,378.0	m ³
Модулен коефициент. C_m	10.497	

(Извор: Студија за управување со отпадни води)

Податоците од УХМР за локациите на мерните станици каде се вршат мерења на протоците и нивоата на водата во периодот 1991 -2005 се дадени на слика 12.

Слика 12. Мерни точки на протокот и на р.Вардар и минимални протоци

(Извор: Студија за управување со отпадни води)

Табела 9. Протоци во река Вардар и нејзините притоки

Проток (m ³ /s)	Река Вардар		Река Лепенец
	Влае	Скопје	
Q max (95-дневен) проток (m ³ /s)	47.4	59.7	10.3
Qsr (185-дневен) проток (m ³ /s)	30.0	39.2	5.6
Q min (275-дневен) проток (m ³ /s)	19.6	25.7	2.5
Сушен период (355-дневен) проток (m ³ /s)	12.1	15.1	0.9

(Извор: Студија за управување со отпадни води)

Состојба со бунарскиот систем „Нерези-Лепенец“

Бунарскиот систем „Нерези-Лепенец“ припаѓа на единствен хидрогеолошки систем со континуирана поврзаност на подземните води во колекторот. Акумулираната подземна вода ја пополнува современата „неодепресија“ чие протегање се прати од Ново Село до населба Карпош IV со максимална ширина на потегот кај Бардовци - Ѓорче Петров. Поради фактот што целата подземна акумулација се наоѓа во урбанистичко подрачје на градот, извршено е зонирање на просторот на 3 заштитни зони и тоа: потесна заштитна зона (прва зона) или зона на строг санитарен надзор, втора (широка) заштитна зона – зона на санитарно ограничување и поширока (трета) заштитна зона – зона на хигиенско епидемиолошко следење и набљудување. Првично, зоните на бунарското подрачје „Нерези-Лепенец“ се дефинирани во 1992 година, но поради заштита на подземната вода, која преку експлоатационите бунари се експлоатира и користи за дополнително водоснабдување на градот Скопје, во тек е ажурирање на заштитните зони согласно експертизата на Градежен Институт „Македонија“-Скопје.

Со оглед на фактот што бунарското подрачје „Нерези-Лепенец“ е лоцирано во урбана средина, чиј развој не може да се прекине, доаѓа до судир на интереси помеѓу интересите на градот и заштитата на бунарското подрачје. Поради тоа, одредувањето и одржувањето на заштитните зони е покомлексно, особено поради неможноста секогаш докрај да се предвидат сите негативни дејствија кои може да се случат.

I. Заштитна зона – зона на строг санитарен надзор

Првата – потесна заштитна зона е утврдена во непосредна близина на бунарското подрачје „Нерези-Лепенец“ односно низводно од вливот на р. Лепенец во р. Вардар. Оваа зона е ограничена почнувајќи од десна страна на р. Вардар со дел од левиот брег на р.Вардар, устието на р. Лепенец и непосредната околина на р. Лепенец со железничката станица Ѓорче Петров.

Првата – потесна заштитна зона е утврдена во непосредна близина на бунарското подрачје „Нерези-Лепенец“ односно низводно од вливот на р. Лепенец во р. Вардар. Оваа зона е ограничена почнувајќи од десна страна на р. Вардар со дел од левиот брег на р.Вардар, устието на р. Лепенец и непосредната околина на р. Лепенец со железничката станица Ѓорче Петров. Оваа зона е зона на строг санитарен надзор, истата не е заградена во целост со ограда и не е одржувана согласно правилникот, туку заграден е еден помал простор

околу бунарите, и во овие граници таа е 24/7 е чувана и обезбедувана од страна на чуварска служба. Одржувањето и постојаната грижа на бунарското подрачје е под целосна надлежност на ЈКП „Водовод и канализација“ – Скопје.

II. Заштитна зона

Втората заштитна зона е подрачјето на пошироката околина по течението на р.Лепенец и р.Вардар и започнува од населба Злокуќани, преку Зајчев рид и минува низ село Бардовци. На север продолжува во близина на месноста Белушка до кота 289, покрај р. Лепенец ги поврзува котите 292.7 и 302 и продолжува низ село Орман. Паралелно со железничката пруга се спушта преку с. Волково до населба Ѓорче Петров каде минува низ Ул. „Мајски Манифест“ . Ја минува р. Вардар и скршнува на исток низ Долно Нерези, Средно Нерези до Ул. „Партизански одреди“ , преку Ул. „Љубљанска“ ја минува река Вардар и на север повторно се враќа до нас. Злокуќани.

III. Заштитна зона

Третата заштитна зона започнува кај месноста Зајчев Рид, преку Визбеговско поле на север, поврзувајќи ги котите 289, 305 и 309. Го заобиколува брдото Стенковац каде ја преминува р. Лепенец и се спушта кон село Никиштане. Минува низ село Вучидол и ја следи втората заштитна зона до Ѓорче Петров каде се проширува до Расадник во близина на село Кондово. Оттука, ја минува железничката пруга Скопје-Тетово и р. Вардар, се спушта кон Сарај, покрај р.Треска и р.Вардар се до Долно Нерези. Продолжува низ централното градско подрачје каде ја сечи кота 248 и ја следи р. Вардар од северната страна кај месноста Момин Поток се до Зајчев Рид.

Актуелната состојба со вода полевање на зелените површини

Од постоечките зелени површини на територијата на град Скопје според податоците на ЈП Паркови и зеленило со наводнување се опфатени 356 ha што е 39% од постоечките зелени површини.

Во моментот најголем дел од зелените површини во град Скопје се полеваат од градската водоводна мрежа, мал дел од зелените површини се полеваат со подземна вода од бунари додека еден дел од Градскиот парк се полева со вода од реката Вардар. Полевањето на зелените површини трае 5 месеци и обично се врши од месец мај до октомври.

Во Општина Карпош со подземна вода се полеваат дел од зелените површини лоцирани покрај булевар Партизански Одреди. За таа намена се изработени вкупно 11 бунари лоцирани помеѓу ул. Париска и Никола Парапунов од кои функционални се 7 бунари.

Во Градскиот парк за полевање на зелените површини наместо старите центрифугални пумпи кои се вон употреба поради големата потрошувачка на струја во текот на 2009 година се издупчени 7 бунари со длабина од 25 m. Бунарите имаат пречник од 400 mm во кои се вградени пластични цевки ПВЦ 225mm додека нивото на подземна вода се движи од 5-7 m а издашноста на бунарите изнесува од 7-12 l/s. Најголем број од бунарите пет (5) се лоцирани во стариот дел од паркот, а два (2) се наоѓаат во новиот дел од паркот. Најчест начин на

поливање на зелените површини е преку хидранти на кои се поврзува црево или пак со статички прскалки така да еден работник кој обично работи со 3 црева и 2 статички прскалки може за време на еден работен ден да полие површина од 0.35 ha.

Како најповолно решение кое ќе ја ослободи оваа голема количина токму во најкритичните месеци е искористување на подземните води за полевање и за миење на сообраќајните површини со експлоатација на бунари. Глобалните сознанија укажуваат на постоење на подземна вода во целото Скопско подрачје со поволни карактеристики квалитет и можности за искористување.

Анализа на потребни количини на вода за полевање на зелени површини во општина Карпош

Потребната количина на вода за полевање на зелените површини се одредува преку нормата за поливање и големината на површините кои се поливаат. Самата норма за поливање зависи од видот на растението и типот на почвата. Временските услови и др. Усвоена е просечна норма за полевање на зелените површини од 5 l/m²/ден. Односно 15 л/м²/турнус (еден турнус е на секои три дена).

Во зависност од големината на зелените површини. Пресметани се дневните и годишните потреби за вода за поливање по општини. Пресметките за Општина Карпош се :

- Површина (m²)----- 3826834
- W (m³/ha/god) се наводнува 5 месеци----- 7500
- W god m³ за цела површина се наводнува 5 месеци----- 2870125

Во Општина Карпош има 2 и 3 категорија на улици. Во втора категорија во која спаѓаат булеварите Партизански одреди и Илинденска кои во летниот период се мијат 1 дневно- 6 пати во неделата, додека 4 пати месечно во зимскиот период .

Магистралните улици се мијат 1 дневно, 5 пати во неделата во летниот период и 4 пати месечно во зимскиот период . Останати јавни површини 2 пати месечно во летниот период 1 во зимскиот период. Во последните години Општина Карпош превзема активности за супституција – замена на водата за миење на сервисните улиците од градот со механичко чистење со помош на стотина времено вработени работници. Локацијата на бунари и хидранти за полнење на цистерни за техничка вода е на ул. Орце Николов на паркинг пред влезот на командниот штаб на Министерство за одбрана. Улиците се мијат во работните денови односно 26 пати месечно во периодот 1 Април до 31 Октомври во текот на годината.

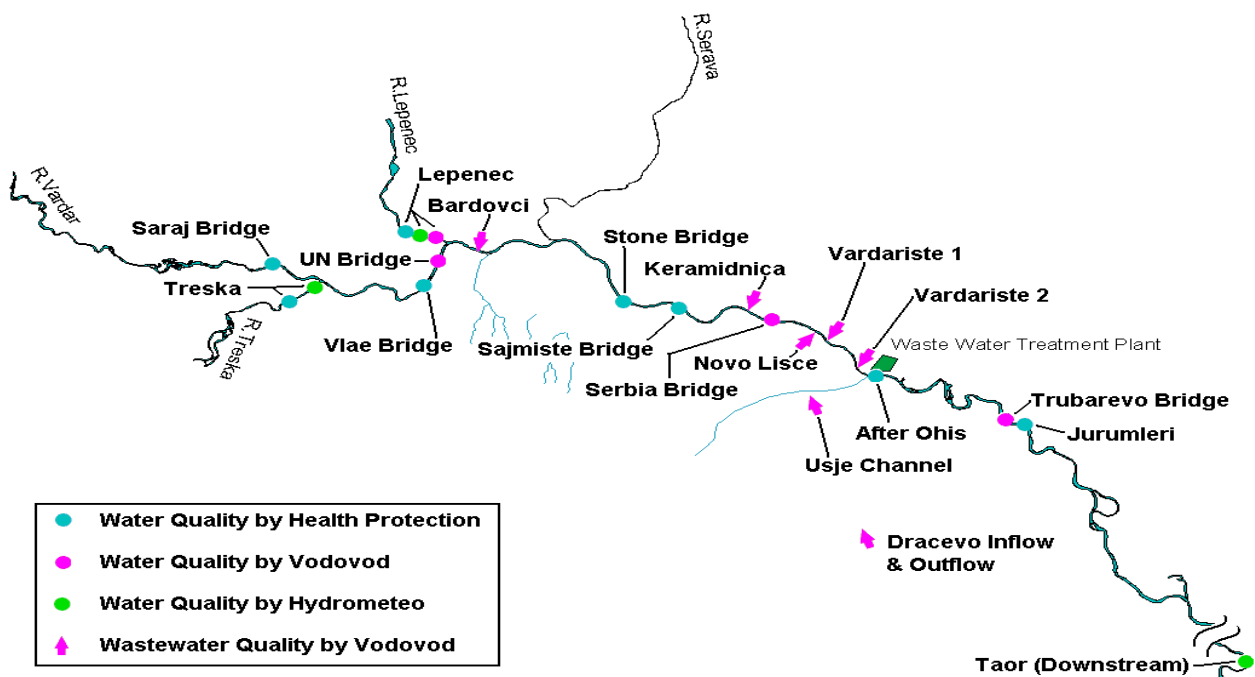
4.1.1.1 Квалитет на површинските и подземни води

Квалитет на површински води

Квалитетот на водата во река Вардар го следат неколку институции и тоа: ЈП Водовод и канализација – Скопје, Центар за јавно здравје – ЦЈЗ и Управа за Хидро Метеоролошки Работи –УХМР (табела 10).

Табела 10. Локација и број на собрани примероци за мониторинг на р.Вардат

Институција	Река Вардар	Река Лепенец
	Локација	Локација
Водовод	5	1
ЦЈЗ	6	1
УХМР	1 (Таор)	1

Слика 13. Локации за следење на квалитетот на вода р. Вардар и квалитетот на комуналните отпадни води
(Извор: Студија за управување со отпадни води)

Реката Серава извира од Скопска Црна Гора и поминува низ Радишани, Кучевишка Бара, Бутел 1, Циглана и преку Римскиот аквадукт и Момин Поток се влева во Вардар. Квалитетот на водата во реката Серава има варијабилен карактер преку целата година, поради речиси постојаното присуство на градежен шут, отпад од домаќинства што е особено изразено во летниот период.

Квалитет на подземни води

Врз основа досегашните изработени анализи, во континуитет се до денес, во лабораторија при Центарот за санитарна контрола при ЈП „Водовод и канализација“ - Скопје, на примероци од длабоките подземни води – од експлоатационите бунари „Нерези-Лепенец“, а во прилог на квалитетот и составот на водата, може да се констатира дека до досегашниот период квалитетот на водата е на високо ниво, односно анализираниите параметри се во граница на МДК, согласно Правилник за безбедност на водата - „Сл. весник на РМ“ бр. 46/08.

Во ЈЗУ Институт за јавно здравје на Република Македонија во акредитираните лаборатории е следена безбедноста на водата за пиење (бактериолошка анализа, периодична физичко-хемика анализа, анализа на резидуи од пестициди, радиолошка и паразитолошка анализа) согласно со Правилникот за безбедност на водата (Службен весник на РМ бр.46/2008).

4.1.1.2 Одведување на отпадни води

Атмосферска и фекална канализација

Собирањето и третманот на отпадните води претставува еден од најгорливите проблеми во Македонија. Во тек се интензивни активности за подготовка на планска и техничка документација за собирање и третман на комунални отпадни води во повеќе градови во Македонија преку ИПА програмата, а некаде веќе и се започнати активностите за изведба (изградба на предвидената инфраструктура, пример Радовиш, Струмица). Вкупното собирање и третман на комуналните отпадни води на ниво на град Скопје предвидено е да се прави преку интегрирана мрежа што ќе ги опфати сите општини. По комплетирање на техничката документацијата и обезбедување на соодветни финансиски средства, се очекува наскоро да следи и изведба со што би се решило едно од најголемите прашања од аспект на животна средина за градот. На територијата на Општина Карпош функционираат две пречистителни станици, од кои едната е лоцирана во Горно Нерези, на пат кон црквата Св. Пантелејмон. Истата е од аеробен тип, со капацитет за 1000 жители/150 m³ на ден комунални отпадни води. Пречистителната станица е конструирана согласно барањата на ЕУ Директивата за урбани отпадни води (ЕУ Директива 91/271/ЕЕЦ) за квалитет на ефлуентот кој се испушта по пречистувањето. За нејзино одржување е надлежна Општината Карпош.

Другата се наоѓа на кејот на реката Вардар, во Влае 1 и е во надлежност на Град Скопје, а за нејзино одржување е одговорно ЈП Водовод и канализација. За непреченото функционирање на пречистителните станици важно е редовното одржување и снабдување со резервни делови.

Во однос на комуналните фекални отпадни води, Општината е покриена околу 90% со соодветна комунална инфраструктура. За разлика од нив, околу 60 % изнесува покриеноста на Општина Карпош со инфраструктура за собирање на атмосферски отпадни води.

Отпадни води од индустрија

Деловните субјекти регистрирани на подрачјето на Општината спаѓаат во мали и средни претпријатија (до 200 вработени) и најзначајни од аспект на заземање на земјиште и загадување на животната средина како и користење на енергенци и вода се од преработувачката индустрија, градежништво, рударство и вадење на камен, фармацевтски производи и прехранбени производи – чоколади, леб, печива и сл. Општината Карпош како и во минатото и сега не располага со податоци за отпадна вода генерирана од секојдневните активности на индустриските капацитети, деловните претпријатија (мали и средни).

Како потенцијани загадувачи од делокругот на индустријата и стопанството се издвојуваат следните дејности:

- Здравствените домови и медицинските центри;
- Индустрија за медицински лекови;
- Стоматолошки ординации;
- Бази за бетон и сепарирање на песок;
- Печатници на база на бои и лакови;
- Лимарофарбачки работилници;
- Автоперални;
- Сервиси за промена на моторно масло;
- Отворени складови за чување на градежни суровини;
- Големите сместувачки капацитети- Хотели итн.;
- Сервиси за Хемиско Чистење;
- Складови за секундарна суровина;
- Бензинските станици и резервоарите за течно гориво;
- Работилници за обработка на дрво и боење.

Досега Општина Карпош има одобрено 356 Елаборати за заштита на животната средина. Елаборатот за животна средина ги содржи информациите и податоците за сегашната состојба во однос на користење на ресурсите, создавање отпад, типот на загадување и планирани активности (Програма за заштита на животната средина со мониторинг) за негово сведување на минимални граници /или ублажување на негативните влијанија. Претставува механизам со кој Општината може во многу да влијае на состојбата со елементите на животната средина.

Сите отпадни води кои влегуваат во канализација или систем за пречистување треба да се подложени на третман и за таа цел се дефинирани гранични вредности на емисија за испуштање на отпадните води после нивно прочистување (Правилник за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл. Весник , 06.2011год).

Согласно Законот за води, правните и физичките лица што користат (црпат) подземна вода заради стопански потреби имаат обврска да обезбедат водно право, односно дозвола за користење на вода. Испуштање на отпадни води во канализација или површински реципиент исто така подлежи на соодветна дозвола, поради што сите правни и физички лица што испуштаат отпадни води имаат обврска да обезбедат дозвола за испуштање согласно овој закон која истата ја издава надлежното МЖСПП.

4.1.1.3 Ранливост на површинските и подземните води

Водните ресурси во Република Македонија се многу ранливи на влијанијата особено од климатските промени. Повисоките температури ќе го интензивираат испарувањето. Ќе се случат големи промени во хидролошкиот циклус, како на пример промени во времето и интензитетот на врнежите и течението на водата во речните сливови. Исто така високите

температури ќе предизвикаат промени во количините вода што се добиваат со топењето на снегот и истекувањето од планините, кои се многу важен извор на вода, и ова ќе предизвика сериозен недостиг на вода. Ќе опадне и квалитетот на водните и морските средини.

Во рамки на *“Елаборат за ажурирање на границите за заштитни зони на бунарското подрачје „Нерези -Лепенец“ и определување на мерки за заштита“* направена е и анализа на ранливоста на подземните води на истражуваното подрачје.Врз основа на изработениот хидрогеолошки модел за целата територија на град Скопје, предметното подрачје „Нерези-Лепенец“ спаѓа во реон 6 - Неотектонска депресија со должина од околу 3 km која е составена од квартарни алувијални седименти (разногранулирани песоци и чакали), класа 14. Согласно истражувањата, ранливоста на подземните води во рамки на поширокиот простор на бунарското подрачје „Нерези – Лепенец“ е многу висока, а тоа значи дека бара сериозен третман за заштита. Конкретниот локалитет особено е критичен по параметарот почвен медиум. Тој го претставува површинскиот слабоводопропустен слој, кој има заштитна улога, во поглед на заштита од загадување на изданот, односно тој со слабите филтрациони карактеристики, допринесува за успорување на филтрацијата на штетни течни или растворени материи од површината и понекогаш повеќе од десетина пати во однос на филтрациониот тек. Но, во конкретниот случај застапеноста на ваков површински слабоводопропустен покривач има локален карактер, а тоа значи дека изданот е многу ранлив и по однос на овој параметар. Исто така, појава на глиновити партии во рамки на изданот (макар и како тенки траки) допринесува за заштита на длабоко каптирана вода, односно претставуваат прочистувачки потенцијал на изданот.

4.1.2 Влијание врз животната средина и здравјето на луѓето

Водата е најскапоцениот ресурс на земјата што ги покрива потребите на ниво на планетарен опстанок и поради тоа човештвото мора задолжително и со потполно внимание преку конкретни иницијативи и активности да се залага за заштита на водата. Испуштањето на отпадните води без претходен третман претставува ризик за населението, растителниот и животинскиот свет. Според податоците добиени од ЈЗУ Институт за јавно здравје, квалитетот на водата за пиење од водоснабдителниот систем на територија на Општина Карпош, вклучувајќи ги и бунарите во Лепенец и Нерези, укажуваат дека водата е исправна согласно критериумите од Правилникот за безбедност на водата за пиење.

Комуналната отпадна вода и индустриската отпадна вода обично содржат органски загадувања, цврсти суспендирани материи, фосфати како и тешки метали кои зависат од природата на индустрискиот објект.

На ниво на Општината нема официјални податоци за евиденција на цревни заразни болести, број на боледувања и пораст на различни заболувања предизвикани од загадување на водата. Главни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето од несоодветно управување со водата на ниво на Општина Карпош се:

- Користење на вода од градски водовод (питка вода) за технички потреби е неусогласеност со законодавство за води (престап), оптоварување на водоводниот систем и ризик за редовно и континурано снабдување со вода за пиење,

- Испуштање на нетретирани техничко технолошки води е неусогласеност со законодавство за води (престап), загадување на реципиентите, ризик за флора и фауна.

Заштитата на подземните води претставува комплекс на мерки насочени на зачувување и подобрување на таква квалитативна и квантитативна состојба со подземните води која овозможува тие долгорочно да се користат за човечки потреби и различни стопански цели. Загадувањето на подземните води во основа е поврзано со загадувањето на површинските води, атмосферата, почвата, т.е. со околната средина во целина. Задачите за заштитата на подземните води мора да се решаваат истовремено со проблемите на заштитата на целокупната природната средина. Ова е принципиелна поставка на која треба да се базира заштитата на подземните води. Не е можно да се спречи загадување на подземните води ако се врши загадување на површинските води, атмосферата и почвата, затоа што загадувачите од тие средини непречено мигрираат кон подземните води.

4.1.3 Идентификувани притисоци

1. Недоизграденост на атмосферска и фекална канализација;
2. Употреба на питка вода во автопералните;
3. Недоволна искористеност на бунарите за технолошка вода за полевање на јавните зелени површини, миеење на улици и возила, а со тоа зголемување на потрошувачката на вода од изворот Рашче;
4. Недостаток на податоци за количеството на вода која се користи во техничко – технолошки процеси, нејзина повторна употреба и количество и квалитет на отпадни води за секоја инсталација;
5. Непостоење на податоци за третман на технички – технолошки отпадни води кај стопанските субјекти;
6. Недостиг на податоци за користење на подземна вода наместо вода од водоводна мрежа во производни или други техничко-технолошки процеси;
7. Некординираност со други институции во делот на надзорот и контролата на спроведувањето на обврските за животна средина од страна на субјектите на територијата на општината;
8. Недостиг на јавна свет кај жителите , особено оние кои живеат во близина на реки/потоци и фрлаат отпад во реката;
9. Недостиг на податоци за обезбедени дозволи за користење на вода и испуштање на отпадни води кај физички и правни лица што вршат активности на црпење и испуштање;
10. Отсуство на процена на загроеност од поплави и определување на границите на ерозивното подрачје и подрачјето загроено од ерозија и утврдување на мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација.

4.1.4 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со води во Општина Карпош

- Вклучување на општинската администрација во проектите кои имаат за цел собирање и пречистување на урбаните отпадни води во Град Скопје (изградба на пречистителна станица);
- Обезбедување на финансиски средства за редовно одржување на постоечките пречистителни станици, набавка на резервни делови и редовни анализи на пречистената вода;
- Обезбедување податоци за количеството на вода која се користи во техничко – технолошки процеси, нејзина повторна употреба и количество и квалитет на отпадни води за секоја инсталација;
- Обезбедување податоци за третман на технички – технолошки отпадни води кај стопанските субјекти;
- Спроведување на детални наменски хидрогеолошки истражувања и испитувања. Целта на овие истраги е билансирање на подземните води во реонот кој е предмет на изведба на бунари, со зафаќање на поширок простор кој е во зона на влијание, а се со цел на дефинирање на експлоатационите односно обновливите резерви на подземни води;
- Бунарите да се градат етапни на локации кои се приоритетни, дефинирани од страна на Град Скопје во соработка со Општините и јавните претпријатија паркови и зеленило и Комунална хигиена;
- Секаде каде што е можно да се применува принципот на искористување на еден бунар за полевање на повеќе зелени површини односно искористување на максималниот капацитет на бунарите;
- Обезбедување податоци за користење на подземна вода наместо вода од водоводна мрежа во производни или други техничко-технолошки процеси;
- Неопходно е иницирање и спроведување на комунални инфраструктурни проекти кои се потребни за подобрување на состојбите со водите во Општината. Тие би биле:
  - Подготовка на проектна документација и до изведба на атмосферската канализација;
  - Поттик за деловните субјекти да подготвуваат проектна документација за пред – третман и пречистување на индустриските отпадни води и повторна употреба на водата во технолошкиот процес;
- Обезбедување на дозволи за користење на вода и испуштање на отпадни води кај физички и правни лица што вршат активности на црпење и испуштање;
- Изработка на регистар на подземни бунари во користење на јавни претпријатија и правни лица;
- Инвентаризација на подземните бунари што ги користат физички лица и интензивен надзор и пронаоѓање на сите нелегално изведени бунари на терен во рамки на втората заштитна зона на бунарско подрачје Нерези-Лепенец и нивно регулирање согласно Законот за води;

- Одржување на брегот и заштитното корито на реката Вардар (делот во Општина Карпош) како и следење на состојбата;
- Почитување на мерките за заштита – забрани и ограничувања во заштитните зони на бунарското подрачје Нерези-Лепенец;
- Воспоставување на редовна и конструктивна соработка со другите општини во градот Скопје и Град Скопје, МЖСПП, МЗШВ, ЈП Водовод и канализација и другите институции задолжени за следење на квалитетот на водите како и планирање на заштита;
- Намалување на бројот на септички јами;
- Поттикнување на иновативни решенија за третман на вода;
- Поттикнување на соработка со здравствените работници и докторите по медицина на трудот околу идентификација на здравствениот ризик од загадувањето на водите или нивно недоволно третирање.
- Воспоставување на форми на комуникација со сите заинтересирани страни (владините институции, консултантските фирми, невладините организации, академските институции и стопанските/индустриските инсталации) со цел активно да се учествува во управувањето со водите;
- Насочени активности за подигнување на свеста за влијанието од климатските промени на сушите и поплавите, како и можностите за заштита и намалување на негативните влијанија;
- Пошумување/зазеленување на голо земјиште и на земјишта што немаат друга намена согласно со урбанистичко планската документација, со цел да се намалат ризиците од поплави или од ерозија.

Во соработка со град Скопје, Општина Карпош да учество во процена на загрозеност од поплави и определување на границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија и утврдување на мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите како и при ажурирање на експертизата за заштитни зони на бунарското подрачје Нерези-Лепенец.

4.2 Тематска област- ВОЗДУХ

Вовед Квалитетот на воздухот е доминантно определен од неколку движечки сили – сектори и видови на загадувачи: сообраќајот, индустриските инсталации, организациите / инсталациите кои поседуваат котларници и индивидуалните ложишта. Загадувањето на амбиентниот воздух во градот Скопје потекнува од најразлични видови на извори, кои методолошки се класифицирани како стационарни (точкасти и површински), мобилни и фугитивни извори. Генерално, загадувањето на воздухот е од сезонски карактер, што е поврзано како со метеоролошките услови (антициклонални состојби во денови со магла и температурни инверзии), така и со зголемена емисија на штетни материји, кога покрај индустриските капацитети и сообраќајот, активни се и топланите и индивидуалните ложишта

Состојба со квалитетот на амбиенталниот воздух

4.2.1.1 Утврдување на состојба

Мониторинг мрежата на МЖСПП со која управува Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС) е автоматска мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух. Останатите две мрежи работат мануелно. Заводот за Здравствена Заштита (ЗЗЗ) има мониторинг мрежа за мерење на SO₂ и црн чад на 7 мерни локации во Скопје, додека Управата за Хидрометеоролошки Работи (УХМР) има поставено мрежа на 9 мерни локации во Скопје за мерење на црн чад и SO₂.

4.2.1.2 Резултати од мерна станица Карпош за период 2020-2023 година

Со анализа на годишните извештаи за квалитет на амбиентниот воздух на МЖСПП за периодот 2020-20223 година добиени се следните Графички приказ на Просечни годишни вредности на SO₂, NO₂, O₃, CO, PM₁₀ (табела 11 и 12).Извор на податоците е <http://airquality.moepp.gov.mk/airquality>

Надлежност на Општина Карпош

- **Краткорочен акционен план за воздух;**
- **Мерење и следење на загадувањето на амбиентниот воздух во населбите и индустриските подрачја;**
- **Обезбедување на податоци за изработка на плански документи за заштита на воздухот;**
- **Информирање на јавноста во врска со подготовката и усвојувањето на планските документи;**
- **Известување за мерки за управување со квалитетот на амбиентниот воздух и мерките и активностите за подобрување на општата состојба на своето подрачје;**
- **Обезбедување на средства за заштита и унапредување на квалитетот на амбиентниот воздух во рамките на буџетот.**

Табела 11. Просечна годишна концентрација на PM10 Општина Карпош

Година	Просечна годишна концентрација на PM10 Општина Карпош	Гранична вредност
2020	48,51	40
2021	42,66	40
2022	40,50	40
2023	38,60	40

Табела 12. Просечна годишна концентрација на PM2,5 Општина Карпош

Година	Просечна годишна концентрација на PM2,5 Општина Карпош	Гранична вредност
2020	30,72	25
2021	19,10	25
2022		25
2023		25

Цврсти честички (PM10, PM2,5, TSP)

Општи поими и образување Цврстите честички спаѓаат во еден од најчестите загадувачки супстанции во воздухот. Поимот суспендирани честички во општо значење претставува смеса од честички (цврсти и течни) суспендирани во воздухот со широк опсег на големина и хемиски состав. PM2.5 се фини честички чиј дијаметар е со големина до 2,5 μm , додека PM10 се честички со дијаметар со големина до 10 μm . Цврстите честички уште именувани како аеросоли може понатаму да бидат категоризирани како примарни или секундарни суспендирани честички. Примарните суспендирани честички влегуваат во атмосферата директно (на пример од оџаците), додека секундарните се формираат преку оксидација и трансформација, односно хемиски реакции во кои учествуваат примарните гасови именувани како прекурсори. Најважни прекурсори за формирање секундарни суспендирани честички се SO₂, NO_x, NH₃ и VOCs (испарливи органски соединенија). Најважните прекурсори SO₂, NO_x и NH₃ реагираат во атмосферата при што доаѓа до формирање на амониумови, сулфатни и нитратни соединенија. Овие соединенија потоа кондензираат во течна фаза и формираат нови честички во воздухот, таканаречени секундарни неоргански аеросоли. Одредени VOCs се оксидираат при што се формираат помалку испарливи соединенија кои образуваат секундарни органски аеросоли. Создавањето на секундарните неоргански и органски соединенија зависи од различни хемиски и физички фактори како што се концентрацијата на главните прекурсори, реактивноста на атмосферата, потоа метеоролошките услови, како сончевата радијација, релативната влажност и облачноста. Извори на суспендирани честички во воздухот и пресметани емисии во 2022 година Цврстите честички доаѓаат од природни и антропогени извори. Природните извори ги вклучуваат морската сол, прашина од сувите и пустинските области, поленот (од вегетацијата), вулканската пепел, шумските пожари.

Антропогените извори се исто така многубројни, но нивниот придонес во вкупната емисија на цврсти честички е значително помал. Тука спаѓаат согорување на фосилните и биогоривата (кај моторните возила, енергетските инсталации и домаќинствата), разни индустриски процеси, сообраќајот (транспортот) и согорување на отпадот. Согласно направената инвентаризација на суспендирани честички (PM_{2,5}, PM₁₀, TSP), во 2024 година за 2022 година, најзначаен удел во емисиите на овие честички има затоплувањето на домовите и административните капацитети, со употреба на биомаса како гориво, особено заради нецелосното согорување на дрвата во старите печки. Пресметката на историските емисии кои произлегуваат од затоплувањето на домовите е направена согласно податоците наведени во публикацијата “Потрошувачка на енергенти во домаќинствата, 2019” објавена од страна на Државниот завод за статистика и објавени во 2021 година, како и податоците од Енергетскиот биланс за потрошувачка на горива во овој сектор за период 2015-2022 година.

Сулфур диоксид (SO₂)

Хемиско-физички својства Сулфур диоксидот е хемиско соединение со формула SO₂. При стандардни услови тој е безбоен, отровен гас со остар и иритантен мирис, со изразени кисели својства. Неговата температурата на топење е - 72°C, додека температура на вриење изнесува - 10°C. Растворливоста во вода изнесува 94 g/L (при што се добива изразена кисела средина). Извори на SO₂ во воздухот и пресметани емисии во 2022 година Изворите на емисија на сулфур диоксид, SO₂, генерално може да се поделат на природни и антропогени. Природни извори се: вулканите (непосредно), биолошки извори (биолошко разложување) од океаните и копното (на посреден начин) и др. Антропогени извори се: согорувањето на фосилните горива и биогорива кои содржат сулфур, топењето (пржењето) на сулфидни руди на бакар - Cu, цинк - Zn и олово - Pb, производство на сулфурна киселина - H₂SO₄, производство на целулоза и хартија и др. Денес, сулфур диоксидот, SO₂, се смета за еден од главните загадувачки супстанции во атмосферата од антропогени извори, поради што интензивно се работи на преземање мерки за намалување на неговата емисија. Како примери на индустриски гранки од кои значајно се емитува SO₂ во амбиентниот воздух се: нафтената индустрија од која во атмосферата се емитува SO₂ или H₂S при рафинирањето на нафтените деривати, топилници на сулфидните руди (како на пример во минатото Велешката топилница), инсталации за производство на електрична енергија кои користат јаглен со висока содржина на сулфур, инсталации за производство на хартија и целулоза. Во 2022 година пресметаните национални емисии на SO_x изнесуваат 90,57 килотони. Како што се гледа од следниот графикон во Република Северна Македонија клучен и доминантен извор на сулфурни оксиди во воздухот е категоријата 1.A.1-Производство на електрична и топлинска енергија со 97%. Останатите емисии на оваа загадувачка супстанца главно доаѓаат од категоријата 1.A.2-Согорување на горива во индустриски процеси со удел од околу 3% во вкупните емисии на SO_x. Останатите NFR категории учествуваат со незначителен удел во вкупните емисии на SO_x.

Азотни оксиди (NO_x)

Во воздухот се појавуваат голем број оксиди на азот од кои како загадувачки супстанции најзначајни се азот моноксидот (NO) и азот диоксидот (NO₂). NO_x е општ симболформула за овие два оксиди на азот. Хемиско-физички својства Азот моноксид е гас чија молекула се опишува со хемиска формула NO. Тој е безбоен гас со температура на топење и вриење на - 164°C и - 152°C соодветно, и растворливост во вода од 0,0098 g/100ml (при 0°C) односно 0,0056 g/100ml (при 20°C), давајќи притоа кисела средина. Азот диоксидот е гас чија молекула се

преставува со хемиската формула NO_2 . Тој е портокалов гас, со мирис сличен на мирисот на гасот хлор, со температура на топење и вриење на $-11,2^\circ\text{C}$ и $21,2^\circ\text{C}$ соодветно. Со растворање во вода доаѓа до хидролиза при што се создава нитритна и нитратна киселина, т.е се добива средина со изразито кисели својства. Се раствора во јаглерод тетрахлорид (CCl_4), азотна киселина (HNO_3), хлороформ (CHCl_3). Инаку како реактант е силно реактивен. Извори на NO_x во воздухот и пресметани емисии во 2022 година Азотните оксиди во атмосферата доаѓаат во поголеми количества од природните извори отколку од антропогените. Од антропогените извори најголем удел во емисијата на азотни оксиди има согорувањето на горивата во моторните возила, по што следуваат емисиите од другите превозни средства, индустријата како и согорувањето на фосилните горива и биогорива во инсталациите за производство на електрична енергија и домаќинствата. Азотните оксиди NO_x се многу реактивни и во воздухот се задржуваат 3 - 4 дена. Во присуство на влага главно се отстрануваат како HNO_3 . Азот диоксид NO_2 е реактивен гас кој главно се формира со оксидација на азот моноксид (NO) со кислород или воздух. Високотемпературниот процес на согорување, со употреба на воздухот како оксидант, (процес кој се одвива во моторните возила и енергетските инсталации) се главен извор на NO и NO_2 . Азот моноксидот е главниот гас од директните NO_x емисии. Како мал дел во тие емисии се јавува NO_2 (помеѓу 5 и 10% од сите емисии на NO_x од согорувачките процеси). Исклучок се дизел моторите, од кои обично се емитираат поголеми количества на NO_2 споредбено со NO (кај нив NO_2 во NO_x учествува и до 70%). Содржината на азотните оксиди во воздухот се менува во текот на денот, годишното време и метеоролошките услови. Концентрацијата на азотните оксиди главно, е константна до изгревањето на сонцето. Во утринските часови, со интензивирањето на сообраќајот, концентрацијата на NO се зголемува. Со конверзијата на NO во NO_2 , под дејство на сончевата радијација, следува зголемување на концентрацијата на NO_2 , а намалување на концентрацијата на NO . Во текот на ноќта се намалува концентрацијата на двата оксида. Односот помеѓу концентрациите на NO и NO_2 се менува со годишното време. Така, во доцна есен и зима содржината на NO е поголема заради намалениот интензитет на Сончевата радијација. Количеството на NO_x е зголемено во зимскиот период поради поинтензивна употреба на фосилните горива.

Јаглерод моноксид (CO)

Хемиско-физички својства Јаглерод моноксид е (CO) безбоен гас, без мирис и вкус кој е нешто полесен (со помала густина) од воздухот, со температура на топење и вриење од $-205,02^\circ\text{C}$ и $-191,5^\circ\text{C}$ соодветно. Растворливоста во вода изнесува $27,6 \text{ mg/L}$ (при 25°C). Јаглерод моноксидот, исто така, се раствора во хлороформ, оцетна киселина, етил ацетат, етанол, амониум хидроксид и бензен. Извори на CO во воздухот и пресметани емисии во 2022 година Јаглерод моноксидот (CO) е еден од најраспространетите загадувачки супстанции во атмосферата. Се формира при нецелосното согорување на горивата во моторите со внатрешно согорување, енергетските постројки и домаќинствата, како и при различни индустриски процеси. Значително количество CO потекнува од природните извори, како што се алгите, мочуриштата, вулканите и др. Главни антропогени извори на CO се моторните возила, согорувањето на горивата во енергетските постројки и домаќинствата, како и индустриските процеси. Најголемото количество на CO од антропогените извори се добива поради непотполното согорување на јаглеродот и неговите соединенија. Патниот транспорт порано беше значаен извор на CO емисии, но со воведувањето на каталитичките конвертори дојде до значително намалување на неговите емисии. Концентрациите на CO варираат во зависност од сообраќајот во текот на денот. Важни извори на јаглерод

моноксид се и согорувањето на горивата во енергетските постројки, јавните институции и домаќинствата.

Озон

Хемиско-физички својства и формирање Озонот е гас кој е составен од три атоми на кислород – O_3 , со специфичен мирис и со повисока реактивна способност. Истиот е присутен во тропосферата и стратосферата. Мал дел од количината на тропосферскиот озон настанува по природен пат, а поголем дел од антропогените фактори. Озонот настанува по природен пат во повисоките слоеви на атмосферата (стратосферата), каде што формира озонска обвивка која е со дебелина од 300-500 DU (3-5 mm) и се наоѓа на висина од 20-30 km. Во овој дел концентрацијата на озонот е многу висока (10 ppm) за разлика од пониските слоеви на атмосферата (тропосферата) каде таа има средна вредност од 0,3 ppm.

Озонот го апсорбира штетното UV зрачење од сонцето и на тој начин озонскиот слој го штити животот на земјата. Затоа е потребно одржување на соодветна концентрација на озонот во озонскиот слој. Сепак, повисоките концентрации на приземниот озон, кој се формира со фотохемиски реакции во кои се вклучени NOX, VOCs и други прекурсори на озон во присуство на сончева светлина може да предизвикаат штетни ефекти кај луѓето и животната средина. Овие фотохемиски реакции вообичаено се случуваат во текот на топлите летни месеци, бидејќи ултравиолетовата радијација од сонцето иницира последователни фотохемиски реакции. Озонот исто така е клучен составен дел на урбаниот смог. Повисоки концентрации на O_3 можат да се забележат во местата на висока надморска височина. Имено, во приземниот слој и во близина на извори на емисија на NOx (како сообраќајот во урбаните населени места), концентрациите на O_3 се пониски поради претворба на NO во NO₂. Заради тоа, за разлика од другите загадувачки супстанции чии концентрации се повисоки во урбаните подрачја, повисоки концентрации на O_3 се забележуваат во руралните области.

Табела 4. Број на надминување на среднодневната гранична вредност за PM10

Број на надминување на среднодневната гранична вредност за PM10				
Година	2020	2021	2022	2023
Карпош	93	84	66	52

Фактори кои влијаат на емисии на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух

Главни фактори кои влијаат на емисии на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух се согорувањето на горива во секторот индустрија, транспорт, енергетика, како и согорувањето на горива за загревање на домаќинствата и објектите, сектор отпад и земјоделие.

А) Тип на гориво и статусот на уредите за согорување

Емисиите на загадувачки супстанции во воздухот се во директна врска со типот, квалитетот и потрошувачката на горивото кое се користи во поедините сектори и дејности. Квалитетот на горивата кои се нудат на Македонскиот пазар се дефинирани во Правилник за квалитетот на течните горива (Службен весник на РМ бр.90/06) во кој се дадени главните

параметри кои треба да бидат задоволени од страна на едно гориво пред да биде пуштено на пазар (содржина на сулфур, олово, олефини, аромати, бензен, оксигенати, октански број, дестилација, напон на пареи, вискозност и сл.)

Согласно третиот Национален План за климатски промени на РМ, главните пет клучни сектори на емисии во воздухот се дадени на слика 14.

Процентуално, емисиите на CO_2 учествуваат со 75–80% од емисиите (главно од согорување на горива во секторот енергетика), емисиите на CH_4 учествуваат со 12–14% од емисиите (главно од земјоделството и отпадот), емисиите на N_2O учествуваат 7–9% од вкупните емисии (од согорување на горива и емисии од почвата) и 1–2% се емисии од HFCs од секторот индустрија. Покрај типот на гориво, значаен удел во емисија на загадувачки материи во амбиентниот воздух има и состојбата на димоводните канали и горилници чие неправилно и нередовно одржување

Слика 14. Главните пет клучни сектори на емисии во воздухот

допринесува нивниот удел во загадувањето на амбиентниот воздух да биде поголем во однос на типот на гориво.

Б) Старосна структура на моторни возила

Неповолната старосна структура на моторните возила има исклучително важна улога во зголемена емисија на загадувачки супстанции во воздухот. Просечната старост на возниот парк во РМ е 15,5 години, при што 49,7% од возилата се постари од 20 години, додека само 8,8% се нови (до 5 години старост)¹.

В) Неправилно управување со создадениот отпад

Покрај другите сектори и отпадот претставува еден од значајните загадувачи на амбиентниот воздух, поради можноста при несоодветно складирање и управување да дојде до процеси кои што испуштаат загадувачки супстанции во воздухот. Емисиите на стакленички гасови во овој сектор се состојат од метан (CH_4) и диазот оксид (N_2O) кои се ослободуваат при распаѓање на отпадот во анаеробни услови. Според инвентарот на стакленички гасови уделот на секторот отпад во вкупните емисии на стакленички гасови е меѓу 5,5 и 7,0 %².

Емисија од стационарни извори

Сите деловни субјекти се обврзани со закон да вршат следење на емисиите кои ги испуштаат во воздухот, водата и почвата и извештаите од мониторингот треба да го доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање каде се врши обработка на податоците и се планираат мерки за подобрувања на квалитетот на воздухот во регионот. Од страна на изработувачите на катастарот на загадувачи за Општина Карпош идентификувани се 242 деловни субјекти кои имаат некаков учинок во загадувањето на воздухот во општината (табла 14).

Табела 14. Преглед на деловни субјекти по дејност во 14 Урбани заедници

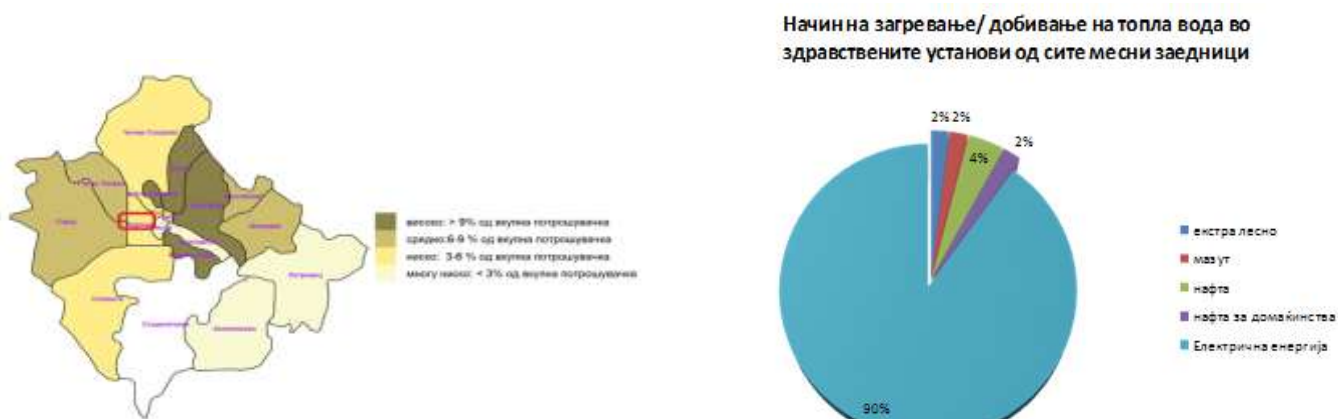
Урбана заедница (УЗ)	Попишани релевантни деловни субјекти од страна на УЗ	Релевантни деловни субјекти и вклучени во Катастарот на загадувачи				
		Индустриски капацитети	Здравствени установи	Угостителски објекти	Автоперални	Бензински станици
КЈ Питу	22	2	3	10	4	
ПБ Кочо	8	1	4		8	1
Тафталице 1	25	3	13	5	3	
Нерези	7			3	2	
Бардовци	5	2	1			
Владо Тасевски	22		2	12	3	1
Влае 1	27	4	3	4	16	1
Влае 2	10		2	4	1	1
Карпош 1	6		8			
Карпош 2	10		2	2	3	
Карпош 3	32		9	10	4	2
Карпош 4	21	1	11	4	6	
Злокуќани	42	10	2	3	26	3
Тафталице 2	13	1	5	9	1	
Вкупно	242	24	65	67	77	9

Извор: Катастар на загадувачи на територија на Општина Карпош

На ниво на општина има две компании кои според својата дејност и капацитет припаѓаат на компании кои согласно националното законодавство поседуваат ИСКЗ А дозвола: Топлификација АД Скопје чија главна дејност е производство на топлинска енергија. Постапката за добивање на “Интегрирана еколошката дозвола” и барањето го имаат поднесено во 2006 година до Министерство за животна средина и просторно планирање, како и Реплек Фарм која произведува лекови и која имаат “Интегрирана еколошка дозвола” од 2007 год. Останатите производни капацитети се обврзани да изработат Елаборат за заштита на животна средина.

Емисии од начинот на греење

Од графикот 5 може да констатира дека најголем удел во загревањето/добивањето на топла вода кај здравствените установи има електричната енергија, а мазутот и нафтата имаат незначително учество. Ваквиот однос се должи и на фактот што речиси сите помали здравствени установи (гинеколошки ординации, стоматолошки ординации, амбуланти) ја користат електричната енергија, а малиот процент на мазут и нафта е резултат на емисиите од котлите кои се користат кај (ЈЗУ Градска општа болница 8^{ми} СЕПТЕМВРИ, ЈЗУ Психијатриска болница “Скопје” – Скопје, ЈЗУ Институт по белодробни заболувања кај децата “КОЗЛЕ” и Клиничка болница Аџибадем Систина).

Мапа 5. Графички приказ на начинот на загревање/добивање на топла вода во здравствените установи од сите месни заедници

Од угостителските објекти Хотел Карпош за загревање користи електрична енергија (344 925 KW годишно) и нафта за домаќинство – лесно масло (40 l) како погонско гориво за котелот. Ресторан “ИМЕС” користи електрична енергија (80 KW месечно) и плин за подготовка на храна 1200 l. Ресторан “14ка” користи 2000 l нафта за домаќинство и 6300 l плин, како и соларна енергија од 2010 година, а поседуваат и котел на нафта кој остварува 15 работни часови.

Кај бензиските станици карактеристична е емисијата на лесно испарливи компоненти како резултат на точење на нафтени деривати што претставува нивна основна дејност. На територија на Општина Карпош регистрирани се 11 бензински станици.

Загревањето на домаќинствата во моментот најмногу влијае врз квалитетот на воздухот на локално ниво во Скопје. Горењето дрва и отпадни материјали се извори за голем дел од емисиите на РМ.

Се смета дека 38% од домаќинствата користат електрична енергија за загревање (клима уреди со инвертор, електрични печки, електрични панели итн.), а 29% од домаќинствата се поврзани на системот за централно парно греење. Понатаму, доста е честа и употребата на огревно дрво, кое се користи кај 33% од домаќинствата. Според статистичките податоци, употребата на горива од дрва од новата генерација (пелети, брикети итн.) сè уште е на ниско ниво (помалку од 2% од вкупната потрошувачка на биомаса), додека како најпопуларна

форма на дрва се издвојуваат трупците. На Мапата го прикажува процентуалниот удел на потрошувачката на дрва во општините во Скопскиот регион.

Табела 5. Вид на затоплување по месни заедници во Општина Карпош

Месна заедница	Бр. на домаќинства	Вид на затоплување		Број на домаќинства по користен вид на гориво			Количина на гориво				Дали се чистат грејните тела		Алтернативни горива	
		Централно греење	Сопствено греење	Дрво	Нафта	Ел. Енергија	Дрво (m³)	Јаглен (тони)	Нафта (тони)	Ел. Енергија (kW/h)	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Тафталице 1	1 350	513	837	296	42	499	1 628	0	84	399 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Тафталице 2	1 350	486	864	387	58	419	2 128	0	116	335 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Карпош 1	1 600	912	688	0	0	688	0	0	0	550 400	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Карпош 2	1 605	979	626	0	0	626	0	0	0	500 000	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Карпош 3	2 555	1 635	920	0	0	920	0	0	0	736 000	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Карпош 4	3 196	2 045	1151	0	0	1151	0	0	0	920 800	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Влае 1	1 010	151	859	425	0	434	2 337	0	0	347 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Влае 2	990	99	891	465	32	394	2 557	0	64	315 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Нерези	1 295	259	1 036	777	0	259	4 273	0	0	207 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Влато Тасевски	1 989	756	1 233	597	39	597	3 283	0	78	477 600	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Кузман Јосифовски Питу	2 097	630	1 467	692	146	629	3 806	0	292	503 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Пецо Божиновски Кочо	1 298	324	974	610	50	314	3 355	0	100	251 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Злокуќани	449	0	449	211	39	199	1 160	0	78	159 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Горно Нерези	15	0	15	10	0	5	55	0	0	4 000	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Бардовци	498	0	498	150	199	149	825	0	398	119 200	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Вкупно	21 297	8 789	12 508	4 620	605	7 283	25 407	0	1 210	5 825 600				

При согорување на моторните горива во патниот сообраќај, возниот парк на индустриската, градежната и земјоделската механизација се ослободуваат емисии на CO₂, CO, NO_x, SO₂, суспендирани честички – прашина, полициклични ароматични јагленоводороди, олово, стакленички гасови, диоксини, оксигенати и други лесно испарливи органски соединенија. Во Скопје, како и во Општина Карпош јавниот транспорт се извршува со 241 автобус од ЈСП (1/4 поминуваат низ Карпош) и 110 автобуси на приватни превозници. Во 2011 година возниот парк на ЈСП беше дополнет со нови 20 автобуси, од кои 1 двоспратен, кои ќе допринесат во подобрување на јавниот транспорт и намалувањето на емисија на издувни гасови во воздухот. На подрачјето на Град Скопје од вкупно регистрираните возила, 86 % отпаѓаат на приватните возила, потоа следат мопедите и товарните возила

Емисија од мобилни извори

Нивото на емисиите во воздухот од мобилните извори не зависи само од степенот на активност, туку постои и директна поврзаност со квалитетот на горивата што се користат, старосната структура на возниот парк, како и квалитетот на техничкото одржување. Загадувањето на воздухот од сообраќајот е резултат на користењето на течни енергенци при чие согорување се емитираат повеќе од 200 загадувачки супстанции. Хемискиот состав на издувните гасови варира во зависност од видот на горивото, но истиот вклучува токсични и нетоксични компоненти. Во групата на нетоксични компоненти спаѓаат: азот – N₂, кислород – O₂, водород – H₂, водена пара – H₂O и јаглерод диоксид – CO₂, а групата на токсични компоненти ја сочинуваат: јаглерод моноксид – CO, азотни оксиди – NO_x, несогорени јагленоводороди – C_nH_m, алдехиди – RCHO и цврсти честички. Емитираните загадувачки супстанции од издувните гасови на моторните возила се подложени на фотохемиски реакции во атмосферата, при што се создаваат секундарни загадувачки супстанции. Посебна група сочинуваат 70 канцерогените полициклични ароматични јагленоводороди меѓу кои најактивен по своето канцерогено дејство е бензопиренот.

Табела 6. Вид на гориво и број на регистрирани возила во Карпош

		2023							
		Вкупно	Мотоцикли	Патнички автомобили	Автобуси	Товарни автомобили	Работни возила	Влечни возила	Трактори
Карпош	Вкупно	28 993	1 198	25 470	89	2 067	12	123	34
	Бензин	11 571	1 175	10 250	0	129	0	0	17
	Нафта	13 687	0	11 599	87	1 852	12	120	17
	Мешавина	1	0	1	0	0	0	0	0
	Бензин-гас	3 481	0	3 394	1	83	0	3	0
	Електрична енергија	112	23	85	1	3	0	0	0
	Алкохол	3	0	3	0	0	0	0	0
	Хибрид	138	0	138	0	0	0	0	0

(Извор: Државен завод за статистика, транспорт и други услуги 2023)

Бројот на регистрирани возила во последните години континуирано расте, како во целата држава, така и во Општина Карпош (табела 16). Во контекст на притисок, превозните средства регистрирани на територијата на општината може да се сметаат само како дел од мобилните извори, додека другиот дел од притисокот доаѓа од оние кои транзитираат низ територијата на општината. Голем удел во аерозагадувањето има и староста на возниот парк, поради нецелосното согорување на горивото, се јавува поголемо исфрлање на штетни продукти, канцерогени супстанции, соединенија на сулфур, тврди честички и голем процент на ароматски јаглеводороди. Околу 70% од возилата кои се користат во Р. Македонија се постари од 10 години. Позитивно е што од 1 јуни 2016 во Р. Македонија се забрани внесување на возила со стандардот еуро 3, а тоа значи дека веќе нема да можат од странство да се набавуваат коли постари од 2004 година.

4.2.1 Проблеми во однос на загадувањето на воздухот во Општина Карпош

Проблеми, кои се идентификувани во однос на загадувањето на воздухот во Општина Карпош, се следните:

- Чести надминувања на граничните вредности за квалитет на амбиентен воздух и поплаки од населението;
- Недостиг од контрола над работата на субјектите емитираат во воздух;
- Отсуство на мерки за контрола на емисии од производство на храна;
- Отсуство на мерки за добра градежна пракса кај градилиштата;
- Потреба од зајакнување на капацитетите за управување со животната средина во рамките на општината;
- Отсуство на контрола на квалитет на гасови од согорување кај возила;
- Забрзана урбанизација и изградената средина;
- Недостиг од контрола на димоводните канали и горилници;

- Недостиг на активности за енергетска ефикасност на индивидуално ниво-домаќинства;

Недоволна контрола над работата на субјектите’

- Недоволна контрола на палење огнови на отворено, палење земјоделски остатоци и шумски пожари;
- Премногу возила, малку алтернативен превоз;
- Недостиг на стимулација за користење на алтернативен превоз.

4.2.2 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со воздухот во Општина Карпош

- Зајакнување на капацитетите на општината за подобро управување со животната средина;
- Редовна и засилена контрола (инспекцискиот надзор) над работата над сите субјекти што имаат некакво влијание врз квалитетот на воздухот и контрола над спроведувањето на мерките од соодветните документ (елаборати и сл.);
- Подготовка на општински акти за контрола на емисии кај градилиштата, активности за подготовка на храна и други сектори кои имаат влијание врз квалитетот на воздухот;
- Идентификација на активности за стимулирање на алтернативен превоз;
- Анализа на можности за зголемување на опфат на централно греење и стимулирање на други алтернативни можности за греење;
- Студија за фреквентност на сообраќајот на територија на Општина Карпош;
- Воспоставен систем и обврски за редовно одржување на димоводните канали и горилници;
- Зголемени инспекциски контроли на оцаците во домаќинствата, објектите и индустриските и занаетчиските постројки;
- Зголемени инспекциски контроли на субјектите кои управуваат со отпадни гуми и отпадни масла;
- Продолжување на активностите за замена на азбестни кровови на зградите;
- Подигање на јавната свест за имплементација на мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата;
- Подигање на јавната свест за употребата на централно греење;
- Промоција и поттикнување на употребата на јавниот превоз;
- Подржување на екоинновации;
- Подигнување на свеста и стимулација за користење на енергетска ефикасност во комерцијалниот и услужниот сектор. Стимулативни програми и мерки за употреба на мерки за енергетска ефикасност во резиденцијалниот и градежниот сектор;
- Спроведување на мерки за енергетска ефикасност во останатите објекти (градинки) во општината;

- Подготовка на анализи, студии за влијанието на аерозагадувањето врз здравјето на луѓето;
- Препорака за промена на начинот на греење од индивидуално греење на централно парно греење;
- Препорака за користење обновливи извори на енергија (соларна, геотермална итн.);
- Дополнителни епидемиолошки истражувања на ефектите од аерозагадувањето врз здравјето на луѓето;
- Промоција на Добри практики за греење на дрва во домаќинствата;
- Информирање на населението во случај на надминување на прагот на информирање за PM10, O3 и NO2;
- Ограничување на градежните активности на објектите на територијата на општините од страна на општинската градежната инспекција;
- Примена на подобри и поинтензивни техники за чистење на улиците, со зачестено чистење на улиците и со преадаптација на возилата за зимско одржување на улиците на технологија со солена вода (wet salt technology);
- Поттикнување на правните субјекти на територија на Општина Карпош, доставата на стоки со возила да се извршува пред 7:30 или по 18 часот;
- Разгледување на можноста за електрификација на транспортот (за возилата под надлежност на општината Карпош);
- Проширување на пешачката и велосипедската инфраструктурна мрежа, отстранување на урбаните бариери, воспоставување безбеден систем за паркирање велосипеди, како и воведување нови пешачки зони каде што доставата на стоки ќе се врши со возила со ниски емисии/електрични возила (рути со намален интензитет на сообраќај);
- Создавањето зони со ниски емисии (LEZ – Law Emission Zone) или зони со забрана на сообраќај за тешки товарни возила (во соработка со град Скопје);
- Подобрено управување со отпадот за да се намалат емисиите во воздухот предизвикани од губриштата и да се спречи неовластено горење отпадни материјали;
- Во соработка со град Скопје да се изработи Студија за организиран одржлив товарен сообраќај во урбаните области за големите компании: дистрибутивни центри, ефикасно договарање и обезбедување мапи за определените рути за сите поголеми компании во Општина Карпош, упатства како да се обезбеди достава во времето на најгуст сообраќаен метеж;
- Надградба и развивање системи за изнајмување електрични скутери и велосипеди;
- Генерално зголемување на енергетската ефикасност, управување со енергијата и контрола во јавните установи: поставување термостати, штедливи светилки, топлинска изолација (сидови, покрив, прозорци);
- Кампањи за информирање: енергетска ефикасност, палење отпад, палење земјоделски остатоци и шумски пожари, системи за движење со мало влијание врз животната средина (возење велосипед, пешачење итн.) и здравствените ефекти од загадувачките супстанции во воздухот;

- Обука на новинарите на локално ниво поврзана со прашањата поврзани со квалитетот на воздухот: обезбедување информативни семинари, работилници, брифинзи итн;
- Подобрени контроли насочени кон палење огнови на отворено, палење земјоделски остатоци и шумски пожари;
- Заштита на постоечките зелени површини и зголемување на зелените површини во урбаните области;
- Воспоставување на редовна и конструктивна соработка со другите општини во градот Скопје и Град Скопје, Министерството за животна средина и просторно планирање и другите институции задолжени за следење на квалитетот на воздухот и планирање на неговата заштита.

4.3 Тематска област-ПОЧВА И КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ

Вовед

Урбаниот развој, инфраструктурните проекти и одржливото користење на земјиштето и одржувањето на неговиот квалитет се јавуваат како важен елемент во економскиот развој на Општина Карпош. Како најчести причинители за загрозување на квалитетот на почвата и земјиштето се загадените отпадни води, исталожените честички од загадувачките супстанции од воздухот, ерозијата, нерационалното користење на хемиски средства во земјоделството, сообраќајот, отстранувањето на отпадот на т.н. ѓубришта, викенд населбите, објектите за производство на бетон, авто – пералните итн.

4.3.1 Состојба со квалитет на земјиште и почва

Според педолошката карта (слика 15), во Општина Карпош детектирани се следните видови почви: алувијална, колувијална, циметна, смолница и варовничко-доломитска црница.

Слика 15. Педолошка карта на Општина Карпош

(извор <http://www.maksoil.ukim.mk/masis/>)

Надлежност на Општина Карпош

- Не постои посебна легислатива или "lex specialis" за контрола на ерозија и пороите како во минатото. Ова прашање најчесто се покрива со Законот за вода (како негативно влијание на водата) и Законот за земјоделско земјиште (ерозија на земјоделско земјиште).
- Советот на општините и советот на градот Скопје и водостопанствата од членот 191 на Закон за води се должни на територија под нивна надлежност да ги определат границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозувано од ерозија и да ги утврдуваат мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација.
- Успешното уредување на пороите опфаќа мерки и активности на целиот слив, односно. во коритото, во нејзините притоки и на сливот. Согласно член 141, регулацијата на поројот индиректно ќе ги регулира еродираните области во сливот; Општината, градот Скопје и општините во градот Скопје се должни да ги преземат сите мерки за регулирање на токот во соодветната област.

Алувијалните (флувијатилни) почви зафаќаат околу половина од територијата на општината, а распространети се во урбаниот опфат па на север. Тоса се современи речни наноси со слоеви а можат да имаат и хоризонти: (A), (A)_p и G. Педогенетските процеси се слабо изразени токму поради младоста на наносите и преовладувањето на седиментацијата над педогенезата. Морфолошки се разликуваат, а во некои делови имаат и чакалести или песокливи слоеви. Механичкиот состав е различен што е резултат на хетерогеноста на почвите и карпите кои се еродираат во сливот и транспортната способност на водотечите. Имаат мошне поволен механички состав по целата длабочина. Поради слабата изразеност на макроструктурните агрегати, добрите физички својства се резултат на поволниот механички состав. Почвите се добро водопропусливи, средно до добро водозадржливи, порозни, со добра изазениост на капиларно качување, добро аерирани. Генерално се слабо хумозни. Од градежен аспект се мошне поволни за градба, но имаат и добри производни својства.

Колувијалните (делувијални) почви ги зафаќаат падинските рељефски форми во вид на серија наносни конуси. Карактеристични се во најниските делови на падините на падините на Водно. Некои од населбите (Трнодол, Жданец) се токму изградени на вакви почви. Тоа се почви настанати со еродирање на матичните карпи и почви од средните и повисоките делови на планината, транспорт на еродираниот материјал и нивно таложење на најнискиот дел од падината на преодот од наклонет во рамничарски терен. Педогенетските процеси се слабо изразени, акумулацијата на хумус е слаба. Имаат профил (A)-C. По длабочината на профилот содржат помало или поголемо количество на незаоблени скелетни честички. Чести се и чакалести и песокливи слоеви. Има голема разлика во механичкиот состав кој е резултат на разните услови. За разлика од алувијалните почви со кои граничат, тие се поскелетни и попесокливи. Одејќи од врвот на конусот кон долината и од коритото на поројот кон конусот, честичките се пофини и се доближува структурата кон онаа на алувијалните почви.

Смолници (вертисоли) се типични почви на брановидни ридести терени. Распространети се во комплекс со циметните почви. Тоа е почва со тип на преофил A-AC-C ili A-AC-C-R. Имаат вертикален хоризонт до 1 метар во длабочина. Се одликуваат со голема содржина на глина и над 30%, присуство на пукнатини кои повремено се затвораат, со клиновидни или паралелопипедни макроагрегатисо олирана и избраздена површина. Имаат добро развиен профил особено на порамен терен каде ерозијата е послабо развиена. Просечна длабочина на асолум е 86 cm. При влажни услови смолницата набабрува. Содржината на скелет е многу ниска <6. Физичката глина доминира. Хигроскопната влага е висока. Генерално смолници се почви со негативни физички и физчко-механички својства. Се сметаат за плодни почви иако обработката е тешка.

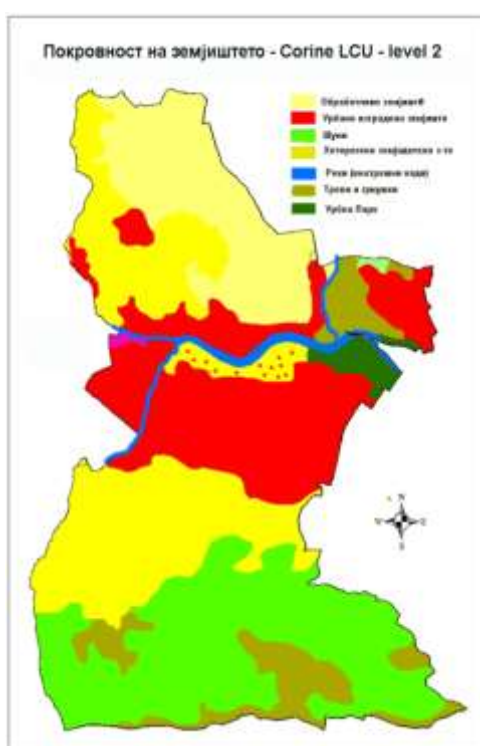
Циметни почви (Хромични камбисоли) се исто така почви на брановидно-ридест терен најмногу до 600 мнв. Главна особина е присуство на камбичен хоризонт – B. Се образуваат врз растресити седименти, но и врз компактни карпи, а солумот е еутричен. Најчесто се обработени. Покажуваат јасна текстурна диференцираност помеѓу хоризонтите од профилот A-(B)-C. Физичките својства варираат во зависност од механичкиот и минеролошкиот состав на глината како и содржината на хумус. Во минатото биле исклучиво шумски почви со климазонална дабова вегетација. Човекот со крчење на шумите извршил конверзија на

шумите во обработливо земјиште. Поради заштитниот карактер на Водно денес е измешано шумското и обработливото земјиште.

Варовничко-доломитна црница (калкомеланосол) се образува на компактни или почесто на раздробени карбонатни карпи во планински рељефни услови. Тоа е почва со тип на профил А-В. Се одликуваат со моличен хоризонт. Длабочината на солумот се движи од 5-30 см. Механичкиот состав им зависи од механичкиот состав на силикатниот резидиум кој настанува со растворање на карбонатите. Продуктивната способност на овие почви е мала поради плиткиот солум и карактерот на матичната карпа. Поради исшуканоста на карпите, водата понира па така малку е достапна за развој на растенијата.

4.3.2 Состојба со покровност на земјиште

На слика 16 дадена е просторната распределба на шуми, ливади, земјоделско земјиште, пасишта, урбано зеленило и индустриски или комерцијални единици.

Слика 16. Покровност на земјиштето

4.3.3 Идентификувани притисоци

4.3.3.1 Деградација на почвата

Типови деградација на почвата се: алкализација и салинизација, аридификација и хидроморфизам, компакција, губиток на органска материја и нутриенти, загадување, ерозија и седиментација, запечатување. Големата експанзија на урбаниот сектор е еден од најзначајните механизми на деградација на земјиштето и загуба на природни живеалишта во градот Скопје и општината Карпош, со негова пренамена и запечатување со изградба на станбени објекти, индустриски зони, сообраќајници, трговски центри и сл.

Во руралните средини, земјоделската почва се деградира поради неадекватно користење на ѓубрива и средства за заштита на растенијата, како и со наводнување со отпадни води. Во Македонија, нема евиденција за овој вид загадувачи ниту мониторинг на загадувањето на почвата со агрохемиски препарати (нитрати, фосфати, сулфати, пестициди и сл.), вклучувајќи го и земјоделското земјиште во општината. Карактеристично за пестицидите се количините на пестициди кај фамерите и типот на пестицид кој се користи, како и отпадот од пакувањето на пестицидот кој се користи (релевантно за руралните населби Нерези и Бардовци).

Сумирано главни притисоци се :

- Урбанизирање на зелени површини и трансформирање на зелени површини и обработливо земјиште во градежно;
- Отсуство на регистар на дрва;
- Непланска изградба на објекти во дел на населени места;
- Недоизградена патна мрежа, водоснабдителна мрежа, канализациона мрежа во руралните средини;
- Заземање на неурбанизираните површини со ѓубришта;
- Недостаток на примена на добра земјоделска практика вклучувајќи и примена на агро – хемиски мерки.

4.3.3.2 Ерозија на земјиштето и порои

Штетите кои настануваат од ерозијата можат да бидат:

1. *Оштетувања кои се појавуваат на местото на одвивање на ерозивните појави и процеси "On-site effect" (губиток на почва/земјиште и хранливи материи, губиток на вода и дисбаланс во режимот на водите, деградација на пределот поради делумна или потполна денудација (соголнување) на еродираната површина;*

2. *Оштетувања што се појавуваат далеку од местото на настанување на појавите и процесите на ерозија "off site efect";*

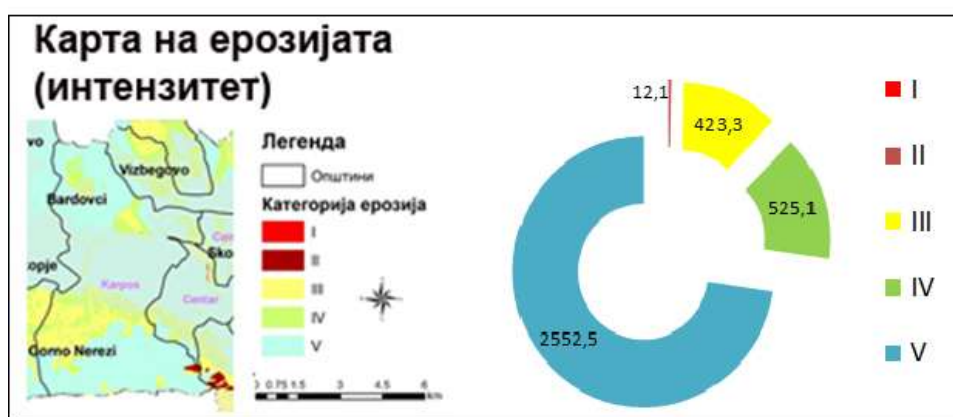
а) *Поројни поплави со големо количество на ерозивен нанос/талог кој настанува како последица од интензивните врнежи и интензивни ерозивни процеси во сливот и нанесува огромни штети на населбите, инфраструктурата, хидромелиоративните и хидроенергетските објекти и системи, индустриските објекти, земјоделството, итн;*

б) *Засипување/заполнување со ерозивен нанос е процес со кој се врши пополнување /засипување на: населби, обработливо земјиште (плодни ораници), сообраќајна инфраструктура, коритата на водотеци во долните теченија, итн.*

Земјиштето на територијата на Општина Карпош е подложно на водната ерозија. Парк – шумата Водно (која претходно согласно Закон за заштита од ерозија од 1952 година била прогласена за ерозивно подрачје), чиј голем дел од северните падини припаѓа во Општина Карпош, покрај бројните еколошки, туристички и рекреативни функции, првенствено е подигната за заштита на земјиштето од ерозија и заштита на градот од поројни надоаѓања и поплави. Последното големо поројно надоаѓање се случило во 1951 година. (Извадок од белешка содржана во дневниот весник "Нова Македонија" број 1998, издаден на 3.06.1951 година, во неделата. - Последици од облаците над водата над Водно,

01.06.1951, 17 часот: "Искорнатите ружи се црвенеа врз жолтата тиња. Утро, улиците сеуште се покриени со камења и вода, а од секаде се слушаше бучењето од пумпите кои ја исцрпуваа водата од визбите. Истовремено по улиците се точеле камиони и коли со камења. Во конечниот биланс, била вклучена и една жртва"). Инаку првите противерозвни пошумување на Водно се извршени 1928 година.

Во северниот дел од општината Карпош доминираат процеси на средна ерозија со тоа што на некои локалитети има и слаб и многу слаба ерозија. На падините на Водно има процеси од IV, III и минимално II категорија на ерозија (графикон 6). Во подолните делови и во западниот дел е доминантна средна ерозија, каква што има и по билото на Водно. Во средишниот дел таму каде шумската покривка е добра, процесите се многу слаби, но на одредени локалитети каде отсуствува шумска покривка се детектираат и процеси на посилна ерозија. Приоритет за уредување во иднина се локациите на Водно со силна ерозија, а потоа и оние со средна ерозија. Ова е пред се заради минимизирање генерирање ерозивен материјал кој би бил транспортиран низводно до населениот дел. Иако генерално процесите на ерозија се слаби ($Z = 0,21$), се забележува површинска ерозија, но на места и облици на линиска ерозија и распадинска ерозија со оглед на распадливоста на карпите.

Графикон 6. Карта на ерозијата и распределба на површината (во ha) според категорија на ерозија

Од падините на Водно се спуштаат неколку поројни водотеци кои се уредувани уште пред 50 години со биолошки мерки (во сливната површина) за заштита од ерозија како и технички попречни мерки во клисурестите делови за задржување на наносите, намалување на енергијата и заштита од линиска ерозија во коритата. По излезите од клисурестите делови се направени и регулации така што Нерешекиот порој директно се влева во Вардар, додека пак Муртинец, Камен дол и Трнодол се зафаќаат со ободен канал кој потоа преку одводен канал ги транспортира водите кон Вардар. Сите објекти во кортата се генерално во добра состојба, но нивната функционалност е намалена, првенствено како последица на прекумерена обраснатост со вегетација. Неопходно се потребни активности за да се утврди функционалноста и заштитата на објектите, односно чистење и отстранување на вегетацијата, првенствено грмушки и дрвја од локацијата на објектите (напречни и надолжни) и расчистување на незаконското узурпирање на тесниот периметар на поројните корита. Протечниот профил на регулацијата на р. Серава (Момин Поток), поради неодржување се намалува, а е последица на прекумерната обраснатост со вегетација, вклучително и дрвенеста – врби и депонирањето на отпад од различен вид.

Треба да се нагласи дека сите водотеци кои течат во урбаните области со густа мрежа на станбени објекти и инфраструктура, укажуваат на висока изложеност.

Загрижува фактот, што сите порои, на подножјето на Водно, преку несоодветни зафати, на кои најчесто има метална решетка (**тесни грла**), влегуваат во затворени системи. На ниту еден порој нема изградено и не постои „базичен-ретенционен“ објект или таложница за прифаќање и задржување на наносот и друг вид на материјал (искршени гранки и стебла од вегетација, отпад од најразличен вид и сл.). Таквите локации (таложници) треба да се на пристапни локации, со можност за пристап и маневрирање на соодветна механизација (за чистење и одржување на таложниците или ретенционите простори). Влезовите во затворените системи се несоодветни. Од отворени корита со зафатнина на протечниот профил од 6 – 8 -10 и повеќе метри кубни се внесуваат во цевки со дијаметар од 600 – 1000 mm. Тоа се исклучително критични точки. При и помали поројни надоаѓања, со оглед на карактерот на населбите би дошло до големи штети и несакани последици. Неопходно е студиски пристап на состојбите и донесување на соодветни, стручни, професионални и издржани решенија.

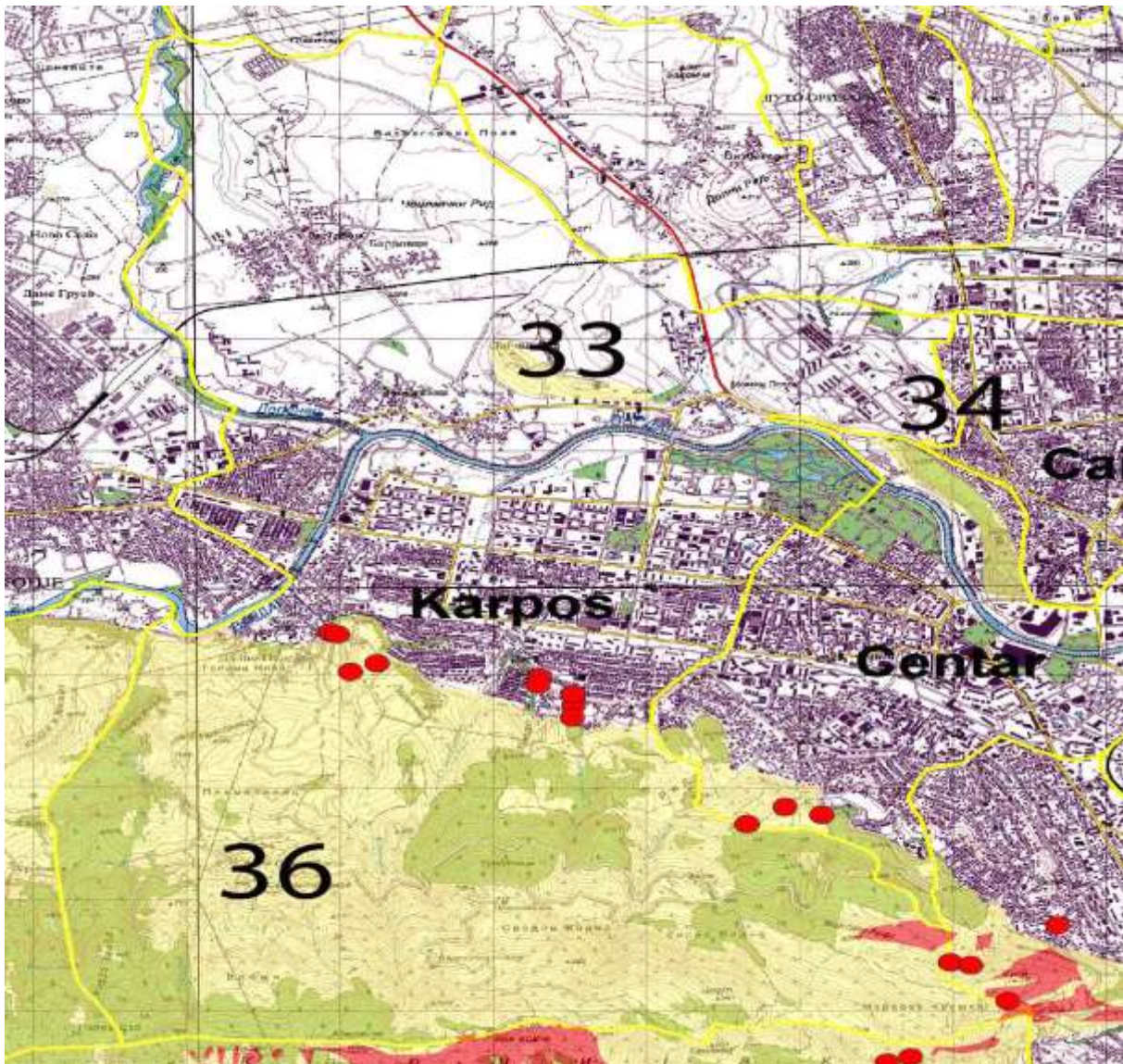
Ова е примерот со Бачвишта и Каменов Дол. Исто така во поголемиот дел од поројните корита изградени се мостови со пропусти (цевки) со дијаметар 1000 mm. Тоа претставува големо намалување на проточноста на профилот.

Слика 17.- Жаришни точки во коритата на пороите од Водно

Ризикот од ерозија кој може да биде актуелен и потенцијален е всушност комбинација од опасноста (интензитетот) и изложеноста и ранливоста на афектираната територија . За да се добие ризик од ерозијата се комбинираат повеќе карта: актуелен интензитет на ерозијата, потенцијален интензитет на ерозијата, карта на жаришни точки во коритата (слика 17), карта на свлечишта и карта на покровност на земејштето. Врз основа на одредени критериуми е добиена и карта на ерозивни подрачја (ЕП – подрачја со актуелен ризик од ерозијата) и Подрачја загрозувани од ерозија (ПЗЕ - подрачја со потенцијален ризик од ерозијата).

Според Картата на слика 46,12 ha се делинерирани како ерозивни подрачја додека пак 1584 ha како подрачја загрозени од ерозија. Овие подрачја се главно на падините на Водно. Дефинирани се и 10 жаришни точки во коритата на пороите а не е регистрирано некое поголемо свлечиште иако има неколку помали површински почнувајќи од Трнодол па на исток.

Слика 18. Карта на актуелен и потенцијален ризик од ерозијата т.е. ЕП (црвени полигони), ПЗЕ (жолти полигони), ЖПК (црвени точки), свлечишта (виолетови)

Сумирано главни притисоци се:

- Ерозивно подрачје во крајниот источен дел на општината во сливот на Кисела Вода.
- Подрачје загрозено од ерозија на падините на Водно:
- Намалена проточност на коритата на сите порои и канали, поради обраснатост со вегетација;
- Намалена протечност на коритата поради отпадот; Со затворање, проточноста на Нерешки Порој е значително намален и потребна е ревизија;

- Малиот поток меѓу Нерешкиот Порој и Султан Поток е затворен со градежен отпад и се појавува девијација на текот кон сливот на Нерешки Порај;
- Намалена протечност на коритата во Трнодол и Каменол Дол како резултат на несоодветни структури во и над поројното корито.

4.3.4 Влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето

Непланскиот и недоволно контролиран урбан развој во дел од населените места во Општината доведува до трајна деградација на земјиштето и до појава на проблеми околу загадувањето на сите медиуми од животната средина. Дивоградбите и непокриеноста со инфраструктура, предизвикуваат создавање и трајно отстранување на отпадот на ѓубришта/сметлишта, недоизградената водоводна и канализациона мрежа доведува до загадување на водите и подземните води. Ова од своја страна предизвикува директно влијание врз здравјето на луѓето.

Загадувањето на почвата со штетни материји пренесувајќи се преку земјоделските градинарски, житни и овошни култури директно влијае на здравјето на луѓето. Причината е во неразградливоста на хемиските средства што се употребуваат како агро – хемиски заштитни мерки за поголем и “здрав” принос и кумулативниот ефект во човечкото тело.

4.3.5 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со почвите во Општина Карпош

Главните препораки за одржување на добар квалитет на почвата и избегнување на појава на ерозија и деградација на земјиштето се:

- Изработка на регистар на дрва;
- Усвојување на политика за Забрана за сеча на дрва;
- Подготовка на Развоен план во годишна програма за подигање и одржување на зеленило за јавна употреба;
- Усвојување на политика за минимално зеленило во урбанистички планови (не помалку од 10%);
- Воспоставување на база на податоци за потрошувачката на агро – хемиски средства;
- Зајакнување на капацитетите на одговорните во Општината за започнување и водење на постапката за СОЖС при подготовка на урбанистичките планови;
- Подигнување на јавната свест за вклучување на јавноста и невладиниот сектор при подготовка на урбанистичките планови;
- Обезбедување на финансиски средства и реализација на планираните проекти – доизградба на локалните патишта, фекалната канализација, атмосферската канализација и водоводната мрежа;
- Зајакнување на систем за контрола на нелегалното сечење на шумите;
- Расчистување на ѓубришта/сметлишта;
- Редовно одржување на техничките објекти како и пошумувања на локациите од втора категорија на ерозивност;
- Евидентирање на појавите на ерозија и преземање активности за нејзино намалување и спречување;

- Зајакнување на локалните капацитети, способности и ресурси за намалување на ризиците од катастрофи и зајакнување на отпорноста;
- Развивање иновативни модели за подобрување на подготвеноста и способноста на граѓаните за одговор на катастрофите;
- Промовирање добри земјоделски практики (ограничување на обработливото земјиште и практики за негово соодветно обработување);
- Насочени активности за подигнување на свеста за влијанието од климатските промени на сушите и поплавите, како и можностите за заштита и намалување на негативните влијанија;
- Навремено ажурирање на процените од сите видови ризици и опасности и донесување планови и развивање сценарија за превенција и одговор на ризици, природни катастрофи и климатски ризици;
- Изработка на мапи за ризици на територијата на Општина Карпош.

4.3.5.1. Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на ерозија и порои во Општина Карпош

Обврска за прогласување ЕП и ПЗЕ во рамките на опфатот на општината и Уредување на ерозивното подрачје кое е закана за Кисела Вода

- На шумско земјиште – (Забрана за напасување на добиток во шума; Обврска за пошумување на еродирани земјиште и долини; Обврска за одржливи шумски активности од апсект на ерозијата);
- На земјоделско земјиште – (Забрана за заорување на стрми терени (согласно и законот за земјоделско з-те); Забрана за орање по наклон; Забрана за напасување на добиток на деградирани пасишта и ливади; Обврска за контурно орање (по изохипса); Обврска за претворање на деградирани обработливи површини во ливади или шуми; Обврска за мелиорацијата на деградирани пасишта и ливади и Обврска за конверзија на едногодишни во повеќегодишни култури);
- Урбанизам, градежништво, рударство, (Забрана за урбанизација, Итно преземање противероизвни мерки на градилишта..);
- За пороите (Забрана за градби над корито; Забрани за активности кои влијаат на текот во поројно корито (фрлање разни материјали); Обврска за отстранување на градби кои влијаат на текот во поројно корито; Обврска за Чистење обрасната вегетација и отпад во коритана сите порои; Ревизија на дефинираните жаришта во поројни корита; Контрола на затвореното корито на безимен дол и девијација на текот кон Нерешки проој; Контрола на објекти изградени во и врз коритото кај Трнодол и Султан Поток

И покрај тоа што недостасуваат реални податоци за квалитетот на почвата може да се донесе генерален заклучок дека не се очекува загадување на почвата од штетни материји. Овој заклучок ги зема во предвид степенот на застапеност и тип на индустриски капацитети, примената на агрохемиските средства, сообраќајната мрежа и количината и отстранувањето на отпадот.

4.4 Тематска област- ПРЕДЕЛСКА И БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ

Вовед Од суштинско значење за квалитетот на живот во секое населено место е постоењето на зелени површини. Урбаните зелени површини влијаат на изгледот на Општината, ја подржуваат биолошката разновидност и ги оформуваат структурните и функционалните елементи кои ги прават урбаните региони подобри за живот на граѓаните. Токму тие ја имаат клучната улога во подобрување на квалитетот на урбаниот живот. Нивното витално значење, не е само заради еколошката функција, туку и заради влијанието кое го имаат за здравјето на граѓаните, социјалната благосостојба, економските придобивки и конечно, затоа што се смета дека тие играат централна улога во развојот и ширењето на идеите за одржливост (Студија за озеленување и пошумување на подрачјето на град Скопје, 2015 година).

4.4.1 Состојба со природата во Општина Карпош

Бидејќи Општина Карпош е дел од урбано подрачје на град Скопје, за урбани зелени површини т.н. “урбан зелен простор” се сметаат површините кои не се изградени и се наменети за одмор, рекреација, за заштита на одредени природни вредности или екосистеми и биотопи, за санирање на земјиштето од ерозија, од

Слика 19. Зеленило околу станбени објекти и Градски Парк во Општина Карпош

Надлежност на Општина Карпош

- Секој е должен при преземањето на активности, или вршење на дејности да обезбеди висок степен на заштита на биолошката и пределска разновидност, и природното наследство, како и зачувување на општополезната улога на природата.
- Општина Карпош, како единица локалната самоуправа, претставува надлежен орган за подигање и одржување на зеленило за јавна употреба.
- Извршители на оваа дејност се привремени работници во најголем процент од ранливи социјални категории кои се жители на Општина Карпош.
- Подигањето и одржувањето на зеленилото за јавна употреба се врши врз основа на развоен план и годишна програма, каде се утврдува просторот кој ќе бидат предмет на озеленување и процентот на озеленетост кој треба да се реализира во наредниот период од три години. Во годишната програма за подигање и одржување на зеленило, треба да се предвиди подигање зеленило на најмалку 10% од површината,

високи подземни води или други влијанија. Видови на јавните зелени површини кои се среќаваат во Општина Карпош (слика 19) се: 1. Паркови (Градски парк –стариот дел) 2. Зелени површини на плоштади (Плоштад во Карпош 3 и Влае) 3. Зелени површини долж сообраќајници и булеварите “Илинденска” и “Партизански одреди ” 4. Зелени површини по должината на бреговите на реката Вардар и Лепенец 5. Зелените површини во близина на и околу станбени објекти во станбени области и помеѓу блокови на станбени згради 6. Спомен паркови (спомен парк на првиот Скопски Партизански одреди) 7. Парк-шума Водно 8. изолирани и заштитни зелени појаси 9. Зелени површини со посебни намени, како што се: - во училишните дворови, - во рамките на фабрики и други деловни претпријатија, - во рамките на здравствените, социјалните, образовните, научни и други организации, - во дворовите низ куќи и други објекти, - простор наменет за физичка култура, спорт и рекреација .

4.4.2 Заштитени подрачја

Законот за заштита на природата ја уредува заштитата на природата преку заштита на биолошката и пределската разновидност и заштита на природното наследство, во заштитени подрачја и надвор од заштитени подрачја, како и заштитата на природни реткости. Истиот претставува интегрална рамка за заштита на дивите видови, нивните живеалишта и екосистемите со цел да се обезбеди одржливо користење на компонентите на биолошката разновидност и одржување на природната рамнотежа (Сл. Весник на Р. М., Бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13 и 163/13, член 1, став 1).

Надлежност на Општина Карпош

- која во Генералниот Урбанистички План е предвидена за зеленило за јавна употреба.
- Општината, општините во градот Скопје односно градот Скопје треба да изготват и усвојат повеќегодишен план и програма врз основа на кој ќе се врши контролата на популација на кучињата скитници и истите да ги достават на одобрување до Агенцијата. Градот Скопје и општините во соработка со здруженијата за заштита на животните можат да поттикнува одговорно сопствеништво и да донесат програми кои ги поттикнуваат сопствениците соодветно да се грижат за своите миленици и ја подигнуваат јавната свест во однос на важечките прописи кои се однесуваат на нив. домашните миленици.

Во согласност со секторската „Студија за заштита на природното наследство“ (1999), изработена за потребите на Просторниот План на РМ („Сл. Весник на РМ“ бр.39/04), на подрачјето на Општина Карпош, постои евидентирано природно наследство и прогласено заштитено подрачје со закон. Со одлука на Собранието на град Скопје (Сл. Гласник на град Скопје бр. 40/70), дел од масивот Водно е заштитен во категоријата Предел со посебни природни карактеристики. Водно го добива статусот “Парк-шума Водно” со одлука на Градското собрание (Сл гласник на град Скопје бр.28/76; 8/89; 9/90; 9/91 и 14/91-пречистен текст) со што се потенцира еколошкорекреативниот карактер на овој простор со особено внимание на климата на град Скопје. Согласно одредбите на одлуката, со паркшума Водно од тогаш стопанисува ЈП Паркови и зеленило со поддршка на Градското Сообрание. Заштитеното подрачје претставува простор каде деградираните шуми во минатото се обновени со интензивно ошумување (над 400 ha) со иглолисни и широколисни дрвја (црн бор, липа, бреза). На повисоките делови на Водно делумно се зачувани автохтони состоини од костен, даб, јасен и габер.

Во рамките на пошумените делови на Водно, особено се значајни и атрактивни чистите насади на црн бор. За богатото флористичко богатство зборува присуството на околу 900 видови, што претставува скоро 1/3 од вкупната флора на Република Македонија.

Во парк-шумата се сретнуваат седум воопштени групи на екосистеми:

1. Природни шумски екосистеми *Дабови шуми * Костенови шуми * Шикари
2. Антропогени шуми * Мешани листопадни и четинарски шумски насади * Црноборови насади
3. Отворени простори со смреки
4. Суви тревести екосистеми
5. Варовнички клифови
6. Обработливи површини, лозја и овоштарници
7. Населени места

Парк-шумата

Водно со зачуваните пејзажи претставува препознатлив амбиент којшто е доста посетен од граѓаните на Скопје како нивно најважно рекреативно подрачје како природна околина. Највисокиот врв на Водно – Крстовар (1.067 m) со планинарскиот дом и новоизградениот милениумски крст, претставува видиковец и маркантно обележје на градот и за целата Скопската котлина. На повисоките делови на Водно местимично се зачувани состоини од костен, даб, јасен и габер. Флората во парк-шумата Водно се состои од 1010 вида од кои 868 се автохтони и 142 се интродуцирани.

Заштитата на Водно има сосема поинаква цел од таа за заштита на биолошката разновидност (претежно заштита од ерозија, како и рекреативна). Тоа станува јасно и од начинот на управување со Водно (со парк-шумата Водно управува “Паркови и зеленило – Скопје”). Наспроти потребите на заштитата, Водно е пошумено (и се пошумува) со дрвенести видови коишто не се карактеристични за неговата природна вегетација, така што тие претставуваат опасност за автохтоните видови. Костеновите шуми, коишто се ретки во Македонија, а се извонредно значајни во европски рамки, се во многу лоша состојба, дури може да се рече дека им претстои скоро исчезнување.

Значењето на Водно од аспект на биодиверзитетот е многу големо. Затоа, напорите за негова заштита треба да бидат насочени кон зачувување на природните живеалишта, а не да се преземаат мерки за непланско пошумување и експанзија на населбите. Поради тоа неопходно е сите овие факти да бидат земени во обзир при изработка на плановите за управување со парк-шумата Водно.

Североисточно од с.Нерези се наоѓа палеонтолошкиот локалитет Мали Мост. Во 1932 год. П. Јовановиќ, пронашол долна вилица од *Mastodon*, со добро сочувани моларни заби. Вилицата е пронајдена во долината на потокот Мали Мост, источно од Нерези, во јаругата над тогашниот рудник за јаглен, на надморска височина 500 m, во кварцно-лискуновити песоци, кои стратиграфски лежат под јагленосниот хоризонт. Ласкарев одредил дека вилицата му припаѓа на постар вид мастодон, кој го нарекол *Mastodon angustidens Cuv. Vardarica*. Тоа е прв вид фосилен сурлаш пронајден и одреден во Македонија. Во 1933 год. Петковиќ К. Под најдолниот јагленов слој, во истиот хоризонт пронашол кљови, повеќе заби и коски од кои Ласкарев одредил понов вид мастодон, исто така, од миоценска старост и го опишал како *Mastodon angustidens Cuv. F. Subtapiroides*.

Градскиот парк во Скопје се простира на површина од преку 480.000 m² од кои вториот дел е под Општина Карпош. Своите први црти ги добил во XIX век. Паркот почнал да се гради од страна на скопскиот валија Мехмед Паша. Првичната местоположба на паркот била во делот околу ресторанот Кермес, а причината за тоа е фактот што во тоа време таа површина била гола, неуредна и често поплавувана од Вардар. Неговата форма била едноставна квадратна површина од околу 16.000 m². Тоа претставува темел за понатамошно развивање на денешниот Градски парк. По Првата светска војна, градот Скопје почнува повторно да се уредува. Во тој период со помош на австриски градинар е направено проширување на паркот во геометриски стил, каде фокусна точка претставувала голема фонтана. Во 1926 година, српскиот инженер Протиќ формира Управа со градско зеленило на чие чело раководи до 1940 година. Во тој период биле направени неколкукратни проширувања, а во 1941 година паркот ја добива својата конечна форма. Позицијата на паркот вдолж коритото на Вардар била со цел да се спречи поплавувањето од страна на реката, што било честа појава во тие години, како и да се спречи евентуалното урбанизирање на тој дел од градот или создавање на ѓубришта/сметлишта. По Втората светска војна повторно настапила стагнација во поглед на уредувањето и одржувањето на паркот. Во 1963 година следи земјотресот што го зафаќа Скопје, а последиците врз паркот биле непроценливи. Флората што е составен дел на паркот се состои од приближно 1.500 иглолисни дрвја и 8.000 листопадни дрвја, 4.000 зимзелени грмушки и 13.000 листопадни грмушки. Од видовите дрвја кои се темели на вегетацијата на паркот може да се спомнат видови како: *Platanus spp*, *Populus spp*, *Fraxinus spp*, *Pinus spp*, *Acer spp*, *Betula spp*, *Quercus spp*, *Salix spp* и *Tilia spp*. Од грмушестата вегетација најзастапени се видовите од родот: *Forsythia spp*, *Rosa spp*, *Spirea spp*, *Pyrocantha spp*, *Viburnum spp*, *Buddleia spp*, *Lonicera spp* и многу други. Од фауната најчесто се среќаваат глодари, и тоа крт *Talpa europaea* и верверица *Sciurus vulgaris*.

Животинскиот свет на општина Карпош е составен дел од фауната на Скопската Котлина. Во Градскиот парк може да се сретнат преку 90 вида птици, од кои дел гнездат во него а дел

го користат како попатна станица при нивната миграција. Меѓу другите, можат да се сретнат видови како зелен клукајдрвец, пупунец, ќук, па и некој ретки како што е малиот корморан (слика 20).

Слика 20. Видови на птици кои се среќаваат во општина Карпош

(Извор: сликите се превземени од интернет, освен сликата од малиот сокол која е направена на балкон на жител на Карпош 3)

Од цицачите, често и во присуство на луѓе, можат да се видат верверици и ежиња, а по тревниците куповите земја што ги исфрлаат кртовите при копање на нивните ходници. Во езерцата и каналите во Паркот живеат неколку видови жаби и тритони, а неретко може да се забележи и змијата белоушка која се храни со нив. Од влечугите значајно е присуството на скопскиот гекон (*Cyrtopodion kotschyi skopjensis*), кој излегува навечер околу светлината на околните објекти каде што лови мушички. Во летните месеци паркот е дом на огромен број инсекти од кои како поинтересни може да се издвојат еленчето, неколку видови богомолки, скакулци, пеперутки, а во мај над езерцата во паркот се забележува “роење” на инсектите т.н. едnodневки (Ephemeroptera).

4.4.3 Идентификувани притисоци во однос на биолошката разновидност и градското зеленило во Општината

Негативното влијание на економските сектори има ефект врз стабилноста на екосистемите и деградацијата на биодиверзитетот бидејќи се врши губење, модификација и фрагментација на живеалиштата, како и прекумерно искористување на биолошките ресурси.

Иако досега нема научни податоци за загроеност на биолошката разновидност на територијата на Општината Карпош, гледано од аспект на заболувања и истребување, сепак постоењето на низа фактори на загадување, како забрзаната урбанизација, загадувањето на воздухот, риболов, нелегално сечење на шуми, фрлање на секаков вид на отпад во

површинските води, негрижата за комуналната хигиена, присутноста на голем број возила и нивно несоодветно паркирање, претставуваат потенцијална опасност за уништување на растителните и животинските видови во поширокиот регион.

Најголемиот дел од антропогените активности, претставуваат директна закана за биодиверзитетот, како на локално, така и на глобално ниво. Најчести активности на човекот, коишто се закана за природата и биолошката рамнотежа во Општина Карпош се:

- Користење на несоодветен саден материјал;
- Зафаќање на зелените површини со ѓубришта/сметлишта;
- Загрозеност на зелените површини со неправилно паркирани возила;
- Загрозеност на зелените површини од сеча и деградација од страна на несовесни граѓани;
- Несоодветно одржување на веќе изграденото градско зеленило;
- Неконтролирано собирање на лековити растенија и печурки;
- Поставување на отрови кои имаат смртни последици по животните;
- Загуба, модификација и фрагментирање на стаништата;
- Риболовните друштва не располагаат со податоци за количината на уловени риби на годишно ниво од Вардар и Лепенец, на територија на Општина Карпош;
- Непочитување на режимот на заштита на парк шума Водно;
- Несоодветно/недоволно искористување на пејсажните вредности и биодиверзитетот во насока на развој на туризмот;
- Урбанизација на зелени површини;
- Пошумување/експанзија на несоодветни/алохтони видови на Водно;
- Загадување на водотеците, посебно р. Вардар и Лепенец ;
- Понатамошно намалување на површината на водните живеалишта во Скопското Поле;
- Недоволна примена на автохтони дрвенести и грмушести видови прилагодени на локалната клима и квалитетот на воздухот при формирањето на блоковското и линиското зеленило;
- Неадекватно планирање при проширувањето на човековите населби итн.

Развојот на урбанизацијата води кон директно зафаќање на живеалиштата и вознемирување на видовите често предизвикано од неконтролираната и дисконтинуирана урбанизација и испуштањето на непречистени отпадни води. Заради раширеноста, интензитетот и иреверзибилноста на заканата, во оваа група се вбројува и депонирањето на комунален отпад и градежен отпад.

Исто така проблемите поврзани со загадување на другите медиуми на животната средина, индиректно се одразува и на состојбата со градското зеленило. Пред се ќе ги анализираме ефектите од суспендираните честичици. Загадувањето на воздухот според годишниот извештај на МЖСПП од 2023 година за Општина Карпош беа утврдени 52 надминувања во текот на годината со надмината максимално дозволена концентрација на PM10 честички.

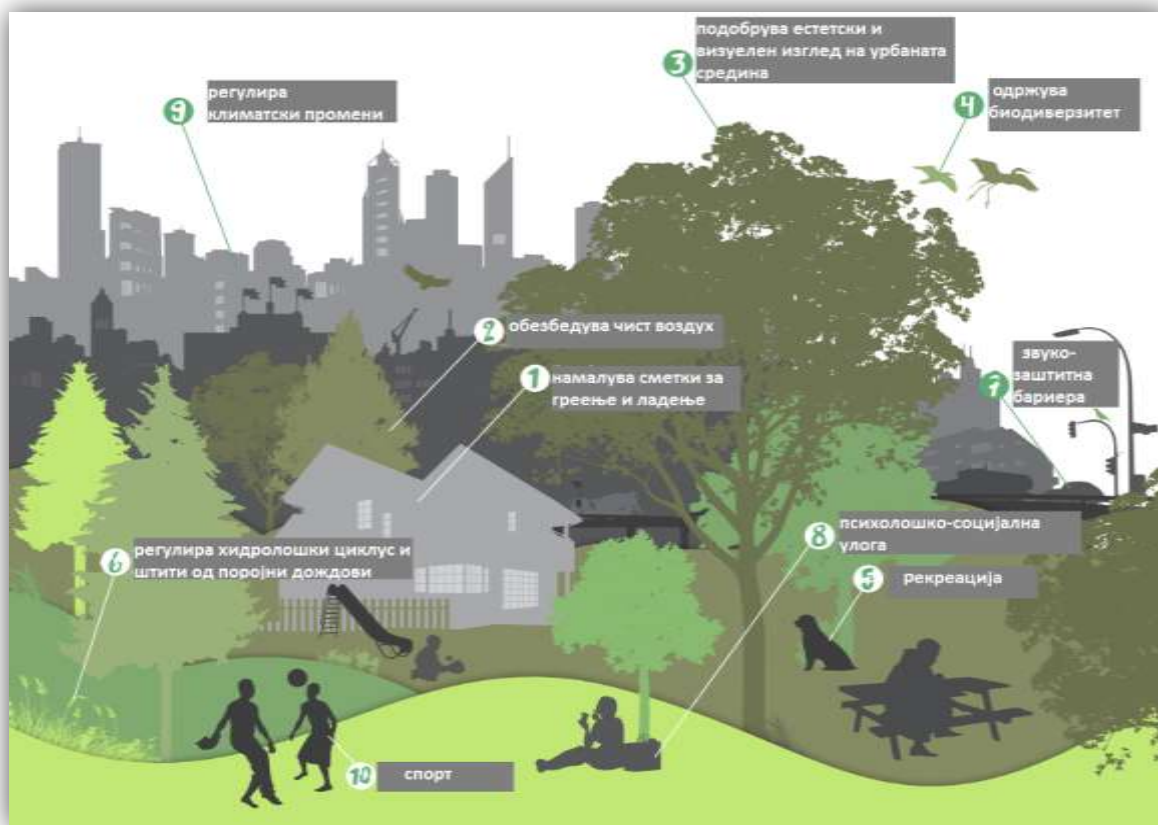

Имено честичките депонирани на вегетацијата може да го инхибираат нормално дишење и фотосинтеза на листот. Прашината може да предизвика хлороза на листот, комбинирано со појава на дебела кора и алкална токсичност произведени во влажни временски услови. Слој на прашина, исто така, може да влијае на одговорот кон аплицираните пестициди и други земјоделски хемикалии. Покрај тоа, акумулација на алкална прав во почвата може да го зголеми нивото на рН на почвата и да ја прави неповолна за раст на култури. Поради таложеење на прашина на листовите и плодот, можно е да се очекува намален род на дрвата и тоа за 50%. Имено прашината која се испушта, ствара слој – превлака од прашина на толчникот на растенијата која ги спречува инсектите да извршат оплодување, бидејќи поленовиот прав не може да падне на толчникот и да дојде до оплодување. Ова исто важи и кај оплодувањето со ветар. Исто така ќе има нарушувања во фазата на развојот, заради присуството на прашина која се таложува на листот при што се нарушува фотосинтезата, поради намалената достапност на сончеви зраци. При тоа доаѓа до деформитет на плодот кој со растењето сам отпаѓа од стеблото.

4.4.4 Влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето

Важна функција на зелените простори во Општина Карпош е да овозможат место за различни активности (слика 21). Жителите и јавните институции ги користат зелените површини на различни начини-за дневни активности и најмногу за рекреација, за образование, културни настани, дружење, спортски и економски цели. Целта на овој сет на критериуми е да се идентификуваат и анализираат типовите (начините) на користење и да се определат главните трендови за користење на зелените површини.

Начинот и интензитетот на користење во голема мерка се разликуваат. Важно е да се утврди целиот спектар на потреби на граѓаните во одредена урбана зедница и да се обезбедат можности за нивна соодветна примена. Секојдневно за рекреација, најмногу се користат локалните паркови и улиците по кои може да се шета. Поради климата и работното време, зелените површини најмногу се користат во вечерниот период и имаат силна социјална димензија затоа што се сметаат за важни места за секојдневно дружење.

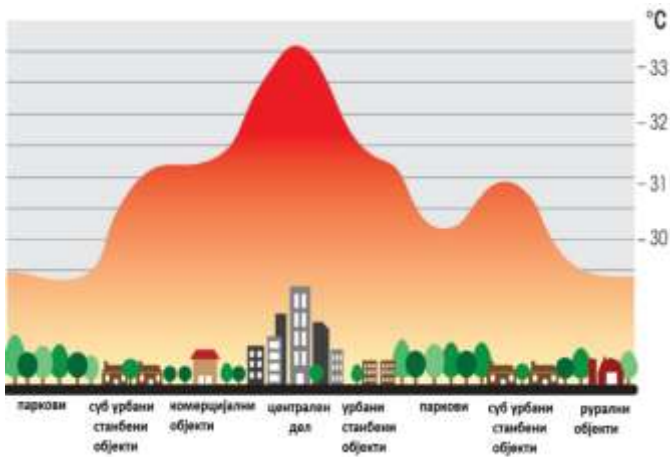

Слика 21. Екосистемски услуги од урбани зелени површини

Последните години, парковите се користат за некои активности поврзани со традиционални празници или културни манифестации. Овие активности особено се развиваат последните години. Најпосакувани површини за вакви настани се Градскиот Парк и зеленилото на кејот на Вардар . Општинската управа на Општина Карпош ги користи јавните зелени површини како важни места за културни настани на отворено, особено оние кои самите ги финансираат (Општина Карпош организира манифестации во рамките на Карпошово лето).

Зелени површини во борба со Урбани топлотни острови

Општина Карпош, како и други урбани средини има ефекти на затоплување заради густата урбана средина, бетон, асфалт и потрошувачи на енергијата кои се воедно и генератори на топлина. Температурите во најурбаниот дел на општината каде има најголема концентрација на станбени и комерцијални објекти како и асфалтирани патеки се поголеми отколу во средини надвор од градот. За повисоки температури придонесува и збиената структура на објектите, која оневозможува проток на воздушната маса, како и асфалтот, издувните гасови од возила и индустријата, темни фасади. Урбан топлотен остров е градска површина која е значително потопла од околината или од руралните површини заради активности предизвикани од човекот (графикон 7).

Графикон 7. Урбани топлотни остров

Топлина генерирана со употреба на енергија е втор фактор за појава на урбани топлотни острови. Како што се зголемуваат центрите со популација, урбаните топлотни острови се зголемуваат и ја зголемуваат просечната температура на овие површини. Урбан топлотен остров го намалува квалитетот на воздухот со зголемување на продукција на полутанти, и го намалува квалитетот на водата, бидејќи ги стоплува потоците со што се прави стрес на екосистемот во околината каде што истекува водата.

Овој феномен е испитуван од 1810 година. Температурните разлики се вообичаено поголеми ноќе, отколку дење и се појавуваат на места со слаби ветрови. Урбани топлотни острови се најприметливи во лето и во зима. Главна причина за урбани топлотни острови е заради пренамената на користењето на земјиштето, односно пренамена на зелените површини во градежни. Постои загриженост за влијанието на урбаните топлотни острови кон затоплување на просторот. Некои истражувања покажуваат дека оваа појава влијае на зголемената температура на просторот и до 30% од своето учество.

4.4.5 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со природата во Општина Карпош

Значењето на зеленилото за здравјето на луѓето и за квалитетот на нивниот живот во светот одамна е признаено и затоа се практикува негова строга заштита и унапредување. Дел од мерките во продолжение се искористени од Законот за Урбано Зеленило и тоа :

- Постоечките зелени подрачја треба да бидат реконструирани (доколку има потреба) и ревитализирани;
- За намалување на ефектот на создавање на урбани топлотни острови потребно е подигање на нови зелени површини (паркови, вертикални градини, зелени кровови итн) како и посветли фасади во урбаните површини, со што се рефлектираат повеќе сончеви зраци и се апсорбира помалку топлина;
- Блоквско зеленило да е предвидено и задолжително околу сите нови станбени структури;

- Спроведување на мерките за заштита на квалитетот ка воздухот, водите и почвата предложени во ЛЕАП от со кои индиректно и позитивно ќе се влијае на благосостојбата на природата;
- Заштита на постојното зеленило, особено на капиталните примероци, независно од видот на сопственоста;
- Да се утврдат стандарди и нормативи за планирање, проектирање и одржување на зеленилото, како и носители на одржувањето;
- Во веќе изградени блокови да се прави компензација со поставување дрвореди и зеленило во жардињери, на покриви и фасади;
- Корнење, сечење и кастрење дрвја, грмушки и жива ограда на јавни зелени површини може да се врши заради нивно одржување или обновување, ако се нападнати од штетни инсекти и растителни болести, ако се суви или оштетени од елементарни непогоди, ако пречат на подземни или надземни инсталации, кога постои опасност да причинат човечки или материјални штети, ако пречат на видливоста на улиците и на проодноста на тротоарите и патеките, како и заради изградба на објекти предвидени со урбанистичките планови;
- Сопствениците на зелени површини покрај сообраќајници, тротоари, велосипедски и пешачки патеки се должни да го одржуваат зеленилото и редовно да ги кастрат гранките и живата ограда кои му пречат на безбедното одвивање на сообраќајот или движењето на минувачите и да го одржуваат комуналниот ред;
- Со одобрението за сечење на дрвја се утврдува обврската на подносителот на барањето, да изврши компензацио садење со соодветен број дрва чиј збирен пречник одговара на пречникот на пресеченото дрво, при што новите дрва треба да бидат постари од 6 години;
- Формирање урбани зелени коридори (по одредени оски на пешачко движење) и сино-зелени коридори (по течението на реката Вардар);
- Недоволно се води сметка за обезбедување простор за формирање дрвореди, за избор на видовите, за техниките за производство на садници за дрвореди и за техниките на садење и одржување на садниците. Приоритет се дава на декоративните ефекти на уредувањето на сообраќајниците;
- Со интензитетот на градба во Парк шумата Водно (вклучувајќи ги тука телекомуникациските објекти и рекреативните објекти-жичарницата и неколку објекти на самиот врв на Водно) и со зголемениот сообраќај, се нарушува пред се функционирањето на заштитениот простор во кој не треба да има вознемирување;
- Да се направи анализа и стратегија за достапноста до локалните зелени површини која би послужила како услов за донесување одлуки каде да се обезбеди простор за зеленило или која зелена површина да се уреди;
- Воспоставување на соодветен стратешки приод за надминување на разновидните препреки за развој на зеленилото, кој треба да ги сообрази состојбите на зелените површини со општите вредности и потреби на општеството и неговите економски можности;
- Поголема свесност и совесност за злоупотребата на отрови за животни кои директно го загрозуваат целиот жив свет вклучувајќи го и здравјето на луѓето;

Воведување на екопатрола која на јавните зелени површини не дозволува :

- Корнење, сечење и кастрење дрвја, грмушки и жива ограда;
- Било какво оштетување на зеленилото (соголосување и засекување на стеблата, уништување на тревниците, кинење цвеќе, откорнување цветни и тревни бусени и друго);
- Деградирање на растителните услови (отстранување на земјата, откривање и оштетување на корењата, затрупување на стеблата, неовластено користење на системот за наводнување, промена на структурата и составот на почвата и друго);
- Собирање плодови и цветови од дрвјата;
- Уништување на урбана опрема-клучи, маси, корпи за отпадоци како и на детска урбана опрема;
- Неовластено копање и изнесување земја, копање канали, вршење прекопи и друго;
- Палење оган и палење стебла;
- Фрлање и оставање отпадоци во зеленилото;
- Истурање нечиста вода и други течности што ја загадуваат и оштетуваат озеленетата површина;
- Чување и напасување добиток и живина;
- Закачување, ковање и потпирање на рекламни паноа, натписи и лепење плакати по дрвјата;
- Неовластено поставување, поправка, замена и преместување на објекти, уреди, инсталации, комунална опрема, киосци, рекламни паноа, натписи, знаци, патокази, соопштенија, врзување на јажиња за сушење на алишта и друго;
- Перење на возила;
- Истовар на градежни и други материјали, истовар на песок и градежен шут, стоки,отпад и слично, на тревниците, полиња и патеки, како и нивната поставеност во близина на дрвја;
- Уништување и оштетување објекти, уреди, инсталации, комунална опрема, рекламни паноа, натписи, знаци, патокази, соопштенија и слично;
- Минување, запирање, паркирање и оставање моторни возила и менување на моторно масло на зелени површини;
- Фаќање и убивање на птици и диви животни, малтретирање на животни и уништување на живеалишта и гнезда;
- Поставување на објекти за занаетството, туризам, угостителството и други услужни дејности, на зелени површини освен ако е предвидено со урбанистички план или план за времени објекти на општината;
- Преместување на жардинери со цвеќиња.
- Туризмот да биде дел од пошироките мерки за зачувување на животната средина и на плановите за ревитализација на природното наследство. Имајќи ја предвид

ранливоста на овој сектор, би требало да биде интегриран во урбанистичкото планирање;

- Подигнување на јавна свест за состојбата со биодиверзитетот на ниво на Општина Карпош;
- Предлагање на проекти за промоција и одржливо користење на природните ресурси во општината;
- Воспоставување на систем на одржливо користење на шумскиот фонд (вклучувајќи ја и контролата на нелегалната сеча);
- Следење на влијанието на климатските промени врз биодиверзитетот во регионот и негова заштита;
- Изработка на карта на биотопи на територија на Општина Карпош.
- Особено голем проблем е и садењето на алохтони видови без еколошка функција. Во продолжение е даден табеларен приказ (предложен во Студијата за озеленување и пошумување на Скопје) на видови на дрва и грмушки кои со своето садење освен естетска ќе имаат и еколошка функција, пред се за прочистување на воздухот од полутантите како јаглерод монооксид, озон, сулфурни и азотни оксиди, и PM10 честици.
- Соочувајќи се со се повисоките температури особено во летниот период како и појавата на урбани топлотни острови за намалување на трансмисионите губитоци на топлина и подобрување на вентилацијата на зградите, според Пуцар & Пајевиќ & Јовановиќ-Поповиќ, 1994 предложени се критериуми за распоред на вегетацијата :
  - да се води сметка за ускладеност со постоечката вегетација за време на планирање за подигање нови засади;
  - да се обезбеди распоредот и густината на садење да спречат непотребно осончување на зградите;
  - со садење на дрва и жбунови се намалуваат вртложните струења и јачината на ветрот поефикасно отколку со градежните мерки;
  - -погустата вегетација има подобар заштитен ефект за намалување на брзината на ветрот од цврстите бариери (бариерите кои се рамни предизвикуваат турбуленции при врвот).

4.5 Тематска област- БУЧАВА ЕМИТИРАНА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Вовед Бучава емитирана во животната средината предизвикува директно нарушување на мирот, здравјето и работоспособноста на граѓаните. Континуирано изложување на зголемена бучава емитирана во животната средина доведува до појава на нервози и немирен сон, зголемување на крвниот притисок, нарушување на центарот за рамнотежа и во екстремни случаи губење на слухот.

4.5.1 Влијание врз животната средина и здравјето на луѓето

Како резултат на технолошкиот развој бучава емитирана во животната средината зазема значајно место во низата на негативни последици врз животната средина. Најчест причинител на бучава емитирана во животната средината се сообраќајните средства, машините во производствените погони и во поново време експанзијата на угостителски објекти во рамки на станбени единици. Комуналната бучава емитирана во животната средина првенствено влијае на квалитетот на животот, попречување на природниот ритам на работа и одмор. Таа предизвикува, како физички, така и психички проблеми кај населението, со тоа што ги нарушува основните активности на човекот како што се спиење, одмор, учење, комуникација, а особено влијае на оштетување на слухот. Бучава емитирана во животната средината е во постојан пораст, особено тешко се контролира, во густо населените агломерации и резиденцијалните средини во близина на автопати, железнички пруги и аеродроми. Нивото на бучава емитирана во животната средина, која се емитува од некој извор, многу зависи од фактот колку сме далеку од изворот и дали се наоѓаме пред или зад некоја бариера, доколку истата постои. Многу други фактори влијаат врз нивото на бучава емитирана во животната средина, а резултатите од мерењето може да варираат до десетици децибели за многу сличен извор на бучава емитирана во животната средина. Објаснување за оваа разлика е начинот како бучава емитирана во животната средината се емитува од изворот, како таа патува низ воздухот, и како пристигнува кај приемникот. Голем број на негативни влијанија врз здравјето, како директни и индиректни, биле поврзани со изложеноста на постојани или

Надлежност на Општина Карпош

- Мониторинг на бучавата согласно со програмите за мониторинг на државните и локални мрежи за мониторинг на бучавата во животната средина;
- Преземање на повремено ограничување на емисијата на бучавата од изворите на бучава;
- Ограничување или забрана на емисија на звук од изворот што го предава;
- Вршење на акустични мерења за проверка и постојан надзор на состојбата со бучавата;
- Примена на акустични заштитни мерки врз основа на мерење и анализа на бучава на местата на емисија;
- Спроведување на планирано лоцирање во просторот на изворите на бучава и/или градби, како и предвидување на содржини кои треба да бидат заштита од бучава.

високи нивоа на бучава емитирана во животната средина. Влијанието на бучава емитирана во животната средината ноќно време може значително да се разликува од влијанието на бучава емитирана во животната средината преку ден. Согласно извештајот на Светската здравствена организација, негативни здравствени ефекти кај луѓето се појавуваат кога се изложени на нивоа на бучава емитирана во животната средина во текот на ноќта над 40dB. Не постојат официјални податоци за поврзаноста на појава на различни болести како резултат на изложеност на зголемено ниво на бучава емитирана во животната средина во Општината Карпош.

Непријатност од бучава емитирана во животната средина значи вознемиреност предизвикана од емисија на звук кој е чест и/или долготраен, создаден во определно време и место, а кој ги попречува или влијае на вообичаената активност и работа, концентрација, одморот и спиење на луѓето. Вознемиреност од бучава емитирана во животната средина се дефинира преку степенот на вознемиреност на населението од бучава емитирана во животната средина определена со помош на теренски премери или увиди.

Надлежност на Општина Карпош

- Прилагодување на нивото на бучава предизвикано од други самостојни звучни извори во рамките на утврдените гранични вредности, а во зависност од временскиот период;
- Во просторните и урбанистичките планови да се обезбеди спроведување на мерки и услови за заштита од бучава преку меѓусебен распоред во просторот на инфраструктурата, индустриските, станбените, рекреативните и други објекти и планирање на тивки зони и да утврдуваат посебен режим на користење на тивките зони;
- Информирање на јавноста за состојбата на бучавата и се преземат други мерки со цел за заштита од бучава.

Граничните вредности за основните индикатори за бучава емитирана во животната средина во животната средина се утврдени во Правилникот за гранични вредности на нивото на бучава емитирана во животната средина (2008). Според степенот за заштита од бучава емитирана во животната средина, пропишани се граничните вредности за основните индикатори за бучава емитирана во животната средина во животната средина предизвикана од различни извори за дефинирани подрачја. Подрачјата (табела 17) се дефинирани со степенот на заштита од бучава емитирана во животната средина и од видот на активностите и осетливоста на населението кое престојува во нив и се групирани во IV степени и сите четири подрачја се застапени во Општината (здравствени установи, домување, училишта, индустриски зони, транспортни коридори и сл.).

Табела 7. Нивоа на бучава емитирана во животната средина на подрачја одредени според степенот на заштита

Подрачје одредено според степенот на заштита од бучава емитирана во животната средина	Ниво на бучава емитирана во животната средина (dB)		
	Lд	Lв	Lн
Подрачје од прв степен	50	50	40
Подрачје од втор степен	55	55	45
Подрачје од трет степен	60	60	55
Подрачје од четврти степен	70	70	60

Lд – ден (период од 7 до 19 часот)

Lв – вечер (период од 19 до 23 часот)

Lн – ноќ (период од 23 до 7 часот)

Подрачје од I степен на заштита од бучава емитирана во животната средина, е подрачје наменето за туризам и рекреација, подрачје во близина на здравствени установи за лекување, како и национални паркови или природни резервати.

Подрачје од II степен на заштита од бучава емитирана во животната средина, е подрачје наменето за престој, станбен реон, во околина на објекти за воспитна и образовна дејност, објекти за сместување на деца и стари лица и примарна здравствена заштита, игралишта и јавни паркови.

Подрачје од III степен на заштита од бучава емитирана во животната средина, е подрачје каде е дозволен зафат во околината, односно трговско – деловно подрачје – станбено подрачје, кое истовремено е наменето за престој, има заштитени простории, занаетчиски и слични дејности на производство (мешано подрачје), подрачје наменето за земјоделска дејност и јавни центри, каде се вршат управни, трговски, услужни или угостителски дејности.

Подрачје од IV степен на заштита од бучава емитирана во животната средина, е подрачје каде се дозволени зафати во околината кои може да предизвикаат пречење со бучава емитирана во животната средина, подрачје без станови, наменето за индустриски, занаетчиски или други производни дејности, транспортни дејности, за складирање, сервисни или комунални дејности кои создаваат поголема бучава емитирана во животната средина.

Со Законот за заштита од бучава емитирана во животната средината, покрај другите, уредени се и правата и обврските на општините во однос на управувањето со бучава

емитирана во животната средината во животната средина и заштитата од бучава емитирана во животната средината во животната средина. Министерството за животна средина и просторно планирање е надлежно за изработка, донесување, користење и чување на Стратешки карти за бучава емитирана во животната средина за главни патишта, главни железнички пруги и главни аеродроми.

Главни причинители на бучава емитирана во животната средина во животната средина во Општината се превозните средства во патниот сообраќај, стопански и услужни објекти и индустриските инсталации. Идентификуваните извори на бучава емитирана во животната средина во Општина Карпош, генерално потекнуваат од: бучава емитирана во животната средина од соседството, бучава емитирана во животната средина од сообраќај, бучава емитирана во животната средина од индустриските капацитети и тоа:

- Бучава емитирана во животната средина од соседството-потекнува од трговски центри, ресторани, кафулиња, барови со тераси, со или без жива музика, гласна музика, гласно зборување и смеење, гласна музика од домовите и сл.
- Бучава емитирана во животната средина од сообраќај-генерирањето на повисоки нивоа на бучава емитирана во животната средина од сообраќајот главно, се должи на:

Зголемена фреквенција на возила и појава на сообраќајни метежи, особено за време на големи манифестации;

- Бучава емитирана во животната средина од железнички сообраќај;
- Застарениот возен парк;
- Честата употреба на мотори, особено во лето;
- Чкрипење со гуми и користење на сирени;
- Малото растојание од сообраќајниците до приватните и јавни станбени објекти;
- Недоволен простор за паркирање што придонесува дополнително кружење на автомобилите и го продолжува времетраењето на генерирањето на бучава емитирана во животната средина.
- Бучава емитирана во животната средината од индустриските капацитети-потекнува од изведување на разни работни активности во индустриските капацитети кои се наоѓаат на територијата на општината. Дел од нив се наоѓаат во урбаниот дел на градот и Општината, а другите во индустриската зона. Мал број од индустриските капацитети работат во согласност со процедурите, дефинирани во Законот за заштита на животната средина, односно во согласност со барањата за Интегрирано спречување и контрола на загадувањето (ИСКЗ барања), опфатени во поглавје XII и во согласност со препораките дефинирани во Елаборатите за заштита на животната средина, кои се изработуваат во согласност со член 24 од истиот закон. Во овој момент согласно базата на податоци има 138 угостителски објекти на територија на Општина Карпош. Жешки точки и појава на очекувана бучава. Мерењето и следењето на бучава емитирана во животната средината се потребни за постигнување и одржување на нивоа на бучава емитирана во животната средина во животната средина во рамки на граничните вредности, дефинирани во четири подрачја според степенот за заштита од бучава емитирана во животната средина, со крајна цел да се заштити здравјето и добросостојбата на населението. Согласно постојната законска

регулатива, податоците од мерењето и следењето на нивото на бучава емитирана во животната средина се доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање, Македонски информативен центар за животна средина. На државно ниво, надлежни за мерење на нивото на бучава емитирана во животната средина се Министерството за животна средина и просторно планирање и Институтот за јавно здравје со својата мрежа на регионални заводи. Практиката покажува, дека бучава емитирана во животната средина во градот Скопје предизвикана од сообраќајот на сите мерни места ги надминува МДК вредностите. Во трговските центри кои се во непосредно опкружување на објекти за домување речиси редовно, особено во вечерните часови бучава емитирана во животната средина го надминува дозволеното ниво. Појава на зголемена бучава се истотака и активните градилишта, новите паркови итн. Зголемено пречекорување на нивото на бучава е во периодот на доцна пролет, лето и рана есен т.е. со користењето на летните тераси на угостителските објекти.

4.5.2 Идентификувани притисоци

- Честа појава на надминување на дозволените прагови на бучава од страна на угостителските објекти;
- Зголемена фреквенција на возила во сообраќајот;
- Големи манифестации на отворен простор;
- Зголемен број на градилишта;
- Реконструкции на патна и сообраќајна инфраструктура;
- Постоене на трговски центри во општината;
- Континуирано зголемување на бројот на жителите во општината;
- Непосредната близина на објектите за домување до деловно-стопански и индустриски капацитети, сообраќајници, спортски игралишта и урбани простори за рекреација итн.;
- Зголемена тенденција за отварање на нови угостителски објекти.

4.5.3 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на бучава

За заштита од бучава, како важен елемент за заштита на животната средина и здравјето на човекот, треба да се превземат превентивни мерки за следење а состојбата и превземање на мерки и тоа:

- Воспоставување на систем на инспекција на пречекорувањата на нивоата на бучава од страна на угостителските објекти и индустриските капацитети;
- Зголемување на инспекцискиот надзор на работата на сите субјекти, спроведување на активностите од елаборатите за животна средина и усогласеност со прописите за заштита на животната средина.

4.6 Тематска област – ОТПАД

Вовед

Отпадот е еден од главните еколошки проблеми во урбаните средини, земајќи го во предвид фактот дека количините на отпад постојано се зголемуваат. Отпадот претставува огромна загуба на ресурси во форма на материјали и енергија. Количеството на создаден отпад може да се смета како индикатор на нашата ефикасност како општество, особено во однос на употребата на природните ресурси и операциите за третман на отпадот. Најголем дел од отпадот на Општина Карпош се депонира на депонијата “Дрисла”, но постојат и нестандартни депонии таканаречени ѓубришта или сметлишта, особено во руралните делови на општината. Значајни се иницијативите за промоција на процесите за намалување на количините на отпад, негово рециклирање и имплементирање на безбедни стандарди за депонирање на отпад. Во наредниот шест годишен период примарна цел на општината ќе е да се воспостави силна врска помеѓу општествениот раст, користењето на природните ресурси и продукцијата на отпад, а со цел да се намали товарот врз животната средина и да се подобри квалитетот на животот во општината Карпош.

Надлежност на Општина Карпош

- Стратешки, плански и програмски документи за управување со отпадот;
- Подготовка на извештаи за спроведувањето на своите програми за управување со отпад;
- Издавање на потврди дека локацијата на инсталацијата е надвор од населено место во процес на издавање дозвола за складирање и третман од МЖСПП;
- Подготовка на консолидиран извештај за управување со отпад, на база на доставени извештаи од правни и физички лица;
- Одржување на јавна чистота и ракување со напуштен отпад на јавни површини во урбани и не урбани средини на нивната територија; Пропишување на посебните правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад на својата територија;
- Определување на локации за собирање и селекција на комунален отпад.

4.6.1 Состојба со управувањето со отпад

Политика за управување со отпадот

Општата политика за управување со отпадот, со цел да се надмине постојната состојба и да се воспостави одржлив систем за управување со отпадот, беше оформена во Законот за животна средина, во Националните еколошки акционен планови (НЕАП 1996/2007 година) и особено во Законот за управување со отпад. Законот за управување со отпадот воведува нови документи во политиката за управување со отпад: Стратегија за управување со отпадот, Национален план за управување со отпадот и програми за управување со отпадот. Одредени политички иницијативи содржани во НЕАП (2007) се тесно поврзани со проектите поврзани со Протоколот од КЈОТО, засновани на Механизмот за чист развој.

Обврски на општините

Единиците на локалната самоуправа имаат значајна улога во управувањето со отпад. Според постоечкото законодавство, општините се надлежни за управување со комунален и друг вид неопасен отпад (пример, инертен отпад), а имаат и одредени обврски и во шемите за управување со одделни видови отпад. Во таа насока, општините се должни да донесуваат и да спроведуваат стратешки, плански и програмски документи за управување со отпадот, усогласени со регионалниот, односно националниот план за управување со отпадот. Планот за управување со отпадот за Град Скопје за периодот 2016-2020 година (пет години), ја опфаќа општина Карпош како дел од Град Скопје. Градоначалникот на општината е должен секоја година до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина да доставува извештаи за спроведувањето на својата програма за управување со отпад. Во моментот во тек е спроведување на ИПА проект за подготовка на планска и техничка документација за регионално управување со отпадот во рамки на кој се подготвува и соодветна техничка документација за Скопскиот плански регион во рамки на кој се наоѓа и Општина Карпош.

Градоначалникот ги определува локациите за собирање и селекција на комунален отпад во општината, при што на територијата на општината се поставени садови за собирање на комунален отпад.

Градоначалникот на општината има обврска да одржува јавна чистота и ракување со напуштениот отпад на јавни површини во урбани и не урбани средини на територијата на општина, а спроведени се и низа акции за расчистување на оставени отпади.

Советот на општините и на градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и на градот Скопје, ги определуваат местата за третман и отстранување на инертен отпад, во согласност со планот за управување со отпад на град Скопје. Со цел подобра евиденција и унапредено управување со отпадот во општината, Општина Карпош изработи Катастар за својата територија, во кој се евидентираат создавачите на неопасен отпад.

Согласно законодавството за отпадна електрична опрема, градоначалникот на општината е должен да организира одделно собирање на отпадната опрема, да овласти собирач на отпадна опрема од домаќинствата, како и да определи и да организира места, односно

локации за одделно собирање на отпадна опрема од домаќинствата во соработка со овластениот собирач, во собирни центри на целото подрачјето на општината, каде што крајните корисници ќе можат отпадната опрема од домаќинствата бесплатно да ја предаваат.

Согласно законодавството за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, градоначалникот на општината е должен да определи места за поставување на садови за одвоено собирање на отпадни батерии и акумулатори на подрачјето на општината и да организира системи за собирање и времено складирање на отпадни преносливи батерии и акумулатори и нивно предавање за третман, преработка и/или рециклирање.

4.6.1.1 Собирање и транспортирање на отпад

На подрачјето на Град Скопје комуналниот цврст и технолошки отпад се собира во контејнери од 1,1m³, 3m³, 5m³ и 7m³, во подземните контејнери, како и во пластични собирни садови од 120 литри, во зависност од деловите од градот, односно потребите и лоцираноста на корисниците.

Табела 8. Отпад примен од други лица- Општина Карпош - 2023 година

Шифра	Вид на отпад	Потекло на примениот отпад	Количина на примен отпад		Количина на отпад од увоз		Понатамошно постапување
			t	m ³	t	m ³	
200301	Измешан комунален отпад	Домаќинства	19.437				D
200303	Остатоци од комунален отпад	Јавна површина		362			D
170904	Меш. материјал од градење и рушење	Диви депонии		1.021			D

Собирањето на комуналниот отпад покрај градското подрачје ги опфаќа и руралните средини во околината на Град Скопје односно следните Општини: Кисела Вода, Аеродром, Гази Баба, Бутел и Карпош (табела 18 и 19).

Табела 9. Преглед на собирни места (жичани контејнери) за пет амбалажа по општини со начин и динамика на собирање

Реден број	Општина	Начин на собирање	Собирни места	Динамика
1.	ЃОРЧЕ ПЕТРОВ	Формални собирачи	17	7 пати неделно

2	КАРПОШ	Формални собирачи	32	7 пати неделно
3	ЦЕНТАР	Формални собирачи	18	7 пати неделно
	ВКУПНО:		67	
4	КИСЕЛА ВОДА	ЈП КХС	12	2 пати неделно
5	АЕРОДРОМ	ЈП КХС	24	2 пати неделно
6	ГАЗИ БАБА	ЈП КХС	28	2 пати неделно
7	ЧАИР	ЈП КХС	11	2 пати неделно
8	БУТЕЛ	ЈП КХС	11	2 пати неделно
9	ШУТО ОРИЗАРИ	ЈП КХС	3	1 пат неделно
	ВКУПНО :		89	
	СЕ ВКУПНО :		156	

4.6.1.2 Собирање и транспортирање на комуналниот отпад од правни лица по Општини / Блокови

За функционално собирање и транспортирање на комуналниот отпад дефинирани се 10 (десет) блока со вкупно 412 контејнери од 5.000 литри и 637 контејнери од 1.100 литри (табела 20). Општина Карпош е првата општина во државата која има изработено Катастар на загадувачи на својата територија.

Табела 10. Број на контејнери од 5.000 и 1.100 литри и СКВ во Општина Карпош

д.б рој	ОПШТИНА	БЛОК	Специјално возило	Вкупен број на контејнери од 5.000 л.	Вкупен број на контејнери од 1.100 л.
1.	Карпош-Ѓ.Петров – Ш.Оризари-Бутел	I/1	комбинирка	47	215
2.	Карпош-Ѓ.Петров – Ш.Оризари-Бутел	I/2	самоподигач	50	
3.	Кисела Вода-Аеродром-Центар	II/1	комбинирка	54	244
4.	Кисела Вода-Аеродром	II/2	самоподигач	29	

5.	Кисела Вода	II/3	самоподигач	40	
6.	Центар	II/4	самоподигач	12	
7.	Гази Баба	III/1	комбинирка	54	178
8.	Гази Баба	III/2	самоподигач	35	
9.	Гази Баба	III/3	самоподигач	56	
10.	Гази Баба-Чаир	III/4	самоподигач	35	
ВКУПНО:				412	637

Во Извештајот за Катастар на загадувачи на територија на Општина Карпош се евидентирани вкупно 256 деловни субјекти распределени во 3 главни категории на дејност:

- угостителски објекти вкупно 183
- индустриски капацитети вкупно 18
- автомобилски услуги вкупно 55.

Количините на отпад кој се создава кај индустриските капацитети се дадени во табела 21.

Табела 11. Количини на отпад кој се создава од индустриските капацитети

Индустриски капацитет	Количина на создаден отпад t/god			Дали се прави примара селекција на отпадот?	Договор со овластени собирачи и транспортери / Динамика на собирање	Финално отстранување на отпадот
	комунален	Индустриски	отпадни масла и масла за подмачкување			
Топлификација АД Скопје	Хартија 3 t	Старо железо 3 t		Да	Да/По потреба	Старо железо и хартијасе предава на овластени фирми, комуналниот се носи на Дрисла
Реплек Фарм	4200 kg	1200kg неопасен 300kg опасен	15 l	Да	Комунална хигиена	Дрисла
Мебел Ацевски	25 m ³	1200 kg	0,15(бои, лепила, смоли)	Да	ЈКП	ЈКП
Графички Центар Скопје	13t неделно хартија				ЈКП	ЈКП
Фурна "Козле"	750 kg			Не		ЈКП

Голдирен	2,5 t	Да	Да,еднаш годишно	Отпад за откуп на железо
АДГ“АБ” – Скопје	0,94t годишно инертен отпад	460 l годишно		БОНУМ ВАСКА” ДООЕЛ – инертен отпад Се задржува во овластени сервиси – отпадни масла

Најголем дел од големите индустриските капацитети имаат склучено договор со ЈП Комунална хигиена за подигање на отпадот кој се создава во текот на производниот процес, додека помалите погони бидејќи генерираат незначителни количини на отпад (30 – 50 kg железо годишно) најчесто истиот го предаваат на фирми регистрирани за откуп на железо, по претходно склучен договор или го даваат на индивидуални откупувачи.

Складови за секундарни суровини

Треба да се напомене дека на територијата од општина Карпош вршат дејност неколку правни субјекти кои се регистрирани за откуп на неопасен отпад: железо, пластични шишиња, отпад од пакување и сл. Не вршат третман на отпадот освен негово балирање за полесен транспорт. Пластичните шишиња (500 – 600 kg) се селектираат по боја, се балираат и продаваат во Гринтекс со кои имаат склучено договор. Железото го предаваат на Железара, алуминиумот на заинтерсирани купувачи на обоени метали тука во РМ или надвор од државата, акумулаторите исто така се собираат и предаваат на трговци со метали во земјава и странство.

На територија на Општина Карпош има 9 компании кои вршат откуп на неопасен отпад: железо, пластични шишиња, отпад од пакување, Al, Cu, Fe. Вршат физички третман на отпадот (касирање на железо и балирање на шишињата). Имаат потпишано договори со Скопска Топилница. Хартијата ја подигаат директно на местото на создавање по повик (Графички центар, МАКОМАРКЕТ, Нова Македонија, SETIS). Годишно собираат 1.000t хартија, 400 – 500 t железо годишно, 15 t/месечно ПЕТ амбалажа. Поседуваат дозвола за транспорт на неопасен отпад и дозвола за складирање и третман на неопасен отпад.

Автосервисите, отпадните моторни масла кои согласно Листата на видови на отпади (Службен Весник 100/2005) се регистрирани со шифра 130206* синтетички моторни и трансмисиони масла и масла за подмачкување, ги собираат во специјални садови (контејнери) кои ги подига овластена фирма со која потпишуваат договор. Оваа постапка ја практикуваат автосалоните кои се и генерални застапници за одредена марка на автомобили (Аутомобиле СК, АВТОНОВА, Тојота Авто Центар, Еуроимпекс, Кадис и други) на која се и обврзани заради обезбедување на еден од критериумите со кои истите би можеле да бидат застапници.

Медицински отпад

Сите јавни и приватни здравствени установи се законски обврзани да склучат договор за подигање на медицински отпад со Депонија ДРИСЛА – Скопје ДОО. Медицинскиот отпад

кој се согорува во инценераторот кој е лоциран на депонија Дрисла се собира од јавните здравствени установи (ЈЗУ) спакуван во жолти ќеси и од приватните здравствени установи (ПЗУ) спакуван во жолти кутии со тежина од 5kg. Собирањето и транспортот на медицинскиот отпад се врши со специјални транспортни возила за таа намена. За правилен третман на отпадот Републичкиот Завод за Здравствена Заштита во периодот 2002 – 2004 година изврши обука на здравствените работници од ЈЗУ кои го селектираат медицинскиот отпад во нивните установи, како и на работниците во ЈП депонија „Дрисла“ кои работат со отпадот.

Кај здравствените установи количините на отпад кои се создаваат и управувањето со отпадот е дадено во Табела 22.

Собран и транспотиран медицински отпад од следните установи

Табела 12. Количини на отпад кој се создава од здравствените установи

УСТАНОВА	Мерна единица во kg (2022 година)	Мерна единица во kg (2023 година)
ГОб 8ми Септември	92,592	109,174
Жан Митрев	24,011	22,031
Аџимбадем Систина	103,661	114,183
Авицена	14,372	12,880
Поликлиника	306	225
Букурешт		

Кабаст отпад

Во соработка со координаторите за одржување на јавната чистота и претставниците од месните и урбаните заедници на Општина Карпош, Општината организира акција за отстранување на кабаст отпад и отпад од градежен шут, кој инаку граѓаните го одложуваат до контејнерите наменети за комунален отпад и други видови на неопасен и инертен отпад од домаќинствата. Заради поголема ефикасност на оваа иницијатива, кон акцијата активно се вклучија и екипите на ЈП Комунална хигиена – Скопје, кои ги поставија контејнерите за кабаст отпад на т.н. „критични локации“, каде што вообичаено општината се соочува со ваков проблем. Општина Карпош спроведува по две акции годишно за кабаст отпад во изминатите 5 години 2020, 2021, 2022, 2023 и 2024 во соработка со ЈП „Комунална хигиена“ – Скопје.

Оттука, ЈП Комунална хигиена ги постави наменските контејнери во кои граѓаните можат да го одложат својот кабаст отпад и градежен шут.

Со оглед на тоа што во летниот период е разбирливо да се реновираат станови, да се кастрат гранки во рамки на индивидуалните дворови и слични активности, Општина Карпош упатува апел до граѓаните да се придржуваат до правилно одложување на градежниот шут и кабастниот отпад. Во спротивно, постои опасност да се создадат дополнителни депонии кои сериозно би придонеле кон загадување на животната средина, особено околу контејнерите за комунален отпад.

Во оваа пригода ги потсетуваме нашите сограѓани дека на територијата на општина Карпош функционира и Собирниот пункт за кабаст отпад и градежен шут, кој се наоѓа на булеварот Илинден, зад бензиската пумпа на Макпетрол во населбата Карпош 3.

Законот за јавна чистота на РМ, забранува кабастиот отпад да се одлага во садовите за отпад поставени на јавни површини, а ЈП „Комунална хигиена“ Скопје на граѓаните им нуди можност овој тип на отпад со сопствен превоз бесплатно да го одложат во Центарот за селекција на отпадот во Карпош. Доколку имаат потреба тоа да се изврши со специјалните возила на Претпријатието, услугата може да ја побараат на бесплатната телефонска линија – 0800 222 33, а истата се наплатува согласно Ценовникот на дополнителни активности и услуги на ЈП „Комунална хигиена“ – Скопје, усвоен од Советот на Градот Скопје на 27.10.2015 година.

4.6.2 Компостари во општинските основни училишта на територија на општина карпош

Општина Карпош набави 10 ротирачки компостери кои ги постави во дворните места на сите основни училишта, кои се во нејзина надлежност. Станува збор за уреди од француско производство составени од два ротирачки барабани со волумен од 190 литри (секој), кои безбедно можат да ги користат и помалите ученици.

Покрај одржување на здравата животна средина, компостот кој ќе се произведе во овие садови ќе послужи за уредување на училишните дворови. Гледано од едукативен аспект, учениците од основните училишта практично се запознаваат со процесот на компостирање на органски материи од растително потекло, но исто така стекнуваат и добри практики за паметно управување со отпадот преку селектирање на отпадните органски материи и остатоци од храна.

Слика 22. Компостери во основните училишта на Општина Карпош

Набавката на десетте компостери ја чинеше локалната самоуправа околу 480.000 денари, а истата е дел од Локалниот еколошки акционен план 2 за 2023 година. Инаку, претставниците на основните училишта во Карпош добија и прирачници за правилно компостирање и искористување на компостот.

Во 2024 година Секторот за екологија и енергетска ефикасност објави Јавен оглас за Награда за најголемо количество произведен компост во општинските основни училишта на територија на Општина Карпош. Целта е да се поттикне селекцијата на отпадот и производството на компост во училиштата.

4.6.3 НУЛА ОТПАД* ЌЕ ГО СОБИРА ГАБАРИТНИОТ ЕЛЕКТРИЧЕН И ЕЛЕКТРОНСКИ ОТПАД ОД ДОМОВИТЕ НА КАРПОШАНИ

Општина Карпош во соработка со друштвото за управување со отпад – „Нула Отпад“, на плоштадот „Делфина“ ја промовираа кампањата за правилно отстранување на електричен

и електронски отпад (ЕЕО), како и отпад од батерии и акумулатори (ОБА). За таа намена, поставени се 9 специјални садови за одлагање на сите видови на ЕЕО и ОБА, во рамки на најфреквентните локации на локалната самоуправа. Во таа насока, граѓаните ќе можат сами да го одложат својот помал електричен или електронски отпад, на местата на кои се поставени овие специјални садови.

Слика 23. Садови за одлагање на ЕЕО и ОБА

Имено, по еден специјален сад има поставено на плоштадот „Делфина“ во Влае, кај Тинексот во Карпош 4, на пазарчето во Тафталице 2, во близина на маркетот Веро кај ТЦ „Млечен“, кај Тинексот кај Драмскиот театар, пред ТЦ Сити Мол, во рамки на плоштадот ТЦ „Млечен“, во ТЦ „Лептокарија“ и еден сад во училишниот двор на гимназијата „НОВА“. Станува збор за придвижување на поголема организирана акција, која вклучува и собирање на габаритен отпад од домовите на жителите на Општина Карпош. Имено, граѓаните имаат можност да го пријават својот електричен и електронски отпад (телевизори, машини за перење, бојлери и мали уреди за домаќинство), на т.н. „еко – линија“ на бројот 070 236 000. Тоа можат да го сторат кај назначените координатори кои се наменски определени за урбаните заедници во Карпош, по што, екипите на „Нула Отпад“ организираат собирање на овој специјален отпад, директно од домовите на граѓаните.

Инаку, со оваа еко – акција, Општината ги исполнува обврските во рамки на законските надлежности, согласно Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад на електрична и електронска опрема. Вакви специјални садови за преземање на ситен електронски и електричен отпад како и отпад од батерии, ќе бидат поставени во сите основни училишта во Општина Карпош.

4.6.4 РЕДИ Рециклажа воспостави систем за примарна селекција на отпад преку мапирање на станбени згради во Карпош

Општина Карпош потпиша меморандум за поддршка и соработка за проектот „Биди кул – рециклирај“ кој се спроведува од страна на социјалното претпријатие „РЕДИ рециклирај“ во соработка со Здружението „Gogreen“ и „Пакомак“ ДОО Скопје.

Слика 24. Електрични трицикли за собирање на отпад

За реализација на наведениот проект социјалното претпријатие „Реди рециклирај“ поставува канти за селекција на неопасен отпад (пластика и хартија) во заинтересираните станбени згради и институции на територија на Општина Карпош, од каде со електрични трицикли го собира селектираниот отпад и го одлага во соодветни складишта. Досега се

пријавени над 200 заинтересирани субјекти. Во Општина Карпош во 2022 година има поставено преку 115 канти за селектирање на отпад. За потребите за собирање на отпадот, социјалното претпријатие има набавено 5 електрични трицикли. Со електричните трицикли управуваат 5 лиценцирани собирачи на секундарни сировини кои воедно се и претставници од маргинализираните групи.

Општина Карпош има склучено договор за соработка за постапување со отпад со следниве фирми:

- **НУЛА ОТПАД ДОО** – Електрична и електронска опрема батерии и акумулатори

Во 2022 година Нула Отпад презема електричен и електронски отпад од Општина Карпош во количина од 380kg, додека за преземање од физички и правни лица на територијата на општина Карпош во просек последниве години се презема околу 40.000kg електричен и електронски отпад и 1.800kg отпадни батерии и акумулатори годишно.

- **ПАКОМАК** - Друштво за управување со пакување и отпад од пакување има договор за соработка со Град Скопје и КХС податоците се однесуваат на територијата на Град Скопје.

- За 2021 год. собрани се стакло 496 тони, пластика 5,7 тони и хартија 36,7 тони
- За 2022 год. собрани се стакло 514 тони, пластика 11,2 тони и хартија 126,5 тони
- За 2023 год. собрани се стакло 498 тони, пластика 0 тони и хартија 26 тони
- До 31.07.2024 год. собрани се стакло 230 тони, пластика 17,5 тони, хартија 115,4 тони и алуминиумски лименки 1,1 тони

Во заедничка соработка меѓу јавното претпријатие за комунални дејности „Комуналец“ и фирмата „Пакомак“ од Скопје, одговорна за отпад од пакување, поставени се контејнери наменети исклучиво за отпад од стакло. Целта на поставувањето на ваквите контејнери е да го намали стаклениот отпад на депонијата, а воедно да се изврши и негово рециклирање, односно реупотреба.

4.6.5 Идентификувани проблеми

- Појава на ѓубришта (т.н. диви депонии)
- Појава на недозволено одлагање на отпад на јавни површини
- Недостаток на примарна селекција на отпад на местото на генерирање од домаќинства и правни субјекти
- Недостаток на база на податоци за количините на отпад од правни субјекти и граѓани на годишно ниво
- Низок степен на искористување на фракциите од отпадот кој може да се рециклираат

4.6.6 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со отпадот во Општина Карпош

Мерки за едукација и подигање на јавната свест

Со цел да се создаде ефикасен и функционален систем за управување со отпад многу е важно целата јавност во општината односно сите жители во населените места да го разберат и да дадат поддршка.

Најважна активност во целиот процес е организација на системот за собирање на комуналниот отпад со одлука на граѓаните. За таа цел, јавноста треба да биде јасно и прецизно информирана за начинот на собирање на отпадот и обврската околу плаќањето за услугата.

Дефинирањето на цените за извршување на услугите во делот на управувањето со отпадот треба да се одвива на транспарентен начин, којшто подразбира активно вклучување на јавноста при утврдување на цените, при што координатор на активноста може да биде некоја од локалните НВО-и кои се бават со оваа дејност или други стручни лица активни во оваа проблематика. На овој начин населението полесно ќе го прими ова задолжение, при што свесно и ќе ја реализира оваа обврска.

Општината е должна, секое непрописно постапување со отпадот соодветно да го санкционира. Така, будни екипи на терен треба да воочуваат било какви неправилности и соодветно да ги санкционираат несовесните граѓани. Практично, низ кампањите што ќе ги спроведува Општината заедно со Јавното комунално претпријатие, јасно треба да ги предочи ваквите мерки, кои се спроведуваат во контекст на поттикнување правилно постапување со отпад, како што тоа го пропишува националното законодавство и нормите на ЕУ.

Подигнувањето на јавната свест кај локалното население за спроведување на одредени активности во управувањето со отпадот ќе се остварува преку следните активности:

- Посета од куќа до куќа преку волонтери, заради потпишување на договори со правни и физички лица за нивно вклучување во задолжителниот систем на собирање на отпад,
- Поделба на летоци / флаери со едукативна содржина во прилог на горенаведената активност,
- Организирање на предавања во училиштата кај најмладата популација со цел зголемување на нивната свест за правилно постапување со отпадот,
- Одржување на говори односно при одржување на состаноци со локалните жители или претставници на нивните месни заедници,
- Прилози во весници и сл.

Во соработка со град Скопје, ЈП КХС, ЈП ПЗ и МЖСПП да се:

- Подобри состојбата на рециклажното двориште во Карпош. Да се прошири и уреди зелениот дел и воведување на систем за управување со исцедокот.
- Поттикне на домашно-индивидуално компостирање.
- Централизирано компостирање од мал обем во училиштата, на поголемите јавни зелени површини, од повеќе домаќинства, месни заедници, стопански субјекти со поголеми сопствени зелени површини и сл.
- Подготовка за централизирано компостирање на биоразградлив отпад.
- Расчистување и рекултивација на ѓубришта.
- Отстранување на отпад од азбест и отпадни производи кои содржат азбест (цементни плочи).

4.7 Тематска област - ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

Вовед

Одржливото користење на енергијата, односно користењето на обновливи извори на енергија заедно со подобрување на енергетската ефикасност може да допринесе до намалување на потрошувачката на примарна енергија, а со тоа и намалување на емисиите на стакленички гасови. Еден од енергетските проблемите со кои денеска се соочува светот е загадување на животната средина при производство на енергија. Ова влијае на климатските промени предизвикани од претераната и нерационална потрошувачка на енергија. Еколошките последици од енергетската потрошувачка се теми кои прилично долго се запоставувани кај нас. Денес овој проблем сепак е препознат и е прифатено дека нерационалната потрошувачка на енергија е неодржлива. Имплементацијата на оваа мерка ќе придонесе кон подобрување на енергетската ефикасност на објектите, но и кон промена на дел од досегашните навики за нерационално трошење на енергијата. Имплементацијата на мерката ќе биде насочена кон:

4.7.1 Состојба со енергетска ефикасност

Индикативни активности кои ги превзема Општина Карпош:

1. Анализа на топлинските загуби на јавните објекти;
2. Подготовка на техничка документација за подобрување на енергетската ефикасност;
3. Проекти за воведување на штедливи сијалици во јавните објекти;

Надлежност на Општина Карпош

- Контрола на потврдите и елаборатите во фаза на добивање на дозволи за градба;
- Контрола на изведена состојба на објектите и издавање решение за субвенции за енергетски ефикасни објекти и примена на обновливи извори на енергија;
- Следење на потрошувачката на енергија во објектите во надлежност на општината и јавното осветлување;
- Изработка на програми за ЕЕ и Акциски планови со активности за реализација на проекти за мерки за ЕЕ;
- Изработка на енергетски контроли и мерки за енергетска ефикасност на објектите во надлежност на општината;
- Примена на обновливи извори на енергија во системите за греење и ладење и санитарна топла вода во објектите во надлежност на општина Карпош;
- Изработка на извештаи по спроведување на проектите за реализираните заштеди на енергии и намалени емисии на CO₂;
- Изработка и аплицирање на проекти кај надворешни фондови и институции за кофинансирање на проекти за ЕЕ;

4. Проекти за воведување на обновливи извори на енергија во јавните објекти (градинки, училишта) на територијата на општината (соларни и фотоволтаични панели, геотермални пумпи);
5. Реализација на проекти за подобрување на енергетската ефикасност во јавните објекти;
6. Замена на улични светилки со енергетско ефикасни светилки;
7. Подготовка на јавни кампањи;
8. Подготовка на информативен материјал за климатски промени, ЕЕ и ОИЕ;
9. Едукативни активности во образовниот систем во делот на климатските промени;
10. Воведување на субвенции за инвестиции во нови поефикасни начини на греење, ладење и осветлување;
11. Замена на постојните котли со греење на пелети, геотермални пумпи итн.

Општина Карпош го освои првото место на конкурсот за енергетски ефикасни општини и се здоби со епитетот „Енергетски најефикасна општина за 2009 година“. Доделувањето на наградата се одржа на пригодна свеченост во рамките на Неделата на енергетика Македонија 2009 организирана од Македонската општинска мрежа за енергетска ефикасност - МОМЕЕ и Центарот за Енергетска Ефикасност на Македонија – МАЦЕФ. Наградата на градоначалникот на Општина Карпош, Г-дин Стевчо Јакимовски, му ја врачи Европскиот претставник во Република Македонија, Г-динот Ерван Фуере.

Во 2023 година Градоначалникот Стевчо Јакимовски го прими Сертификатот за Европското енергетско признание (ЕЕА – European Energy Award) со што Општина Карпош стана дел од општините во Европа со сребрено енергетско признание и прва

Општина Карпош е првата општина во Република Македонија, која согласно со стариот закон за Енергетика и во соработка со NSI програмата од Кралството Норвешка, ја направи базата и донесе петгодишна **Програма за Енергетска ефикасност 2008-2012 година** со проекти поврзани со енергетската ефикасност во областите:

- Улично осветлување
- Објекти во надлежност на локалната самоуправа, училишта и градинки
- Административни објекти (општинска администрација и урбани и месни заедници).

По неа, Општина Карпош ја имплементираше **Програма за Енергетска Ефикасност на Општина Карпош 2013-2015 година**, а денес во тек е имплементација на **Програма за Енергетска Ефикасност на Општина Карпош 2022-2024 година**.

Слика 25. Програми за енергетска ефикасност на Општина Карпош

Исто така, Општина Карпош е единствена општина во Република Македонија што целосно го спроведе проектот на издвојување на командите за улично осветлување од трафостаниците на ЕВН со сопствени ормари и управување на целата мрежа на уличното осветлување.

Следејќи ги законските обврски од Законот за Енергетика и Законот за заштита на животната средина и Закон за заштита на природата, Општина Карпош има создадено организациона поставеност и кадровска екипираност на ниво на Сектор со две посебни одделенија за:

- **Одделение за енергетска ефикасност и**
- **Одделение за екологија**

како највисока организациона форма за извршување на обврските во овие области што е единствена во Република Македонија.

Покрај градот Скопје, Општина Карпош е прва општина потписник на Меѓународната конвенција на Градоначалници на Европски градови и општини, која согласно прифатените обврски од конвенцијата, во пракса ги реализира постулатите 20/20/20 на Европската унија. Во 2024 година Општината го подолжи своето членство во Европската климатска алијанса, со цел поддршка и заштита од климатските промени.

Општина Карпош, реализирајќи ги Акциските планови од ЛЕАП 2011-2017 и ЛЕАП 2019-2024, е единствена во Република Македонија која има изработено „Катастар на загадувачи“ за целата своја територија, како предуслов за следење на состојбата во оваа област. Во 2023 година се пристапи кон обновување на податоците во **Катастарот на загадувачи** и во 2024 година се изработи **Катастарот на зеленилото** на Општина Карпош. Ова нивно практично искуство е прифатено во Акцискиот план на ЗЕЛС за справување со климатските промени за да во иднина се примени во сите општини во Република Македонија.

Слика 26. Правилник за мерки за енергетска ефикасност

Во 2012 година Општина Карпош е првата и единствена општина која што изработи сопствен „Правилник за мерките за енергетска ефикасност кои треба да ги исполнат проектите за изградба на нови и реконструкција на постоечки објекти како услов за добивање на одобрение за градење од Општина Карпош“. Целта е новите и реконструирани објекти да задоволуваат одредени стандарди за енергетска ефикасност и примена на обновливи извори на енергија, а на дел од објектите кои се изградени по стандарди подобри од најмалку 10% од пропишаните гранични им беа доделени субвенции во делот на комуналните такси до 20%.

По изработката на ваков правилник на државно ниво и почетокот на неговото спроведување во 2015 година, Општина Карпош започна со негово спроведување.

Во изминатиот период, во рамки на одделението за енергетска ефикасност се изработија следниве планови и студии од областа на енергетската ефикасност:

- Електроенергетски независен и самоодржлив Карпош
- Општински план за обновлива енергија
- Каталог за енергетско ефикасни објекти
- План на активности за одржлива урбана мобилност

Слика 27. Изработени општински планови и студии

Како обврска од потпишаната Конвенција на градоначалници, Општина Карпош е единствената општина која ја спроведува манифестацијата „Денови на енергетска ефикасност“. Во рамки на различни проектни активности и форуми Општина Карпош учествуваше и спроведе отворени едукативни денови, каде беа презентирани мерките за подобрување на енергетската ефикасност во резиденцијални објекти до пошироката јавност.

Слика 28. Електрични тротинети и соларно дрво во Општина Карпош

Електрични тротинети

Општина Карпош во 2019 година преку проект финансиран од ГИЗ набави 6 електрични тротинети за потребите на општинската администрација за подобра и поефикасна мобилност низ урбаните и месните зедници. Воедно е поставено и првото соларно дрво за полнење на мобилни телефони, таблети, електрични тротинети и слични уреди.

Во 2023 набавени се уште 6 електрични тротинети за потребите на општинската администрација со средства од општинскиот буџет.

Електрични машини, опрема за чистење и возила

Во последните години Општината инвестираше и во замена на возниот парк со нови хибридни автомобили. Исто така, општината набави електрични и ефикасни возила и опрема (машини) за чистење на јавни површини. Новите машини и опрема се базираат на нова висока технологија и 0 емисии за побрзо и поефикасно чистење на улици и одржување на хигиената во општината.

Слика 29. Електрична опрема за чистење јавни површини

Слика 30. Ресурсен центар за енергетска ефикасност на Општина Карпош

Ресурсен центар за енергетска ефикасност

Во 2023 година, во просториите на Општина Карпош е отворен Ресурсен центар за енергетска ефикасност, кој работи во рамки на Одделението за енергетска ефикасност, со цел да се овозможи полесен пристап до информации на пошироката јавност, како и да им се помогне на граѓаните во одлучувањето за имплементација на мерки за зголемување на енергетската ефикасност во своите домови.

REPLACE калкулатор за енергетска ефикасност

Во рамки на проектот REPLACE беше изработен REPLACE калкулатор со цел да им помогне на граѓаните полесно да направат пресметки за можностите за примена на мерки со кои ќе ја зголемат енергетската ефикасност во нивните домови. Истиот е достапен за граѓаните онлајн, но и се користи од општинската администрација во рамки на ресурсниот центар.

Слика 31. REPLACE калкулатор

4.7.2 Проекти на одделение за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија

Проектите реализирани од ова одделение се базираат на годишните програми усвоени од Советот, „Програма за енергетска ефикасност на Општина Карпош “ и „Годишна програма за работата на Секторот за екологија и енергетска ефикасност“, како и барањата на граѓаните доставени во текот на целата година. Областите на кои се однесуваат проектите се:

- Уличното осветлување
- Објектите во надлежност на локалната самоуправа (училишта, градинки, административни објекти)
- Енергетска ефикасност во градежниот сектор

Термоизолација на фасади на резиденцијални објекти

Општина Карпош реконструираше 35 станбени објекти со целосна термоизолација на фасади и со промена на столарија со енергетско ефикасни прозорци.

По неколкугодишна пауза, во 2023 и 2024 година повторно беше продолжена активноста на реконструирање на енергетско ефикасни фасади во Општина Карпош, пришто се реконструираа уште 4 станбени згради.

Слика 32. Термоизолација на фасади на објекти за колективно домување

Субвенционирање на енергетско ефикасни кровови

Во последните години, Општината Карпош спроведува активност за субвенционирање на енергетско ефикасни кровови, преку доделување на финансиска поддршка за поправка и санација на кровни покривачи на станбени згради за колективно домување и замена на азбестни кровни покривачи на индивидуални станбени објекти (куќи). До крајот на 2023 година се субвенционирани над 36 објекти за домување.

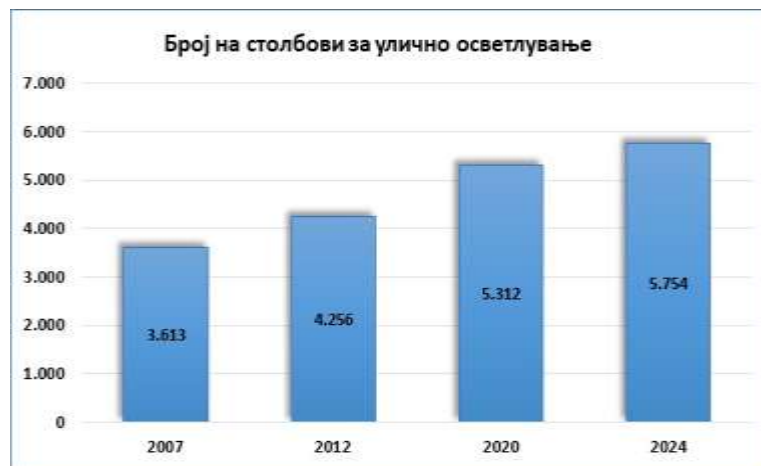
Субвенционирање на велосипеди и електрични тротинети

Општина Карпош во последните години реализира проектна активност за промоција на користењето на велосипеди, електрични тротинети и електрични велосипеди како превозни средства, но и како средства за рекреација кои не ја загадуваат животната средина. За таа цел, Општината субвенционира 30% од цаната на купениот велосипед/електричен тротинет, односно најмногу до 3000, односно 5000 денари. Субвенионирана е набавка на вкупна 831 велосипед, односно 116 електрични тротинети.

4.7.2.1 Улично осветлување

Улично осветлување кои е во надлежност на Општина Карпош се состои од вкупно 5.754 столбови за улично осветлување, односно:

- 5.546 столбови за улично осветлување;
- 100 столбови со 244 рефлектори за детски и спортски игралишта;
- 108 столбови во дворните места на училишта.

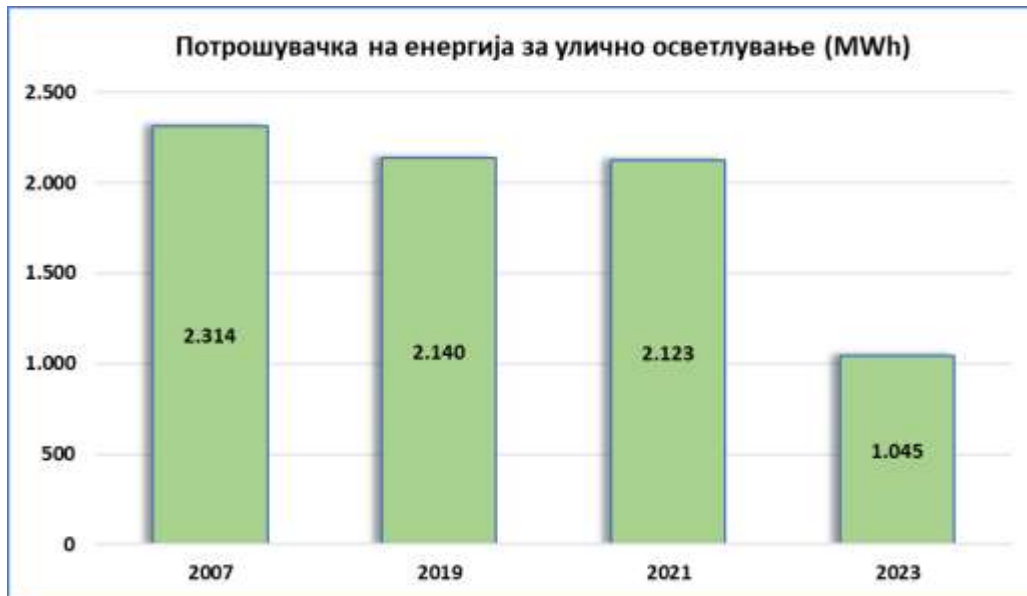

Графикон 8. Број на столбови за улично осветлување

Согласно Програмите за енергетска ефикасност на Општина Карпош и реализираните мерки за енергетска ефикасност, заменети се сите живини светилки на столбовите со натриумски од 70W и 150W и направени се 153 командни ормани со астрономски уклопни часовници за секојдневна промена на режимот на палење и гасење на уличното светло.

Покрај зголемениот број на светилки од 2007 година до 2019 година и изградбата на нови линии за улично осветлување, со примена на мерките а енергетска ефикасност и користење на ефикасно осветлување, постигнавме намалена потрошувачката на енергија за 1.770MWh на годишно ниво.

Во 2024 година со развојната програма 2023-2025 се изврши промена на сите светилки со нови ЛЕД светилки од 35W и 75W со што потрошувачката од 1.770MWh се намали на 1.045MWh за 2023 година, додека за 2024 се очекува да падне многу пониско со што се предвидува вкупна заштеда од 89% на годишно ниво.

Графикон 9. Годишна потрошувачка на енергија за улично осветлување (MWh)

Состојбата во 2024 години по урбани и месни заедници по број и тип на светилки е следната:

Табела 13. Број на светилки по урбани и месни заедници по моќност

Урбана/месна заедница	Автономни соларни светилки	LED светилки 30W -75W	Вкупно светилки
Влае 1	2	367	369
Влае 2	0	500	500
Тафталице 1	0	400	400
Тафталице 2	19	300	319
Карпош 1	0	356	356
Карпош 2	0	226	226
Карпош 3	6	291	297
Карпош 4	0	397	397
Владо Тасевски	0	404	404
Пецо Божиновски Кочо	2	439	441
Кузман Јосифовски Питу	0	591	591
Нерези	5	443	448
Бардовци	0	396	396
Злокуќани	0	402	402
Вкупно	34	5.512	5.546

Табела 14. Рефлекторски системи по детските и спортските игралишта

Детски и спортски игралишта	Број на столбови	Број на рефлектори	Моќност на рефлектор (W)
Игралишта во основни училишта			
Христијан Тодоровски Карпош	5	18	150
Вера Циривири Трена	8	16	150
Лазо Трповски	8	24	150
Петар Поп Арсов	4	8	150
Димо Хаџи Димов	10	20	150
Братство	8	16	150
Лазар Танев	4	12	150
Владо Тасевски	4	12	150
Јан Амос Коменски	3	10	150
Братство	6	12	150
Аврам Писевски	2	6	150
Војдан Чернодрински	2	6	150
Игралишта во урбани и месни заедници			
ул. Бранислав Нушиќ	2	4	150
ул. Франц Прешерн	5	14	150
бул. Партизански одреди	8	16	150
Козле 2	2	6	150
Трнодол	2	4	150
Жданец	6	18	150
Куршумица	5	10	150
Бардовци	6	12	150
Вкупно	100	244	

Табела 15. Светилките во дворните места на училиштата

Основно училиште	35W столбови	75W столбови	Вкупно број на столбови
1 Христијан Тодоровски Карпош	5	0	5
2 Вера Циривири Трена	5	0	5
3 Лазо Трповски	18	0	18
4 Петар Поп Арсов	27	0	27
5 Димо Хаџи Димов	0	14	14
6 Братство	11	0	11
7 Владо Тасевски	7	0	7
8 Јан Амос Коменски	15	0	15
9 Аврам Писевски	0	0	0
10 Војдан Чернодрински	0	6	6
Вкупно	88	20	108

ПРЕВЗЕМЕНИ АКТИВНОСТИ:

Двостепен режим на работа на осветлувањето на кејот

- 202 канделабри со две сијалични места или 404 позиции
- Во двостепениот режим на исклучување половина од светилките наизменично се исклучуваат и системот работи со 50% од бројот на светилките во период кога е намалена фреквенцијата на шетачи на кејот (после полноќ до наутро)
- Годишно остварена заштеда на електрична енергија ≥ 42 MWh
- Вредност на инвестицијата ≤ 300 €

Издвојување на командите за улично осветлување во посебни ормари со вградени астрономски вклопни часовници

- Експериментално потврдени, заштеда на електрична енергија до 30% при иста моќност
- Целосно се отстранува потребата од отстранување на дефекти, на командните уреди за наредните неколку години со тоа и одржување на истите
- Направени се 153 командни ормари со астрономски вклопни часовници

Замена на постојните 125W и 150W живини светилки и сенила со нови штедливи светилки

- Заменети се сите живини светилки со натриумски од 70W и 150W
- Заменети се сите светилки за улично осветлување со нови ЛЕД светилки од 35W и 75W

Соларни фотоволтаични панели за електрично напојување

- Семафорски уреди на раскрсницата на улиците Орце Николов и Никола Тесла
- Осветлување на подземни гаражи на ул. Јуриј Гагарин

Слика 33. Улично осветливање со соларен панел (лево) фотоволтаици (десно)

4.7.2.2 Енергетска ефикасност во објектите на основните училишта и градинките

Реализираните проекти со Програмите за енергетска ефикасност драстично ја менуваат состојбата на објектите и потрошувачката на енергија во објектите во надлежност на Општина Карпош: детските градинки и основните училишта.

Извршена е реконструкција или целосно нова градба на постоечките 10 основни училишта и 11 објекти на детските градинки, а со цел зголемување на капацитетот на детските градинки

направена е комплетна изградба на една нова детска градинка, адаптација на два нови простори, а во 2023 година направена е и доградба на една постоечка детска градинка, со што вкупниот број на капацитети за сместување и грижа на деца во предшколска возраст се зголеми на вкупно 13 објекти.

Мерките за поголема енергетска ефикасност на објектите ги содржат следните елементи:

- Термоизолација на ѕидови и фасади на објектите
- Замена на прозори и врати со енергетски ефикасни шестокоморни рамки со трослојно стакло со нискоемисиони премази и коефициент на пропустливост $U=0.9W/m^2K$
- Нова подна изолација
- Нова кровна изолација
- Чистење или целосна замена на грејни радијаторски системи
- Ново осветлување со штедливи високофреквентни светилки на 30.000 Hz со 100 lum/W
- Замена на електричните бојлери со соларни вакуум инјекторски системи за санитарна топла вода
- Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија
- Поставување на фотоволтаични панели на крововите на основните училишта
- Поставување на хибридни колектори на кровна конструкција на детска градинка

Слика 34. Слика од реконструкција на основни училишта и детски градинки

Табела 16. Превземени мерки за поголема енергетска ефикасност на училиштата

Училиште	Година на градба	Големина		Број на ученици 2024/2025	Број на наставен кадар
		училишен простор	училишен двор		
ВЕРА ЦИРИВИРИ ТРЕНА	1963 година	3.600 m ²	10.080 m ²	462	48
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Промена на кровна покривка • Нова фасадна изолација • Замена на прозори • Внатрешно осветлување • Замена на постојниот систем на греење со систем на обновливи извори на енергија • Уредување на работните простори • Реновирање на санитарни јазли • Промена на системот на греење од нафта на термални пумпи Објектот е енергетски ефикасен со $Q=45,92 \text{ kWh/m}^2\text{a}$					
ХРИСТИЈАН ТОДОРОВСКИ КАРПОШ	1955 година	5.230 m ²	16.141 m ²	401	44
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Промена на дел од кровната покривка со дополнителна изолација • Термоизолација на фасада • Промена на врати и прозори • Реконструкција на стара електрична инсталација • Замена на постоечки светилки со нови – штедливи • Соларни вакуум инјекторски системи за санитарна топла вода • Корекција на сидови и подови • Промена на внатрешна енергетска и компјутерска мрежа • Реновирање на санитарни јазли • Нова фискултурна сала • Спортски терен Сокол Објектот е енергетски ефикасен со $Q=32,81 \text{ kWh/m}^2\text{a}$					
Потреби : Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
ЛАЗО ТРПОВСКИ	1968/69 година	6.492 m ²	65.511 m ²	495	56
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Промена на кров и кровната конструкција • Термоизолација на фасада • Промена на надворешни врати и прозори • Реконструкција на внатрешното осветлување со штедливи високофреквентни светилки • Промена на санитарни јазли и • Нови подни подлоги • Поставување на заштитна ограда Објектот е енергетски ефикасен со $Q=44,61 \text{ kWh/m}^2\text{a}$					
Потреби : Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
ПЕТАР ПОП АРСОВ	1972/73 година	5.230 m ²	20.580 m ²	585	66
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова кровна изолација и кров од пластифициран лим • Термоизолација на фасада • Нова електроинсталација и светлосни елементи • Поставени се нови соларни вакуум инјекторски системи • Нова подна подлога 					

<ul style="list-style-type: none"> • Промена на санитарни јазли • Поставување на заштитна ограда • Промена на надворешни врати и прозори <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q = 74,67 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби : Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ	1955 година	6.971 m²	6.398 m²	542	51
<p>Реализирани мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нова кровна изолација и кров од пластифициран лим • Термоизолација на фасада • Замена на постоечки светилки со нови – штедливи • Промена на надворешни врати и прозори • Соларни вакуум инјекторски системи за санитарна вода • Санација на ходниците • Санација на санитарни јазли • Менување на кров во фискултурна сала • Санација на сидовите во ходниците и училниците • Оградување на училиштето <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q = 67,28 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
ВЛАДО ТАСЕВСКИ	1957 година	4.614 m²	4.400 m²	991	63
<p>Реализирани мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промена на кров и кровна конструкција • Термоизолација на фасада • Замена на постоечки светилки со нови – штедливи • Промена на прозори и врати • Соларни вакуум инјекторски системи за санитарна вода • Санација на санитарни јазли <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q = 62,53 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
<p>Потреби:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставување на клими во сите простории • Реновирање на санитарните чворови • Промена на внатрешно осветлување • Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија 					
ДИМО ХАЦИ ДИМОВ	1963 година	4.944 m²	20.127 m²	743	78
<p>Реализирани мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промена на кров и кровна конструкција • Термоизолација на фасада • Замена на сите прозори и врати • Замена на постоечки светилки со нови • Реконструкција на подот • Замена на постојниот систем на греење со систем на обновливи извори на енергија • Заменети се радијаторските грејни тела • Санација на санитарните јазли • Нова ограда • Осветлување на дворот на училиштето • Реновирање на фискултурна сала <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q = 67,26 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби: Примена на системи за обновливи извори на енергија					
ЈАН АМОС КОМЕНСКИ	1963 година	5.105 m²	24.680 m²	840	80
<p>Реализирани мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградено целосно ново училиште, со нов инвентар 					

<ul style="list-style-type: none"> • Поставување на покривна конструкција • Нова фасада • Поставување на прозори и врати • Поставување на подот • Поставување на нов систем за греење • Поставување на санитарните јазли • Реконструкција на фискултурна сала • Нова ограда <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q=80,98 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
АВРАМ ПИСЕВСКИ	1980 година	2.429 m²	7.760 m²	240	35
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова кровна конструкција • Промена на фасада со термоизолација • Промена на столарија (врати и прозорци) <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q=59,16 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					
БРАТСТВО	1964 година	3.426 m²	14.420 m²	768	82
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Изградено целосно ново училиште, со нов инвентар • Поставување на покривна конструкција • Нова фасада • Поставување на прозори и врати • Поставување на подот • Поставување на нов систем за греење • Поставување на санитарните јазли • Нова ограда <p>Објектот е енергетски ефикасен со $Q=51,73 \text{ kWh/m}^2\text{a}$</p>					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					

Ваквите проекти допринесоа потрошувачката на топлинска и електрична енергија во објектите на основните училишта да се намали за 30,9% во однос на предходните години.

Графикон 10. Графички приказ на разлика во потрошувачката на енергија пред и по имплементирањето на мерките за енергетска ефикасност во основните училишта

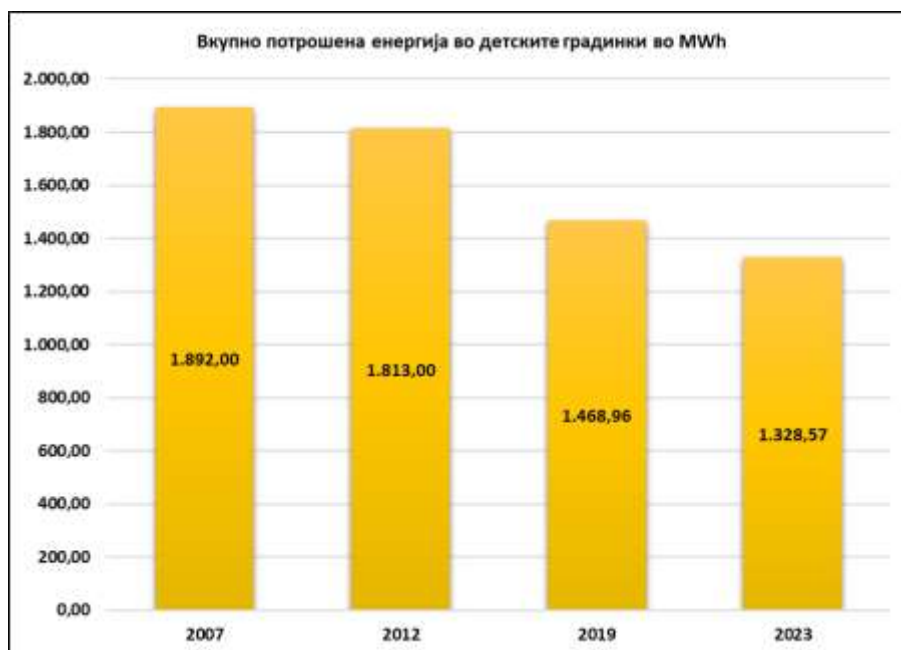
Освен во основните училишта, мерките за подобрување на енергетската ефикасност се превземни и во детските градинките во надлежност на Општина Карпош

Табела 17.Превземени мерки за поголема енергетска ефикасност на градинките

Градинка	Година на градба	Големина		Број на деца 2023/2024	Број на кадар
		Простор на објектот	Двор на градинката		
ДГ Орце Николов Карпош 2	1966 година	808 m ²	3.799 m ²	155	17
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова трмоизолација на кров • Нова фасадна изолација • Промена на прозори • Соларни вакум инјекторски системи за соларна топла вода • Ново внатрешно осветлување • Реновирање на санитарни јазли Објектот е енергетски ефикасен со Q=39,66 kWh/m²a					
Потреби: Замена на постојниот систем на греење со систем на обновливи извори на енергија					
ДГ Пролет Влае	1965 година	1.300 m ²	1.800 m ²	275	44
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова термоизолација на кров изамена на кровна конструкција • Термоизолација на фасада • Промена на врати и прозори • Реконструкција на стара електрична изолација • Замена на постоечки светилки со нови – штедливи • Реновирање на санитарни јазли • Замена на системот за греење на нафта со систем на термални пумпи 					
ДГ Пролет Козле	1977 година	2.055 m ²	1.200 m ²	238	40
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Реконструкција на кров со нова изолација • Термоизолација на фасада • Промена на врати и прозори • Реконструкција на внатрешното осветлување со штедливи високофреквентни светилки • Промена на санитарни јазли 					
Потреби: <ul style="list-style-type: none"> • Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија, • Поставување на клими во сите простории, • Санација на кров на местата каде што протекува, • Реновирање на дел од санитарните чворови 					
ДГ Распеана Младост Карпош 1	1979 година	1.230 m ²	1.200 m ²	167	46
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова кровна изолација • Термоизолација на фасада • Промена на внатрешното осветлување • Вакум инјекторски соларни системи за санитарна вода • Промена на санитарни јазли 					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					

ДГ Мајски Цвет УЗ Владо Тасевски	1965 година	1.100 m ²	987 m ²	238	35
Реализирани мерки: <ul style="list-style-type: none"> • Нова кровна изолација • Термоизолација на фасада • Промена на електрична инсталација • Промена на врати и прозори • Промена на санитарни јазли 					
Потреби: Замена на постојните системи на греење со системи на обновливи извори на енергија					

Потрошувачката на топлинска и електрична енергија во објектите на детските градинки исто така бележи тренд на намалување во однос на предходните години.

Графикон 11. Графички приказ на разлика во потрошувачката на енергија пред и по имплементирањето на мерките за енергетска ефикасност кај детските градинки

4.7.3 Користење на обновливи извори на енергија

Од објектите во надлежност на Општина Карпош во моментот се во функција следните системи:

- Систем за греење и ладење со термални пумпи - вода/вода од 160kW во административните бараки на Општината
- Систем за греење со термални пумпи - вода/вода од 270kW во ООУ „Вера Циривири Трена“
- Систем за греење со термални пумпи - воздух-вода од 105kW во ДГ „Пролет“ Влае

- Систем за греење со отпадна дрвена маса – дрвен чипс во ООУ „Димо Хаџи Димов”

Слика 35. Термални пумпи во објектите во надлежност на Општина Карпош

Слика 36. Систем за греење со отпадна дрвена маса – дрвен чипс во ООУ Димо Хаџи Димов

Исто така, Општина Карпош постави соларни вакуум инјекторски системи за санитарна топла вода во објектите на градинката “Орце Николов” (Карпош 2) и објектите на 11 основни училишта во општината.

Слика 37. Соларни колектори на објектите во надлежност на Општина Карпош

Во 2020 и 2021 година, во градинката „Мајски Цвет“ – објект „Јасмин“ во населбата Тавталице 2 се поставија хибридни колекторски системи за производство на 3,2kW електрична енергија и 300 литри топла вода, кои ги заменија старите електрични бојлери со дневна потрошувачка од 8kW електрична енергија.

Слика38. Хибридни колектори на градинката „Мајски Цвет“ – објект „Јасмин“

Во 2023 и 2024 година Општина Карпош со сопствени средства инвестираше во поставување на фотонапонски модули на кровни површини на училиштата и нивно мрежно поврзување во системот. Поставени се фотоволтаични системи од по 25kW на следните општински училишта: ООУ „Лазо Трповски“, ООУ „Јан Амос Коменски“, ООУ „Димо Хаџи Димов“ и ООУ „Петар Поп Арсов“.

Преку проект на Бирото за регионален развој и Центарот за Развој на Скопски Плански Регион, во тек е поставување на фотоволтаични модули од по 20kW и нивно поврзување во мрежа и на основните училишта ООУ „Владо Тасевски“ и ООУ „Војдан Чернодрински“.

Во 2024 година во завршна фаза е поставување на фотоволтаични системи на основното училиште ООУ „Вера Циривири Трена“ со моќност од 40kW, додека во Годишната програма на Секторот за екологија и енергетска ефикасност за 2025 година е предвидено инсталирање на фотоволтаични системи на кровните конструкции на останатите училишта ООУ „Братство“ и ООУ „Аврам Писевски“, а со Акцискиот план од ЛЕАП за 2025 година е предвидено и поставување на фотоволтаични модули на ООУ „Христијан Тодоровски Карпош“. Со тоа Општината ќе постави фотоволтаични модули во сите училишта во нејзина надлежност и значително ќе придонесе кон намалување на трошоците за електрична енергија.

Во 2024 година е направена и *„Физибилити студија за формирање на јавно-приватно партнерство, јавно претпријатие или трговско друштво за производство и дистрибуција со електрична енергија од фотоволтаични системи“* со цел да се утврди најдобриот начин за менаџирање со произведената електрична енергија од обновиви извори која е резултат на сопствено производство.

4.7.4 Идентификувани проблеми

Од област енергетска ефикасност како детектирани проблеми се :

- Незаинтересираност и мал степен на познавање кај граѓанскиот и приватниот сектор за можностите и технологиите за користење на алтернативни извори за енергија.
- Користење на енергетско неефикасни светилки во осветлување на јавни објекти и улично осветлување.
- Останати јавни објекти - Градинки кои не се опфатени со мерки и активности за енергетска ефикасност
- Поставување на фотоволтаични системи на кровните конструкции на детските градинки.

4.7.5 Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на енергетска ефикасност во Општина Карпош

- Зголемување на јавна свест преку организирање на активности (работилница, натпревар, онлајн настан, посета на изведени енергетски ефикасни објекти во општината и др.);
- Спроведување на активности за редовна комуникација со јавноста (отворен ден со јавноста, промоција преку социјални мрежи и сл.);
- Поголема меѓусекторска комуникација во рамки на општинската администрација за потребите за имплементација на мерки за енергетска ефикасност;
- Развој на нови модели за субвенционирање на граѓаните за користење на алтернативни извори на енергија;
- Финансиска поддршка за мерките за енергетска ефикасност во домаќинствата со ниски приходи;
- Анализа на здравствени ефекти од мувла во домот – состојби, предизвици, решенија, во соработка со здравствени институции;
- Известувања до граѓаните за начинот на аплицирање за добивање субвенции за енергетски ефикасни градби, бидејќи премногу обемните или несфатливи административни барања често ги обесхрабруваат домаќинствата (особено оние со пониски приходи) од поднесување на апликација во рамките на програмата која нуди помош;
- Започнување на проекти кои финансиски ќе бидат поддржани од владата на РМ и ЕУ со кои ќе се овозможи зголемена имплементација на мерки за енергетска ефикасност;
- Обука и вработување на членови на енергетски сиромашните домаќинства во претпријатија кои работат во областите на енергетика и енергетска ефикасност е исто така можност со која на овие домаќинства им се помага

двојно: и финансиски преку вработување на нивен член, но и преку подигање на свеста за намалување на потрошувачката на енергија;

- Спроведување на тркалезни маси на високо ниво со цел одредување на дефиницијата на енергетската сиромаштија со што ќе се дефинираат групите на домаќинства кои се зафатени со истата. Целта на ова е определување на точен број на домаќинства на кои треба да им се помогне со цел избавување од постоечката состојба;
- Инвестициски грантови за фирми регистрирани во Општина Карпош да произведуваат/увезуваат системи за греење на горивни ќелии;
- Обуки на одговорните лица во општината да бидат енергетски советници;
- Помош на лицата со ниски приходи во намалувањето на нивната потрошувачка на енергија и заштеда на пари преку консултантски услуги и инсталирање на бесплатни уреди за заштеда на енергија по примерот на : <http://www.stromspar-check.de/english.html>;
- Соработка со владини институции, академски институции, консултантски фирми за изработка на пилот објекти со енергија близу до нула;
- Изградба на сончеви центри (монтирани на општински, деловни и приватни објекти);
- Стимулирање на најдобрите студенти - инженери (жители на Општина Карпош) да посетуваат обуки, конференции, семинари за развој на нови технологии со посебен акцент на енергетската ефикасност;
- Организирање на собири со правни лица за управување со станбени згради по месни заедници, за користење на енергетско ефикасни светилки при осветлување на зградите;
- Изработка на промотивни материјали за придобивките од користење на енергетско ефикасни светилки од реномираните производители кои имаат подолг век на користење и гаранција;
- Подготовка на проектна документација за изведба на системи за греење со термални пумпи на преостанати јавни објекти - градинки;
- Подготовка на проектна документација за изведба на термофасади на преостанати јавни објекти - градинки;
- Исфрлање од употреба на светилките со вжарено влакно (модернизација на осветлението во образовни институции, згради во сопственост на Град Скопје и општината Карпош, домаќинства и комерцијален и услужен сектор);
- Замена на осветлувањето во основните училишта и детски градинки со ново енергетски ефикасно осветлување;
- Промовирање на енергетско ефикасни светилки како поефикасни во осветлувањето на улиците односно побезбедни за сообраќајот и пешаците.

5.РАЗВОЈ НА ОПШТИНА КАРПОШ

5.1 УРБАН РАЗВОЈ

5.1.1 Урбанистичко планирање

Вградувањето на аспектите на животната средина при процесот на урбанистичко планирање и партиципативната демократија која вклучува учество на јавноста при стратешко планирање на развој на Општината, се основни постулати за дизајнирање на урбанистичкиот план на населените места.

Од просторно – планската и урбанистичка документација за подрачјето на Општината Карпош, согласно новиот ГУП на град Скопје 2020-2024 во последните 5 години се изготвени и усвоени од Советот на Општина Карпош (извор: <https://karpos.gov.mk/%d0%b4%d1%83%d0%bf-%d0%be%d0%b2%d0%b8/>), следните Детални Урбанистички Планови (ДУП) дадени во табела 34-39:

Донесени ДУП-ови

2023

Урбанистички план за 2023	Одлука на Совет	Датум
<u>1.Детален урбанистички план за блок ССЗ 01.10, Градска четврт ССЗ 01, Општина Карпош</u>	<u>09-2323/8</u>	30.03.2023

Донесени ДУП-ови

2021

Урбанистички план за 2021	Одлука на Совет	Датум
<u>1.Детален урбанистички план за Градска четврт ССИ 03, Блок ССИ 03.02, Општина Карпош и Општина Бутел – Скопје, Плански период 2020-2025</u>	Општина Карпош <u>09-2334/7</u>	09.04.2021
	Општина Бутел <u>08-649/5</u>	27.04.2021
<u>2.Детален урбанистички план за градска четврт ССЗ 02, Блок 06, Општина Карпош -Скопје</u>	<u>09-6334/4</u>	16.09.2021

3.ИЗМЕНА И ДОПОЛНА НА ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ

ПЛАН ЗА ГРАДСКА ЧЕТВРТ ЦС 15 – КРИВИ ДОЛ, БЛОК 1, ОПШТИНА КАРПОШ – СКОПЈЕ	09-5017/6	15.07.2021
4.Детален урбанистички план за Градска четврт 3 06, Блок 3 06.09, Општина Карпош, Скопје	09-5967/7	30.08.2021
5.Детален Урбанистички План за Блок 9 од Градска Четврт ССИ 03, Општина Карпош и Општина Чаир	<u>09-6334/5</u>	16.09.2021

Донесени ДУП-ови

2020

Урбанистички план за 2020	Одлука на Совет	Датум
1.Детален урбанистички план за Градска четврт 304, Блок 04.02, Општина Карпош, Скопје	09-6997/8	12.11.2020

Во Советот на Општината има формирано партиципативно тело (Комисија за давање на мислење за нацрт ДУП), составено од 6 члена (3 надворешни и 3 внатрешни членови), кое активно учествува во стратешкото планирање на развојот на Општината и при подготвувањето на урбанистичките планови.

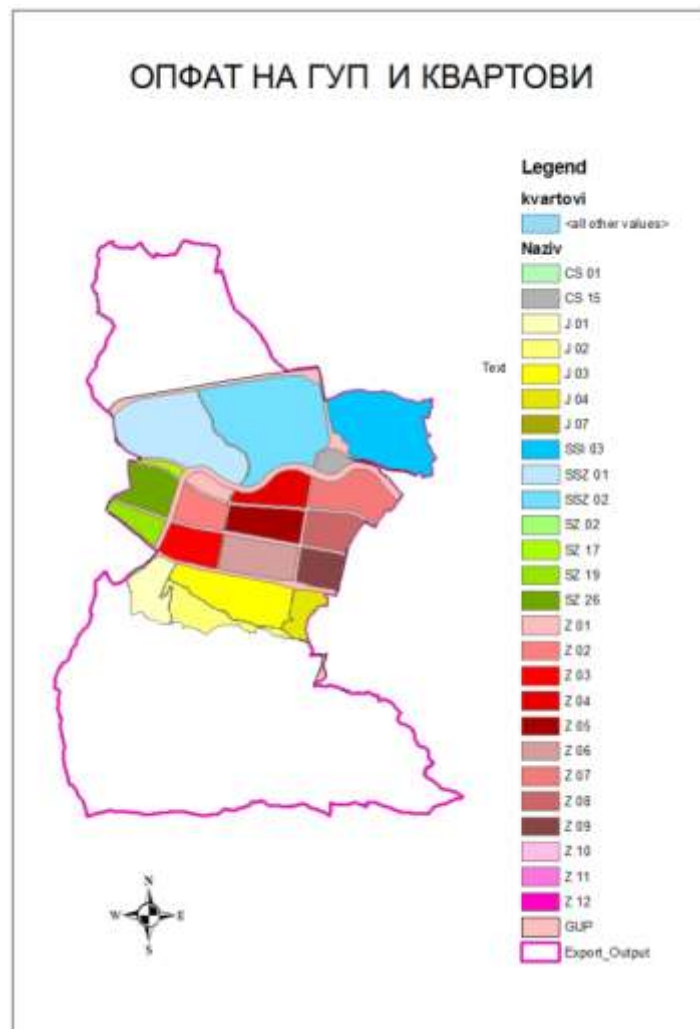
Ситуацијата кој била утврдена во претходниот ЛЕАП-2 се повторува односно и покрај постоењето на планска документација, Општината се соочува со појава на бесправна градба, најмногу застапена во нејзините периферни делови (Бардовци, Злокуќани и Нерези), додека доградби и надградби најмногу има во делови од населбите Карпош 1, Карпош 2, Карпош 3 и Карпош 4.

Барањата за измени и дополнувања на урбанистичките планови најчесто се од граѓаните за легализирање на постојните или за изградба на нови помошни објекти во зоната на домување и лесната индустрија – развој на мали и средни претпријатија, трговско – деловни центри и спортски објекти. Исто така има и барања за развој на угостителството како и за некои викенд објекти во зоната на викенд населбите Нерези и дел од населбата Злокуќани.

Еден од најголемите проблеми во урбанистичкото планирање е скапата и сложена процедура за измени и дополнувања која донесувачот – Општината не може да го направи дури ни во законскиот рок и поради тоа веќе донесените планови се применуваат многу долго.

Со цел навремено да се идентификуваат можните негативни влијанија од урбаниот развој врз елементите на животната средина како и при подготовка на краткорочни, среднорочни и долгорочни плански документи на локално ниво за

развој на Општината во сите аспекти (урбан развој, индустрија, развој на мали и средни претпријатија, туризам, земјоделие, транспорт и др.) потребно е спроведување на постапка за СОЖС. Опфатот на ГУП-от е даден на слика 39.

Слика 39. Опфат на ГУП

5.2 Одржлив развој

Национално ниво

Светската комисија за животна средина и развој (позната како Brutland комисија) го дефинира одржливиот развој како: “Развој кој ги задоволува потребите на сегашните генерации, без да ја загрози можноста на идните генерации да ги задоволат своите потреби”.

Оваа дефиниција ги поткрепува гледиштата за одржлив развој на Република Македонија и сумира голем број на мисли и визији. Дефиницијата понатаму вели: “Во суштина, одржлив развој е процес на промени во којшто користењето на ресурси, насочувањето на инвестиции, ориентацијата на техничкиот развој и институци-

оналните промени се во хармонија и ги зголемуваат како сегашните, така и идните потенцијали, со цел да се задоволат човечките потреби и аспирации”. Одржливиот развој вклучува три взаемно зависни и испреплетени димензии:

1. Економска димензија (економски ресурси, развој и раст);
2. Димензија на животната средина (природни ресурси, заштита и одржливо користење на природата и превенција и борба против загадувањето);
3. Социјална димензија (социјални ресурси, солидарност и борба против сиромаштијата).

Одржливиот развој претставува континуиран процес кој вклучува подобрување на интеграцијата на економските, социјалните и аспектите на животната средина. Република Македонија треба да биде општество во кое што економскиот напредок може да се одвива паралелно со подобрување на животната средина. За тоа мора да постојат неопходни иницијативи и можности кои им овозможуваат на поединците да дадат придонес преку сопствени иницијативи. Населението треба да остварува придобивки, но истовремено и да дава придонес во подобрување на општата рамка за вработување, условите на живеење, социјалните услови и подобар квалитет на живот. Одржливиот развој имплицира дека општеството мора истовремено да се соочи со економските, социјалните и предизвиците на животната средина.

Идните генерации би требало да имаат во најмала мерка поволни услови за добар живот, како што има и сегашната генерација, како и солиден социјално урамнотежен економски развој. Овој развој мора да обезбеди голема индивидуална слобода на делување, да ги почитува ограничувањата на природата и на животната средина и да нема негативни последици врз здравјето на луѓето.

Слика 40. Концепт на одржлив развој на локално ниво

Одржливиот развој (слика 40) не може да се оствари индивидуално, само во една градска општина, бидејќи општината е сè повеќе меѓусебно поврзана со останатите градски општини во една целина дефинирана како Град Скопје. Затоа одржлив развој предвидува област во којшто постои економски напредок, зголемена благосостојба и подобра заштита на животната средина. Ваквиот развој е во корист на сите, вклучувајќи ги помалку развиените и помалку силните општини во градот Скопје.

Локално ниво

Локалните власти имаат централна улога во обезбедувањето на одржлив развој на општините. Ова бара од локалните самоуправи повеќе енергија и интегриран пристап кон формулирање на политики на локално ниво, преку хармонизација на економските, социјалните, еколошките и сите други развојни цели. Суштината на ефективно стратешко планирање е општината во да биде вклучена во самиот самиот процес, а не само при имплементација на мерките. Стратешкото планирање бара иновативен и корпоративен пристап на проблемите со кои се соочуваат локалните власти, стремејќи се при решавање на овие проблеми да се инкорпорира бизнис секторот, научните и развојни институции на локално ниво, како и претставници на граѓанскиот сектор. Примарниот фокус на стратешко

планирање во градовите и општините е во институционално зајакнување на локалната органи, преку процесот на креирање и развојот на општинските стратегии кои се во “локална сопственост ” (не се иницирани и водени од потребите на централната власт), а кои се партиципативен, интегративни и холистички.

Врз основа на констатираните состојби, а поаѓајќи од фактот дека зајакнувањето на локалните власти и подобрувањето на локалниот економски развој, во согласност со принципите на супсидијарност и партиципативен развој, ја помагаат социјалната кохезија, демократскиот развој и добрите меѓуетнички односи, во Програмата за одржлив локален развој и децентрализација во Република Македонија 2021 – 2026 е дадена целта:

Програмата за одржлив локален развој и децентрализација 2021 – 2026 е подготвена согласно со претходно усвоена Методологија од страна на Министерството за локална самоуправа и Координативното тело за мониторинг на спроведувањето на претходната Програма, која наложи спроведување на следниве чекори:

1. Подготовка и реализација на тематски истражувања со цел оптимално да се информира процесот на консултации и носењето на одлуки;
2. Спроведување сеопфатен процес на консултации со сите засегнати страни низ соодветни настани (работилници и конференции);
3. Мапирање на клучните секторски политики и друга документација како основа за програмирање на апликативни мерки и активности.

Со цел подетално да се информираат засегнатите страни, во 2018, 2019 и првата половина на 2020 година, низ проекти на Министерството за локална самоуправа реализирани со финансиска и техничка помош на ЕУ преку ИПА инструментот, УНДП, Швајцарската амбасада и Швајцарската Агенција за соработка, беа подготвени:

- Компаративна анализа за финансирање на општините во периодот 2013 – 2017 г. (септември, 2018 г.);
- Проценка на постојните општински центри за услуги и идентификација на можности за развој на услугите - Едношалтерски системи за услуги (септември 2018 г.);
- Статус и улога на месните и урбаните заедници во единиците на локалната самоуправа - Извештај за можностите за подобрување на нивната функционалност и ефикасност (февруари, 2019 г.);
- Годишни извештаи за развојот на системот за финансирање на општините (2017 , 2018 и 2019 г.);

- Извештај од трите регионални конференции на тема „Партнерства за забрзана децентрализација, инклузивен и одржлив раст“ (јули, 2019 г.);
- Извештај од годишната Конференција за децентрализација и локално владеење на тема „Зајакнување на заедниците: нов момент за децентрализацијата“ која се одржа во Скопје на 21-22 ноември 2019 г. (декември 2019 г.);
- Извештај за реализацијата на Програмата за одржлив локален развој и децентрализација во Република Северна Македонија 2015 - 2020 за периодот 2018 - прва половина на 2019 година (јануари, 2020);
- Методологија за програмирање на процесот на децентрализација за периодот 2021 – 2026 г., со Извештај од преглед на документи за локално управување и децентрализација (април, 2020);
- Извештај од спроведената анкета со единиците на локалната самоуправа - Постоечка состојба по однос на капацитетот за локално управување и испорака на локалните услуги во услови на криза и прогласена вонредна состојба предизвикана од пандемијата со корона вирусот Ковид – 19 (мај 2020);
- Интегрален Извештај од продлабочено истражување на влијанието на пандемијата предизвикана од корона вирусот Ковид – 19 врз пет (5) пилот општини и нивниот локален одговор (септември, 2020);
- Извештаи од спроведените анкети со кои се испита задоволството на граѓаните од локалните услуги во 2018, 2019 и 2020 г.;
- Извештај од последниот циклус на десет консултативни настани одржани во периодот помеѓу 14 и 25 декември, 2020 г. (јануари, 2021).

Значаен придонес за одредување на главната цел, специфичните цели приоритетите и мерките на Програмата за одржлив локален развој и децентрализација 2021 – 2026 беше обезбеден преку низа на тематски настани кои се одржаа во периодот јуни – ноември, 2019 година и од 14 до 25 декември 2020 година и тоа:

- Три регионални конференции на тема „Партнерства за забрзана децентрализација, инклузивен и одржлив раст“ кои се одржаа во период од една седмица (7 – 13 јуни, 2019 г.) и дополнителна стратешка работилница (крај на август, 2019 г.), на кои преставници на министерствата, единиците на локалната самоуправа, универзитетите и граѓанскиот сектор отворено дискутираа на актуелни теми во врска со спроведувањето на децентрализацијата;
- Годишна Конференција за децентрализација и локално владеење на тема „Зајакнување на заедниците: нов момент за децентрализацијата“ која се одржа во Скопје на 21-22 ноември 2019 година, и воведен настан и девет тематски настани - работилници со

вкупно учество на над 220 претставници на засегнатите страни, вклучувајќи и претставници на десетина здруженија на граѓани во периодот помеѓу 14 и 25 декември, 2020 година.

Програмата за одржлив локален развој и децентрализација 2021 – 2026 е усогласена и со следните национални стратешки документи вклучувајќи ја и оперативната рамка за интеграција со ЕУ:

- Програма за работа на Владата на Република Северна Македонија за периодот 2020 – 2024 година (септември, 2020 г.);
- Фискална стратегија на Република Северна Македонија за 2021 – 2023 (јули, 2020); \ Програма на економски реформи 2021 – 2023 година (јануари 2021 г.);
- Национална стратегија за развој на концептот за едно општество и интеркултурализмот 2020-2022 година со Акциски План (октомври, 2019 г.)
- Стратегијата за регионален развој 2021-2031;
- Систематизирани ставови на ЗЕЛС (2018 г.);
- Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Република Северна Македонија (октомври, 2020 г.);
- „Европскиот Зелен Договор“, Економскиот и инвестициски план за Западен Балкан и Зелената Агенда за Западен Балкан чија стратешка цел е да ја направи економијата на ЕУ и на Западен Балкан одржлива преку трансформација на климатските и еколошки предизвици во можности, и праведна транзиција со вклученост на сите како и други приоритети на Европската Унија вклучувајќи ги „Европа подготвена за дигиталната ера“ – како дигитална стратегија на ЕУ која цели кон зајакнување на населението со нова генерација на технологии, и „Економија која функционира за сите луѓе“ – со цел да се создаде атрактивна инвестициска средина, раст кој создава квалитетни работни места особено за младите и малите бизниси.

Придонес на Програмата за одржлив локален развој и децентрализација кон остварување на целите за одржлив развој (ЦОП/SDGs) на Организацијата на обединетите нации (Агенда за одржлив развој 2030) Целите за одржлив развој, како и нивната локализација претставуваат исклучителна можност за јакнење на процесот на децентрализација и поттикнувањето на нови форми на соработка меѓу различните нивоа на власт, како и вклучување на сите други чинители во развојните процеси. Програмата за одржлив локален развој и децентрализација, како единствен сеопфатен плански документ ја претставува рамката на националните одредници за спроведување на децентрализацијата и поттикнување одржлив локален развој. Во таа смисла, целите на Програмата ја поставуваат рамката поврзана со управувањето со локалните ресурси, фискалната и финансиската децентрализација, инклузивниот економски развој и заштитата

на животната средина, односно ги утврдуваат условите за имплементација и следење на целите за одржлив развој.

Преку спроведувањето на Програмата ќе се овозможи поефикасна локализација и поефективно остварување на целите за одржлив развој (ЦОР) и Агендата за одржлив развој 2030 како и на обврските преземени од страна на Републиката со меѓународни договори како што е Парискиот Договор за климатски промени и Рамката на Сендаи за намалување на ризикот од катастрофи. Со утврдените цели на Програмата и предвидените мерки за нивно остварување, е обезбедена конзистентност со сите ЦОР земајќи го предвид делокругот на надлежности на локалната самоуправа.

Создавање на економски посилни, развојно ориентирани и инклузивни единици на локалната самоуправа, способни да обезбедат сеопфатен, иновативен и одржлив локален раст и развој на подрачјето на кое делуваат“

Истиот подразбира отвореност, демократија и почитување на човековите права. Одржливиот развој бара глобална соработка и меѓународни решенија. Токму поради сето ова, Република Македонија не смее да ги намали напорите на домашно поле. Во Националната стратегија за одржлив развој Владата го презентира она што ќе го направи Република Македонија за да обезбеди урамнотежен развој на општеството.

Стратегијата претставува одговор на предизвиците презентирани на конференцијата во Рио во 1992 година и придонес кон исполнувањата на меѓународните обврски за поттикнување на одржливиот развој. Одржливиот развој претставува крајна цел за Европска соработка во Европската Унија. Член 2 во Спогодбата на Европската Унија пропишува дека, цел на Унијата е да “промовира економски и социјален напредок и високо ниво на вработеност како и да постигне урамнотежен и одржлив развој”.

Општи цели, насоки и водечки принципи за постигнување одржлив развој во Република Македонија

Со цел Национална Стратегија за одржлив развој во РМ биде колку што е можно поостварлива, истата е изградена врз следните три заеднички, водечки принципи на поддршка:

Активностите за постигнување на главната цел се групирани во четири приоритетни оски:

1. **ДОБРО УПРАВУВАЊЕ И РАЗВОЈ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ИНТЕГРИРАН ЛОКАЛЕН РАСТ И РАЗВОЈ;**
2. **ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАСТОТ ЗАСНОВАН НА ЗНАЕЊЕ ПРЕКУ ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЛОКАЛНАТА КОНКУРЕНТНОСТ И ИНОВАТИВНОСТ;**

3. ПОТТИКНУВАЊЕ НА ИНКЛУЗИВНИОТ РАСТ, ПРЕКУ ОВОЗМОЖУВАЊЕ НА ЕДНАКОВ ПРИСТАП ДО ЛОКАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА СИТЕ ГРАЃАНИ;
4. ПОТТИКНУВАЊЕ НА ОДРЖЛИВИОТ РАСТ ПРЕКУ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ ЗАСНОВАН НА СОЦИЈАЛНАТА БЛАГОСОСТОЈБА И ОДГОВОРНОТО КОРИСТЕЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ ОВИЕ ЧЕТИРИ ПРИОРИТЕТНИ ОСКИ СЕ МЕЃУСЕБНО ПОВРЗАНИ.

За да се оствари локален раст на Општина Карпош заснован на одржлив развој во Програмата се дадени следните специфични цели за остварување на гореспомнатите активности и тоа :

- Да се зголеми капацитетот на локалната јавна администрација, и да се зајакне владеењето на правото на локално ниво;
- Да се обезбедат соодветни сопствени приходи на општините, заедно со предвидливи и адекватни дотации, усогласени со принципите утврдени во Повелбата на ЕУ за локалната самоуправа;
- Да се обезбеди висок степен на почитување на начелото на супсидијарност низ појасно дефинирање на делокругот на надлежност на различните нивоа на власт земајќи ги предвид компаративните предности на општините;
- Да се создадат силни интегративни врски помеѓу клучните чинители на локалниот раст и развој, да се воспостават вертикални и хоризонтални синергии, и да се обезбеди непречена размена на податоци и меѓусебно информирање. Во мерењето на учинокот на давателите на локалните услуги да преовладуваат меритократските критериуми и на тој начин да се оствари висок степен на професионализација и деполитизација на локалната администрација, јавните претпријатија и установи;
- Да се овозможи широк, добро организиран и отворен пристап на локално ниво до образование и обуки со висок квалитет и апликативна вредност по однос на економскиот пазар и пазарот на трудот;
- Да се создадат локални предуслови за креирање на нови производи/услуги кои генерираат раст и работни места и помагаат во решавањето на општествените предизвици;
- Да се зголемат локалните капацитети за иновативна и поефикасна испорака на услуги од општ интерес;
- Да се постигне висок степен на социјална и територијална кохезија, да се намалат диспаратите меѓу и во рамките на општините и да се подигне квалитетот на животот на сите граѓани;
- Да се создаде ефикасен јавен сектор на локално ниво способен да се справува со сиромаштијата и социјалната обесправеност, и да обезбедува стабилни и предвидливи услуги за граѓаните и деловните субјекти;

- Заштита на животната средина и промовирање на ефикасно искористување на природните ресурси на локално ниво;
- Поттикнување на локалната и регионалната конкурентност преку промовирање на зелениот раст како нов пристап кон економскиот раст.

5.3 Проценка на еколошкиот отпечаток на граѓаните на Општина Карпош

ШТО Е ЕКОЛОШКИ ОТПЕЧАТОК?

Човековите активности ги трошат природните ресурси, а притоа емитураат јаглерод диоксид и произведуваат отпад. Како што нашата популација расте, потрошувачка се зголемува, при што од суштинско значење е да го измериме капацитетот на природата за да се исполнат овие барања. Еколошкиот отпечаток (ЕО) се наметнува како една од водечките мерки за пресметување на човековата побарувачка од природата. Тоа е метрички управуван податок која ни кажува колку одржливо живееме. Пресметките се како “банкарски извештаи” со кои документираме дали живееме во рамките на нашиот еколошки буџет или ги конзумираме природните ресурси повеќе и побрзо отколку што тие може да се обноват. Еколошкиот отпечаток се мери како природна област или износот на природниот капитал кој се консумира секоја година или хектари површина кои му се потребни на сите жители, вклучувајќи ја и природната област потребна за да го асимилираа производениот отпад и да го филтрира јаглерод диоксидот. Со овој пристап за пресметки (документирање на продуктивни област потребни за да се одржи дадена популација), може да се укаже колкава бројност на населението со позната потрошувачка би се вклопила во рамките на дадена географска област со познат бикапацитет.

Анализата на ЕО се состои во проценки на три основни компоненти:

1. Пресметување на Биолошкиот капацитет
2. Пресметување на Еколошкиот отпечаток
3. Пресметување на Еколошкиот дефицит

За овој тип на истражувања најчесто се користи методологијата за пресметување на Global footprint Network (www.footprintnetwork.org), додека резултатите се прикажуваат во **глобални хектари**.

Еколошки отпечаток на град Скопје

Во организација на Град Скопје за време на **Недела на мобилност** беа презентирани резултати од „Студија за проценка на еколошки капацитет на град Скопје “ изработена од ГИМ и ИЕГЕ. Според направените истражувања просечно еден жител на Скопје користи **8,1** глобални хектари за одржување на начинот на живеење во период од една година. Додека расположливи се само **2,05** gha достапни по лице (во студијата е објаснето како е дојдено до оваа бројка).

Ако сите во светот живеат како жителите во Скопје, ќе бидат потребни четири планети.

Просечниот еколошки отпечаток по глава на жител во Скопје неодамна го премина прагот кој се смета за одржлив на глобално ниво.

Неможејќи да се одржи од своите ресурси градот Скопје како урбан екосистем станува “ентропична црна дупка” која црпи енергија и материја од околните екосистеми (и ги враќа истите во деградирана форма).

Проценка на еколошки капацитет на Општина Карпош

Несомнено е дека климатските промени се една од најголемите социјални, економски и еколошки предизвици на нашето време. Секој пат кога користите електрична енергија од фосилни горива, учествувате во произведувањето на стакленички гасови, кои придонесуваат за климатските промени. Ова влијание може јасно да се види од вредноста на еколошкиот отпечаток на јаглеродот. Доколку успееме во намалување на овие емисии, а со тоа и директно врз еколошкиот отпечаток, ќе придонесеме во намалување на нашето влијание врз климатските промени.

Наша идеја беше да поттикнеме и поставиме нов правец во размислувањата на институциите и граѓаните, а тоа е да се зголеми одржливоста на Општина Карпош .

Како треба Општина Карпош да го интерпретира еколошкиот отпечаток (ЕО) и како може да ги поттикне домаќинствата и бизнис секторот да го намалат истиот?

Еколошкиот отпечаток може да се користи во комбинација со други индикатори за животна средина т.е. како систем за мерење на одржливоста на општината. ЕО е мерка на одржливиот начин на живеење која е релевантна на ниво на поединец, домаќинство, бизнис сектор или заедница / општинско ниво, бидејќи ја претставува побарувачката на природни ресурси.

Општина Карпош може да го користи ЕО за обликување на приоритетите и да го планира буџетот за области како што се транспорт, развој, храна, енергија, инфраструктура итн.

Покрај тоа, општината може да го користи еколошкиот отпечаток за едукативни цели и подигање на јавната свест за да им помогне на членовите на заедницата во насока на намалување на индивидуалните ЕО.

Општина Карпош, како дел од Скопје претставува битен сегмент.Најбитно е институциите, приватните компании и граѓаните да станат свесни, општествено одговорни и да си постават една и единствена цел, **одржливост и живот во здрава животна средина!**

Истражувањата го прикажуваат еколошкиот отпечаток на жителите преку категории на потрошувачка, како што се: храната што ја консумираме, енергијата која што ја користиме и услугите што ги користиме. Ова придонесува за подобро фокусирање на тоа каде да се преземе акција за да се постигне максимално намалување на влијанието врз животната средина.

Користејќи ги резултатите од „Студијата за проценка на еколошки капацитет на град Скопје“ во која се земени во предвид жителите на Општина Карпош, направивме обид за проценка на еколошкиот отпечаток на Општина Карпош. Според прелиминарни проценки истиот изнесува околу 10,0 gha.

6.УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТ

Учеството на јавноста при подготовка на стратешкиот плански документ од областа на животната средина за Општина Карпош е од витално значење и беше применето како алатка на партиципативната демократија во целиот процес на подготовка на документот. На самиот старт при идентификацијата на состојбите со животната средина во Општината, беше многу важно покрај официјалните мерења на квалитетот на медиумите во Општината, веќе постоечките студии и анализи и стручните размислувања и консултации со релевантните лица од Општината, да се слушне јавноста со своето мислење и доживување на животната средина во која засегнатата јавност живее и заеднички гради одржлива иднина. За таа цел стручниот консултантски тим подготви *Анкетен лист за состојбите со животната средина* (даден во Прилог 2) и анкетата беше спроведена во периодот од декември 2023 – април 2024 година.

6.1 Извештај од спроведено истражување за состојбите со животната средина Општина Карпош

Во периодот декември 2023 – април 2024 година беше спроведена електронска анкета во Општина Карпош со цел изработка на Локален еколошки акционен план.

Анкетата покрај демографските прашања поврзани со место на живеење, возраст и степен на образование на испитаниците, содржеше и прашања со коишто сакавме да го увидиме мислењето на граѓаните за загаденоста на општината, како и кои се основни, главни причинители, односно загадувачи на воздухот во Општина Карпош.

Испитаниците беа прашани и за делот на законската регулатива и спроведување на законите во делот на заштита на животната средина, поточно за тоа колку претпријатијата преземаат мерки за филтрација на сите штетни материи кои ги пуштаат во воздухот, дали се општествено одговорни и дали инспекциските служби на територијата на општината си ја вршат работата по закон, следејќи ги регулативите и казнувајќи ги неопштествено одговорните претпријатија.

Во делот на анкетата се наоѓаа и прашања преку коишто сакавме да утврдиме колку негативно загадениот воздух се одразува врз здравјето на населението и кои се најголемите проблеми со кои се соочува општината на овој план, како приоритетни за решавање со изготвување на нов Локален еколошки акционен план.

Резултатите кои ги добивме од спроведеното истражување со целосен опис, следат во продолжение.

Анкетата беше одговорена од само 620 испитаници, од кои најголем процент одговорија дека се жители на населбите Тафталице-1 и Тафталице-2, додека останатиот дел од испитаниците од Карпош 1,2 и 3. Резултатите се претставени и со графיקони.

Можноста за учество на анкетата преку системот на електронска комуникација имаа сите жители на општина Карпош во зададениот временски период. Можеме да констатираме дека е мал бројот на учесници кои учествуваа во Акентирањето и го дадоа својот допринос за реализирање на Анкетата.

ЗАКЛУЧОК:

Со оглед на малиот интерес и бројот на испитаници од само 620 учесници во Анкетата констатираме дека добиените резултати од истата не се меродавни за составување на севкупната слика за состојбата на животната средина во општина Карпош. Резултатите неможат да се користат како показател на понатамошни анализи и дискусии.

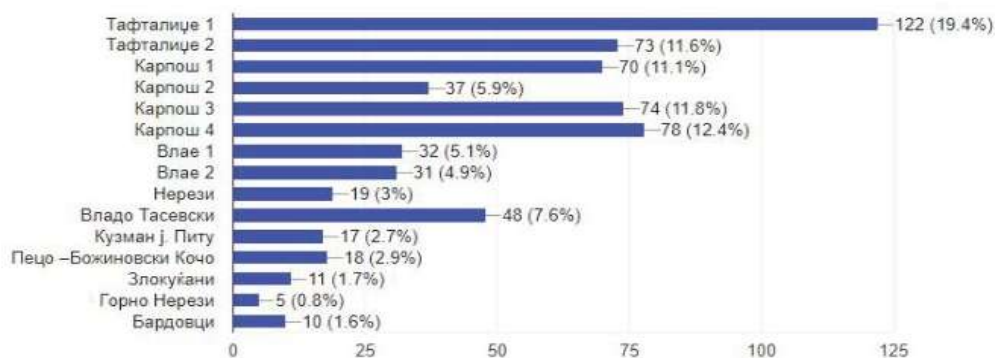
ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Од вкупниот број 63 760 жители на општина Карпош (стаистички показатели од 2021 год) следи дека малиот број на испитаници кој би се зел како процент 0,9 % од севкупниот број на жители е многу мал. Со тоа сметаме дека ќе ни биде потребно повеќе време и начин за добивање на соодветна слика за состојбата во животната средина во општина Карпош. За таа цел како активност во наредниот период ќе биде да се спроведуваат Анкети и најразвиени вклучувања на јавноста со зголемен процент на учество на граѓаните и правните субјекти.

АНАЛИЗА НА ОДГОВОРИТЕ НА ПРАШАЛНИКОТ

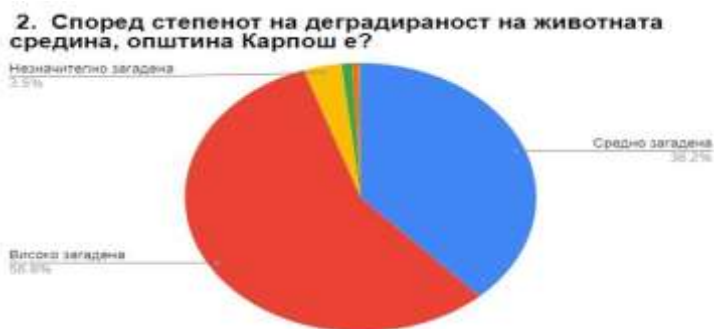
Првите прашања беа демографски преку чии одговори добивме податоците за живеалиштата на испитаниците односно добивме информација од која населба се граѓаните кои се заинтересирани за активно вклучување и давање придонес за успешна изработка на Локалниот еколошки акционен план за Општина Карпош.

1. Во која урбана/месна заедница на Општина Карпош живеете?

Графикон 12. Резултати од анкета (одговор на прашање бр.1)

Како што може да се забележи на слика 60, најголема заинтересираност за одговарање на оваа анкета има кај жителите на Тафталици 1 и 2 (19,4%), а најмала во Бардовци и Горно Нерези(0%).

Графикон 13. Резултати од анкета (одговор на прашање број 2)

Вториот дел од прашањата беа наменети за утврдување на степенот на загаденост според мислењето на населението. Повеќе од половина од анкетираниите жители на прашањето за степенот на деградираност одговорија дека општината е високо загадена. Процентот на испитаници кои мислат дека општината е високо загадена изнесува 56,6 %, додека 38,20 % мислат дека општината е средно загадена и само 3,5 % од сите испитаници мислат дека општината е незагадена (графикон 13).

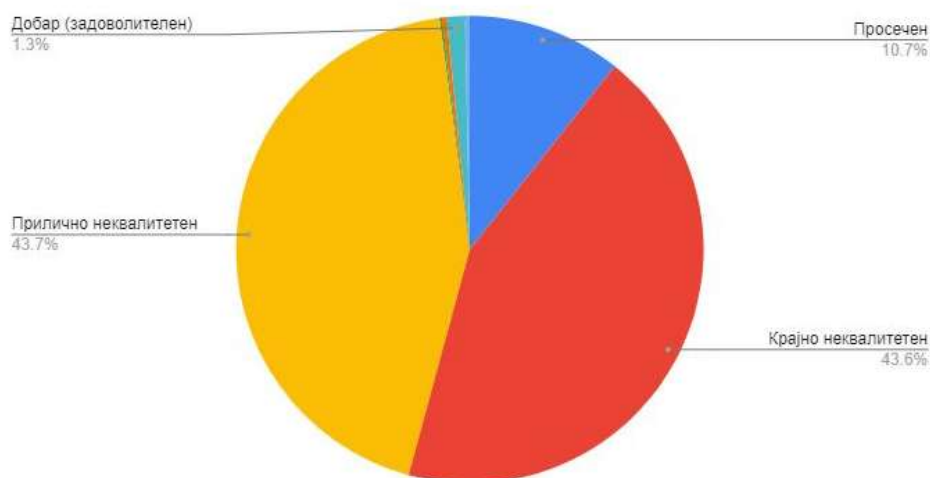
3. Кој медиум е најдеградиран во општина Карпош?

Графикон 14. Резултати од анкета (одговор на прашање број 3)

Во однос на прашањето „Кој медиум е најдеградиран во општина Карпош“ граѓаните со 76.5% одговориле дека најдеградиран медиум е воздухот. Резултатите се претставени на графикон 14.

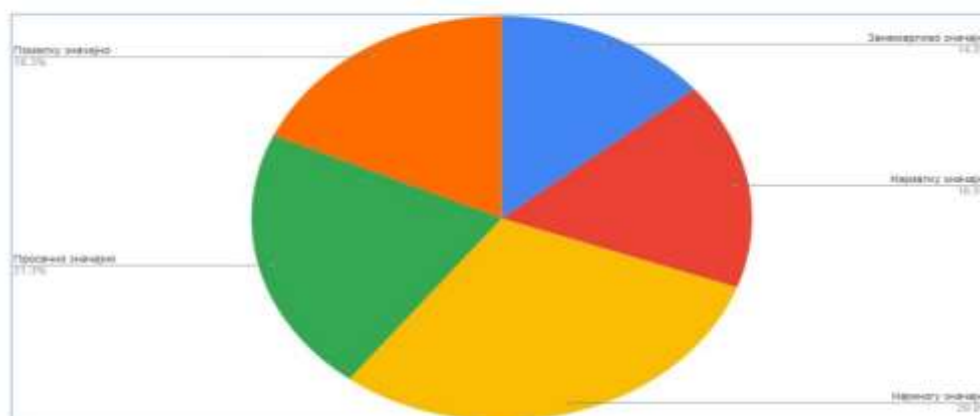
4. Како би го окарактеризирате квалитетот на воздухот во вашата општина?

Графикон 15. Резултати од анкета (одговор на прашање број 4)

Граѓаните, освен што што сметаат дека најдеградиран медиум во општина Карпош е воздухот, преку одговорот на прашањето “Како би го окарактеризирале квалитетот на воздухот во вашата општина?”, се изјаснија дека воздухот во општината е крајно неквалитетен, односно 43,6% од испитаниците. 43,7% од испитаниците мислат дека воздухот е прилично неквалитетен.

5. Главни причини за загадувањето на воздухот во општина Карпош: (Степенувајте со бројки од 1 до 5 според значајноста (1- најмногу значајно, 5 - најмалку значајно). Еден степен може да се искористи само еднаш [Домаќинства кои се грееат на дрва, нафта и јаглен])

Графикон 16. Резултати од анкета (одговор на прашање број 5)

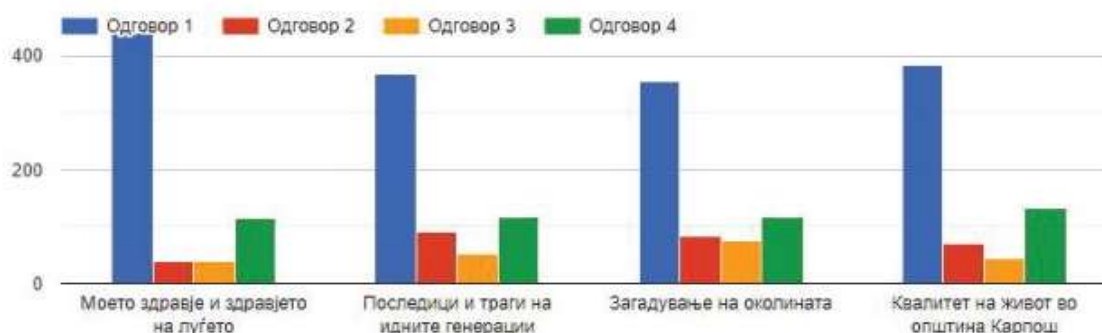
Процентот на испитаници кои за воздухот мислат дека е просечно значајно е 21,3% , а 14% се изјасниле дека воздухот во општината е занемарливо значајно. Резултатите се прикажани на графикон 16.

Со анкетата беше поставено прашање што мислат испитаниците за причинителите за загадување на воздухот. Поради тоа, поставивме прашање со понудени одговори каде што испитаниците ги рангираа можните причини за загадување во општината од 1 – најмногу значајно до 6 – најмалку значајно. Тежините на одговорот се применуваа обратно. Со други зборови, најпосакуваниот избор на испитаникот (кој е рангиран како # 1) има најголема тежина, а нивниот најмал најпосакуван избор (кој се рангира на последната позиција) има тежина од 1(графикон 16).

6. Еколошките проблеми во општината најмногу се одразуваат на:

(Степенувајте со бројки од 1 до 4 според значајноста (1- најмногу значајно, 4 - најмалку значајно)

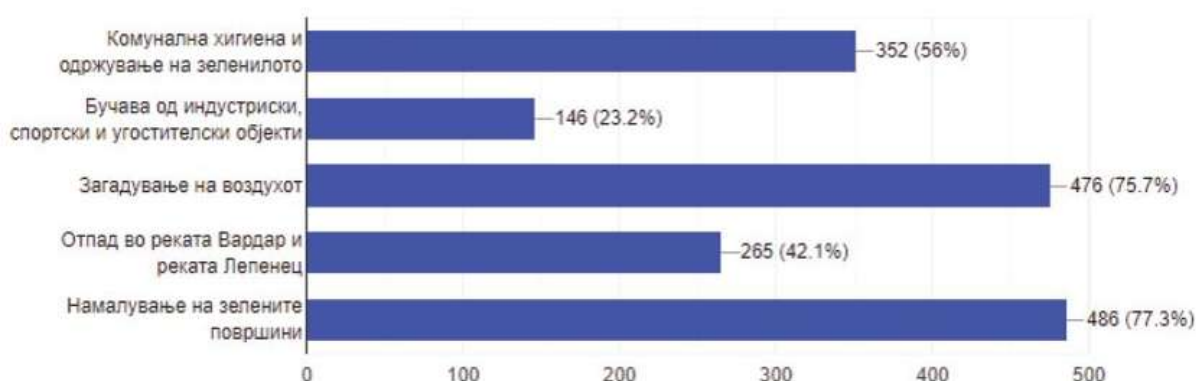
Еден степен може да се искористи само еднаш

Графикон 17. Резултати од анкета (одговор на прашање број 6)

Населението во Општина Карпош смета дека еколошките проблеми најмногу се одразуваат на здравјето на луѓето, потоа на квалитетот на животот, како и на загадувањето на околината и последици кон идните генерации (графикон 17).

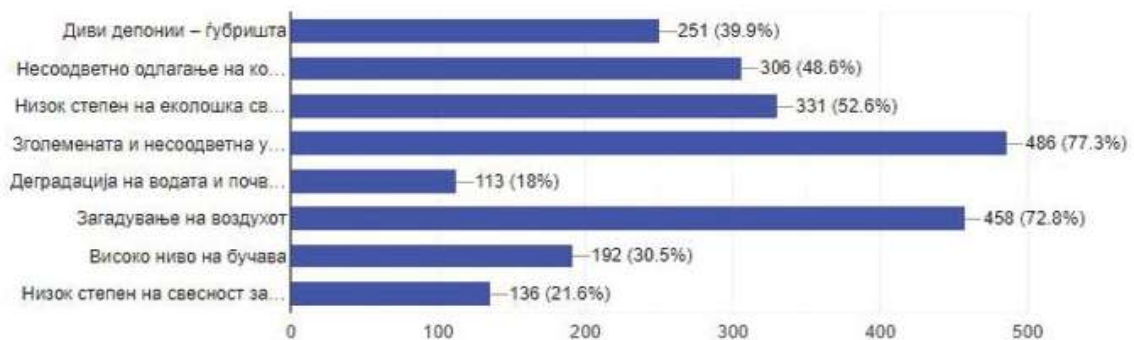
7. Што најмногу ви пречи на еколошки план во вашата населба?

Графикон 18. Резултати од анкета (одговор на прашање број 7)

Слично како претходното прашање, и наредното прашање беше поставено да може да се рангираат одговорите според степен на значајност. Целта на ова прашање беше да се констатира на што најмногу им пречи на граѓаните на општина Карпош. Еколошките проблеми во општината, се бодираа на начин од 1 – најмногу значајно до 4 – најмалку значајно. Тежините на одговорот се применуваа обратно. Приказ од одговорите на прашањето е даден на графикон 18. Според дадените одговори граѓаните најмногу им пречи намалувањето на зелените површини, но не помалку и загадувањето на воздухот и се загрижени за своето здравје и здравјето на семејството и идните генерации. Оваа загриженост потекнува од зголемената загаденост во последните неколку години и зголемениот број здравствени проблеми.

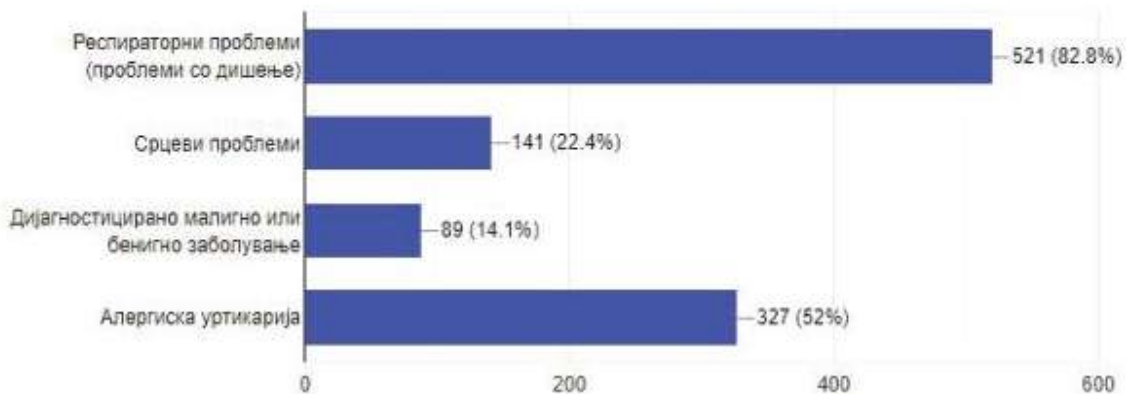
8. Кои од наведените проблеми го сметате како најистакнат во вашата општина?

Графикон 19. Резултати од анкета (одговор на прашање број 8)

Слично како претходното прашање, и наредното прашање беше поставено да може да се рангираат одговорите според степен на значајност. Целта на ова прашање беше да се констатира на најистакнат еколошки проблем во општината, со тоа што бодирањето беше од 1 – најмногу значајно до 4 – најмалку значајно. Тежините на одговорот се применуваа обратно. Приказ од одговорите на прашањето е даден на графикон 19. Според дадените одговори граѓаните најистакнат проблем е зголемената и несоодветна урбанизација во општина Карпош со 77.3% и со 72,8% е загадувањето на воздухот.

9. Кои последици по здравјето во последните 5 години сте ги имале Вие и Ваш член на семејството?

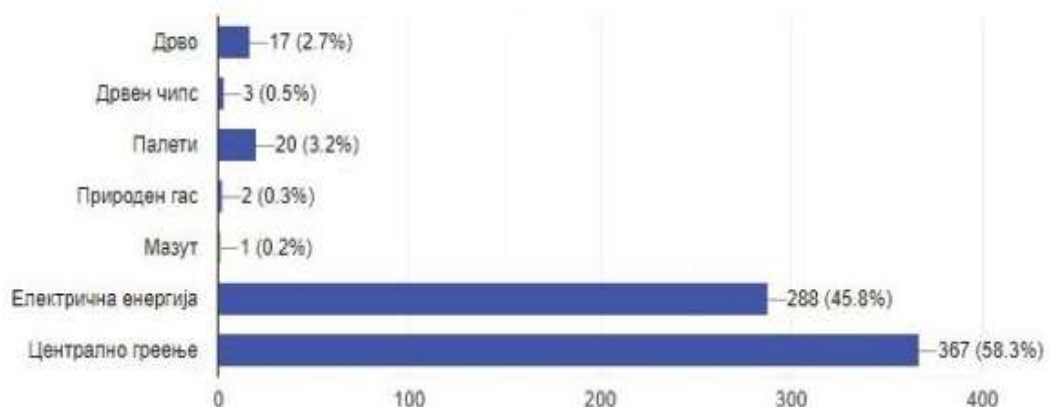

Графикон 20. Резултати од анкета (одговор на прашање број 9)

Загадувањето во општината негативно се одразува врз здравјето на населението. Според бројот на одговори, во најголем дел, испитаниците имаат респираторни проблеми, проблеми со дишење – 82,8% како што е прикажано на графикон 20.

Она што најмногу им пречи од еколошки аспект според населението е загадувањето на воздухот, проблем кој што секоја година станува се поактуелен. Голем број од испитаниците причина за еколошкото загадување во местото во коешто живеат гледаат во намалување на застапеноста на зелени површини. Дел од граѓаните се изјасниле дека им пречи појавата на нечистотија на одредени локации и појава на количество на отпад во реката Вардар. По ранг најмалку им пречи бучавата од угостителски, индустриски и спортски објекти.

10. Каков извор на енергија користите за греење?

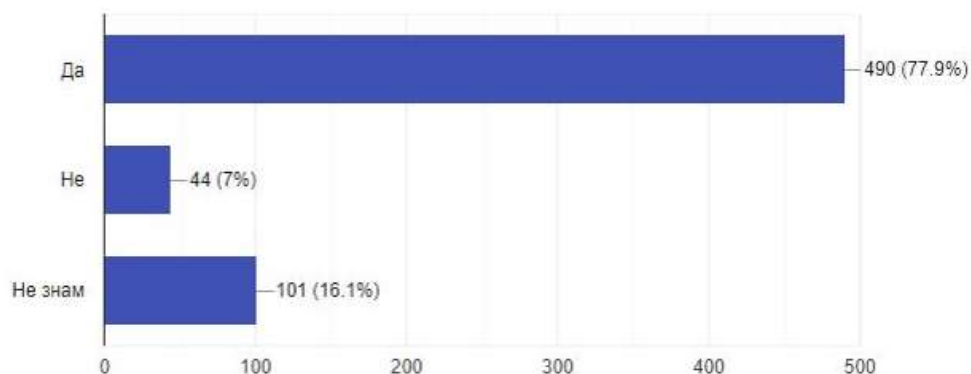
Графикон 21. Резултати од анкета (одговор на прашање број 10)

Со цел да се добие претстава за влијанието на домаќинствата од загревањето беше поставено прашањето Каков извор на енергија користите за греење? Повеќе од

половина од испитаниците односно 58.3% одговориле дека се приклучени на централно греење, додека 45,8% користат електрична енергија. Само 2,7% од испитаниците се греат на дрво (графикон 21).

11. Дали на инспекциските служби кои вршат надзор над прописи од областа на животната средина се дадат поголеми овластувања и можност на изрекување на високи парични казни (глоба)?

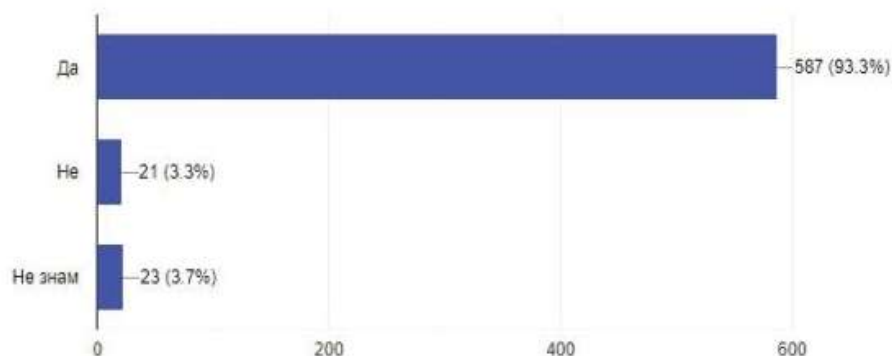
629 responses

Графикон 22. Резултати од анкета (одговор на прашање број 11)

Исто така 77,9% од испитаниците сметаат дека е потребно да им се дадат поголеми овластувања на инспекциските служби (графикон 22).

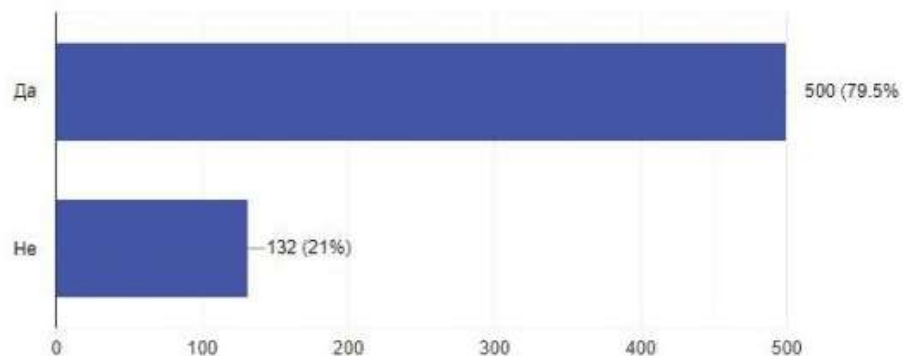
12. Дали сметате дека треба да се изврши промена на некои од Деталните Урбанистички Планови општина Карпош и во нив да биде предвидена поголема зелена површина?

Графикон 23. Резултати од анкета (одговор на прашање број 12)

93,3% од испитаниците одговориле дека е потребно да биде предвидена поголема зелена површина во Деталните Урбанистички планови во општината. За односот на Инвеститорите кон животната средина (графикон 23), т.е. да ја почитуваат одредбата за компензација на пренаменетата зелена површина.

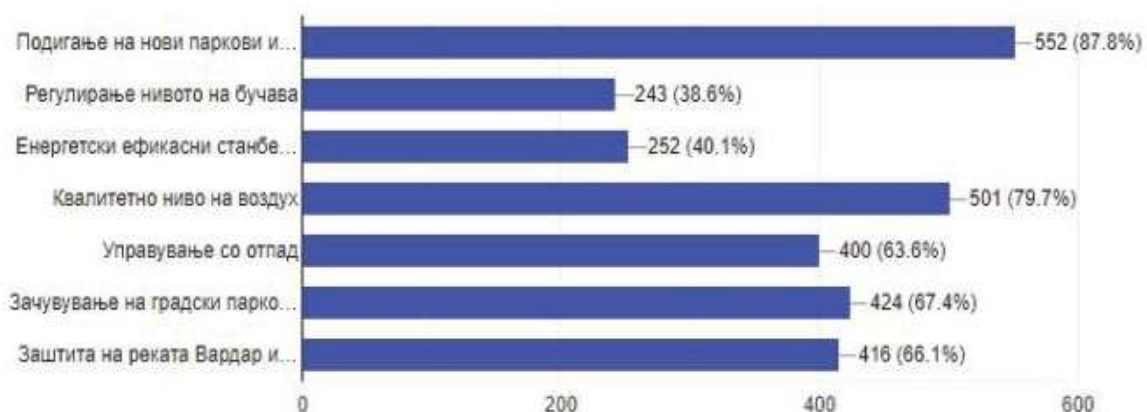
13. Дали сметате дека е потребно да се воспостават нови велосипедски патеки и велосипедски ленти?

Графикон 24. Резултати од анкета (одговор на прашање број 13)

Според испитаниците (графикон 24) е значајно згледувањето на велосипедски патеки и ленти за велосипеди и тротинети во општината, дури 79,5% го делат истото мислење.

14. Кој од наведените примери се значајни на животната средина во општина Карпош?

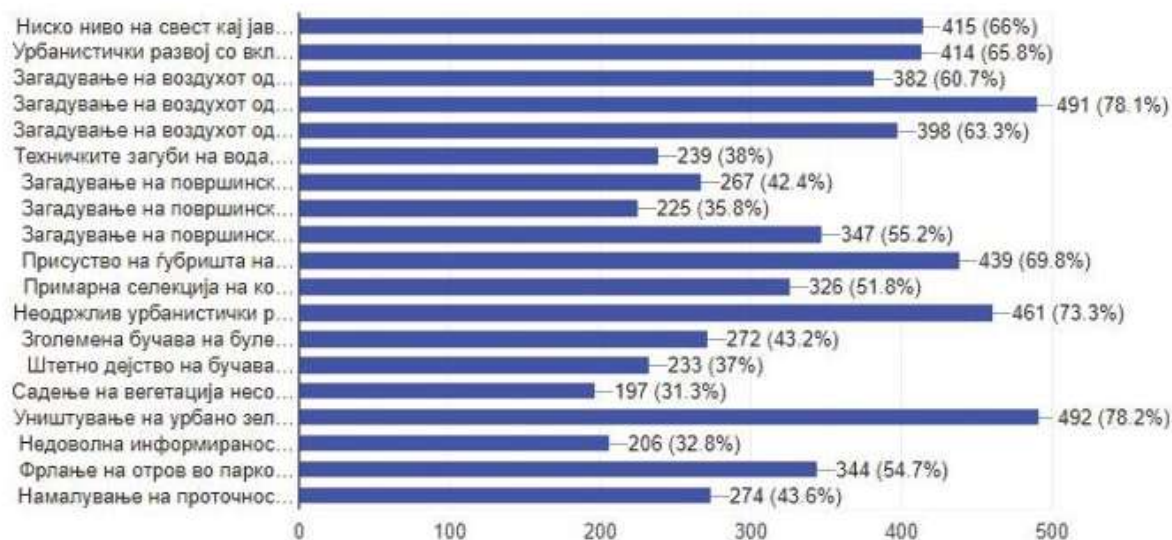
Графикон 25. Резултати од анкета (одговор на прашање број 14)

Значаен пример за подобрување на животната средина во општина Карпош е наведен – Подигнување на нови паркови со процент од 87,8% потоа и со 79,7% подобрување на квалитетот на воздухот, како и со 67,4% зачувување на градскиот парк и постоечките парковни зелени површини.

15. Одредување на приоритетни проблеми

Од следната листа на можни проблеми Ве молиме издвојте 15 приоритетни за решавање според Вас

Графикон 26. Резултати од анкета (одговор на прашање број 15)

Свесни за проблематиката во сферата на заштита на животната средина им беше дадена можност и граѓаните да посочат одреден приоритетен проблем кој е значаен според нивното мислење (графикон 26). Нај приоритетни проблеми се истакнаа Неодржлив урбанистички развој со 73,3%, Уништувањето на урбаното зеленило со 78,2% и со 78,1% Загадувањето на воздухот.

Потребно е претпријатијата да бидат општествено одговорни, да се грижат за околината, средината и здравјето на населението и постојано треба да преземаат мерки со коишто ќе ги неутрализираат штетните влијанија кои ги имаат во средината во којашто делуваат. Но, дали претпријатијата се општествено одговорни и што прават инспекциските служби за откривање на загадувачите на воздухот? Дали и кои мерки се преземаат за казнување и дали треба да се пропишат повисоки казни за истите?

Дел од учесниците во Анкетата смета дека дел од претпријатијата на територија на општината не се општествено одговорни, а инспекциските служби треба да ја зголемат својата активност во контрола врз ваквите претпријатија кои

допринесуваат за загадување на воздухот. Половина од испитаниците сметаат дека претпријатијата не се општествено одговорни.

Бројот на испитаници кои мислат дека инспекциите треба построго да се однесуваат кон ваквите претпријатија.

Дел од мислењата на населението поврзани со опшествената одговорност на претпријатијата вклучува: *Сметам дека индустриските објекти во границите на општината имаат незначителен ефект во споредба со индустриските објекти од сосесните општини чие загадување директно влијае и на Карпош; Сметам дека загадувањето од сообраќајот има далеку поголем ефект.*

Најголема природна/еколошка вредност во општината секако се близината на градскиот Парк и парк-шума Водно. После тоа, населението смета дека еколошка вредност претставуваат и парковите и зеленило околу сите станбените објекти.

Анкетата ја завршивме со прашање каде што понудивме листа на 24 проблеми и им дадовме можност на испитаниците да изберат 15 проблеми за кои сметаат дека се најприоритетни за решавање. Од табелата бр.41 дадена во продолжение може да заклучиме дека за жителите на општина Карпош приоритетни проблеми се:

- Сечење и уништување на урбаното зеленилото;
- Загадување на воздухот од горење на пластика, автомобилски гуми, лакирано дрво и др.;
- Пренамена на зелените површини на Водно и претворање во градежно земјиште;
- Несанкционирање на уништувачите на урбано зеленило;
- Загадување на воздухот од големиот сообраќаен метеж на булеварите и улиците;
- Урбаниот развој не пропратен со соодветна инфраструктура за заштита на водите, воздухот, почвата и природата;
- Ниско ниво на свест кај јавноста (населението) и институциите за зачувување на животната средина и природата.

Беше дадена и можност испитаниците сами да предложат проблемии истите се дадени во продолжение се:

- Урбанистички планови во кои што не е запазена ружа на ветрови, инсолација;
- Зголемена урбанизација на општина Карпош;
- Обезбедување соодветен простор за возилата;
- Недостаток на вертикална и хоризонтална сигнализација на улиците;
- Недостаток регулирање на паркингот на автомобилите со хоризонтална и вертикална сигнализација околу станбените објекти (улици, бесплатни паркинзи...);

- Недостаток на затворени паркинзи за точаџи (bike hubs);
- Зголемена популација на улични кучиња;
- Топлификација како еден од најголемите загадувачи во зимскиот период;
- Санкционирање заради неселекција на отпадот, откако ќе се обезбедат помали соодветни канти за секој отпад посебно и адаптација на камионите за собирање отпад;
- Соодветно да се најде решение како жителите да се организираат за градежниот шут преку општината;
- Можност преку општината да се ангажираат работници кои ќе помагаат на стари лица или лица кои не се во состојба да чистат снег.

Табела 28. Резултати од анкета - Приоритетни прашања за решавање

ОДРЕДУВАЊЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ПРОБЛЕМИ СПОРЕД МИСЛЕЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ	
1	Почести контроли и поголеми казни за загадувачите
2	Отстранување на стари хаварисани возила и приколки, кој ја загадуваат околината и зафаќаат паркинг простор.
3	Недоволен број на корпи за отпадоци на јавна површина
4	Проблем со паркинг места
5	Намеленото осветлување во општината
6	Загадување на воздухот од несоодветни суровини за греење
7	Недоволни паркови и детски игралишта
8	Изградба на енергетски ефикасни фасади на старите згради и поправка на покривите.
9	Обновување на постоечкото зеленилото
10	Многу бездомни кучиња
11	Недостаток велосипедски и пешачки патеки
12	Диви депонии (кои се палат)
13	Штетно дејство на бучава од угостителски објекти

14	Почесто чистење на улици и тротоари
15	Стари дрва да се заменат со нови
16	Недостаток на подземни канти за ѓубре
17	Палење на отпад (кабли, гуми, пластика и др.)
18	Селекција на отпад
19	Недостаток на хортикултурно уредување
20	Одржување и почесто наводнување на зелените површини
21	Техничките загуби на вода, дивите приклучоци и нерационалното користење на водата за технолошките процеси, наводнување и полевање на зелени површини со питка вода

6.2 Утврдување на релевантност на еколошки проблеми од ЛЕАП2

По извршената идентификација на состојбата со квалитетот на медиумите и области на животната средина во Општина Карпош и дефинирање на клучните проблеми потребно беше учество на јавноста, членовите на Локалниот Комитет, Раководители на Сектори и Претседатели на месни заедници) за да се изврши приоритизација на дефинираните проблеми. Со заеднички работа со стручни лица од Општина Карпош беше извршена Приоритизација на клучните проблеми со животната средина во Општина Карпош се групирани во седум тематски области. Бидејќи Општина Карпош во претходниот ЛЕАП имаше дефинирано приоритетни проблеми, првенствено извршивме селекција на проблеми кои се решени и оние сеуште се актуелни. Од вкупно 25 проблеми, 6 се сеуште релевантни.

Табела 29. Релевантни еколошки проблеми

Приоритет	ПРОБЛЕМ	Дали сеуште релевантен? (ДА / НЕ)
1	Сечење и уништување на урбаното зеленилото	НЕ
2	Загадување на воздухот од горење на пластика, автомобилски гуми, лакирано дрво и др.	НЕ
3	Пренамена на зелените површини на Водно и	НЕ

	претворање во градежно земјиште	
4	Несанкционирање на уништувачите на урбано зеленило	НЕ
5	Загадување на воздухот од големиот сообраќаен метеж на булеварите и улиците	НЕ
6	Урбаниот развој не пропратен со соодветна инфраструктура за заштита на водите, воздухот, почвата и природата	ДА
7	Ниско ниво на свест кај јавноста (населението) и институциите за зачувување на животната средина и природата	НЕ
8	Неодржлив развој на општината поради изградба на објекти (згради, трговски центри, паркинзи) на зелени површини	НЕ
9	Загадување на воздухот од индустриските комплекси	НЕ
10	Немање на доволен број на канти за селектирање на отпад	НЕ
11	Фрлање на отров во парковите, игралиштата и школските дворови наменет за бездомните кучиња и мачки	ДА
12	Присуство на диви сметлишта на зелени површини	НЕ
13	Непостоење на депонија за градежен шут	НЕ
14	Загадување на површинските води од фрлање на кабаст, електронски и комунален отпад директно во речното корито	НЕ
15	Зголемена бучава од дивите мото и автотрки на булеварите	НЕ
16	Пореметување на режимот на водите кои доаѓаат од Водно поради разни градежни работи со што се зголемува опасност од поројна поплава	ДА
17	Садење на вегетација несоодветна за климатските карактеристики на општина Карпош	НЕ
18	Загадување на површинските и подземните води како резултат на директното излевање на комуналните и индустриските отпадни води во реципиентите	НЕ
19	Недоволна информираност на населението за придобивките од користењето на обновливите извори	ДА

	на енергија и енергетската ефикасност	
20	Намалување проточност на каналите поради обраснатост со вегетација и фрлање градежен шут со што се зголемува опасност од поројна поплава	ДА
21	Немање на доволен број контејнери/ канти за собирање на отпад во населените места	НЕ
22	Штетното дејство на бучавата од сообраќајот, кафе баровите, рестораните и дискотеките	ДА
23	Техничките загуби на вода, дивите приклучоци и нерационалното користење на водата за технолошките процеси, наводнување и полевање на зелени површини со питка вода	НЕ
24	Загадување на површинските и подземните води како резултат на фекални води што се излеваат од приватни септички јами	НЕ
25	(наведете проблем значаен според Вас, а кој го нема на листата)	НЕ

7. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И ПЛАН ЗА НАБЉУДУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЛЕАП

А. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЛЕАП

Изготвувањето на Планот за спроведување на ЛЕАП е извршено со помош на идентификување на најприоритетните проблеми во општината, направени врз основа на расположливите податоци и информации, како и спроведените анкети со цел дефинирање на клучните проблеми во сите седум тематски области: урбан развој, отпад, воздух, вода, природа, почва и земјиште, бучава.

Акцискиот план се фокусира на дефинирање на:

1. Најприоритетните клучни проблеми во одредена тематска област;
2. Дефинирање на мерките предложени за решавање на клучните проблеми;
3. Идентификација на акциите кои треба да се преземат за спроведување на предложените мерки;
4. Одговорната институција / Сектор во Општината одговорни за спроведување на акциите;
5. Временски период за спроведување на акциите;

Предложените акции и мерки во Акцискиот план да бидат ефикасно и навремено спроведени, треба да се врши набљудување и оценување (мониторинг евалуација) на процесот на нивно имплементирање, односно степен на постигнати резултати. За да се остварат целите, Општината согласно Закон за животната средина (Службен весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16) член 60 (5) потребно е да формира тело раководено од Градоначалникот за спроведување и набљудување. Основна задача на формираното тело ќе биде да го следи реализирањето на локалниот акциски план за животна средина и ќе предлага промени и за нив ќе го известува Министерството за животна средина и просторно планирање. Потребно ќе биде изготвување на Извештај за степенот на имплементација на мерките и акциите и истиот треба да биде достапен за сите заинтересирани страни, особено за пошироката јавност.

Б. ПЛАН ЗА НАБЉУДУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ

Целокупниот процес на набљудување на имплементацијата на документот подразбира: обезбедување, собирање и доставување на релевантни податоци; управување со податоците и известување; оценување на напредокот по пат на следење на показателите на успех – индикаторите и фреквенцијата на мерења, изготвување и доставување на извештаи до надлежни институции (МЖСПП) и др. Во склоп на акцискиот план за спроведување на ЛЕАП–от, подготвен е и План за

набљудување и оценување кој е дефиниран за секој најприоритетен проблем по тематски области.

Тој ги содржи:

1. Очекуваните резултати;
2. Показатели на успех;
3. Фреквенција на следење;
4. Одговорно лице за спроведување на ЛЕАПЗ

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОЗДУХ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (1): Загадување на амбиенталниот воздух со емисии од стационарни извори на согорување цврсти, течни и недозволиви горива за загревања кај домаќинствата и правни субјекти

ЦЕЛ: Подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух преку намалување на зголемување емисиите и сузбивање горење на несоодветни и опасни материи

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Подигнување на јавната свест со цел да се почитува Правилникот за одржување во исправна состојба на оџаците, димоводните уреди, системите за воздух, системите за воздушно и водено греење, огништата- котли за парно греење во објекти, како и во индустриски и занаетчиски постројки (Сл. Весник на Република Македонија бр.146/10)	<ul style="list-style-type: none"> Информирање на сите корисници преку социјални мрежи, мобилни апликации и др. за редовна проверка и чистење на оџаците пред и после грејна сезона	Општина Карпош во соработка со град Скопје	2025-2030
2.Подигнување на јавната свест да не се користат недозволиви енергенски: отпадно масло, лакирани или обоени отпадоци од дрво и мебел, стиропор, ПЕТ амбалажа и слично	<ul style="list-style-type: none"> Едукација на локално население за штетности од загревање на домови со несоодветни суровини Стимулација на население за користење на обновливи извори на енергија во согласност со Програмата за енергетска ефикасност на	Општина Карпош во соработка МЖСПП, НВО и помош од Меѓународни фондови Инспекторат	2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> општината • Организирање на екофоруми на „Зелени идеи за подобрување на состојба со воздухот во Општина Карпош 		
<p>3.Подобрување на квалитетот на амбиенталниот воздух преку промоција на алтернативни горива за затоплување</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Организирање на форуми и средби со граѓанскиот сектор и економски оператори • Изработка на промотивен материјал за користење на алтернативни горива за затоплување • Акција Субвенционирање на домаќинствата (за набавка на инвентор уреди за затоплување на домовите 	Општина Карпош	2025-2030
<p>4.Намалување на емисиите на загадувачки материји (NOx, PM10, VOC, SO2) кои потекнуваат од индустриските процеси под граничните вредности за заштита на човековото здравје за секоја загадувачка материја поединечно</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Редовна и засилена контрола (инспекцискиот надзор) на работата на сите правни субјекти под надлежност на Општина Карпош што имаат влијание врз квалитетот на воздухот 	Општина Карпош во соработка МЖСПП и град Скопје	2025-2030

Очекувани резултати (1)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Зголемена јавна свест за соодветно одржување на оџаци, димоводните уреди, системите за воздух, системите за воздушно и водено греење, огништата - котли за парно греење во објекти, како и во индустриски и занаетчиски постројки	Успешно спроведена информативна кампања	Два пати годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2.Зголемена јавна одговорност и свест за некористењето на недозволиви енергенски	Позитивни резултати од спроведени анкети и прашалници	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
3.Намалување на загадувањето на амбиенталниот воздух	Намалени концентрации на загадувачки материи во амбиенталниот воздух преку автоматската мерна станица	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
4.Подобар квалитет на амбиентен воздух	Намалени концентрации на загадувачки материи во амбиенталниот воздух преку	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување

автоматската мерна станица

и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОЗДУХ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (2): Загадување на амбиенталниот воздух од сообраќајот

ЦЕЛ: Намалување на високото загадување на амбиентниот воздух предизвикано од транспортот

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Намалување на емисиите на загадувачки материји (NOx, PM10, VOC, SO2) кои потекнуваат од сообраќајот над граничните вредности на заштита на животната средина за секоја загадувачка материја поединечно	<ul style="list-style-type: none"> • Изработка на Студија за фреквентност на сообраќајот на територија на општина Карпош • Примена на подобри и поинтензивни техники за чистење на улиците • Засадување на растителни видови кои имаат позначително влијание на подобрување на квалитетот на воздухот, т.е. растенија кои имаат природна способност за зголемена конзумација на CO2	Општина Карпош во соработка со научни институти, консултантски компании	2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Поставување на т.н. “Зелен сид за прочистување на воздухот” 		
<p>2.Развивање на систем за одржлив урбан транспорт</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Кампањи за подигање на јавната свест за користење на јавниот градски транспорт и колективно користење на приватните возила • Промоција и поттикнување на употреба на алтернативен превоз (пешачење или велосипеди) • Проширување на пешачката и велосипедската инфраструктурна мрежа, отстранување на урбаните бариери, воспоставување безбеден систем за паркирање велосипеди, како и воведување нови пешачки зони • Субвенционирање за набавка на нов 	<p>Општина Карпош во соработка МЖСПП , град Скопје, научни институти, консултантски компании</p>	<p>2025-2030</p>

велосипед

Очекувани резултати (2)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Подигање на свеста за проблемите со воздухот во животната средина на повисоко ниво и изработка на Студија за фреквентност на сообраќајот на територија на општина Карпош	Подобар квалитет на амбиентен воздух	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2.Подигнување на свест за користење на алтернативни начини на превоз	Подобар квалитет на амбиентен воздух	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОЗДУХ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (3): Емисии на PM₁₀ честички од градежниот сектор

ЦЕЛ: Унапредување на урбаниот развој

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Намалување на прашкасти	<ul style="list-style-type: none"> Ограничување на градежните 	Општина Карпош во	2025-2030

материи од градилишта

активности на објектите на територијата на општините од страна на општинската градежна инспекција при епизоди со високи концентрации РМ10

- Градежните машини (багери, булдожери, виљушкари) да се пренесат до градилиштата до 7:30 часот
- Да се зголемат и спроведат вонредни инспекциски контроли на градилиштата во надлежност на општините;
- Користење вода за намалување на прашината при градежни активности (прскање, миеење гуми пред излез од градилиште итн.)

соработка со Град Скопје

- Промовирање на нови техники за градба и употреба на алтернативни извори на енергија

Очекувани резултати (3)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Намалување на емисиите на PM10 честички во воздухот	Подобар квалитет на амбиентен воздух	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОЗДУХ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (4): Појава на палење на кабли од страна на физички и правни лица

ЦЕЛ: Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух од ослободување на неразградливи органски загадувачи (POPs)

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Подигнување на јавната свест	<ul style="list-style-type: none"> • Информирање преку медиуми и социјални мрежи дека за оставање, фрлање, напуштање, горење или неконтролирано 	<p>Општина Карпош во соработка со МЖСПП</p> <p>Медиуми за информирање</p>	2025-2030

	отстранување отпад според законска регулатива се предвидува глоба во износ од 2000 до 3000 евра за правно лице и 1000 евра за физичко лице		
2.Засилување на инспекциски контроли	<ul style="list-style-type: none"> • Да се зголемат и спроведат вонредни инспекциски контроли од страна на комуналната инспекција на Општина Карпош со овластениот инспектор за животна средина и комуналните редари и во соработка со МВР • Интензивирање на соработката со Државниот инспекторат за животна средина • Повремено превентивно снимање со 	Општина Карпош во соработка со МЖСПП и МВР	2025-2030

беспилотно летало на критични локации

Очекувани резултати (4)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Намалени емисии на штетни неразградливи органски загадувачи (POPs) во амбиенталниот воздух	Подобар квалитет на амбиентен воздух	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2. Намалување на бројот на нелегални активности од кои произлегуваат штетни емисии во воздухот	Подобар квалитет на амбиентен воздух	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ОТПАД

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (5) Оставени стари хаварисани возила и приколки на јавни површини и јавно зеленило

ЦЕЛ: Отстранување на стари хаварисани возила и приколки на јавни површини и јавно зеленило која ја загадуваат околината и зафаќаат паркинг простор и претставува извор на загадување

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
-------	-------	-----------------------	----------------------

<p>1. Воспоставување на регистер на хаварисани возила</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на интерсекторската комуникација меѓу јавните претпријатија и секторите во Општината, • Подготовка на дигитализирана база на податоци, • Поделба на летоци / флаери со едукативна содржина во прилог на горенаведената активност, 	<p>Општина Карпош со помош од Меѓународни фондови инспекторат</p>	<p>2025-2030</p>
<p>2. Подигање на стари хаварисани возила и приколки на јавни површини и јавно зеленило која ја загадуваат околината и зафаќаат паркинг простор и преставува извор на загадување</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Назначување на одговорни лица во општината (зголемување на бројот на вработени) • Обезбедување на технички средства за реализација. • Склучување договор со овластен постапувач 	<p>Општина Карпош Инспектор Овластен постапувач</p>	<p>2025-2030</p>

Очекувани резултати (5)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Содавање на инвентар/ база на податоци за количини на отпад	База на податоци за количини на отпад	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ОТПАД

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (6) Примарна селекција на отпад на место на генерирање од домаќинства и правни субјекти

ЦЕЛ: Учество во воспоставување на систем за сепарирање, реупотреба и рециклирање на отпадот на местото на создавање согласно интегрираниот начин на управување со отпад

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Соработка со Град Скопје и другите општини во градот за воспоставување на заеднички систем за сепарирање на комунален отпад	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Иницирање на заедничка платформа за сепарирање на комуналниот отпад со сите општини во Скопски регион ▪ Соработка со ЈКП Комунална хигиена за сепарирање на 	Општина Карпош со општините во Скопски регион, ЈКП, НВО и консултантски компании	2025-2030

<p>2.Промовирање на пилот проект за сепарирање, рециклирање и реупотреба на одреден тип на материјал кој се рециклира</p>	<p>комунален отпад</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Избор на материјал која се рециклира за кој постојат изводливи технички решенија за сепарирано собирање и третман, ▪ Дефинирање на проектна задача, ▪ Реализација на проектот (во соработка со преработувачите на материјали кои се рециклираат и/или крајните корисници) ▪ Поттикнување на комерцијалните објекти да склучат договор со лиценцирани постапувачи со отпад 	<p>Градот Скопје Општина Карпош со консултанска помош ЈП Комунална Хигиена МЗЖСПП</p>	<p>2025-2030</p>
<p>3.Реализација на јавна кампања за потребата од примарна селекција и рециклирање на отпад</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подготвување на стратегија за подигање на јавната свест за потребата од примарна селекција и рециклирање ▪ Изработка на 	<p>Општина Карпош со консултанска помош</p>	<p>2025-2030</p>

промотивен материјал
за начинот на
селекција на отпадот и
материјалите кои се
рециклираат и нивната
вредност како
секундарни суровини

Очекувани резултати (6)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Намалување на комуналниот отпад	Количина на селектиран отпад / број на фракции	Еднаш годишно	Раководител на Сектор за урбанизам, комунални работи, заштита на животната средина и локален економски развој/ ЈП “Комунална хигиена”
2. Започнување на проекти за селекција на отпад	Број на проекти / Процент на реализација	Еднаш годишно	Претставник од Општина Карпош/ Претставници од општините во Град Скопје
3. Подигнување на јавната свест кај граѓаните на Општина Карпош	Број на опфатено население и дефинирани целни групи / Број на примероци на дистрибуиран печатен материјал	Еднаш месечно додека трае кампањата	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП / Претставник од НВО

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ОТПАД

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (7) Појава на недозволено одлагање на отпад на јавни површини			
ЦЕЛ: Расчистување на дивите ѓубришта и извршена ремедијација на просторот			
Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Иницирање на проекти за подигање на јавната свест на граѓаните	<ul style="list-style-type: none"> Реализација на јавна кампања за соодветно депонирање на отпадот кој се создава во руралниот и урбаниот дел на Општина Карпош 	Општина Карпош / Меѓународни институции	2025-2030
2.Чистење на постоечките ѓубришта	<ul style="list-style-type: none"> Евидентирање и изготвување на листа и мапа на ѓубришта Иницирање за инсталирање на системи за подземни контејнери за одлагање на комуналниот отпад 	Општина Карпош Град Скопје ЈП Комунална Хигиена	2025-2030
3.Уредување пренамена на просторот	<ul style="list-style-type: none"> Засејување на површината со трева Поставување на табли со натпис „Забрането фрлање на отпад“ Поставување на 	Општина Карпош	2025-2030

	урбана опрема (рекламни паноа, клупи, фонтани, корпи за отпадоци, реквизити од детски игралишта) на места каде е возможно на пространи јавни површини		
4. Воспоставување на мониторинг и следење на состојба	<ul style="list-style-type: none"> • Изработка на план за мониторинг на ревитализираните локации • Редовен инспекциски надзор од страна на локален комунален инспектор, комунални редари 	Општина Карпош	2025-2030

Очекувани резултати (7)	Показатели на успех	Фреквенција следење	на Одговорни за следење и оценување
1. Подготвување на Работен план за подигање на јавната свест	Намалување на бројот на локации каде се врши несоодветно одлагање на отпад	Постојано	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

2.Изготвен План за затварање на ѓубришта и нивна ревитализација	Избрана локација на одлагање за инертен отпад	Постојано	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
3.Воспоставена континуирана комуникација со претставници од месни заедници	Број на одржани средби со претставници од месни заедници	Постојано	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
4.Обезбедување на редовен инспекциски надзор	Број на извршени инспекциски надзори	Постојано	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ:ПОЧВА			
ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (8): Загадување и контаминација на почвата со загадувачки материји од секаков вид			
ЦЕЛ: Спречување на контаминација на почвата и земјиштето на територија на општина Карпош			
Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Обезбедување на финансиски средства и реализација на планираните проекти - доизградба на локалните патишта, фекална и атмосферска канализација и водоводната мрежа;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Планска изградба на објекти во дел на населени места; ▪ Доизградба на патна мрежа, водоснабдителна мрежа, канализациона мрежа во руралните средини; ▪ Чистење на заземаните неурбанизирани 	Општина Карпош во соработка со МЖСПП, Град Скопје и помош од Меѓународни фондови	2025-2030

	површини со ѓубришта;		
2.Контролирано испуштање честички аеросоли во воздухот од индустријата и сообраќајот	<ul style="list-style-type: none"> Пошумување на тротоарите на улиците без дрвореди и зголемување на површините на парковското зеленило 	Општина Карпош во соработка со ЈП Паркови и зеленило, Град Скопје и Општините на град Скопје	2025-2030
3.Спречување на активности кои ја контаминираат почвата	<ul style="list-style-type: none"> Информирање на граѓаните дека е забрането палење оган и палење стебла; фрлање и оставање отпадоци во зеленилото; истоварување и оставање стока, амбалажа, шут, градежен и огревен материјал и друго на или покрај зеленилото; истурање нечиста вода и други течности што ја загадуваат и оштетуваат озеленетата површини 	Општина Карпош во соработка со МЗШВ, Град Скопје и Општините на Град Скопје	2025-2030

Очекувани резултати (8)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Доизградба на атмосферска канализација и решавање на	Пуштање во функција на системот и зголемување на	Утврдена со надзорот на градење	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП / Градежен надор

проблемот со поплавување на објекти	покриеност на општината со атмосферска канализација		
2. Намалување на влијанието на почвата од сообраќајниците и индустријата	Подобрена состојба на почвата во близина на сообраќајниците и индустриите	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
3. Развиена свесност на граѓаните	Број на зелени површини	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ПОЧВА

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (9) Урбанизирање на зелени површини и трансформирање на обработливо земјиште во градежно

ЦЕЛ: Одржливо управување со зелени површини и земјоделско земјиште

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Едукација и размена на искуства за модерно урбанизирање со сет на мерки и технологии	<ul style="list-style-type: none"> Спроведување на меѓусекторски обуки на вработените од страна на надворешни консултанти Спроведување на едукативни работилници за подигање на секторските капацитети за примена на модерни технологии и позитивни искуства за одржливо 	Општина Карпош	2025-2030

	управување на урбанизиран простори		
2. Доследно спроведување на активностите за спречување на непланската градба	<ul style="list-style-type: none"> • Зајакнување на инспекциско одделение на ниво на Општината 	Општина Карпош	2025-2030
3. Заштита и унапредување на урбани зелени површини на територија на Општина Карпош	<ul style="list-style-type: none"> • Одржување и обновување на јавните зелени површини • Плански и конкретни активности за зголемување на јавните зелени површини во општината, со посебно внимание за видот на садници во зависност од локацијата и намената на просторот, како и улогата на зеленилото • Воведување нови иницијативи како јавни урбани градини, зелени покриви, зелени фасади и сл. 	МЖСПП/Општина Карпош /Град Скопје во соработка со научни институти и консултантски компании	2025-2030

Очекувани резултати (9)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Управување со градежното земјиште на ниво на	Зајакнат општински капацитет и	Еднаш годишно	

Општината согласно планска документација	имплементираните нови технологии			Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
2. Зајакнати капацитети на локалната самоуправа / сектор за урбанизам и градежно земјиште и сектор за инспекциски работи	Број на одржани обуки за вработени во соодветните одделенија/ Посетеност на обуките/Актуелноста на темите на обуките/	Два пати годишно		Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
3. Заштита на обработливото земјиште	Зголемено заштитено обработливо земјиште	Еднаш годишно		Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП
4. Заштита на постојното зеленило, реконструкција, ревитализација и редовна контрола од страна на инспекциските служби во општината	Зачувување на постојните јавни површини и нивно оплеменување	Согласно регулатива	законската	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОДА

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (10): Користење на питка вода за пиење за полевање на зеленило и цветни култури и како техничка вода

ЦЕЛ: Подобро управување со водата за пиење

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
	<ul style="list-style-type: none"> Евиденција на постојните бунари Испитување на 	Општина Карпош во	

<p>1.Обезбедување податоци за користење на подземна вода наместо вода од водоводна мрежа во производни или други техничко-технолошки процеси</p>	<p>издашноста на подземните бунари за јавна употреба;</p>	<p>соработка со МЖСПП, Град Скопје и научни институти</p>	<p>2025-2030</p>
<p>2.Подигнување на свеста кај населението за важноста од заштитата на водата и водните ресурси и рационалното користење на водните ресурси</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подготовка на едукативни материјали за деца во школска возраст • Подршка на едукативни и информативни содржини на сите медиуми 	<p>Општина Карпош</p>	<p>2025-2030</p>
<p>3.Обезбедување податоци дали сите што создаваат технички отпадни води имаат предтреман пред испуштање во канализација</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Зголемување на инспекцискиот надзор на работата на сите субјекти, спроведување на активностите од елаборатите за животна средина и усогласеност со прописите за заштита на животната средина 	<p>Општина Карпош Град Скопје МЗЖСПП</p>	<p>2025-2030</p>

Очекувани резултати (10)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1. Намалување на загубите од нерационалното користење на вода за пиење за полевање на урбани зелени површини на територија на Општина Карпош	Изработка на Студија за можности за полевање на зелени површини со подземна вода	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2. Развиена свест за рационално користење на вода кај граѓаните	Број на организирани едукативни работилници	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
3. Редовна контрола од страна на инспекциските служби во општината	Зголемување на инспекцискиот надзор	Согласно регулатива	законската Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ВОДА

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (11): Доизградба на системот за одведување на отпадни води од територија на општината и изградба на Градска Прочистителна Станица

ЦЕЛ: Покриеност на целата општина со канализационен систем			
Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Изградба на нови системи за одведување на отпадна вода	<ul style="list-style-type: none"> Подготовка на проектна документација и изведба на нови системи за одведување на отпадна вода 	Општина Карпош Град Скопје ЈП Водовод и Канализација	2025-2030
2.Изградба на Градска Прочистителна Станица	<ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на финансиски средства Учество во изработка на најнова технологија за прочистување на урбани отпадни води 	Општина Карпош Град Скопје ЈП Водовод и Канализација	2025-2030

Очекувани резултати (11)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Ефикасно одведување на отпадната вода	Зголемено количество на одведена отпадна вода	Редовен мониторинг	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2.Ефикасно одведување на	Зголемено количество на	Достава на извештаи од	Тело за следење на

одтпадната вода испитување на пречистителна отпадна вода во природниот реципиент	отпадна вода пречистителна мониторинг	спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП
--	---------------------------------------	---

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: БУЧАВА

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (12): Честа појава на надминување на дозволените прагови на амбиентална бучава од страна на угостителските објекти

ЦЕЛ: Редовна контрола на работата на субјектите од страна на инспекциските служби во општината;

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Спречување на пренамена на деловниот простор	<ul style="list-style-type: none"> Урбано планирање на просторот со примена стратешка карта за бучава и акционен план 	Општина Карпош во соработка со МЖСПП и Град Скопје	2025-2030
2.Зголемена контрола над работата на субјекти кај кои се очекува зголемено ниво на бучава	<ul style="list-style-type: none"> Вонредна контрола на работата на субјектите од страна на инспекциските служби во општината Зголемување на инспекцискиот надзор на работата на сите субјекти, 	Општина Карпош во соработка со МЖСПП и Град Скопје	2025-2030

	спроведување на активностите од елаборатите за животна средина и усогласеност со прописите за заштита на животната средина		
3.Подигање на јавната свест за последиците од бучавата во животната средина	<ul style="list-style-type: none"> • Изработка на Мапа на создавачи на амбиентална бучава, стратешка карта за бучава • Изработка на промотивни материјали • Трибини и директни средби со создавачите на бучава за нивните обврски 	Општина Карпош и град Скопје и др.	2025-2030

Очекувани резултати (12)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Намалување на нивото на бучава во животната средина	Намалено ниво на бучава врз животната средина	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

средина				(одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
2.Зголемена вонредна контрола од страна на инспекциските служби во општината	Зголемен и подобрен инспекциски надзор	Согласно регулатива	законската	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)
3.Развиена јавна свест	Изработена мапа и спроведени успешни средби со создавачите на бучава	Согласно регулатива	законската	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (13): Незаинтересираност и мал степен на познавање кај граѓанскиот и приватниот сектор за можностите и технологиите за користење на алтернативни извори за енергија

ЦЕЛ: Зголемување на учеството на јавноста при решавањето на прашањето со животната средина

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Подигање на јавната свест за	▪ Спроведување на		

имплементација на мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата, комерцијалниот и услужниот сектор

активности за редовна комуникација со јавноста (отворен ден со јавноста, промоција преку социјални мрежи и сл.)

- Спроведување на тркалезни маси на високо ниво со цел одредување на дефиницијата на енергетската сиромаштија со што ќе се дефинираат групите на домаќинства кои се зафатени со истата. Целта на ова е определување на точен број на домаќинства на кои треба да им се помогне со цел избавување од постоечката состојба
- Стимулирање на најдобрите студенти-инженери (жители на општина Карпош) да посетуваат обуки, конференции, семинари

Општина Карпош во соработка со Град Скопје

2025-2030

	<p>за развој на нови технологии со посебен акцент на енергетската ефикасност.</p>	
<p>2.Стимулација за имплементација на мерки за енергетска ефикасност во домаќинствата, комерцијалниот и услужниот сектор</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на нови модели за субвенционирање на граѓаните за користење на алтернативни извори на енергија ▪ Финансиска поддршка за мерките за енергетска ефикасност во домаќинствата со ниски приходи ▪ Известувања до граѓаните за начинот на аплицирање за добивање субвенции за енергетски ефикасни градби бидејќи премногу обемните или несфатливи административни барања често ги обесхрабруваат домаќинствата (особено оние со пониски приходи) од 	<p>Општина Карпош во соработка со Град Скопје</p> <p>2025-2030</p>

поднесување на
апликација во рамките
на програмата која нуди
помош

- Обука и вработување на членови на енергетски сиромашните домаќинства во претпријатија кои работат во областите на енергетика и енергетска ефикасност е исто така можност со која на овие домаќинства им се помага двојно: и финансиски преку вработување на нивен член, но и преку подигање на свеста за намалување на потрошувачката на енергија
- Инвестициски грантови за фирми регистрирани во општина Карпош да произведуваат/увезуваат системи за греење на горивни ќелии
- Помош на лицата со

ниски приходи во
намалувањето на
нивната потрошувачка
на енергија и заштеда
на пари преку
консултантски услуги и
инсталирање на
бесплатни уреди за
заштеда на енергија по
примерот на:
<http://www.stromspar-check.de/english.html>

- Изградба на сончеви
централи (монтирани на
општински, деловни и
приватни објекти)

Очекувани резултати (13)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Јавноста рамноправен партнер во креирањето и управувањето со животната средина	Успешно спроведени кампањи Воспоставена активна комуникација со јавноста и земање во предвид на предлозите за решавање на проблемите од областа на животната средина од страна на	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

граѓаните

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (14): Користење на енергетско неефикасни светилки во осветлување на јавни објекти и улично осветлување

ЦЕЛ: Менување на навики и користење на енергетско ефикасни светилки

Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Подигнување на свеста и поттикнување на користење на енергетско ефикасни светилки	<ul style="list-style-type: none"> • Замена на светилки на 50Hz поради стробоскопскиот ефект со високофреквентни и ЛЕД светилки • Организирање на собири со правни лица за управување со станбени згради по месни заедници, за користење на енергетско ефикасни светилки при осветлување на зградите • Изработка на промотивни материјали за	Општина Карпош во соработка со Град Скопје	2025-2030

придобивките од
користење на
енергетско ефикасни
светилки од
реномираните
производители кои
имаат подолг век на
користење и
гаранција

- Исфрлање од
употреба на
светилките со
вжарено влакно
(модернизација на
осветлението во
образовни
институции, згради
во сопственост на
Град Скопје и
општината Карпош,
домаќинства и
комерцијален и
услужен сектор).
- Промовирање на
енергетско ефикасни
светилки како
поефикасни во
осветлувањето на
улиците односно

	<p>побезбедни за сообраќајот и пешаците.</p> <ul style="list-style-type: none"> Далечинска контрола и мониторинг на целокупниот систем за улично осветлување
--	---

Очекувани резултати (14)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Поставување на енергетско ефикасни светилки	Изработка на План за поставување на енергетско ефикасни светилки	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ			
ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ (15): Останати шест јавни објекти- Градинки кои не се опфатени со мерки и активности за енергетска ефикасност			
ЦЕЛ:			
Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1.Спроведување на енергетско ефикасни јавни објекти	<ul style="list-style-type: none"> Подготовка на проектна документација за 		

	<p>изведба на системи за греење со термални пумпи на преостанати јавни објекти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка на проектна документација за изведба на термофасади на преостанати јавни објекти 	Општина Карпош	2025-2030
--	--	----------------	-----------

Очекувани резултати (15)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Имплементација на енергетско ефикасни мерки во сите градинки на територија на општина Карпош	Изготвен План за спорведување на енергетски ефикасни мерки за градинките	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

ТЕМАТСКА ОБЛАСТ: КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ

ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ(16): Појава урбани топлотни острови

ЦЕЛ: Справување со климатски промени			
Мерки	Акции	Одговорна институција	Време за реализација
1. Поттикнување на научни истражувања за анализа на влијание на климатски промени	<ul style="list-style-type: none"> • Подготовка на детална анализа на тоplotни острови во општина Карпош и дизајнирање мерки за ублажување на последиците од урбаните тоplotни острови преку прототипирање и нивно тестирање (на пример, воведување практика за ставање бели покриви, посветол асфалт итн). • Снимање со термална камера на урбани тоplotни остров • Подигање на свеста на заедницата за - последиците од екстремните временски состојби и настани • Осмислување и 	Општина Карпош во соработка со МЖСПП, Град Скопје и помош од Меѓународни фондови	2025-2030

	<p>реализирање активности за подигање на јавната свест за животната средина и климатските промени, анимирање на граѓаните да станат активни учесници во преземањето конкретни мерки и сл.</p>		
<p>2.Одредување и имплементација на активности за промена на однесувањето на граѓаните и институциите како двигатели на позитивни промени, со цел сите заедно да се справиме со предизвиците што ги носат климатските промени</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да се направи детална процена на осетливост и изложеност климатски промени на природно и културно наследство во општина Карпош • Зелени кровови и зелени фасади • Зголемување на процентот на зеленилото во градежни парцели 	<p>Општина Карпош во соработка со МЖСПП, Град Скопје и помош од Меѓународни фондови</p>	<p>2025-2030</p>

- Следење на состојбата на биодиверзитетот, влијанието од климатските промени и негова заштита
- Евидентирање на појавите на ерозија и преземање активности за нејзино намалување и спречување
- Континуирано чистење и одржување на целата постојна инфраструктура за заштита од поплави, односно нејзино враќање во првобитна состојба и долгорочно одржување
- Планерските процеси треба да бидат во насока да осигурат влегување на свежиот разладен

воздух во градот

- При планирање нови или реконструкција на постојни делови, треба да се осигура постоење ефект на разладување со соодветна ориентација на објектите, улиците и отворените простори, но и со зачувување на односот меѓу висината на објектот и ширината на улицата.

Очекувани резултати (16)	Показатели на успех	Фреквенција на следење	Одговорни за следење и оценување
1.Стимулативни програми и мерки за употреба на мерки за енергетска ефикасност во резиденцијалниот и градежниот сектор	Изработка на Програма за поттикнување на енергетската ефикасност; Индикативно намалување на CO ₂ емисии (kt)	Годишно ниво	Тело за следење на спроведувањето на ЛЕАП (одговорно лице за набљудување и оценување на успешноста на реализацијата на мерките и акциите во ЛЕАП)

8. РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА И КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за животната средина (Службен весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16) и придружна подзаконска регулатива
2. Закон за квалитет на амбиентниот воздух (Службен весник на РМ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 51/11, 59/12, 100/12, 163/13, 10/15, 146/15) и придружна подзаконска регулатива
3. Закон за водите (Службен весник на РМ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 180/14, 146/15, 52/16, 163/16) и придружна подзаконска регулатива,
4. Закон за управување со отпад (Службен весник на РМ бр.68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 39/16, 63/16)
5. Закон за управување со пакување и отпад од пакување (Службен весник на РМ бр. 161/09,17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 163/13, 146/15, 39/16) и придружна подзаконска регулатива
6. Закон за батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори (Службен весник на РМ бр. 140/10, 47/11, 148/11, 39/12, 163/13, 146/15, 39/16) и придружна подзаконска регулатива
7. Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема (Сл. Весник на РМ бр. 06/12, 163/13, 146/15, 39/16)
8. Закон за заштита од бучава во животната средина (Службен весник на РМ бр. 79/2007, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15) и придружна подзаконска регулатива
9. Закон за заштита на природа (Службен весник на РМ бр.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16)
10. Закон за контрола на емисии од испарливи органски соединенија при користење на бензини (Службен весник на РМ бр.38/14, 39/16)
11. Закон за енергетика (Сл. весник на РМ бр.63/06; 36/07);
12. Закон за хемикалии (Сл. весник на РМ бр.113/07, измени 145/10, 164/13);
13. Закон за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 199/14, 173 44/15, 193/15, 31/16, 163/16)
14. Закон за градежно земјиште (Сл. весник на РМ 53/01, 82/08);
15. Закон за градење (Службен весник на РМ бр. 51/05; измени 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 163/13, 28/14, 42/14);
16. Закон за локална самоуправа (Сл. весник на РМ бр. 05/02, 07/04, 07/05);
17. Закон за територијална организација на локалната самоуправа во Р. Македонија (Сл. весник на РМ бр.55/2004);
18. Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер (Сл. весник на РМ бр. 13/2006);

19. Закон за здравствена заштита (Сл. весник на РМ бр. 25 /2000);
20. Закон за комунални дејности (Сл. весник на РМ 45/97, 13/99);
21. Законот за заштита на културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 115/07, 18/11 и 148/11);
22. Закон за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/2018)

9. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Профил на Општина Карпош
2. Стратегија за локален економски развој на Општина Карпош
3. Извештај за состојба со животна средина, 2023 година
4. Квалитет на животна средина во Република Македонија - Годишен извештај за 2023 година
5. План за работна на РЕ Комунална хигиена за 2020, 2021, 2022 и 2023 год.
6. Водич во еколошкото право на Република Македонија
7. Краткорочен акционен план за заштита на амбиентниот воздух во град Скопје и општините во град Скопје
8. Отпорно Скопје Стратегија за климатски промени УНДП
9. Проект – „Студија за ерозија и акциски план за градот Скопје”, (тим лидер проф. д-р Иван Блинков, УКИМ - ШФС, УНДП + Град Скопје, 2017
10. ТРЕТ национален план за климатски промени / [Павлина Здравева, раководител на проектот]. - Скопје : Министерство за животна средина и просторно планирање Скопје, 2014 год.
11. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://api.klimatskipromeni.mk/data/rest/file/download/679b931ee34438e4a7542e45299a0c86ef3cc54d8e008da26189b5adccdabfdb.pdf
12. ЧЕТВРТ национален план за климатски промени (Министерство за животна средина и просторно планирање Скопје, 2023 год.)
13. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://api.klimatskipromeni.mk/data/rest/file/download/af4ef98a3215c3979d3e0d1f5077c50078c1cc17dbd362452ff5302f50a70dc8.pdf
14. Национално адекватни активности за ублажување на климатските промени
15. План за подобрување на квалитетот на воздухот во агломерација Скопски регион
16. Студија за управување со отпадни води
17. Планот за управување со отпад на град Скопје (2020-2024)
18. Стратешки план за развој на општина Карпош
19. Просторен план на Скопскиот регион (2005 – 2020), нацрт
20. Национална стратегија за одржлив развој во Република Македонија дел I / II (2009 - 2030)

21. Физибилити студија за искористување на подземните води на подрачје на град Скопје”
22. Елаборат за ажурирање на границите за заштитни зони на бунарското подрачје „Нерези -Лепенец“ и определување на мерки за заштита (Градежен Институт „Македонија“ – Скопје Октомври 2017)
23. Чист воздух –основно човеково правило или неостварливи обврски за општините Северна Македонија (Фондација Конрад Аденауер во Северна Македонија и Центар за правни истражувања и анализи – ЦПИА Декември 2023)
24. Студија за урбаната дендрофлора во Општина Карпош – состојба во 2023 година
25. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://karpos.gov.mk/wp-content/uploads/2017/08/karpos_dendroflora_sostojba_2023_web.pdf
26. Зелен Катастар на Град Скопје
27. <https://gisportal.skopje.gov.mk/zk/>
28. <http://www.parkovi.com.mk>
29. https://issuu.com/macef/docs/ljupco_dimov__opstina_karpos_-_kori
30. <http://www.sei.gov.mk>
31. <http://www.macedonianowltrust.org.mk/>
32. <https://pticitenaskopje.wordpress.com/>
33. <http://www.maksoil.ukim.mk/masis/>

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување во Општина Карпош

1. Се објавува Одлука за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување во Општина Карпош, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/16
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 2, член 36 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024), а во врска со член 17 став 4 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на РМ„ бр. 6/12, 144/14, 33/15, 104, 15, 212/15, 153/19 и 261/19) ,Советот на Општина Карпош на 62. седницата одржана на 13 Март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување во Општина Карпош

Член 1

Со оваа Одлука Општина Карпош започнува постапка за доделување договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување во општината.

Оправданоста произлегува од резултатите дадени во **Студијата** за подобрување на квалитетот на јавното осветлување и значителните заштеди во одржувањето, како и потрошувачката на енергија на месечно и годишно ниво.

Се задолжуваат стручните служби во Одделението за Енергетска Ефикасност да пристапат кон изготвување на тендерската документација за реализација на повикот.

Член 2

Договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување ќе се воспостави како јавна набавка на услуги.

Член 3

Цели кои треба да се остварат со доделувањето на договорот за ЈПП се:

- зголемување на квалитетот и опфатот на услугата јавното осветлување;
- дополнителна заштеда на електрична енергија;
- намалување на расходите во буџетот на општината наменети за јавно осветлување;
- ослободување на фискален простор за нови проекти во областа на животната средина/енергетската ефикасност и сл.;
- поголема безбедност на улиците и јавните површини; и
- намалување на дефекти на светилките и мрежите за јавно осветлување.

Член 4

Предмет на Договорот за ЈПП е:

- Замена на 10000 м² подземна инсталација од постоечките 112000 м²;
- Замена на 10000 м² воздушна инсталација од постоечките 44000 м²;
- Замена и одржување на 5.5м столбови, 1230 од вкупно 4500;
- Замена и одржување на 8м метални столбови, 20 од вкупно 550;
- Замена и одржување 8м дрвени столбови, 300 од вкупно 1100;
- Бојадисување и означување на сите 4500 метални столбови;
- Означување на сите 110 дрвени столбови со метална плочка со бројки и букви;
- Сечење на гранки на околу 2.000 дрва најмалку еднаш годишно;
- Замена на светилки и тоа:
  - ТИП 1 : LED интелигентна светилка со LED модули 10W + 25W и комуникатор во NEMA кутија над самиот капак, 430 парчиња;
  - ТИП 2 : LED интелигентна светилка со LED модули 25W + 50W и комуникатор во NEMA кутија над самиот капак, 20 парчиња;
- Одржување систем, сервер и негово хостирање, комуникација за GSM во ормари, како и одржување на елементи во управувачкиот систем;
- Финансирање на Договорот за ЈПП од страна на приватниот партнер;

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 5

Проценета вредност на Договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување е 147.470.000,00 денари.

Член 6

Договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување ќе се додели за период од најмногу 10 години при што рокот почнува да тече од датумот на склучување на Договорот.

Пред истекот на рокот од став 1 на овој член, приватниот партнер е должен да го предаде во владение на Општината системот за јавно осветлување со сите додатоци и подобрувања.

Член 7

Договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување се доделува по пат на отворена постапка, со објавување на оглас, а согласно одредбите од Законот за јавни набавки.

Член 8

Постапката за доделување на Договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување ќе ја спроведе Комисија за спроведување на постапката за доделување договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување која ќе биде формирана од страна на Градоначалникот на Општина Карпош во рок од 15 дена од денот на влегување во сила на оваа одлука.

Член 9

Оваа Одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а истата ќе биде објавена во „Службен Гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/26
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Програма за изменување и дополнување на Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детската, социјалната и здравствената заштита за 2025 година

1. Се објавува Програма за изменување и дополнување на Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детската, социјалната и здравствената заштита за 2025 година, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/17
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

**ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.**

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7 и 9; член 36, став1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детска, социјална и здравствена заштита („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.21/24), Советот на Општина Карпош, на 62.седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ПРОГРАМА

за изменување и дополнување на Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детската, социјалната и здравствената заштита за 2025 година

- Во Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детската, социјалната и здравствената заштита за 2025 година („Службен гласник на Општина Карпош“ бр. 21/24), во точка II. Проектни активности се врши изменување и дополнување на следниот начин:
  - Во точка 3. Парична помош за лица/семејства во социјален ризик и лекување** во делот „Предвидена финансиска рамка“ предвидениот износ од „4.000.000,00 денари“ се брише, и на негово место се запишува износот од „3.400.000,00 денари“.

Во делот **Опис на активности** се бришат зборовите – полава или пожар и во делот **Трошоци** се бришат зборовите – за поплава или пожар

По изменувањето и дополнувањето точката 3 гласи :

3.	Парична помош за лица/семејства во социјален ризик и лекување
Опис на активности:	Паричен надомест кој се доделува еднаш во годината за: -лица/семејства во состојба на социјален ризик - лекување

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	<p>За остварување на правото на паричен надомест согласно Јавниот повик објавен на веб страната на Општина Карпош, во прилог на барањето, потребно е да се достави соодветна документација. Покрај ова службите вршат увид увид во домот на барателот .</p> <p>Поднесените барања ги разгледува Комисијата за доделување на еднократна парична помош составена од советници и вработени во општинската администрација, а формирана од Градоначалникот.</p> <p>Покрај паричната помош на граѓаните им се пружаат и други видови на поддршка и тоа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - психо-социјална помош - упатување во соодветна институција за остварување на нивните права
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Поддршка за лица/семејства кои во моментот се нашле во состојба на социјален ризик, ✓ Психо-социјална поддршка ✓ Поддршка за лекување ✓ Парична помош
Очекувани резултати:	Намалување на бројот на лица/семејства кои се во социјален ризик или помош за лекување и подобрување на здравствената состојба кај болните лица
Целна група:	Лица/семејства во социјален ризик и болни лица
Предвидена финансиска рамка:	3.400.000,00 ден.
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Парична помош за лица/семејства: -кои се нашле во состојба на социјален ризик

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	-за лекување
--	--------------

- Изменувањето и дополнувањето се врши и во точка II Проектни активности на начин што по точката 11, се додава нова точка 12. **Парична помош за поплава или пожар** со финансиски средства во износ од „ 600.000,00 “денари.

По изменувањето и дополнувањето точката 12 гласи :

12.	Парична помош за поплава или пожар
Опис на активности:	Паричен надомест кој се доделува еднаш во годината за: -за поплава или пожар кои предизвикале поголема материјална штета За остварување на правото на паричен надомест согласно Јавниот повик објавен на веб страната на Општина Карпош, во прилог на барањето, потребно е да се достави соодветна документација . Поднесените барања ги разгледува Комисијата за доделување на еднократна парична помош составена

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	од советници и вработени во општинската администрација, а формирана од Градоначалникот.
Стратешки насоки и цели:	Поддршка за лица/семејства кои во моментот се нашле во состојба на социјален ризик, како резултат на настанат пожар или поплава
Очекувани резултати:	Финансиска помош и поддршка
Целна група:	Лица/семејства жители на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	600.000,00 ден.
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Парична помош за лица/семејства: -за поплава или пожар кои предизвикале поголема материјална штета

3. Оваа програма влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/27
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7 и 9; член 36, став1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детска, социјална и здравствена заштита („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.21/24), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ПРОГРАМА

за активностите на Општина Карпош во областа на детска, социјална и здравствена заштита
за 2025 година
(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

I. Развојни приоритети и цели

Програмата дефинира повеќе приоритети од областа на детската, социјалната и здравствената заштита, кои треба да придонесат за унапредување на социоекономската и здравствената заштита на граѓаните на Општина Карпош и тоа:

- Детска заштита – вклучување на сите деца во ЈУОДГ, унапредување на воспитно згрижувачката дејност и други активности;
- Парична помош за новороденчиња, лица/семејства во социјален ризик, за потешко лекување и пожар или поплава во домот;
- Хуманитарни акции наменети за граѓаните во социјален ризик;
- Подобрување на квалитетот на живеење на граѓаните и вклучување на маргинализирани групи ;

II ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

1	И н к лу зи ја н а де ц а од ро м ск ат а п о п ул а ц иј а во ЈУ О Д Г ” П ро ле т“
О	П

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

П	ре
И	ку
С	во
Н	сп
А	ит
А	но
К	об
Т	ра
И	зо
В	вн
Н	ит
О	е
С	пр
Т	ог
И	ра
:	м
	и
	ко
	и
	ш
	то
	се
	ре
	ал
	из
	ир
	аа
	т
	за
	пр
	ед

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

уч и л и ш но во сп ит ув а њ е и об ра зо ва н ие е пл ан ир ан о вк лу чу ва њ
----

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

е
на
де
ца
та
од
ро
м
ск
ат
а
по
пу
ла
ц
иј
а.
В
о
гр
уп
ит
е
во
ко
и
ш
то
пр
ес
то

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ју
ва
ат
де
ца
та
ос
об
ен
о
вн
и
м
ан
ие
се
по
св
ет
ув
а
на
ед
ук
ат
ив
но
-
со
ц
иј

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ал н ит е ак ти вн ос ти .	
С т р а т е ш к и н а с о к и ц е л и :	П ор ад и не по ст ое њ е на пр ед уч л и ш на ус та но

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ва
во
на
се
лб
ат
а
Зл
ок
ук
ан
и,
де
ца
та
од
ов
аа
на
се
лб
а
се
зг
ри
ж
ув
аа
т
во
ЈУ

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

О
Д
Г
”
П
ро
ле
т “
во
на
се
лб
ат
а
В
ла
е
1.
В
о
со
ра
бо
тк
а
со
М
и
н
ис
тр

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ес
тв
от
о
за
тр
уд
и
со
ц
иј
ал
на
по
л
ит
ик
а
О
п
ш
ти
на
К
ар
по
ш,
е
па
рт
не

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

р
и
ус
пе
ш
но
го
сп
ро
ве
ду
ва
ов
ој
пр
ое
кт
.
Ц
ел
та
на
пр
ое
кт
от
е
от
ст
ра

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ну
ва
њ
е
на
по
ст
ое
чк
ит
е
ба
ри
ер
и
за
пр
ис
та
п
до
пр
ед
уч
и
л
и
ш
н
ит
е

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ус
та
но
ви
на
де
ца
Ро
м
и
на
во
ср
ас
т
од
3
до
6
го
д
и
н
и
,и
нк
лу
зи
ја
на
де

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ца
та
и
н
ив
на
со
ц
иј
ал
из
ац
иј
а
ка
ко
и
за
ја
кн
ув
а
њ
е
на
св
ес
та
ка
ј
н

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ИВ
Н
ИТ
Е
РО
Д
ИТ
ЕЛ
И
ЗА
ВА
Ж
НО
СТ
А
НА
РА
Н
ИО
Т
ДЕ
ТС
КИ
РА
ЗВ
ОЈ
И
ОБ
РА
ЗО
ВА

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Н и е т о н а н и в н и т е д е ц а .	О ч е к у в а н и р е з у л т а т и
---	--

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

:
---

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

--	--

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Ц	Д
е	ец
л	а
н	од
а	пр
г	ед

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

р	уч
у	и
п	л
а	и
:	ш
	на
	во
	зр
	ас
	т
	од
	ро
	м
	ск
	ат
	а
	по
	пу
	ла
	ц
	иј
	а
	од
	на
	се
	лб
	ат
	а
	Зл
	ок
	уќ

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	ан и
П р е д в и д н е н и а ф и н п а ш н т и с н а и К с а р п о ш р а м к а : Р е а	20 0. 0 0 0 де н ар и О п ш ти на К ар по ш

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Л и з а т о р :	
Т р о ш о ц и :	- П р е в о з и п р е с т о ј з а 15 д е ц а о д н а с е л б а т а З л о к уќ

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

ан и до гр ад и нк ат а ” П ро ле т “ во на се лб ат а В ла е.

2.	Обновување и унапредување на дидактичките материјали во Јавните установи општински детски градинки
Опис на активности:	-Обновување на еколошки дидактички материјали за децата од предучилишните установи.
Стратешки насоки	

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

и цели:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Повлекување од употреба на стари и не функционални играчки за децата. ✓ Континуирано обновување на еколошки дидактички материјал поприфатлив за работа на децата од предучилишна возраст и лесен за одржување.
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Поквалитетна воспитно-образовна работа. ✓ Подобрување на психо-физички развој на децата. ✓ Стекнување работни навики и чувство за развивање на одговорно однесување. ✓ Поголема социјализација меѓу децата, правила во однесувањето и меѓусебно почитување.
Целна група:	Деца од предучилишна возраст.
Реализатор:	Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	300.000,00 ден.
Трошоци:	Набавка на еколошки дидактички материјали и играчки за децата од предучилишните установи - 300.000,00 ден.
Овластување:	Градоначалникот ќе ја спроведе постапката во сите фази

ПАРИЧНА ПОМОШ ЗА НОВОРОДЕНЧИЊА, ЛИЦА/СЕМЕЈСТВА ВО СОЦИЈАЛЕН РИЗИК И ПОТЕШКО ЛЕКУВАЊЕ

3.	Парична помош за лица/семејства во социјален ризик и лекување
Опис на активности:	Паричен надомест кој се доделува еднаш во годината за: -лица/семејства во состојба на социјален ризик

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	<p>- лекување</p> <p>За остварување на правото на паричен надомест согласно Јавниот повик објавен на веб страната на Општина Карпош, во прилог на барањето, потребно е да се достави соодветна документација. Покрај ова службите вршат увид увид во домот на барателот .</p> <p>Поднесените барања ги разгледува Комисијата за доделување на еднократна парична помош составена од советници и вработени во општинската администрација, а формирана од Градоначалникот.</p> <p>Покрај паричната помош на граѓаните им се пружаат и други видови на поддршка и тоа:</p> <p>- психо-социјална помош</p> <p>- упатување во соодветна институција за остварување на нивните права</p>
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Поддршка за лица/семејства кои во моментот се нашле во состојба на социјален ризик, ✓ Психо-социјална поддршка ✓ Поддршка за лекување ✓ Парична помош
Очекувани резултати:	Намалување на бројот на лица/семејства кои се во социјален ризик или помош за лекување и подобрување на здравствената состојба кај болните лица
Целна група:	Лица/семејства во социјален ризик и болни лица
Предвидена финансиска рамка:	3.400.000,00 ден.
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Парична помош за лица/семејства: -кои се нашле во состојба на социјален ризик

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	-за лекување
--	--------------

4.	Парична помош за секое новородено-посвоено дете на територијата на Општина Карпош
Опис на активности:	<p>Информирање на граѓаните од Општина Карпош, за условите за остварување на правото за парична помош за секое новородено и посвоено дете на територија на општината преку Јавен повик објавен на веб страната на Општина Карпош.</p> <p>За остварување на право на еднократна парична помош, потребно е да се исполнат следните критериумите :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Еднократна парична помош се доделува на секое новородено и посвоено дете, чии што родители се жители на Општина Карпош (еден од родителите да е жител на Општина Карпош најмалку 3 години), што се утврдува со документ за лична идентификација и -На денот на поднесување на Барањето , новороденчето да не е постаро од 90 дена -Вкупните приходи на родителите да не бидат повисоки од 60.000 денари <p>Ако едниот или двајцата родители се невработени , потребно е да достават потврда од Агенцијата за вработување на РСМ или друг документ со кој ќе се потврди тоа.</p>
Стратешки насоки и цели:	<p>Финансиска поддршка за семејствата.</p> <p>Информирање и упатување на семејствата за остварување на нивните права и од други соодветни</p>

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	институции во државата.
Очекувани резултати:	Поддршка на семејства
Целна група:	Лица/семејства кои ги исполнуваат утврдените критериуми
Предвидена финансиска рамка:	600.000,00 ден.
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Еднократна парична помош во износ од 8.000,00 денари за секое новородено/посвоено дете согласно утврдените критериуми.

ХУМАНИТАРНИ АКЦИИ НАМЕНЕТИ ЗА ГРАЃАНИТЕ ВО СОЦИЈАЛЕН РИЗИК

5.	Хуманитарна акција - „ Да бидеме хумани за нашите соседи “
Опис на активности:	Хуманитарната акција „ Да бидеме хумани за нашите соседи“ веќе традиционално се организира од Општина Карпош два пати во годината. Акцијата се организира : <ul style="list-style-type: none"> - По повод Велигденските празници - По повод роденденот на Општина Карпош- 3 ноември Акцијата се реализира преку собирање на прехранбени и хигиенски производи донирани од општинската администрација, децата од основните училишта и предучилишните установи од Општина Карпош, граѓаните- преку донирање

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	<p>во Урбаните заедници и општествено одговорни компании.</p> <p>По завршувањето, собраните производи се пакуваат и се доделуваат на лица/семејства во социјален ризик од Општина Карпош.</p>
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Подобрување на социјалната состојба на лицата/семејства во социјален ризик ✓ Грижа за ризичните групи на граѓани ✓ Развивање на чувството за емпатија и хуманост уште од најмала возраст
Очекувани резултати:	Подобрување на состојбата на лицата/семејства во социјален ризик.
Целна група:	Лица/семејства во социјален ризик
Предвидена финансиска рамка:	30.000,00 ден
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Вреќи за пакување Трошоците се предвидени за две хуманитарни акции.

**ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВЕЕЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ ОД ОПШТИНА
КАРПОШ**

6.	Одбележување на 3-ти Декември - Денот на лицата со попреченост под мотото „Сите сме исти , сподели среќа “
Опис на активности:	По иницијатива на Градоначалникот, по повод 3

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	<p>Декември- Денот на лицата со попреченост се организира средба. На средбата се споделуваат искуства, проблеми со кои се соочуваат лицата со попреченост и се предлагаат можности за нивно решавање.</p> <p>По тој повод се доделува еднократна парична помош во износ од 5.000,00 денари на лицата со попреченост во согласност со Јавниот повик објавен на веб-страницата на Општина Карпош .</p>
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Намалување на осаменоста на лицата со попреченост ✓ Интегрирање во општествениот живот и нивна социјализација. ✓ Активности кои може да ги превземе општината со цел за подобрување на квалитетот на живеење, обезбедување и олеснување на нивното движење преку поставување на пристапни рампи. ✓ Разгледување на можност за нивно вработување. ✓ Делумно подобрување на здравствената состојба и рехабилитација
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Вклучување на лицата со попреченост во социјалниот живот. ✓ Олеснување на животот и социјализација на семејствата кои имаат лица со попреченост. ✓ Ефектите од досегашните активности кои ги превземала општината (давање на психосоцијална поддршка, парична помош и

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	помош во пакети со храна и корегирање и изградба на пристапни рампи пред индивидуалните и колективни станбени објекти).
Целна група:	Лицата со попреченост: - лица со физички хендикеп - лица со оштетен вид(слепи и слабовидни) -лица со оштетен слух(глуви и наглуви) -интелектуално попречени лица -лица со попреченост во говорот -аутистични деца -лица со комбинирани пречки во развојот
Предвидена финансиска рамка:	1.300.000,00 ден.
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	-доделување на еднократна парична помош на лица со попреченост

7.	Посета на Геронтолошкиот завод 13-ти Ноември, оддел „Мајка Тереза“ - Злокуќани
Опис на активности:	Посета на штитениците во старскиот дом со Градоначалникот и општинската администрација Пригодна културно забавна програма организирана од дечиња од една општинска детска градинка. Пригодни подароци за штитениците.
Стратешки насоки и цели:	Психо-социјална поддршка. Грижа на општината за старите лица
Очекувани резултати:	Намалување на чувството на осаменост

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Целна група:	Штитеници на Домот
Предвидена финансиска рамка:	60.000,00 денари
Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	-лични пакети со кондиторски продукти за лицата сместени во домот

8.	Финансиска поддршка за проекти од областа на детската,социјалната и здравствената заштита
Опис на активности:	<p>Поддршка на проекти од областа на детската, социјалната и здравствената заштита кои придонесуваат за унапредување на предучилишниот воспитно- згрижувачки процес, поддршка за стари лица и маргинализираните групи на граѓани од Општина Карпош.</p> <p>Постапката ќе се одвива преку објавување на оглас ,кој ќе биде отворен во текот на целата година или до исцрпување на предвидените финансиски средства. Поднесените проекти ќе ги разгледува и одлучува Комисија составена од петмина советници од Советот и двајца вработени во администрацијата</p> <p>Сите физички или правни лица , по реализација на проектните активности , должни се до Одделението за детска, социјална и здравствена заштита да достават извештај комплетиран со следниве докази за потрошени финансиски средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> -административни и комуникациски трошоци -превоз и акредитација -материјали за работа -хонорар со вклучен персонален данок

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Стратешки насоки и цели:	- Унапредување на воспитно згрижувачкиот процес во предучилишните установи, -Поддршка на стари лица, - Превентивни активности и ресоцијализација за маргинализираните категории на граѓани на Општина Карпош.
Очекувани резултати:	Подобрување на квалитетот на живот на наведените категории на жители на Општина Карпош
Целна група:	Деца и вработени во предучилишни установи, стари лица и маргинализирани групи на граѓани.
Предвидена финансиска рамка: Реализатор:	250 000,00 ден Општина Карпош
Овластување:	Градоначалникот ќе ја спроведе постапката во сите фази за поддршка на проекти од областа на детската, социјалната и здравствената заштита

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

9.	Посебен превоз за стари лица и лица со попречености со посебно опремени наменски возила.
Опис на активности:	<p>Посебен превоз за стари лица и лица со попречености со посебно опремени наменски возила.</p> <p>Наменските возила можат да се користат за превоз на корисници, кои не се во можност, самостојно да обезбедат превоз за користење на здравствена, социјална, или друга административна услуга, заради:</p> <ul style="list-style-type: none"> -старост; -болест; -неможност или потешкотии, при самостојно движење; -имаат потреба од придружник (негувател/личен асистент), врз основа на наод на стручно лице за потребата од користење на услуги во домот, поради здравствената состојба во која се наоѓаат, а се работи за неживотно загрозувачки ситуации.
Стратешки насоки и цели:	Основна цел на проектот е подобрување на квалитетот на живот и секојдневното функционирање на стари, болни лица и лица со попреченост
Очекувани резултати:	Креирање на подобри услови за живот и надминување на бариерите во секојдневното функционирање на старите, болни и изнемоштени лица и лицата со попреченост
Целна група:	<ul style="list-style-type: none"> -стари лица -болни и изнемоштени лица -лица со попреченост

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Предвидена финансиска рамка: Реализатор:	750.000,00 ден
10.	ЧЛЕНСТВО на Општина Карпош во Европската агенција за хигиенско инженерство и дизајн (EHEDG) - Франкфурт, Германија
Опис на активности:	Општина Карпош е член на EHEDG (Европското тело за хигиенски инженеринг и дизајн) Веќе десет години е и членка на GHI (Global Harmonization Initiative). Како член на овие две Организација има привилегии да учествува на конференции, конгреси и манифестации од научен карактер од областа на безбедност на храната, нутриционизмот и здравјето по повластени цени.
Стратешки насоки и цели:	Одржување семинари и обуки наменети за овластеното лице за контрола и безбедност на храна со цел унапредување на здравството. Објавување на публикации и научни и стручни трудови. Контакти со домашни и странски фирми со цел заедничка соработка.
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Унапредување на работата на ОУ и ЈУОДГ од здравствен аспект. ✓ Промовирање на Општината во светски научни рамки.
Целна група:	Децата и граѓаните на Општина Карпош
Годишна чланарина: Реализатор :	30.500,00 денари EHEDG (Европско тело за хигиенски инженеринг и

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

	дизајн - седиште во Франкфурт
Трошоци:	- Годишна чланарина - 30.500,00 ден.

11.	Развивање на социјални услуги на локално ниво
Опис на активности:	Социјалните услуги се ориентирани кон помош во задоволување на нефинансиските потреби на поединецот и непреченото остварување на развојни и социјализаторски задачи кои понекогаш се нарекуваат лични социјални услуги, хумани социјални услуги или услуги за социјална нега.
Стратешки насоки и цели:	Социјални услуги кои се обезбедуваат согласно со законот за социјална заштита (член 70) се: -услуги на информирање и упатување -услуги на стручна помош и поддршка -услуги на советување -услуги во домот -услуги во заедницата -услуги за вон-семејна заштита
Очекувани резултати:	-ублажување на сиромаштијата -поддршка на ранливи групи -промовирање на самостоен и пристоен живот
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	Нема финансиски импликации

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Реализатор :	Општина Карпош во партнерство со лиценцирани даватели на социјални услуги
Трошоци:	Нема финансиски импликации -

12.	Парична помош за поплава или пожар
Опис на активности:	Паричен надомест кој се доделува еднаш во годината за: -за поплава или пожар кои предизвикале поголема материјална штета За остварување на правото на паричен надомест согласно Јавниот повик објавен на веб страната на Општина Карпош, во прилог на барањето, потребно е да се достави соодветна документација . Поднесените барања ги разгледува Комисијата за доделување на еднократна парична помош составена од советници и вработени во општинската администрација, а формирана од Градоначалникот.
Стратешки насоки и цели:	Поддршка за лица/семејства кои во моментот се нашле во состојба на социјален ризик, како резултат на настанат пожар или поплава
Очекувани резултати:	Финансиска помош и поддршка
Целна група:	Лица/семејства жители на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	600.000,00 ден.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Реализатор:	Општина Карпош
Трошоци:	Парична помош за лица/семејства: -за поплава или пожар кои предизвикале поголема материјална штета

Вкупна сума	7.520.500,00 денари
-------------	---------------------

Вкупна предвидена финансиска рамка:7.520.500,00 денари

III. Финансирање

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма во износ од **7.520.500,00 денари** е предвидено со Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

За активностите од областа што ги опфаќа Програмата, а кои согласно потребите ќе се појават во текот на 2025 година ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства од Буџетот на Општина Карпош.

IV. Завршни одредби

Одделението за детска, социјална и здравствена заштита со Секторите за Финансии и Јавни набавки ќе изработат динамички план со финансиски и временски рамки за полесно имплементирање и следење на реализирањето на предвидените активности во рамките на оваа Програма. Покренувањето на нови иницијативи, како и давање мислења и предлози заради остварување на целите на Програмата може да биде дел од било кој Сектор на Општината во непосредна соработка со Секретарот и Градоначалникот.

Број 09-2483/27
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Одлука за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“
Општина Карпош Скопје**

1. Се објавува Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ Општина Карпош Скопје, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/18
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.05/2002), а во врска со член 60 став 2 и 3 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 311/20 и 294/21) и , како и врз основа на Барањето бр.54-661/1 од 21.01.2025 година доставено од Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ Општина Карпош Скопје, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ Општина Карпош Скопје

1. Се дава согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ Општина Карпош Скопје бр.03-18/1 од 20.01.2025, донесена од Управниот одбор на Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ - Скопје.

2. Решението да се достави до Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ - Скопје

3. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „ Службен гласник на Општина Карпош “

Број 09-2483/28
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“
Општина Карпош Скопје**

1. Се објавува Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ Општина Карпош Скопје, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/19
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

**ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.**

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.05/2002), а во врска со член 60 став 2 и 3 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 311/20 и 294/21) и , како и врз основа на Барањето бр.54-932/1 од 29.01. 2025 година доставено од Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ Општина Карпош Скопје, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ Општина Карпош Скопје

1. Се дава согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ Општина Карпош Скопје бр.03-31/1/1/1 од 28.01.2025, донесена од Управниот одбор на Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ - Скопје

2. Решението да се достави до Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“ - Скопје

3. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „ Службен гласник на Општина Карпош “

Број 09-2483/29
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“
Општина Карпош Скопје**

1. Се објавува Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“ Општина Карпош Скопје, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/20
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.05/2002), а во врска со член 60 став 2 и 3 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија” бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 311/20 и 294/21) и , како и врз основа на Барањето бр.54-835/1 од 27.01.2025 година доставено од Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“ Општина Карпош Скопје, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“ Општина Карпош Скопје

1. Се дава согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“ Општина Карпош Скопје бр.03-23/1 Од 27.01.2025, донесена од Управниот одбор на Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“- Скопје.

2. Решението да се достави до Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“- Скопје

3. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „ Службен гласник на Општина Карпош “

Број 09-2483/30
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“
Општина Карпош Скопје**

1. Се објавува Одлука за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“ Општина Карпош Скопје, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/21
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.05/2002), а во врска со член 60 став 2 и 3 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 311/20 и 294/21) и , како и врз основа на Барањето бр.54-709/1 од 22.01.2025 година доставено од Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“ Општина Карпош Скопје, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“ Општина Карпош Скопје

1. Се дава согласност на Одлуката за формирање на Комисија за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“ Општина Карпош Скопје бр.03-23/1 од 22.01.2025 година донесена од Управниот одбор на Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“- Скопје

2. Решението да се достави до Јавната установа општинска детска градинка „Распеана Младост“ - Скопје

3. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „ Службен гласник на Општина Карпош “

Број 09-2483/31
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Решение за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ - Карпош-Скопје

1. Се објавува Решение за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ - Карпош-Скопје, донесено од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/22
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 8; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024); член 7, став 1, алинеја 5 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/14, 199/14, 48/15, 154/15, 5/16, 80/16,127/16, 142/16,2/17 и 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.275/19, 14/20, 215/21, 99/22); член 17 став 7 од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.27/14, 199/14, 27/16, 35/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.143/19 и 14/20); член 190, 191, 192, 193 од Деловникот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.03/06) и член 113 став 1, алинеја 23 од Законот за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.161/2019, 229/20 и 3/25), како и врз основа на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ Карпош - Скопје од Министерство за јавна администрација бр. 02-83/3 од 19.02.2025 година и Барање бр. 53-2060/1 од 21.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ - Карпош-Скопје

1. Се дава согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ Карпош - Скопје, бр.02-83/2 од 18.02.2025 година.
2. Решението за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места да се достави до ООУ „Христијан Тодоровски-Карпош“ - Општина Карпош - Скопје .
3. Овој Правилник влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во “Службен гласник на Општина Карпош”.

Број 09-2483/32
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Вера Циривири-Трена, Општина Карпош-Скопје

1. Се објавува Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Вера Циривири-Трена, Општина Карпош-Скопје, донесено од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/23
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 8; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024“); член 32 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/14, 199/14, 48/15, 154/15, 5/16, 142/16 и 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.275/19, 14/20, 215/21 и 99/22); член 20а и член 20б од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.27/14, 199/14, 27/16, 35/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 143/19 и 14/20); член 190, 191, 192, 193 од Деловникот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.03/06) и член 84 од Законот за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.161/19, 229/20 и 3/25) и Барањето бр. 53-2166/1 од 25.02.2025 година (арх.заверка во училиштето бр.04-107/2) од 25.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Вера Циривири-Трена, Општина Карпош-Скопје

1. Се дава согласност за измена на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Вера Циривири-Трена“, Општина Карпош бр.04-107/1 од 25.02.2025 година, донесен од директорот на училиштето.
2. Се задолжува Одделението за поддршка на работата на Советот на Општина Карпош примерок од ова решение да достави до Секторот за дејности од Јавен интерес-Одделение за образование и до ООУ „Вера Циривири-Трена“ Општина Карпош-Скопје.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/33
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Решение

за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Војдан Чернодрински, Општина Карпош-Скопје

1. Се објавува Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Војдан Чернодрински, Општина Карпош-Скопје, донесено од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/24
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 8; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002); член 32 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/14, 199/14, 48/15, 154/15, 5/16, 142/16 и 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.275/19, 14/20, 215/21 и 99/22); член 20а и член 20б од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.27/14, 199/14, 27/16, 35/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 143/19 и 14/20); член 190, 191, 192, 193 од Деловникот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.03/06) и член 84 од Законот за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.161/19, 229/20 и 3/25) и Барањето бр. 53-2356/1 од 03.03.2025 година (арх.заверка во училиштето бр.04-161/2 од 28.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Војдан Чернодрински, Општина Карпош-Скопје

1. Се дава согласност за измена на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Војдан Чернодрински“, Општина Карпош бр.04-161/1 од 28.02.2025 година, донесен од директорот на училиштето.
2. Се задолжува Одделението за поддршка на работата на Советот на Општина Карпош примерок од ова решение да достави до Секторот за дејности од Јавен интерес-Одделение за образование и до ООУ „Војдан Чернодрински“ Општина Карпош-Скопје.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/34
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за одобрување на финансиски средства на Центар за поддршка на лица со попреченост „ПРКОС“

1. Се објавува Одлука за одобрување на финансиски средства на Центар за поддршка на лица со попреченост „ПРКОС“, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/25
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 8 и член 36, став 1, точка 1 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02 и Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со Глава 2 Проектни активности, Точка 8.Еднократна финансиска поддршка од областа на образованието од Програмата за активностите на Општина Карпош од областа на образованието за 2025 година („Службен гласник на Општина Карпош“ бр. 21/2024), како и врз основа на Барањето бр. 53-2095/1 од 24.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за одобрување на финансиски средства на Центар за поддршка на лица со попреченост „ПРКОС“

Член 1

Со оваа Одлука се одобруваат финансиски средства на Центарот за поддршка на лица со попреченост „ПРКОС“, за проектот „10 совети за учтиво однесување со деца со попреченост“ кој ќе се реализира во општинските основни училишта на територија на Општина Карпош.

Член 2

За реализација на барањето од член 1 на оваа Одлука се одобруваат средства во износ од 95.000,00 (деведесет и пет илјади) денари.

Член 3

Средствата од член 2 на оваа Одлука да се исплатат од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година, Програма Н1 – Основно образование, ставка 464 – разни трансфери 464990 – други трансфери.

Член 4

Оваа Одлука влегува на сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/35
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за одобрување финансиски средства за опожарен дуќан - опожарени стоки (текстил)

1. Се објавува Одлука за одобрување финансиски средства за опожарен дуќан - опожарени стоки (текстил), донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/26
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 05/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и Барањето бр.09-819/1 од 27.01.2025 година, поднесено од Иман Мустафа сопственик на Голд Текст Ексклузив ДООЕЛ, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за одобрување финансиски средства за опожарен дуќан - опожарени стоки (текстил)

Член 1

Со оваа Одлука се одобрува Барањето бр.09-819/1 од 27.01.2025 година, поднесено од Иман Мустафа сопственик на Голд Текст Ексклузив ДООЕЛ, со која се одобруваат финансиски средства за опожарен дуќан – опожарени стоки (текстил).

Член 2

Средствата од член 1 на оваа одлука во вкупен износ од 100.000,00 (стоилјади) денари да се исплатат од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 3

Врз основа на оваа одлука, Општина Карпош и барателот на финансиски средства имаат обврска да потпишат Договор.

Член 4

Барателот се обврзува средствата доделени од Општина Карпош, утврдени во член 2 на овој Договор да ги користи наменски.

Член 5

Барателот е должен до општината да достави детален финансиски извештај, со спецификација за вкупните трошоци, кои во прилог ќе ги содржи следните документи: фактури и/или фискални сметки и/или завршни ситуации и други документи кои се однесуваат на реализирани плаќања во врска со доделената финансиска помош.

Член 6

Се овластува Градоначалникот на Општина Карпош да донесе решение за исплата на средствата од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/36
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарен стан

1. Се објавува Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарен стан, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/27
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 05/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 202/2024) и Барањето за еднократна помош бр.54-1986/1 од 20.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарен стан

Член 1

Со оваа Одлука се одобрува барањето за финансиски средства како помош за санација на опожарен стан бр.54-1986/1 од 20.02.2025 година, доставено од Иван Поповиќ, ул.Бриселска бр.7-3/1.

Член 2

Средствата од член 1 на оваа одлука во вкупен износ од 150.000,00ден (сто педесет илјади денари) да се исплатат од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 3

Врз основа на оваа одлука, Општина Карпош и барателот на финансиската поддршка Иван Поповиќ имаат обврска да потпишат Договор.

Член 4

Барателот Иван Поповиќ се обврзува средствата доделени од Општина Карпош, утврдени во член 2 на овој Договор да ги користи наменски.

Член 5

Барателот е должен до општината да достави детален финансиски извештај, со спецификација за вкупните трошоци, кои во прилог ќе ги содржи следните документи: фактури и/или фискални сметки и/или завршни ситуации и други документи кои се однесуваат на реализирани плаќања во врска со доделената финансииска помош.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 6

Се овластува Градоначалникот на Општина Карпош да донесе решение за исплата на средствата од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/37
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило

1. Се објавува Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/28
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 05/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и Барањето за финансиска помош за опожарено возило бр.11-1526/1 од 07.02.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2024 година, донесе

ОДЛУКА

за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило

Член 1

Со оваа Одлука се одобрува Барањето бр.11-1526/1 од 07.02.2025 година за финансиска помош за опожарено возило Skoda Kamiq 1.0 115hp, со регистарски таблички SK 0822 VJ, доставено од Верица Хаџи-Смилевска ул.Разловечко Востание 26-4/12, Карпош 4, Скопје.

Член 2

Средствата од член 1 на оваа одлука во вкупен износ од 30.000,00 (триесетилјади) денари да се исплатат од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 3

Барателот Верица Хаџи-Смилевска се обврзува средствата доделени од Општина Карпош, утврдени во член 2 на овој Договор да ги користи наменски.

Член 4

Барателот Верица Хаџи-Смилевска е должна до општината да достави детален финансиски извештај, со спецификација за вкупните трошоци, кои во прилог ќе ги содржи следните

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

документи: фактури и/или фискални сметки и/или завршни ситуации и други документи кои се однесуваат на реализирани плаќања во врска со доделената финансиска помош.

Член 5

Се овластува Градоначалникот на Општина Карпош да донесе решение за исплата на средствата од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/38
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило

1. Се објавува Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/29
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 7; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 05/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2024) и Барањето за финансиска помош за опожарено возило бр.11-910/1 од 28.01.2025 година, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2024 година, донесе

ОДЛУКА

за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило

Член 1

Со оваа Одлука се одобрува Барањето бр.11-910/1 од 27.01.2025 година за финансиска помош за опожарено возило Ford Fusion 1.4 TDCI, со регистарски таблички SK 426 TU, доставено од Љубомир Рафајловски ул.Разловечко Востание 2/1-10, Карпош 4, Скопје.

Член 2

Средствата од член 1 на оваа одлука во вкупен износ од 30.000,00 (триесетилјади) денари да се исплатат од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 3

Барателот Љубомир Рафајловски се обврзува средствата доделени од Општина Карпош, утврдени во член 2 на овој Договор да ги користи наменски.

Член 4

Барателот Љубомир Рафајловски е должен до општината да достави детален финансиски извештај, со спецификација за вкупните трошоци, кои во прилог ќе ги содржи следните документи: фактури и/или фискални сметки и/или завршни ситуации и други документи кои се однесуваат на реализирани плаќања во врска со доделената финансиска помош.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 5

Се овластува Градоначалникот на Општина Карпош да донесе решение за исплата на средствата од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/39
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

**за објавување Одлука за прифаќање донација од Друштво за производство, трговија и услуги
КАРА ДООЕЛ Скопје**

1. Се објавува Одлука за прифаќање донација од Друштво за производство, трговија и услуги КАРА ДООЕЛ Скопје, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/30
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 4; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 202/24), врз основа на одредбите од Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр.47/06, 86/08, 51/11, 28/14 и 153/15) како и Предлогот за донација бр.50-2418/1 од 04.03.2025 година од Друштво за производство, трговија и услуги КАРА ДООЕЛ Скопје, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за прифаќање донација од Друштво за производство, трговија и услуги КАРА ДООЕЛ Скопје

Член 1

Со оваа одлука, Општина Карпош во својство на примател на донација ја прифаќа понудата за донацијата бр.50-2418/1 од 04.03.2025 година од Друштво за производство, трговија и услуги КАРА ДООЕЛ Скопје, за Основен проект со ревизија за сервисна улица СЕ-1(дел од ул.Скупи 2369) со следниве фази-делови: геомеханички истражувања, геодезија, патишта, хидро, електрика, сообраќај проектирани од АЛДИНГ ИНЖЕНЕРИНГ ДООЕЛ-Скопје, со Технички бр.12-06/2024 од 06.2024 година и Извештаи за извршена завршна ревизија со Тех.број 11-06-2024 од Јуни, 2024 од ревидент ТДПИК ПРИМА ИНЖЕНЕРИНГ ДОО Скопје.

Вкупна вредност на донацијата на Основните проекти и Извештаите за извршена завршена ревизија изнесува 826.000,00 денари со вклучен ДДВ.

Член 2

Донацијата не создава директна корист за давателот ниту обврска за враќање од примателот на донацијата, дадена за цели од јавен интерес.

Член 3

Предмет на оваа одлука, дефиниран во член 1 е подобрување на комуналните и инфраструктурните услови на дел од жителите на Општина Карпош.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Член 4

Се задолжува матичниот сектор на Општина Карпош да изготви Договор за донација, да го реализира потпишувањето на истиот, како и да ја спроведе законски утврдената постапка пред надлежните органи во Република Северна Македонија.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/40
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за прифаќање донација од Канцеларија на Обединети нации за проектни услуги (УНОПС)

1. Се објавува Одлука за прифаќање донација од Канцеларија на Обединети нации за проектни услуги (УНОПС), донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/31
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 4; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 202/24), а согласно одредбите од Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр.47/06, 86/08, 51/11, 28/14 и 153/15) како и Предлогот за донација бр.57-2507/1 од 06.03.2025 година од Канцеларијата на Обединети нации за проектни услуги (УНОПС), Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за прифаќање донација од Канцеларија на Обединети нации за проектни услуги (УНОПС)

Член 1

Со оваа одлука, Општина Карпош во својство на примател на донација ја прифаќа понудата за донацијата бр.57-2507/1 од 06.03.2025 година од Канцеларија на обединети нации за проектни услуги (УНОПС), на 80 садници (2-3 години стари расадени дрвја).

Вкупна вредност на донацијата изнесува 149.773,00 денари со вклучен ДДВ.

Член 2

Донацијата не создава директна корист за давателот ниту обврска за враќање од примателот на донацијата, дадена за цели од јавен интерес.

Член 3

Предмет на оваа одлука, дефиниран во член 1 е подобрување на квалитетот на воздухот и унапредување на одржливиот урбан развој на Општина Карпош.

Член 4

Се задолжува матичниот сектор на Општина Карпош да изготви Договор за донација, да го реализира потпишувањето на истиот, како и да ја спроведе законски утврдената постапка пред надлежните органи во Република Северна Македонија.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/41
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за избор на член во Одбор за соработка и доверба со јавноста на Факултет за електротехника и информациски технологии

1. Се објавува Одлука за избор на член во Одбор за соработка и доверба со јавноста на Факултет за електротехника и информациски технологии, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/32
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 13; член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ 5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 202/2024), член 122 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/21 и 58/24) како и врз основа на член 81 од Статутот на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (Универзитетски гласник бр.457/19), Советот на Општина Карпош на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за избор на член во Одбор за соработка и доверба со јавноста на Факултет за електротехника и информациски технологии

Член 1

За член на Одборот за соработка и доверба со јавноста на Факултет за електротехника и информациски технологии во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје се избира:

-Мартин Димоски, член на Советот на Општина Карпош.

Член 2

Одлуката да се достави до Факултетот за електротехника и информациски технологии во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

Член 3

Одлуката влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/42
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Одлука за изведба на рампа на влезот во паркингот на ЈЗУ Универзитетски институт за позитронско-емисиона томографија

1. Се објавува Одлука за изведба на рампа на влезот во паркингот на ЈЗУ Универзитетски институт за позитронско-емисиона томографија, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски с.р.

Број: 11-2760/33
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 22, став 1, точка 13; член 36, став 1, точка 1 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 202/24), и врз основа на Барањето бр.11-2759/1 од 13.03.2025, Советот на Општина Карпош, на 62. седница, одржана на 13 март 2025 година, донесе

ОДЛУКА

за изведба на рампа на влезот во паркингот на ЈЗУ Универзитетски институт за позитронско-емисиона томографија

Член 1

Со оваа одлука Советот на Општина Карпош го усвојува Барањето бр.11-2759/1 од 13.03.2025 година, врз основа на кое се одобрува изведба на рампа на влезот во паркингот на ЈЗУ Универзитетски институт за позитронско-емисиона томографија.

Член 2

За реализирање на предметот дефиниран во член 1 на оваа одлука се обезбедени средства од Буџетот на Општина Карпош за 2025 година.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Број 09-2483/43
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 50, став 1, точка 3 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.5/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/2024), а во врска со член 75, став 1 од Статутот на Општина Карпош („Службен гласник на Општина Карпош“ бр.1/2006, 8/2013, 15/2014, 9/2019, 7/2020, 4/2021, 23/2022 и 2/2023), Градоначалникот на Општина Карпош, донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување Службена белешка за не усвојување Предлог -Барање за автентично правно толкување

1. Се објавува Службена белешка за не усвојување на Предлог -Барање за автентично правно толкување, донесена од Претседателот на Совет на Општина Карпош по одржувањето на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош, одржана на 13 март 2025 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Карпош“.

Изработил: Томче Панчевски, с.р.

Број: 11-2760/34
Датум: 14.03.2025 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Стевчо Јакимовски, с.р.

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Врз основа на член 36, став 1, точка 15 и член 62 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24), а во врска со усвоената предлог - точка на дневниот ред за работа на шеесет и втората седница на Советот на Општина Карпош Предлог -Барање за автентично правно толкување, Претседателот на Советот на Општина Карпош, по одржувањето на 62. седница на 13 март 2025 година, донесе

**СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА
за не усвојување Предлог -Барање за автентично правно толкување**

1. Со оваа Службена белешка се констатира дека предложената точка од усвоениот Дневен ред за работа на 62. седница на Советот на Општина Карпош, Предлог -Барање за автентично правно толкување, НЕ Е УСВОЕНА.

2. По извршеното гласање беше констатирано дека ЗА гласале 9 членови на Советот, ПРОТИВ нема, ВОЗДРЖАНИ гласале 3 членови на Советот, врз основа на што е констатирано дека не е усвоено Предлог -Барање за автентично правно толкување

Број 09-2483/44
Датум 13.03.2025 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНА КАРПОШ,
Бранко Ристов, с.р.

СОДРЖИНА

1. Заклучок за усвојување на Годишен Извештај за работата на ЕВР „Карпош“-Полициска станица од општа надлежност Карпош за 2024 година, со Решение за објавување
2. Годишен извештај за извршување на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година и Годишна сметка на Буџетот на Општина Карпош за 2024 година, со Решение за објавување
3. Завршна сметка на буџетот на Општина Карпош за 2024 година, со Решение за објавување
4. Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година во Општина Карпош – Скопје, со Решение за објавување
5. Одлука за утврдување на Нацрт Измена и дополна на Детален урбанистички план за градска четврт ЦС 15, Блок 02, Општина Карпош – Скопје, со Решение за објавување
6. Одлука за донесување на Детален урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош – Скопје, со Решение за објавување
7. Заклучок за задолжување на Секторот за урбанизам во врска со стручниот елаборат за суспензија на делови од Деталниот урбанистички план за Градска четврт 3 08, (бул. Илинден, ул. Франклин Рузвелт, бул. Партизански Одреди и бул. 8 ми Септември) Општина Карпош – Скопје, со Решение за објавување
8. Одлука за донесување на Детален урбанистички план за градска четврт J02, потег помеѓу Жданец и Нерези, локалитети А,Б,В, Општина Карпош – Скопје , со Решение за објавување
9. Одлука за донесување на Техничка исправка за ГП 10.22 од ДУП за потег меѓу Жданец и Нерези, Блок А (Одлука бр. 07-1263/1 од 23.04.2008 година, со Решение за објавување
10. Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.660/5 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, со Решение за објавување
11. Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.646/40 КО Долно Водно во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, со Решение за објавување

12. Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1972/2, КП 1968/5 и КП 1972/9 КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, со Решение за објавување
13. Службена белешка за не усвојување на Предлог – Одлука за утврдување на вклопување на бесправен објект изграден на КПбр.1132/2, КП 1132/4-дел и КП 3384-дел КО Нерези во урбанистичко-планска документација заради усогласување на намената на бесправниот објект со намената на земјиштето, со Решение за објавување
14. Одлука за донесување на Урбанистички проект со план за парцелација за формирање на нови градежни парцели од ГП 05.01 од ДУП населба Злокуќани опфат “А” со намена В2 – здравство, КО Злокуќани, Општина Карпош, поднесено од БИЛД УРБАН ДООЕЛ Скопје, со Решение за објавување
15. Одлука за усвојување на Локален еколошки акционен план (ЛЕАП-3) за период 2025-2030 година на Општина Карпош, со Решение за објавување
16. Одлука за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за давање на услуги на јавно осветлување во Општина Карпош, со Решение за објавување
17. Програма за изменување и дополнување на Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на детската, социјалната и здравствената заштита за 2025 година, со Решение за објавување
18. Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисијата за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Мајски Цвет“ Карпош-Скопје, со Решение за објавување
19. Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисијата за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Орце Николов“, Општина Карпош-Скопје, со Решение за објавување
20. Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисијата за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во Јавната установа општинска детска градинка „Пролет“, Општина Карпош-Скопје со Решение за објавување,
21. Решение за давање согласност на Одлуката за формирање на Комисијата за прием на деца над капацитет и утврдување на критериумите за прием на деца над капацитет во

Јавната

установа општинска детска градинка „Распеана Младост“, Општина Карпош-Скопје, со Решение за објавување

22. Решение за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во ООУ „Христијан Тодоровски Карпош“ Карпош-Скопје, со Решение за објавување
23. Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Вера Циривири-Трена“ Општина Карпош-Скопје, со Решение за објавување
24. Решение за давање согласност на Годишниот план за изменување и дополнување на на Годишниот план за вработување за 2025 година на општинското основно училиште „Војдан Чернодрински“ Општина Карпош-Скопје, со Решение за објавување
25. Одлука за одобрување на финансиски средства на Центар за поддршка на лица со попреченост „ПРКОС“, со Решение за објавување
26. Одлука за одобрување финансиски средства за опожарен дуќан - опожарени стоки (текстил), со Решение за објавување
27. Одлука за одобрување финансиски средства за опожарен стан, со Решение за објавување
28. Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило, со Решение за објавување
29. Одлука за одобрување финансиски средства како помош за санација на опожарено возило, со Решение за објавување
30. Одлука за прифаќање донација од Друштво за производство, трговија и услуги КАРА ДООЕЛ Скопје, со Решение за објавување
31. Одлука за прифаќање донација од Канцеларија на обединети нации за проектни услуги УНОПС, со Решение за објавување
32. Одлука за за избор на член во Одбор за соработка и доверба со јавноста на Факултет за електротехника и информациски технологии, со Решение за објавување
33. Одлука за изведба на рампа на влезот во паркингот на ЈЗУ Универзитетски институт за позитронско емисиона томографија, со Решение за објавување
34. Службена белешка за не усвојување на Предлог - Барање за автентично правно толкување, со Решение за објавување

14 март 2025 година „Службен гласник на Општина Карпош“ број 3

Општина Карпош

Уредува: Одделение за поддршка и организација на работата на Советот

Адреса: ул.Радика бр.9, бараки бр.1 и бр.2

Тираж: 25 примероци